

BİR ÖLÜMSÜZÜN ÖĞRETİLERİ

JAVA

BÜYÜCÜSÜ

KOSTA DANAOS

maya
Roman

JAVA BÜYÜCÜSÜ

Kosta Danaos

Çeviren:
Umut Hoşafçı

Maya Kitap: 18, Ezoterik:1
1. Baskı, İstanbul Ekim 2010

Orijinal Adı: The Magus of Java
Akçalı Telif Hakları Ajansı
Tüm yayın hakları Maya Kitap'a aittir.
ISBN: 978-605-5675-18-9

Yayın Yönetmeni: Tahir Malkoç
Çevirmen: Umut Hoşafçı
Düzeltilen: Ceylan Arzu
Kapak Tasarım: Nazlım Dumlu
Mizanpaj: Özlem Özaydın

Maya Kitap
Merkez Mah. Kocamansur Sok. No: 6/4
34381 Şişli / İstanbul
Tel: 0212 296 97 12
e-mail: info@mayayayinlari.com
www.mayayayinlari.com

Sertifika: 14079

Matbaa: İdil Matbaacılık
Merkezefendi Mah. Topkapı
Tel: 0212 482 36 01

İçindekiler

Giriş	7
Birinci Bölüm - Aynadan Bakmak	15
İkinci Bölüm - Yaşamgücü	27
Üçüncü Bölüm - Başlangıçlar	41
Dördüncü Bölüm - Ölümsüzler	54
Beşinci Bölüm - Liao Sifu'nun Hikâyesi	86
Altıncı Bölüm - Alınacak Dersler	103
Yedinci Bölüm - Yin ve Yang	130
Sekizinci Bölüm - Göğün İradesi	150
Dokuzuncu Bölüm - Keris	171
Onuncu Bölüm - Gerçekliğin Doğası	188
Son Söz - Bir Nefes için Beklerim...	205
Ek 1 - Notlar	222
Ek 2	248
Konuyla İlgili Kitaplar	261

GİRİŞ

İnsanın aklının ve ruhunun en yüksek potansiyeline ulaşmakta özgür olduğu, olağanüstü ve paranormal olarak görülen güçlerin hayatın gerçekleri olduğu bir dünya hayal edin. Şimdiye dek tedavi edilemez olduğu düşünülen hastalıkların, şifacının kendi bereketli hayat enerjisinin basit yönetiminde iyileştiği, insanoğlunun dünyada kalan ruhlarla kolayca iletişime geçebildiği, güçlü yogilerin Yaratıcı Tanrılarıyla bizzat konuşabildiği bir yer hayal edin. Peri masallarının, mitlerle efsanelerin, hikâye kitaplarının ve Hollywood filmlerinin konusu olan böyle bir yerde yaşamak muhteşem olmaz mıydı? Eğer böyle şeyler gerçek olsa, hayatın ayrı bir lezzeti, farklı bir tadı olmaz mıydı?

Dünyama hoş geldiniz. Aklıma getirdiğim her şeyin gerçek ve yadsınamaz olduğu böylesi bir dünyada yaşıyorum ben. Benim dünyamda Batı bilimi ve Doğu mistisizmi sarmaş dolaş ve ayrılmaz şekilde, aynı gerçekliğin aynadaki yansımaları olarak, eşit ölçüde gerçek ve geçerli halde kol kola yürür. Uyanık kaldığınız her anda, büyük potansiyelimizin bir vergisi olarak gelişme fırsatı buluruz.

Böyle bir kaderin çok uzaklarda olduğunu sanabilirsiniz, ancak gerçekte insanlık bunun eşiğinde durmaktadır. İnsanlığın bir kez daha değişme sürecinde olduğuna kuşku yok. Gelenekler kültürlerarası engeller kalkmaya devam ettikçe evrimleşiyor. Eski değerler, idealler ve kavramlar artık körü körüne kabul görmüyor. Bütün inançlardan, ırklardan ve uluslardan insanlar sorgulamakta ve *neden* diye sormakta daha az tereddüt ediyor.

İnsan aklı daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir çılgınlık içinde, teknoloji logaritmik şekilde büyük adımlarla geliyor.

Aya ayak bastık ve okyanus diplerine ulaştık. Çoğu kez ses hızını aştık. Artık çalışmayan bir insan kalbini uygun (ve gönüllü) bir donörünkiyle değiştirebiliyoruz. Yapay, silikon bazlı bir zekâ yaratmanın yalnızca bir adım ötesindeyiz. Genlerin kutsal topraklarını istila ettik ve klonlar yaratmayı başardık. Görünen o ki, bilgi arayışımızı yalnızca enerji, zaman ve finansal ödenekler sınırlıyor.

Sosyal olarak da epeyce ilerledik. Dağılımında farklılıklar olmasına karşın insan ırkı için eğitim seviyeleri zirveye ulaştı. İnsan köleliği ve sömürüsü azalıyor. Başkaldırı dünyanın her yerinde görülüyor. İnsanlar haklarını biliyor ve onlar için savaşmaya, hatta ölmeye gönüllüler (tarihteki imparatorluk ekonomilerinin kölelik düzeni üzerine kurulduğunu düşündüğümüzde, bu hiç de hafife alınacak bir şey değil). Daha da şaşırtıcı olansa pek çok insanın, belki de tarihimizde hiç olmadığı kadar, başka insanların hakları için savaşmaya ve ölmeye gönüllü olmaları. Aynı ölçüde önemli olan bir başka konu, kendini feda eden bu insanların belli bir dini inanca veya uygulamaya bağlı olarak değil, yalnızca insan haklarının korunması gerektiğine inandıkları için bunu yapıyor olmaları.

Buna karşı beklenmedik tepkiler de var elbet. Etnik ve dinsel fanatiklik yükselişte. Faşizm bizler için bir kez daha sorun. Çok uluslu şirketler daha büyük kârlar için, çürümüş yönetimlere ülkelerine saldırmak ve kendi vatandaşlarını kullanırmak için rüşvet vererek güçlerini kötüye kullanıyorlar. Gezegenin ekolojik dengesi, bazılarının iddialarına göre kalıcı olarak, mahvolmuş durumda. Flora ve fauna ölüyor, gezegen can çekiyor. Büyük Güç olan Para dünyaya hükmediyor. Tüketicilik günümüzün dini haline geldi.

Görünüşe göre bütün gücümüze karşılık -çünkü bizler güçlüyüz- hâlâ cevap bulmamız gereken sorularımız var. *Bizler kimiz? Nereye gidiyoruz? Neden buradayız? Yaratılıştan gelen kapasitemiz ne kadar, nihai potansiyelimiz ne kadar? Ölümünden sonra, inanıldığı gibi, yaşacak mıyız? Gerçek mutluluk nedir ve ona nasıl ulaşabiliriz? Gerçekten de bir Yaratıcı var mı?* Bu liste, en az insa-

nın yaşı kadar sonsuz.

Bizlerin bu soruları yanıtlaması mümkün. Bu temel sorunlara başarılı bir çözüm bulmanın sırrı, buna karşın, bu temel cevapları bulmak için uluslar ve insan toplulukları olarak değil de insan türü olarak adanmış bir çaba harcamamıza bağlı. İstenecek yöntem, işte bu denli basit ve zor.

İnsanlık pek çok farklı yol boyunca gelişti. Hayata karşı geliştirilen kültürel yaklaşımların sayısı doğal ve duyuşsal uyaranların sayısı kadar. Bazı kültürler görselken, bazıları işitsel, bazıları kokusal, bazıları ise sezgisel. İnsan kültürünün niceliğini tam olarak belirlemek zor ve böylesi bir analiz bu kitabın çapını aşar. Buna karşın, (çok genel konuşursak) baskın bir eğilim olarak Batı bilimi, insanın isteklerine uydurmak için insanın çevresini ölçmek ve değiştirmek niyetiyle hep dışarıya dönük oldu. Öte yandan Doğu bilimi, insan türünün yaratılıştan gelen yeteneklerini ölçmeye ve geliştirmeye çabalamak, genel plandaki rolünü anlamak için içeriye dönük. Bu türde ifadeler kullanmak her ne kadar tehlikeli, bilime aykırı ve batıl olsa da, yalnızca bu metnin amacını berraklaştırmak için şimdilik bu bakış açısını benimsiyorum.

İzninizle *türün adanmış gayretleri* cümle kalıbına geri dönmek istiyorum. Bu ifade, biz insanların etnik ve ulusal engellerimizi delip geçmemiz ve birlikte çalışmamız anlamına geliyor. Tarih bizlere, geçici olarak gönüllülük eşliğimizi aştığımızda bile inanılmaz olayların ortaya çıktığını anlatmaktadır. Helenistik çağ, örneğin, kültürel etkileşimle neler elde edebileceğimizi açık biçimde gösterir. MÖ 4. yüzyılda Yunanlar, antik Hindistan'la buluşmuş ve dünyanın kaderi ebediyen ve radikal biçimde değişmiştir.¹

Kral İskender'le adamlarının kahramanlıkları bu kitabın doğrudan konusu değildir. Buradaki ana fikir kadim insanların o zaman elde ettiklerini bugün de tekrarlamamamızdır. Diğer bir deyişle gelişmememiz ve birbirimizden hayatta kal-

¹ Bu ve diğer numaralanmış notlar için bkz. Ek 1.

mayı, hatta ilerlemeyi öğrenmememiz için herhangi bir nedene olmamasıdır. 9. yüzyılda Kipling, "Doğu Doğudur, Batı da Batı. Bu ikisi asla buluşmamalıdır," diye yazmıştır.² Bu konuda yanılır. Doğu bugün Batı'yla buluşmuştur ve eğer bizler onların beraberliğini beslersek bunu yapmaya da devam edeceklerdir. Bunun farkında olmak için, her iki kültürün de birbirlerine karşılıklı saygıyla yaklaştığından, birbirlerine tamamen açık olduklarından ve sonuçları paylaştıklarından emin olmalıyız. Bu kolay bir iş değildir.

Çin kültürü ve özellikle de Taocu kültür Batı'yı adeta istila etmiştir. Akupunktur hemen her yerde uygulanmaktadır. Her tarafta Çin restoranları vardır. Kung fu filmleri ve TV dizileri dört bir yanda popüler olmuştur. Meditasyon, Batı tıbbı tarafından biyodavranışsal bir durum olarak tanınmıştır.³ Tao Te Ching dünyadaki üniversite öğrencileri tarafından okunmaktadır ve çoğu işadama günlük kararlarında I Ching ve feng shui (Çin kehanet yöntemleri) kullanmaktadır.

Çinli Taocu kültüre olan bu popüler ilgiye karşın, Doğu ve Batı arasındaki kaynaşma son zamanlarda yer almaya başlamıştır. Batılı insanlar, genellikle Doğulu yaklaşımı bir ayinsel zıvalık olarak reddeder ya da Batı biliminden daha kadim ve ruhsal olduğu için onu dini bir şevkle kucaklar. Her iki tavır da hatalıdır. İlki burnu büyüklük ederek Çin öğretilerinin değerini reddetmektedir, ikincisiye denenmiş ve kanıtlanmış binlerce yıllık biyofiziksel teknikleri alıp onları birer dogmaya çevirmiştir. Bu sorun, çoğu Batılının ve Çinlinin umutsuz bir para kazanma arzusuyla bilgi lokmacıklarını benzer şekilde tüketicilerin boğazından aşağı itirmeye istekli olmalarıyla artmaktadır.

Bunun büyük kısmından bizzat Çinliler sorumludur. Ne yazık ki Çin bilimi diye bir şey yoktur. Bunun yerine, *aile* ve *klan* bilimleri ve Çin ulusundaki insanlar tarafından bin yıl bo-

² Rudyard Kipling, "The Ballad of East and West," 1889.

³ Herbert Benson, *The Relaxation Response* (New York: William Morrow ve Co., 1975).

yunca geliştirilen sanatlar vardır. Çinliler tarafından geliştirilen bilim hiçbir zaman, Çin’de bile yaygınlık kazanmamıştır. Yalnızca, ayrıcalıklı, iktidar tabanlı azınlıkları ve onların aileleri arasında yaygındır.

Geçmişte Çinli bir usta, çıraklarına bildiklerinin yüzde yüzünü öğretmezdi. Bunun yerine, diyelim ki yüzde onluk bir kısmını kendine ayırırdı. Belki de, geri kalanını en gözde öğrencisinin onun ölümünden sonra açması için bir kâğıda yazıyordu. Bu yaklaşımın sonucu olarak her klanın bilgileri toplamı her nesille birlikte yüzde on azalırdı, ta ki karizmatik bir öğrenci gizemi deşifre edip ilk hocanın mevkisine ulaşana kadar. O noktadaysa aynı döngü onun öğrencileriyle sürüp giderdi.

Ustaların yetenekleri ve yiğitlikleri efsanelerin ana malzemesini, sonraları da Çin operasının hikâyelerini oluşturmuştur. Günümüzde bütün kung fu filmlerinin kaynağı bunlardır. Daha da kötüsü, ustalar neredeyse hiçbir zaman birlikte çalışmamışlardır. Bilgilerin paylaşıldığı ve tecrübelerin karşılaştırıldığı bir Batı üniversitesi fikri onlara büsbütün yabancısıdır. Güç, maddi ve ruhsal kâr sağlamak için kullanılmalıdır. Savaş ustaları birbirlerine sık sık meydan okuduğu için bilgi bu yolla kaybolmuştur çünkü çoğunlukla en iyi usta ölmüştür. Bizim Batı kültürümüz için, bu tür bir yaklaşım oldukça şaşırtıcıdır. Bilgi bu denli yayılıyorken bilimi sır olarak saklamak veya mülkiyet altına almak zor ve aslında bizim toplumumuzda istenmeyen bir durumdur.

Yine de bu iki kültürün tam bir bütünlük içinde olmasını sağlamak için bir yol vardır, bu da ne Doğulu ne de Batılı olup bu ikisinin birleşimi olan yeni bir bilimin yaratılmasıdır. Geçmiş nesillerin cesur hayalcileri böyle bir disiplini önceden haber vermişlerdir. Bense, bu şekilde bir araya gelmenin insanlığın kaderi olduğuna ve Batı’nın ortolojik⁴ yaklaşımını Doğu’nun mistik disipliniyle birleştiren böylesi bir bilimin

⁴ Grekçe’deki *ortho* –doğru, uygun, düz anlamlarına gelir – ve *logic* kelimelerinden türeyen *ortolojik* “uygun mantığı barındıran” anlamındadır.

günümüzde ve çağımızda şekillendiğine inanıyorum. Bu hikâye, özünde, insanlığın daha iyi bir hayat ve daha üst bir gerçeklik arzusu tarafından seçilen geleceğin gittiği yönü temsil etmektedir. Bu kitapla bir başkası arasındaki temel fark, bir zamanlar var olan bir şeyin tarihsel kaydı değil, halihazırda işleyen, mevcut bir sistemi temsil etmesidir. Bir faraziye veya dogmatik bir inanç sistemi değil, gerçeğin kendisidir.

Bu kitapta, Endonezya'da kadim Çin bilimi olan *neikung* veya "içsel güç"ün ustası olan biri anlatılmaktadır. Adı John Chang'dır ve benim hocamdır. Bay Chang ilk kez, Lorne ve Lawrence Blair kardeşler tarafından çekilen ödüllü belgesel dizisi *Ring of Fire*'la dünyaya tanıtılmıştır.⁵ Adamın mahremiyeti daha ziyade aşağılayıcı bir takma ad olan *Dinamo Jack*'le korunmuştur. Bu belgeselde, Chang Usta imkânsız sergileyerek dünyayı hayrete düşürmüştür.

İlk önce, gözünde iltihap olan Lorne'yi iyileştirmek için *kendi vücudunda* amper değeri yüksek bir elektrik akımı üretilip sonra bu enerjiden yararlanarak Lawrence'ı (ve onun ses kaydedicisini) "vurmuştur".⁶ Daha çarpıcı bir sonuç olarak, Chang Usta araştırmacıları, Lorne'yi iyileştiren gücün bir insanı öldürmek için de kullanılabileceği konusunda uyarıda bulunarak bu biyoenerjiyi, buruşturulmuş bir gazete kâğıdını tutuşturmak için kullanmıştır.

Bu, *neikung* hakkındaki Batı dünyasına sunulan ilk belgelenebilir gösteridir. Daha da etkileyici olansa (ben de dahil) dünyadaki on binlerce insanın buna çabucak inanması ve iki kardeşin o an neyi filme aldıkları konusunda hiçbir fikirlerinin olmayışdır.

Neikung teriminin ne anlama geldiğini tam olarak anlamamız için, bu metne bakarak çalışmalısınız. Bu noktada önemli olan, insan gelişiminde ilk kez, Çin kültürüne göre bir *hsien*,

⁵ Lorne and Lawrence Blair, *Ring of Fire: East of Krakatoa*, 1988.

⁶ Onunla fiziksel temas sağlamak bu noktada elini bir duvar prizine sokmak gibidir. Bu yeteneği, daha iyi bir terimin yokluğundan dolayı elektrogenez (veya elektrik yeteneği) olarak adlandırdım.

yani Taocu bir ölümsüz olan bir adamın öne çıkıp, Batı'ya öğretisinin ardındaki gerçekleri açıklamaya gönüllü olmasıdır. John Chang, insan tarihi için eşsizdir. *Star Wars* efsanesindeki Jedi Şövalyeleri gibi onun da doğaüstü yetenekleri vardır: telekinezi, pirogenez, elektrogenez, telepati, levitasyon, uzak görü, hatta astral görü (daha iyi bir terim olmadığından). Binlerce insan bunları yaptığına şahit olmuştur. Hocamın güçleri Batılı zihniyete akıl erdirilemez gelebilir. Onun biriktirilmiş enerjisinin ufak bir yüzdesi bile bir insanı, hatta daha büyük bir hayvanı yere serebilir veya iyileştirebilir. Üstelik Bay Chang bir Batılıdır, Java şehrinin bir sakini olarak Avrupa'yı ve Birleşik Devletleri sık sık ziyaret eder. Kendi gibi olan kişileri, öğrenmek ve paylaşmak –onun gibi biri için eşsiz bir özellik, ileride anlayacaksınız– amacıyla bulmak için Çin'i araştırmıştır. Bay Chang'ın Doğu ve Batı'nın nihai birleşmesi veya daha şiirsel şekilde, Doğu ve Batı arasındaki köprünün temel ayaklarından biri olduğu söylenebilir.

Bu metin özü itibarıyla John Chang'ın başlangıç öğretilerini ve onun hayat hikâyesini kapsamaktadır. Yazar olarak ben, Jedi fikrinin akla getirdiği metodu takip etmeye ve Doğulu kavramları bütün Batılıların anlayabileceği bir şekilde sunmaya çalıştım. Bu kitabın vazifesini yerine getirmesi, John Chang'ı ve onun öğretilerini onurlandırması için dua ediyorum.

Belki de bizler aslında gelişimimiz içinde Tanrı'nın, insan biliminin farklı dallarının bir araya gelişine hükmettiği bir çağda yaşadığımız için talihliyiz. Belki de biz Batılıların, Doğuluların dünyayı bizden korumasına ihtiyacımız var.

Kosta Danaos
Atina, Yunanistan.

Birinci Bölüm

AYNADAN BAKMAK

İLK TEMAS

Eğitimli bir bilim adamıyım ve mühendisliğin iki alanında diplomam var. Ayrıca, dünyanın en büyük şirketlerinden birinde kıdemli proje mühendisi olarak çalıştım. Mantık ve sosyal stereotipleme benim, film formatında duyduğu ve gördüğü her şeye çabucak inanan bir insan olmadığımı, yerleşik inanç kalıplarımı sorgulamam için bu şeylerin defalarca bana kanıtlanması gerektiğini söylecektir. Oysa belgeseli izlediğimde onun inanılabilirliğinden bir saniye bile şüphe etmedim. İzlediğim şeyin özel efektli veya sahte olmadığını, gerçek olduğunu biliyordum. Bundan emindim. Belki de yeni milenyumun gelişidir buna izin veren, Batı düşüncesine ve bilimine inanan okullarda eğitim görmüş bir adamın doğanın kabul gören kanunlarına aykırı bir görüşe sahip olmasına yol açan ve ona “Bu gerçek” dedirtebilen.

Daha önce de belirttiğim gibi, Lorne ve Lawrence kardeşler tarafından yapılan *Ring of Fire* belgeseli, tıp biliminin Batılı

kolu ve biz Batılıların fizik ilmi için imkânsız işler yapan sıradan bir Doğulu'yu anlatıyor: bu kişi kendi içsel yaşam enerjisini (biyoenerji) kullanarak bir gazeteyi yakabiliyor.

Bunuysa asgari bir telaşla hatta neredeyse sakince yapıyor. Adam, film ekibi hazır olana kadar bekliyor, kameramanları kontrol ediyor, sağ avucunu buruşturulmuş bir gazete kâğıdının üzerinde sabitliyor, vücudunu geriyor ve kâğıdı tutuşturuyordu. İzleyiciler açısından kesin olansa, adamın açık avuç içinden bir tür yüksek enerjinin -öylesine fazla ki böylelikle gazete kâğıdı ansızın hararetle alevlere boğuluveriyor- çıkıyor oluşuydu.

Bu başarının ilüzyon olabilmesi için en az iki yol vardı. İlki, film yapımcısının adamla işbirliği yapıp özel efektler kullanarak hileye başvurmasıydı. Diğeriyse, bizzat adamın buruşturulmuş kâğıdın içine bir tutam fosfor veya başka bir yanıcı maddeyi gizlice koyup, gösterisini de kimyasalın oksitlenmesine denk getirecek şekilde zamanlayarak araştırmacıları kandırmasıydı. Ancak durumun bu ikisine de uymadığını biliyordum. Gerçeğin, tabiri caizse ta kendisine baktığımın farkındaydım.

Bunun için nedenler vardı. En önemli neden adamın kendisiydi. Ufak tefek ama kaslı bir vücuda sahip olan bu Doğulu, güleryüzlü ve mütevazıydı. Seyrelmemiş siyah kalın saçları, genç kalan teniyle yaşını hiç göstermiyordu ancak gözleri bir ihtiyarın gözleriydi ve bu gözlerden dışarı samimiyet yansıtmaktaydı. Sesi herhangi bir kurnazlık içermeyen, şefkatli ve sevecen bir tondaydı. Kameranın karşısında gergin olduğu bile söylenebilirdi! En önemlisi de, adamın bu gösteriden herhangi bir çıkarının olmamasıydı. Araştırmacılar onun ne ismini ne de mevkisini açıklamıştı ve bu gösteri için kimseden para talep etmediği de ortadaydı.

O an, yine de bunların hiçbiri aklıma gelmiş değildi. Videoyu gördüğüm o ilk anda yalnızca bir tek şey biliyordum: yirmi beş yıllık araştırmadan sonra nihayet ustamla karşılaşmıştım. Bu bende şok etkisi yaratmıştı. Ona bakmış, onu tanı-

miştım ve hiçbir şey beni ona gitmekten alıkoyamazdı.

Benim yaşlarımdaki pek çok insan gibi, uzun zamandır savaş sanatları üzerine çalışıyordum. Bu işe ta on yaşındayken başlamıştım ve bir dizi Doğulu savaş sanatında oyalandıktan sonra en sonunda yirmili yaşlarımin başında Japon *jujutsu* sanatında karar kılmıştım. Aradığım şey çok basitti: Aktör David Carradine'ın şimdilerde bir klasik haline gelen *Kung Fu* dizisinde açıkça sergilediği şeyi arıyordum. Ustalarının, gerektiğinde bir kaplanı bir yumrukta öldürebilen, yine de eğitimini aldıkları şiddetten nefret eden bilge, aydınlanmış filozoflar olduğu bir sanat arzuluyordum. Uygulayıcılarının ilerleyen yaşlarıyla birlikte zayıf düştüğü değil aksine güçlendiği bir sanat istiyordum; hocamın bana kendim ve etrafımdaki dünya hakkında gerçekten de bir şeyler öğretebileceği bir sanat. *Kwai Chang Caine* olmak istiyordum.

Tüm dünyada kendime böyle bir akıl hocası aramıştım ve genel olarak bulduklarım üç kategoriye ayrılabilirdi: karşısına fırsat çıktığında bile beceriksiz kalan filozoflar, tam bir hayvan gibi dövüşen ama uygar bir adamın evine davet etmeyi düşünmeyeceği büyük savaşçılar ve tam aradığım kişilermiş gibi görünen ancak vazifesine inancını göstermekte yetersiz kalan, eninde sonunda ya kararlarında eksiklik, yaratılıştan zayıflık, hilekâr dürtüler ya da duygusal değişkenlik gösterenler. Benim onları hak etmemiş ve tam onları anlamaya başlayacakken terk etmiş olmam da gayet olası.

Geçmişte Çin savaş sanatlarını öğrenmeyi, Çinlilerin Batı toplumundaki yaygınlıklarının bir sonucu olarak gerçek bilginin nadir bulunmasından dolayı defalarca reddetmiştim. 1970'lerde ve 1980'lerde Çin sanatları güvenilir hocaların yokluğu nedeniyle kötü bir şöhrete sahipti. Güvenilir eğitmenleri bulmak, kung fu filmlerinin popülerliği nedeniyle durumdan istifade eden dolandırıcıları bulmaktan çok daha zordu genelde. Mesleğim dolayısıyla 1992'ye kadar gerçek bir usta bulmak için Komünist Çin'e de gidemezdim haliyle. Hal böyleyken, her gayretli savaş sanatçısı gibi ben de güvenilir

araştırmacıların ve öğretmenlerin kitaplarını okudum. Çin savaş sanatlarının ardındaki teoriyi biliyordum ve o filmde gördüğüm adamın bir Çinli olduğunu da biliyordum. Ayrıca neye tanıklık ettiğimin de farkındaydım: *neikung*, yani içsel gücün harekete geçirilmesi. O adamı bulmalıyım.

Kolay olmayacağının farkındaydım. Adamın adını bile bilmiyordum. Belgeselde Java'da veya Bali'de bir yerlerde yaşadığı belirtilmişti, ama bu ifadenin de doğru olup olmadığını bilme şansım yoktu. Bana kalırsa onu San Francisco'da da filme çekmiş olabilirlerdi. Üstelik ne Çince ne de Malay dili konuşabiliyordum.

On gün sonra Endonezya'nın başkenti Jakarta'ya giden bir uçaktaydım. On sekiz saatlik yolculuğun ardından Jalan Jaksa'daki kirli oteller arasında en temizini bularak ertesi gün için dinlenmeye koyuldum. Bu yolculuğun zorlu geçeceğini biliyordum.

Ertesi gün, *Ring of Fire*'daki video sekansından çektiğim bir tomar fotoğrafı cebime koydum ve Jakarta'da, Glodok adı verilen bölgedeki Çin Mahallesi'ne doğru yola koyuldum. Planım Glodok'taki bütün eczane ve akapunktur kliniklerini gezip fotoğraflardaki adamı tanıyıp tanımadıklarını sormaktı. O zaman için iyi bir fikir gibi gelmişti.

Onlarsa deli olduğumu düşünmüşlerdi.

Bu onları epey eğlendirmiş olmalı. Bu benim Endonezya'ya ilk gelişimdi. En kötüsüne hazırlıklıydım ve safariye çıkmış bir Batılı turist gibi giyinmiştim. Bazı dükkân sahipleri yüzüme bakıp gülüyordu, diğerleriyse kibarca defolup gitmemi söylüyorlardı. Hatta bir tanesi beni tutup dışarı attı! Sürekli olarak terslendiğim altı veya yedi saatin sonunda, dilenciler ve cüzamlılar arasından yürüyor, bir sürü sokak çocuğu tarafından takip ediliyorken tüm bunların ortasında yükselen kadim bir Çin tapınağı gözüme ilişti ve içeri girdim. Birden tüm gürültü uzaklaştı ve bir başıma kalakaldım.

Tapınak bekçileri meraklanmıştı. Orada ne işim vardı? Utana sıkıla onlara derdimi anlattım. Bana akşam yemeği is-

marladılar ve içmem için de su verip gönderdiler.

Sonraki gün Glodok'a tekrar geldim. Azmim daha da kuvvetlenmişti ve motel görevlisinin benim için yazdığı bir notla donanmıştım. Sonradan öğrendiğim kadarıyla benim için yazdığı not şöyleydi:

Sayın Bay veya Bayan,

Ben ta Yunanistan'dan buraya gelmek için kandırılan ahmak yabancıymın tekiyim. Bunlar da videonun birinde gördüğüm adamın resimleri. Onu arıyorum. Adını veya nerede yaşadığını bilmiyorum. Onu tanıyor musunuz? Teşekkür ederim.

Büyük olasılıkla ikinci gün insanların bana karşı daha kibar davranmasının ve daha fazla güleryüz görmemin sebebi buydu. Birkaç saat boyunca kibarca geri çevrilmesinin ardından çünkü dostlarımı göreceğimi umarak yeniden tapınağa gittim.

Beni görmekten dolayı mutlu olmuşlar ve iki katı meraklanmışlardı. Bu kez onlara ben yemek ısmarladım. Gülüşerek, çat pat İngilizce ve işaret diliyle anlaşılarak bir süre oturduk. Samimiyetimiz ilerledikçe beni ayrıntılar hakkında sıkıştıracak kadar meraklandılar.

"Kosta, anlat bize, burada ne yapıyorsun?"

"Boşverin, aptalca bir şey. Bilmek istemezsiniz."

Sonunda öylesine ısrarcı oldular ki, yumuşadım ve açıklama yapmak yerine notu onlara uzattım.

Ansızın bir heykel topluluğuyla baş başa kalmıştım. Gülüşlerinin yerini güvensizlik almıştı. Sırtıma bir ürperti gelip oturmuştu. Adamlardan biri, hemen sonra fırlayıp giden genç bir çocuğa bir şeyler fısıldadı. Yeni bulduğum dostların hepsi birden ayaklandı.

"Burada kal," dedi iri yarı bir adam.

On dakika kadar sonra sıırım gibi, yaşı belli olmayan bir Çinli, bisikletle çıkageldi. Bana elini uzattı ve oturdu.

"Adım Aking," dedi, "Aradığınız kişinin öğrencisiyim."

Aking, "Seni kim gönderdi?" ve "Buraya ne sebeple geldin?" gibi sorular sorarak, neredeyse bir hafta boyunca beni

sorguya çekti. Benim, Yunanistan'dan –akla hayale gelmeyecek bir yerden– iner inmez, ayağımın tozuyla, mahalli gelenekler ve coğrafya hakkında hiçbir ipucum olmadan efendisini bu denli kolay bulmuş olmam zırvalık gibi geliyordu ona. İstihbarat örgütlerinden biri için çalışan bir ajan olduğumdan emindi. Hatta pasaportumu kendisine teslim etmemi bile istedi! Bir hafta kadar sonraysa Aking nihayet bana Doğu Java'daki şehirlerden birine ait bir adres verdi ve sonraki sabah oraya uçmamı söyledi. Belgeselde gördüğüm adamın beni bekliyor olacağını anlattı.

Aslında ona inanmamıştım.

Çok kolay olmuştu, inanılmayacak ölçüde kolay. Bu sırtıp duran Çinlilerin, boş hayallerinin peşinden göndererek düştüğü durumlara gülmek için bu yabancıya bir oyun oynadığını düşünüyordum. Uçağa bindiğimde tereddüt içindeydim, indiğimdeyse kendimi tam bir aptal gibi hissediyordum. Taksiye binip bana verilen adrese gittiğimde ve adamın dışarı çıktığını söylediklerinde kendimi daha bir aptal hissettim. Saat iki gibi gelecek demişlerdi. Hiç olmazsa İngilizce konuşuyorlardı.

Kaldığım kirli otel odasında burnumdan soluyarak birkaç saat geçirdim. Beni oraya gönderen insanlardan sonsuz bir intikam alacağıma dair kendime yeminler ediyordum. Onlara Yunanlılardan uzak durmaları gerektiğini öğretecektim. Hah! Hiç Truva Savaşı'nı duymadınız mı dostlarım? Bunu pahaliya ödeyeceksiniz. Kendimi rezil, budala ve aptal hissetmişim. Bütün bunların bir kandırmaca olduğunu, buraya gelmek için çok paralar saçtığımı, ahmağın ve aptalın teki, kolay inanan ve saf biri olduğumu söyleyip duruyordum kendime...

Saat ikide geri gittim. Adam oradaydı.

Dinamo Jack'i evinin önünde dururken gördüğümde yaşadığım şoku, sevinci ve ferahlamayı burada tam olarak anlatabilirim. Her zaman parlamaya hazır olan öfkeme yenik düşen embesilin tekiydim ben.

Kimsenin bana fesatlık ettiği filan yoktu. Tanıştığım öğrenci

beni hocasının yanına göndererek gerçekten de yardımcı olmaya çalışmıştı.

El sıkıştık ve adam beni içeri davet etti. Gayet yalın bir şekilde adının John olduğunu söyledi. Zilin üzerinde Latin harfleriyle yazan soyadı CHANG'sa bir Çinli için yeterince yaygın bir isimdi. John Chang, Amerika'da herhangi bir insanın sahip olabileceği *John Smith* isminin eşitiydi.

Resmi olarak kendimi tanıttım.

"Kosta," dedi, kelimeyi ağzında yuvarlayarak. İsim ona garip gelmiş olmalıydı. "Beni nasıl buldun?" İngilizcesi yalın ve hafif aksanlıydı.

"Sizi bir videoda gördüm. . . Bir belgeselde," diye yanıtladım.

"Ah evet, bu birkaç yıl önceydi. Bana bilimsel bir araştırma için olduğu söylenmişti. Yoksa onlar için bu gösteriyi yapmazdım."

"Neden peki?"

"Çünkü ustama böyle bir şey yapmayacağıma dair söz verdim. Senin için ne yapabilirim? Bir sorunun mu var?"

John bir şifacıydı. Geleneksel noktalara akapunktur uyuyor, eğer isterseniz iğneler vasıtasıyla *ch'i* enerjisini, biyoenjerjisini aktararak tedavinin etkisini daha da artırıyordu. O zaman bilmiyor olsam da, Batı tıbbının yardımcı olamadığı yüzlerce insanı iyileştirmişti.

"Aslında iki şey var." Bu bölümü önceden defalarca çalışmıştım. "Yıllarca savaş sanatları eğitimlerinde sağa sola vurup durduğum eklemlerimde bir sorun var. . . Osteoartrit gibi bir şey. Kemik mahmuzu ya da onun gibi."

Gülümsedi. "Uzun yıllar süren hatalı eğitimlerden sanırım. Sana yardım etmem mümkün. Ama önce seni bir yoklamam lazım."

"Olur."

"Sana dokunacağım. Hissettiğin şey yüzünden telaşa kapılma."

Gömleğimi çıkarttım, ellerini göğsüme ve sırtımın üst kıs-

mına koydu.

Vücudunuzdan güçlü, sürekli bir elektrik akımının geçtiğini düşünün. Bu güçlü etkiye karşın bu akımın iyilik dolu, zararsız olduğunun bir şekilde fark ettiğinizi hayal edin. Bunun bir radar gibi çalıştığını, araştırdığını, tıttığını, hissettiğini düşünün. Nefesim kesildi ve düşecek gibi oldum.

“Kalbin çok iyi durumda,” dedi.

Başımı salladım ve yutkundum. Tuhaf görünüyor olmalıydım ancak o da muhtemelen bu duruma alışkındı. Bana gönderdiği biyoenerji akımı kaslarımın kontrolsüzce kasılmasına neden olmuştu.

“Akciğerler tamam. Böbrekler iyi. Karaciğer tamam.” O konuşurken, sanki yüksek yoğunluklu bir ultrasona giriyor gibiydim. Gücünü içimde hissedebiliyordum. O, benim fiziksel durumumdan emin oldukça enerji de gittikçe kuvvetleniyordu.

“Hah,” dedi, “işte yakaladım. Kanının kimyası kalsiyum çöktelterine meyilli.”

“Bununla ilgili bir şey yapabilir misiniz?”

“Emin değilim. Deneyebiliriz. Nerede kalıyorsun?”

Otelin ismini verdim.

Başını salladı. “Sana daha iyi bir yer bulalım. Diğer isteğin neydi?”

“Beni öğrenciniz olarak kabul etmeniz!” diye söyleyiverdim birden. Aniden ağzımdan çıkıvermişti ve ansızın kendimle ilgili bir hayal kırıklığı hissettim. O an için dokunaklı ve alternatifli bir konuşma hazırlamıştım. A planı başarısız olursa B planı devreye girecekti ve buna benzer şeyler işte. Otuz beş yaşındaydım ve pek çok tecrübe edinmiştim. Sahne korkusuna meyilli değilimdir, ancak bu adamın karşısında olgun biri olacağım yerde kendimi bir çocuk gibi hissediyordum. Daha da açık söylemek gerekirse, toy bir delikanlı gibiydim.

“Hayır,” dedi. “Yo, olmaz. Artık öğrenci kabul etmiyorum. Ama tedavine başlamak istiyorsan yarın sabah gelebilirsin.”

Yıkılmıştım. Eve dönmek, sihirli bir dokunuşla annesinin

kucağına doğru koşan beş yaşında bir çocuğa dönüşmek ve ağlamak istiyordum. Bunun yerine ucuz, kirli motel odama döndüm ve beklemeye koyuldum.

PRATİK TAOCULUK

Taoculuk, rakibi ve antipodu Konfüçyüsçülükle birlikte Çin kültürünün ilerleyişini şekillendiren bin yıllık bir inanç sistemidir. *Britannica Ansiklopedisi*'nden alıntı yaparsak, "Taculuk, Konfüçyüsçülükle birlikte Çinli yaşam biçimini 2000 yıldan fazladır şekillendiren dinsel-psikolojik bir gelenektir. Taocu miras, birey özgürlüğü ve doğallığı, devletin özgürlükçülüğü (laissez-faire) ve sosyal ilkelcilik, mistik deneyimler ve kişisel dönüşüm teknikleri üzerindeki vurgusuyla pek çok şekilde, bireyin ahlaki görevleri, toplumsal normlar ve devletin yükümlülükleriyle ilgilenen Konfüçyüsçülüğün antitezini temsil eder."*

Batı'da yaygın şekilde Çin kaynaklı olduğu düşünülen pek çok şey Taocudur ve Çin de bile ancak geçtiğimiz yüzyıl içerisinde yayılmaya başlamıştır. Bunlar arasında, Batı toplumunda "marka" haline gelen akapunktur, t'ai chi chuan, feng shui ve I Ching gibi pek çok uygulama vardır. Gerçekten, Taoculuğu şu an için Çin kültüründen ayırmak mümkün değildir. Bu ikisi, çağımızda, bir ve aynı duruma gelmiştir.

Taoculuk sinolojistler tarafından resmi bir öğretisi ve dini bir hiyerarşisi olan, hem felsefi hem de dini bir gelenek olarak kategorileştirilmiştir. Son yirmi yıl içerisinde Batı, Taoculuk üzerine, Taoculuğun güvenilir olduğu iddiasındaki metinlerin istilasını altındadır. Bu kitapların pek çoğu geçerli, bazıları daha az mantıklı, geri kalanlarıysa saçma teorilerden oluşmuş karman çorman kitaplardır. Daha da sinir bozucu yanıysa ki-

* *Britannica Online*, "Taoism" maddesi

taplardan çoğunun ortaçağ Çin metinlerinin yanıltıcılık taşıyan kusursuz tercümeleri olmasıdır, çünkü tercüme olarak her çevirmenin yorumuna maruz kalmışlardır. Bir yazarla bir başkasını karşılaştırdığınız zaman tercüme edilmiş metinlerin satır aralarında bulacağınız anlamlar arasındaki uyumsuzluk çok şaşırtıcıdır.

Hayatı ve teorileri bu kitabın odak noktasını oluşturan John Chang Hoca, köklerinin izleri yirmi dört yüzyıl öncesine dek sürülebilen bir kung fu soyunun Başhocasıdır. John, belki de haklı olarak, *Taocu* unvanını inkâr ediyor, çünkü Taoculuk dünyada bir din olarak kabul görmüş durumda. Yine de, Chang Usta'nın soyunun hocaları tarihsel Taocu inzivanın sınırları içinde yaşadıklarından ve Taoculuk kelimesi Batı'da "yerli Çin felsefesi" için genel bir terim olduğundan hocamı bir Taocu olarak adlandırmaya devam edeceğim. Belki de onun öğretilerini, diğer kaynakların ve soyların Taoculuğundan ayırmak için "pratik Taoculuk" olarak adlandırmak daha yerinde olacaktır. Bizzat John, Taoculuğu aşağıda ana hatlarını belirteceğim sebeplerden ötürü, doğal yasanın sade bir çalışması, bir "felsefi bilim" olarak adlandırıyor.

Bütün manevi disiplinler arasında Taoculuk belki de en kafa karıştırıcı ve tanımlaması zor olanıdır, çünkü gelişimine bir felsefe okulu olarak başlayıp, dine dönüşmüş ve bir dizi halk inancıyla yaygınlık kazanmıştır. Buna karşın, bir dini bir felsefeden ve hatta bilimden ayırt etmenin pek çok yolu vardır. İçinde bulunduğumuz özel durumda belli başlı iki gerekçe çok açıktır. İlki, dinin ispatlanamayan inançlar üzerine kurulmuş, bireyin inanıp inanmamasına kalmış olmasıdır. Bizlerse pratik Taocular olarak öğretimizi, hem neslimizin öğrencilerinin hem de o soyun geçmişteki ustalarının birinci elden deneyimlediği, diğerleri tarafından herhangi bir zamanda yeniden üterilip deneyimlenebilen doğal olgulara kanıtlar sunan bir bilim olarak görürüz. Bu en önemli ayrımdır. Bense bunu yeterince iyi vurgulayamadım. Tartışmayı daha basit şekilde ortaya koymak adına, fizik ve cebir okuyan bir lise öğrencisini ele alalım.

Bu öğrenci kaçınılmaz şekilde, hocalarının ve önceki nesillerde bu bilimleri görüp geçirmiş kişilerin deneyimleriyle mantığını tekrarlayarak belirli sonuçlara varacak, özel bazı yetenekler geliştirecektir. Fizik ve cebiri deneyimlemekte hiçbir “dini” yön yoktur. Bunlar, öğreti veya inanç sistemi olmaksızın bilgi ve iktidarın araçlarıdır. Bir başka deyişle cebir ve fiziğin sunduğu, Batı biliminin kilit terimlerinden biridir: yeniden üretilebilir sonuçlar. Kanıtlanabilir olmayan hiçbirşeyi devam ettirmezler.

Bu yaklaşımsa John Chang’ın öğrencisi olarak eğitim görmeye hak kazanan birinin tam olarak deneyimleyeceği bir durumdur. Ondan önce geçmiş olanların adımlarını takip edecek, aynı olgularla karşılaşacak, aynı sonuçlara ulaşacaktır.

“Pratik Taoculuk”un doğal bir bilim olduğunu öne sürmemdeki ikinci nedense din kelimesinin insan ve İlahi arasındaki bir uzlaşmazlığı ima ediyor oluşudur. Oysa önerilen öğreti bir arabulucu gibi davranarak iki taraf arasında uzlaştırıcı bir rol oynayabilir.* Bir Tanrı’nın olduğunu varsayarsak insanın o Tanrı’nın inayetinden düştüğüne dair bir kanıt bulamayız.** Bunun yerine, insanın, Tanrı’nın onun olmasını istediği biçime doğru evrimleştiğini gösteren hatırı sayılır kanıtlar var gibi görünmektedir. “Pratik Taocular” olarak bizler kefareti, kurtuluş için özel bir araç veya eşeği peşimizden koşturmak için havuç önermiyoruz. Daha ziyade varlığı yükseltmek, her bireyi zaten olduğu şey haline daha da fazla getirmek ve olmayı umduğu şeye doğru hareket ettirmek için bir yöntem öneriyoruz. Bizler yalnızca felsefi bir bilim ortaya koyuyoruz.

Belki de, Çince *kung fu* terimini analiz edersem, aradaki

* İngilizce *Religion* (din) kelimesinin Latince orijinali *religare*, İlahi’yle bir olmayı düşündürecek şekilde “sıkıca bağlamak” anlamına geliyor. Böyleyken, *religion* (din) kelimesinin günümüzdeki *birleşme* anlamından ziyade, kavramsal olarak Sanskritçe-deki *yoğa* kelimesine (İngilizce’deki *yoke* kelimesi de buradan türemiştir) daha yakın

** Veya aksine, varlığın amacının, insanın ondan kaçmak için çabalaması gereken, *samsara*, yani acı çekmek olduğuna dair. Niyetim Yahudi-Hristiyanlık üzerinde durmak değil. Bu kısmı olabildiğince kısa tutmak istiyorum.

farkı daha iyi anlayabilirsiniz. Pek çok insan bunun bir “savaş sanatı” olduğunu düşünür, ama öyle değildir (savaş tekniği ve savaş sanatı için kullanılan Çince terimler sırasıyla *wu shu* ve *wu yi*’dir). İki kelimeden oluşan *kung fu*’yu tercüme etmek çok zordur. Aslında, bu kelimelerin anlamlarını kavrayabilmek için mutlaka Çincenin yazılışı üzerine çalışmamız gerekir. Hadi işe girişelim.

 KUNG FU

Kung fu şu ideogramlardan oluşur:

İlk terim olan *kung*, *kung* (工) ve *li* (力) harflerinin bir birleşimi şeklinde yazılır. *Kung* “inşa etmek, kurmak” anlamlarına gelir. *Li* ise “güç” veya “kudret”tir. İkinci terim olan *fu* yalnızca, yorumlaması karmaşık bir ideogram olan *fu* (夫) harfinden oluşur. *Fu*, bir erkeği temsil eden yazı karakterine (人) iki yana açılmış kolların ve bir şapka iğnesinin (ortaçağda Çin’de bütün yetişkin erkekler şapkalarıyla saçlarının içinden geçen bir şapka iğnesi takarlardı) harfin içinden geçecek şekilde eklenmesiyle oluşmuştur. Olgun, iri yarı, sorumlu bir yetişkin veya baba figürünü ima eder. Bu harf aynı zamanda başka bağlamlarda, bir kadının kocasını ifade etmek için de kullanılır. Bir başka deyişle *kung fu* terimi gerçekte şu anlama gelir:

“Bir kişinin zaman içerisinde, günlük çabaları sayesinde, nihayet olgun gücü ve bir ustanın ruhsal gelişimini elde edene kadar enerjisini oluşturup geliştirmesi.”

Diğer bir deyişle *kung fu*, bütün hayatınız üzerinde gelişen, hiç bitmeyen bir disiplin ve eğitim yoludur. Bu da elbette ki John Chang’in seçtiği ve temsil ettiği yoldur.³

İkinci Bölüm

YAŞAMGÜCÜ

ARABA TURU

“Bu öğleden sonra karides çiftliğime gitmeliyim. İstersen sen de benimle gelebilirsin.”

Hocam olacak kişiyle tanışmamın üzerinden iki hafta kadar geçmişti. İki hafta boyunca dirseklerime, dizlerime, bileklerime akapunktur iğneleri saplamış, vücudumda dolaşması için düzenli olarak ch’i (hayat enerjisi) göndermişti. Tedavi boyunca daha fazla rahatlamayı öğrendikçe, John her seansta akımın şiddetini biraz daha artırıyordu. Hastaları iyileştirmek için toplam gücünün yalnızca yüzde 0,5’inden fazla olmayan bir akım şiddeti kullandığını şaşkınlıkla öğrenmiştim. Sersemlemiştim. Normal insanlar, hatta en güçlüler bile bu gücün yüzde 2’siyle nakavt olurdu.

İki hafta boyunca her gün beni öğrencisi olarak kabul etmesini isteyip durdum. Hep aynı katılıkla reddediyordu, ancak (dobraca söylemek gerekirse) “defolup gitmemi” ima edecek şekilde davranmıyor ve bir sonraki günün tedavisi için

tekrar davet ediyordu. Bense hiçbir seansı kaçırmıyor, dişlerimi sıkarak acıya dayanıyor ve John, içime gönderdiği gücü dayanabileceğim en yüksek seviyeye dek artıracak şekilde “akımı yükselttiğinde” meditasyona sığınıyordum. Aslında acı vericiydi ama daha önemlisi bir etkisi vardı. Görünen oydu ki, her seanstan sonra eklemlerim daha da iyi hale geliyordu ve sağ kolumdaki kalsiyum çökeltileri gitmese bile (on iki yıldır oradalardı), sol kolumdakiler (bir yıl kadar önce oluşmuşlardı) tamamen kaybolmuşlardı. John bana, iyileşme sürecine katkı sağlaması için kendi deyişiyle bir dizi “egzersiz” de göstermişti ve ben de bunları aksatmadan yapıyordum.

Tanıştığımızın ilk haftası bir yemek çubuğunu iki buçuk santim kalınlığındaki bir tahtanın içinden sakince geçirerek beni şaşkına uğratmıştı (Sonradan öğrendiğime göre istediğinde bunu 13 veya 20 santimlik bir tahtayla da yapabiliyordu. Bunun tahtanın kalınlığıyla ilgisi yoktu). Yalnız şunu da anlamamız gerekiyor ki, çubuğu yumruğu veya o tür bir teknikle tahtanın içine çakmıyordu. Sadece avcunu çubuğun arkasına bastırıyordu, çubuk da tahtanın içine doğru kayıp gidiyordu. John tahtayı bana uzatıyor ve ben de çubuğu daha derine itmeye çalışıyordum. Hareket etmiyordu, ancak dışarı doğru çektiğimde kolayca geliyordu. Bunun nedeni çubuğun koniye benzeyen şekliydi. Tabanından ucuna doğru daralıyordu. Daha derine itmeme için tıpkı John’un yaptığı gibi etrafındaki tahtayı ezmeme gerekiyordu. Oysa dışarı çekerken bu harekete direnç gösteren yalnızca hava oluyordu.

“Yang ve yini biliyor musun?” diye sormuştu bana. Başımı salladım. Günümüzde bu iki evrensel zıt kuvvet hakkında bir şeyler duymamış ve hele ki bu yaşta çok az Batılı vardır. “Vücutlarımızın içerisinde, her ikisi de aynı oranda akar,” diye devam etti. “Bu enerjiler birbirine zıttır. Asla buluşmazlar. Yin ve yang normal olarak birbirlerine paralel şekilde akar ve asla birinin diğerinin yerini doldurmasına izin vermezler. Ben kendi yin ve yangımı birlikte bir bütün olarak kullanırım. İstediklerimi yapabilmemin nedeni de bu. Yang ch’i kendi ba-

şına vücudun sınırlarını aşamaz.”⁴

“Neikung,” dedim.

“Evet.” Kelimeyi biliyor oluşuma sevinmiş gibiydi.

Kendiyle birlikte iş yerine gitmemi istediğinde, onu daha iyi tanımak için bu fırsatı değerlendirmek üzere balıklama atlamıştım. Gitmek ister miydim? Hiç istemez olur muyum?

John epey başarılı bir işadamıydı ve hayli zengindi. Bir müteahhitti ve ayrıca çabuk bozulabilen ürünler ihraç ediyordu. Gurbetçi Çinlilere, eğer onlara böyle denilebilirse, genellikle “Asya’nın Yahudileri” deniliyordu ve bunun için iyi nedenler vardı. Batılı emsalleri gibi Güneydoğu Asya’daki ekonomik gelişimin ana damarlarını kontrol altında tutuyorlardı. John da işte böyle bir adamdı. Açlık ve sefalet içinde doğduğunu ve kendi imkânlarıyla milyoner olduğunu öğrenmiştim.

Karides çiftliğine arabayla gittik. Arabayı John kullandı. Hızlıydı ama lakayıt değildi. İbre saatte yüz yirmi kilometrelere çıktığında biraz endişelenmiştim çünkü ne yaşadığı ülkenin kuralları ne de trafik koşulları böylesi bir hıza izin verecek durumdaydı (üstelik şunu da hesaba katın ki ben bir Yunanlıyım ve böylesi yüksek hızlara ve acınacak haldeki yollara alışkınım). Trafik epey yoğundu ve bir süre sonra kaçınılmaz olan gerçekleşti.

John’un cep telefonu çaldı ve gelen arama önemliydi. Telefonu çenesinin altına sıkıştırıp kısa ve hızlı cümlelerle konuşmaya ve arabayı tek eliyle kullanmaya başladı. Durumu daha da güçleştirmek için bir dizi arabayı, sanki yolun ortasında iki geliş gidiş yolu daha varmış gibi son derece yasadışı bir şekilde geçiyordu. O arabaları geçtikten sonra yol boşaldı ve onun acelesi vardı.

John manevrasını tamamladığı ve tekrar kendine ayrılan yola girdiği sırada bir kamyon aniden önündeki yavaş ilerleyen aracı geçmeye niyetlenmiş ve hızla yaklaşan John’un hareketi yolumuza giren bu araç yüzünden maskelenmişti. Geçtiğimiz arabalar yüz metre arkamızda ve hızımızın da bir dakika kadar gerisinde kalmışlardı.

Konsola tutunmuştum ve bir an için emniyet kemerimi takmış olmaktan dolayı mutlu olmuştum. 130 kilometre civarında seyrediyorduk. Yaklaşmakta olan kamyonun en az 80 kilometreyle ilerliyordu ve John telefonla konuşurken arabayı tek eliyle kullanıyordu. Büyük bir kazayla burun buruna geleceğimize emindim ve bindiğimiz arabanın geniş ve güçlü oluşuna minnet duyuyordum. Dişlerimi gıcırdatırken yaklaşmakta olan arabayı işaret edip alacağımız darbe için vaziyet aldım.

John onu son anda görmüştü. Gözünü bile kırpmadan ve konuşmasına ara vermeden, yandaki toprak yola saptı, kamyonu geçti ve nizami yoluna geri girdi. Dikiz aynasından kamyonun da arkamızda bıraktığımız arabaları geçip geçmediğini kontrol etti ve tekrar yola döndü. Bir dakika kadar sonra konuşmasını bitirip telefonu kapattı.

"Gözlerim hâlâ iyi," dedi kuru bir ifadeyle. O zamanlar elli sekiz yaşındaydı ve kırk gösteriyordu.

"Her zaman böyle hızlı mı kullanırsın?" O an için düşünemediğim tek cevaptı.

"Yalnız olduğumda genelde daha hızlı kullanırım. Saatte 150, belki 160. Gördüğün gibi hızdan hoşlanıyorum. Arabadayken yanımda başkaları olduğundaysa genellikle 120 kilometrenin altında seyrediyorum çünkü herhangi bir şey olursa onları koruyamam."

"Hiç kaza geçirdin mi?"

"Yalnızca bir kez. Yaklaşık 140'la giderken bir kamyon kassasına yandan çarptım."

"Ne oldu peki?"

"Hiçbir şey. Darbenin etkisini vücudumda özümsemek için gücümü kullandım. Demir testerelerle beni arabadan çıkarmak zorunda kaldılar. Olaya tanıklık edenler bir mucize eseri beni Tanrı'nın veya azizlerden birinin koruduğunu düşünüyordu."

Afallamıştım. Bana, neikung eğitiminin ona verdiği güçle vücudunu kuvvetlendirdiğini, çeliğin esneme gücünden daha

büyük bir gerilimle ona karşı koyduğunu anlatıyordu. Etini delmeden, vücudunun etrafında uçuşan metal ve cam kırıklarını hayal etmeye çalıştım. Elbette ki, arabanın tasarımcıları tarafından planlanan plastik deformasyonun da göz önüne alınması gerekir, ama onun vücuduyla emdiği momentin de olağanüstü olduğu inkâr edilemez.

Doğru muydu acaba? Bir insan gerçekten de dış kaynaklı zararlara dayanıklı olabileceği bir duruma gelebilir miydi? Buna inanması hayli zordu.

“Bilirsin,” diye devam etti, “gençliğimde bir Hollywood dublörü olmayı isterdim, çünkü gücüm nedeniyle çarpışmalarda canım yanmıyordu. Ancak sonra düşündüm, bunu pek çok kez yaparsam, insanlar benimle ilgili şeyleri merak etmeye başlayacaktı. Ayrıca ustama gücümü para kazanmak için kullanmayacağıma dair söz vermiştim.”

Sessizlik içinde bir süre daha gittik. Bana Yunanistan hakkında sorular sormaya başladı. Balkanları iyi biliyordu. Meteliksiz doğmuştu ve Çinliydi.

“Babam ben dört yaşındayken öldü,” dedi. “Çok fakir büyüdüm. Aslında bir sokak çocuğuydum. Çok çalışmasına rağmen annemin beni okula gönderecek kadar parası yoktu. Liseyi daha geç bitirdim. Koleje veya üniversiteyeysen hiç gitmedim.”

“Doğru tabii,” diye şaka yaptım. “İnsanüstü olmak üzerine doktora yapmışsın çünkü.”

“Hayır,” diye ciddi bir yanıt verdi. “Benim insanüstü olduğumu düşünmemelisin. Ben bir savaş pilotu veya şampiyona atletiyim. Herkes benim gibi olamaz –belirli bazı nitelikler gerekir– ama bazı insanlar olabilir. Benim ne olduğumu sorarsan, doğal yeteneğin yanında disiplinin ve çalışmanın bir ürünüyüm.”

“Karım bu konuda bana yardımcı oldu gerçekten,” diye devam etti, “Evlendiğimizde ona başka herhangi bir şey yapamayacağımı, bütün boş vaktimi eğitimle geçirmek zorunda olduğumu söyledim. Bunu anlayışla karşıladı.”

On sekiz yaşında evlenmişti ve yedi çocuğu vardı.

“Bilirsin, neredeyse yirmi yıl şoför olarak çalıştım,” diyerek gülümsedi. “O yüzden de şoförlüğüm hakkında endişelenmene gerek yok. Bu yolları iyi bilirim.”

Bir süre daha sessizlik içinde gittik. “Gerçekten de anlıyor musun,” diye sordu en sonunda, “ch’i hakkında konuşurken ne kastettiğimi?”

“Sanırım,” diye yanıtladım. Temel öğeleri anladığıma hükmetmiştim. Bunun yanı sıra, okumam gereken her şeyi okumuştum ve yirmi beş yıldır savaş sanatları üzerine çalışıyordum.

Ch’i veya biyoenerji, Batı’da son yıllarda çokça tartışılan bir olguydu. *Kung Fu* dizisinin yeni sezonlarıyla David Carradine yeniden, hiç değilse haftada bir kez bu kelimenin telaffuz edilmesini sağlayarak Batı’nın anlayışına katkıda bulunmuştu. Şimdilerde, akupunktur da çok yaygın hale geldi ve akupunkturu biraz olsun araştırmak için zaman harcamamış doktor bulmak çok zor. Biyoenerji olgusu da bu yüzden bariz şekilde tıp ve fizik araştırmalarının konusu haline geldi.*

Çincede ch’i ideogramı en iyi şekilde İngilizcedeki “buhar” kelimesiyle açıklanır. Aynı zamanda “yaşam gücü” olarak da açıklanabilir, ancak ch’i nefesle (her ne kadar nefesin ch’i enerjisini içerdiğini söylemek daha iyi olsa da) yakından ilintilidir. Başka kültürler ona başka isimler vermişlerdir: Hindular ona *prana* derken Tibetliler *rlung* (“rüzgâr” anlamına gelir), İbraniler *ruach* (rüzgâr), Pacific Adası sakinleri *mana* ve Grekler *pneuma* (ruh, rüzgâr) demişlerdir.† Ch’i bir telin içinden geçen elektrik gibidir. Isı veya iş, enerji yaratabilir, ancak bu sonuçlardan hiçbirisi ch’i’nin kendisini tanımlamaz.

“Öyleyse vücutlarımızın hem yin ch’i hem de yang ch’i ta-

* Umarım bu metnin o araştırmalara katkısı olur.

† Latince *spiritus* kelimesinin aynı zamanda “nefes” anlamına geldiğini ve vücudun solunum organları (akciğerler) için kullanılan Grekçe kelimenin *pneumon* (bu kelimeden de *pneumonia* (zatürre) kelimesi türemiştir örneğin) olduğunu bilmek ilginçtir.

şiddetini biliyorsundur?" diye devam etti.

"Aslında," diyerek gülümsedim, "*Tao Te Ching*'de bununla ilgili yazılar okumuştum."

"Ha! Şu Taocu Lao-tzu," dedi. "Bilge bir adamdı. Peki, ch'i hakkında ne söylüyor?"

O an beni deniyor olduğunu düşünmüştüm. Ama daha sonra John'un *Tao Te Ching*'i hiç okumamış olduğunu fark ettim. "Aslında," diye başladım yanıta, "ch'inin hem yin hem de yang bileşenlerinden oluştuğunu, bu ikisi arasındaki etkileşimin de hayatı olumlu kıldığını söyler."⁵

Varoluşun pozitif ve negatif kutupları arasındaki böylesi bir geri bildirim bizim yaşam gücümüzün başlıca bileşenydi. Bu olguyu teknik bir bakış açısından anlamaya başlayan türler olarak bizler hayatın kendisini de anlamaya başlarız (sonradan, bu dengesizlik durumu her ne kadar entropiye neden olsa da vücutlarımızın hem saf haldeki yang ch'isini hem de yin ch'isini farklı bölgelerde depolamaya muktedir olduğunu anlayacaktım).

"Etkileşim." John kelimeyi dilinde döndürmüştü. "Tıpkı elektrik gibi pozitif ve negatif mi?"

"Sanırım öyle."

"Tam olarak doğru değil," diyerek durakladı. "Ama bilirsin, bir keresinde bir öğrencimin bana bir voltmetre ve bir ampermetre bağlamasına izin vermiştim. Volt olarak herhangi bir değer kaydetmedi, ama ampermetre kısa devre yapmıştı. Makineyi yakmıştım!"

"Ch'inin amperajı olduğunu ama voltajı olmadığını mı söylüyorsun?"

"Sanırım öyle. Örneğin, konutlardaki elektrik akımına hiç acı duymadan saatlerce dayanabiliyorum, ama bir ampülü yakamıyorum. Pek çok kez de denedim."

Bu konu üzerine düşünüyordum. Tıp laboratuvarlarındaki klinik araştırmalar derinin elektriğe karşı direncenin akupunktur noktalarında önemli derecede değiştiğini ortaya koyuyordu. Yeni başlayanlara noktaların yerini göstererek bu

durumdan fayda sağlamaya çalışan “elektrikli akupunktur cihazları” vardı. Buysa (daha farklı açıklamalar yapılmış da olsa) *ch*’i ve voltajın tersine bir ilişki içinde olduğunun göstergesiydi.

Ancak yıllar sonra John’un yanıldığını görmüştüm. Onun *ch*’isi ne voltaj ne de amperaj gösteriyordu. Daha ziyade, çok daha farklı güçlere dayalı baştan aşağı farklı bir olguydu.

“Seni daha güçlü kılmaktan başka, *ch*’i enerjin ortalama bir insanınkinden daha mı farklı?”

John gülümsedi, ama yanıt vermedi.

Çiftliğe varmıştık. Yirmi kadar çalışanıyla orta büyüklükte bir işyeriydi. O işini bitirene kadar ben de etrafı dolaştım. Genç bir kız bana bir kâse dolusu meyveyle bir sürahi kahve getirmişti. Tropikal meyveler olağanüstüydü ama kahve vasattı.

John da kendine bir kahve alarak geldi ve oturdu. “İnsanlar çok aptal,” dedi. “Gemilerim sırf bazı yerel memurlar rüşvet istiyor diye gümrükte bekletiliyor. Bilirsin ancak bu şekilde iş yapabiliyoruz.”

“Bu, dünyanın her yerinde aynı,” dedim. “Çarkların dönmesi için onları yağlamak zorundasın.”

İngilizlerin bu klişe metaforunu beğenmiş ve hafızasına almıştı. “Burada da benzer bir deyişimiz vardır. İnsanların toplumdaki pozisyonlarını kendi çıkarları için suistimal ettikleri doğrudur. Sonunda, bunların hepsi iktidar içindir,” dedi. En son söylediği cümle üzerinde bir iki saniye düşünmüş gibi göründü, ardından aniden bana dönerek, “Söyle bakalım *ch’ikung* ve *neikung* arasındaki fark nedir?” diye sordu.

“*Ch’ikung* ‘vücudun enerjisini artırmak’ anlamına gelir. . .”

“Bütün vücudun, evet. Peki ya *neikung*?”

“*Neikung* ‘içsel güç’ demektir.”

“Evet, ama neyin içi?” diye sordu.

Tereddüt ettim ve John bir peçeteye üç ideogram çizdi:

内 工力

NEI

KUNG

"İşte bu *neikung*. İlk ideogram olan, *nei* 'eve giren bir adam' anlamına gelir. *Kung* zaten bildiğin bir şey."

"Evet."

"Öyleyse *neikung* çalışırken *ch'i*yi içeri alırsız, ama neyin içine?"

"Hmm. . . Dantien mi? Kemikler mi? Çakralar mı?" Boşa çırpınıp duruyordum.

John sırtıyordu. "Aman efendim. Okuduğun kitapların yararı olduğu görülüyor. Neymiş bu dantien bakalım?"

Dantien veya "iksis bölgesi" insan vücudunun başlıca biyoenerji deposudur. Gövdenin orta kısmındaki merkezin dört parmak kadar aşağısında konumlanmış olan bu alan, çok büyük miktarlarda *ch'i* depolama yeteneğine sahiptir. Bundan dolayı aynı zamanda *ch'i hai* (*ch'i* okyanusu) olarak da bilinir. Ancak pek çok metinde gösterildiği gibi dantienin tek başına *ch'i* yarattığını düşünmek hata olacaktır. Daha ziyade, pratik yapan kişinin etrafını saran evrenden aldığı *ch'i*nin burada depolanması mümkündür. Bunu "dantien gücü"ne dönüştürerse alıştırma ve sürekliliktir. Böylesi bir güç insan vücudunun içerdiği bir özellik değildir. Bunu bir teşbihle belki daha iyi açıklayabilirim. Diyelim ki, genç birinin belli bir sporda özel bir yeteneği var. Yine de, bir şampiyona atleti olabilmesi için, yeteneklerini ve aklını bilemek için antrenman yapmaya ve çok çalışmaya ihtiyaç duyar. Dantien de bu gence benzer. Evet, görünüşte sınırsız miktarda enerji depoluyor olabilir, ancak bu enerji oraya dantienin işlemesi için konulmalıdır. Kendi iradesiyle enerji çekmeyecek veya üretmeyecektir.

John'a istediği cevabı vermiştim.

durumdan fayda sağlamaya çalışan “elektrikli akupunktur cihazları” vardı. Buysa (daha farklı açıklamalar yapılmış da olsa) *ch'i* ve voltajın tersine bir ilişki içinde olduğunun gösterge-siydi.

Ancak yıllar sonra John'un yanıldığını görmüştüm. Onun *ch'isi* ne voltaj ne de amperaj gösteriyordu. Daha ziyade, çok daha farklı güçlere dayalı baştan aşağı farklı bir olguydu.

“Seni daha güçlü kılmaktan başka, *ch'i* enerjin ortalama bir insanınkinden daha mı farklı?”

John gülümsedi, ama yanıt vermedi.

Çiftliğe varmıştık. Yirmi kadar çalışanıyla orta büyüklükte bir işyeriydi. O işini bitirene kadar ben de etrafı dolaştım. Genç bir kız bana bir kâse dolusu meyveyle bir sürahi kahve getirmişti. Tropikal meyveler olağanüstüydü ama kahve vasattı.

John da kendine bir kahve alarak geldi ve oturdu. “İnsanlar çok aptal,” dedi. “Gemilerim sırf bazı yerel memurlar rüşvet istiyor diye gümrükte bekletiliyor. Bilirsin ancak bu şekilde iş yapabiliyoruz.”

“Bu, dünyanın her yerinde aynı,” dedim. “Çarkların dönmesi için onları yağlamak zorundasın.”

İngilizlerin bu klişe metaforunu beğenmiş ve hafızasına almıştı. “Burada da benzer bir deyişimiz vardır. İnsanların toplumdaki pozisyonlarını kendi çıkarları için suistimal ettikleri doğrudur. Sonunda, bunların hepsi iktidar içindir,” dedi. En son söylediği cümle üzerinde bir iki saniye düşünmüş gibi göründü, ardından aniden bana dönerek, “Söyle bakalım *ch'ikung* ve *neikung* arasındaki fark nedir?” diye sordu.

“*Ch'ikung* ‘vücudun enerjisini artırmak’ anlamına gelir. . .”

“Bütün vücudun, evet. Peki ya *neikung*?”

“*Neikung* ‘içsel güç’ demektir.”

“Evet, ama neyin içi?” diye sordu.

Tereddüt ettim ve John bir peçeteye üç ideogram çizdi:

内 工力

NEI

KUNG

"İşte bu *neikung*. İlk ideogram olan, *nei* 'eve giren bir adam' anlamına gelir. *Kung* zaten bildiğin bir şey."

"Evet."

"Öyleyse *neikung* çalışırken *ch'i*yi içeri alırsız, ama neyin içine?"

"Hmm. . . Dantien mi? Kemikler mi? Çakralar mı?" Boşa çırpınıp duruyordum.

John sırtıyordu. "Aman efendim. Okuduğun kitapların yararı olduğu görülüyor. Neymiş bu dantien bakalım?"

Dantien veya "iksis bölgesi" insan vücudunun başlıca biyoenerji deposudur. Gövdenin orta kısmındaki merkezin dört parmak kadar aşağısında konumlanmış olan bu alan, çok büyük miktarlarda *ch'i* depolama yeteneğine sahiptir. Bundan dolayı aynı zamanda *ch'i hai* (*ch'i okyanusu*) olarak da bilinir. Ancak pek çok metinde gösterildiği gibi dantienin tek başına *ch'i* yarattığını düşünmek hata olacaktır. Daha ziyade, pratik yapan kişinin etrafını saran evrenden aldığı *ch'inin* burada depolanması mümkündür. Bunu "*dantien gücü*"ne dönüştürme alıştırmaları ve sürekliliktir. Böylesi bir güç insan vücudunun içerdiği bir özellik değildir. Bunu bir teşbihle belki daha iyi açıklayabilirim. Diyelim ki, genç birinin belli bir sporda özel bir yeteneği var. Yine de, bir şampiyona atleti olabilmek için, yeteneklerini ve aklını bilemek için antrenman yapmaya ve çok çalışmaya ihtiyaç duyar. Dantien de bu gence benzer. Evet, görünüşte sınırsız miktarda enerji depoluyor olabilir, ancak bu enerji oraya dantienin işlemesi için konulmalıdır. Kendi iradesiyle enerji çekmeyecek veya üretmeyecektir.

John'a istediği cevabı vermiştim.

Başını salladı, az da olsa tatmin olmuş gibiydi. "Pekâlâ," dedi. "Sana bugün bir şey daha göstereceğim. Bana bir muz uzat."

Sepete uzandım ve iki salkımın birinden rastgele bir muz kopardım. Halihazırda üç tanesini yemiştım (Asya'daki daha ufak meyveleri düşünün, Batı'da sofralarımıza gelen yapay olarak büyütölmüş azman meyveleri değil). Lezzetlilerdi ve içlerinde yapay karışımlar yoktu. John uzattığı meyveyi görölecek şekilde sol eline aldı. Diğer iki parmağı başparmağına doğru katlanacak şekilde sağ elinin işaret ve orta parmaklarını uzattı.

Parmaklarını gererek, beş altı santim kadar uzakta tuttuğu eliyle muzı dilimler gibi bir hareket yaptı. Bir "çıt" sesinin duyulmasının ardından meyvenin yarısı yere düştü.

Uzun süre hayretler içinde öylece bakakaldım. Olanlar son derece gerçekçi görünüyordu. Bana meyvenin diğer yarısını uzatmıştı. Muzun yüzeyi, sanki ısıtılmış bir bıçakla yarılmış, bıçak onu cam bir kütle haline getirerek eritmiş gibi parlıyordu.

John avcunun ortasını işaret etti. "Bu," dedi, "tıpkı bir av tüfeğı gibidir." İki parmağını yeniden uzattı ve uçlarını gösterdi. "Bu," diye devam etti, "bir lazer gibidir."

SAVAŞ SANATLARI ve Ch'i

Savaş sanatlarının insanlık kadar eski olduğunu kimse inkâr edemez. Belki de ilkel kabile üyelerinin avlanma becerilerinin bir türevi olarak başlayan savaş sanatları insanın insandan korunmak için çukurlar kazmasıyla gelişmiştir. İmparatorlukların ve devlet yönetiminin ortaya çıkışıyla bu sanatlar günümüzün dövüş sanatları ölçüsünde ve hatta onları

geride bırakacak kadar ilerlemiştir. Mısır Beni Hasan'da, tarihi MÖ 2000'e uzanan, modern judoyu anımsatan duvar resimleri vardır ve eğer insanlardan geriye kalan arkeolojik kayıtlar bir bulgu sayılabilirse, Yunanların savaş sanatı olan *pankration*un (MÖ 1450) günümüzdeki kareteden çok daha ayrıntılı olduğunu söyleyebiliriz.

Hoplologlar* ve savaş tarihçileri tarafından ihmal edilen bir başka boyutsa, sebebi her ne olursa olsun, savaş sanatlarının daima dine veya maneviyata bağlı ve onlarla aynı doğrultuda olduğudur. Dünyanın dört bir yanındaki tapınakların duvarları –ister Doğu'da ister Batı'da olsun– tarihin şafağından beri savaş sahneleriyle süslenmiştir. Tüm milletlerin kahramanlık destanları sürekli olarak iki tema üzerinde durur: kahramanın zaferle çıktığı bir dizi savaş ve bunu yaparken etkileşim içinde olduğu tanrılar veya Tanrı. Örneğin Eski Ahit, tıpkı Hintlilerin *Ramayana*'sı ve Greklerin *İlyada* destanı gibi bir savaş destanıdır kuşkusuz. Çin'de bu kaide hem Budist hem de Taocu gelenekler için geçerlidir.

Çin boks sanatı *wu shu*, şüphesiz ki bir savaş sanatıdır. Belki de başlarda yalnızca kas gücüne ve stratejik uygulamalara dayalı olmuştur. Zaman içerisinde Çin savaş sanatları, belki önceleri sağlık amaçlarıyla uygulanan, ancak sonraları dövüş uygulamalarının temelini atan Taocu ve yogacı meditatif çözüm tekniklerinden etkilenmiştir. Çin tıbbının ve ilahiyatının MÖ 1000 yıllarında her açıdan geçerli ve tamamlanmış olduğuna dair her türlü bulgu mevcut. Taocu savaş sanatlarının veya en azından Taoculardan etkilenmiş olan savaş sanatlarının o zamanlarda tamamladığını ileri sürmek kötü bir tahmin olmayacaktır. John Chang Usta'da neredeyse iki bin yıl öncesine dayanan, kendisi gibi Çin'de yaşayan savaş sanatçılarının kayıtları bulunmaktadır.

Aynı zamanda, Çin'in teknolojik gelişimi göz önünde bulundurulduğunda, tarihsel olarak metal zırhların beklenildi-

* Hoplolog tarih boyunca kullanılan silahları inceleyen bir arkeolog veya tarihçidir.

ğinden daha az kullanmış olduğunu görmek de ilginçtir. Ben ch'ikungun uygulayıcıya verdiği gerçek kapasiteyi anlamadan önce bunun nedenini merak ediyordum. Her halükarda, Çin'de Budizmin gelmesinden önce savaş sanatları gayet iyi ilerlemişti.

Halk edebiyatı, Çin'de savaş sanatlarının Hintli prens Bodhidharma'nın Honan eyaletindeki Shaolin tapınağına gelmesine bağlı olduğunu iddia eder ancak bu hatalıdır. Doğrusuysa Çin'in, çoğunun kayıtlı bir tarihi bulunmayan pek çok etnik grubun yaşadığı çok büyük bir ülke olduğudur. Kayıtlarla dolu bir bataklıkta savaş sanatları tarihinin izini sürmeye çalışmak hayli güç bir uğraştır. Çin boksı hakkındaki kaynaklar boşluklarla doludur ve pek çok yerde belirsizliğe boğulmuştur. Buna karşın savaş sanatlarını, Chou hanedanına bağlı olarak izleyebiliriz (MÖ 122-255).^{*} Bu hanedanın *İlkbahar ve Sonbahar Yıllıkları* (MÖ 722-481), aynı zamanda Savaşan Eyaletler dönemindeki edebiyat (MÖ 403-221) asillerin rol aldığı okçuluk, eskrim ve güreş gösterilerinden bahseder. Bu dönemdeki felsefeyi zaten tartışmış bulunuyorum. Edebi kaynaklardan anlaşıldığı kadarıyla yogasal solunumla ilgili fizyopiskolojik uygulamalar da MÖ altıncı yüzyıl civarlarında kullanılmaktadır. Aslında hem *Lao Tzu* ve hem de *Chuang Tzu* hayat enerjisi ve Taocu yogaya ilişkin referanslarla doludur.

Konfüçyüsçülüğün örgütleyicisi ve Chuang-tzu'nun çağdaşı Meng-tzu (Mencius), popüler bir görüş olan ch'inin geliştirilmesinde ahlakçı bir Konfüçyüsçü'den beklenmeyecek ölçüde diğerlerinden daha maharetlidir. "Eğer irade (*yi*) yoğunlaşırsa yaşam enerjisi (*ch'i*) onu takip edecek ve aktif hale gelecektir" yaklaşımını geliştirmiştir. Mencius şunları da yazmıştır: "İrade (*yi*) en yüksek önemdedir. Yaşamsallıksa (*ch'i*) ikincil durumdadır." Bu yorumu John Chang'ın bir başka öğrencisinden de duymuştum.

Çin düşüncesine göre yaşam enerjilerimizi içeren iki ça-

^{*} Draeger, Donn F., ve Robert W. Smith, *Comprehensive Asian Fighting Arts* (Tokyo ve New York: Kodansha, 1980).

lışma türü vardır: ch'ikung ve neikung. Birinin nerede bitip diğerinin nerede başladığını söylemek zordur, ancak esasında ch'ikung, yang ch'inin (aynı zamanda *lii* ch'i veya "ateş" ch'i denir) geliştirilmesi ve kontrolü üzerine odaklanırken, neikung yang ch'i ve yin ch'inin ("su" ch'i veya *kann* ch'i denir) karşılıklı çalıştırılmasını kapsar. Gerçekte yin ve yang enerjileri vücutlarımızda birbirine paralel şekilde yol alır ve her ikisi de sürdürülebilir sağlığımız için hayati öneme sahiptir. Yin ve yang gibi, ch'ikungu da neikungdan ayırmak imkânsızdır. Aslında ikincisi aynı sanatın daha yüksek bir şeklidir. Belki de, aradaki ayrım ustanın yeteneklerinin tanımlanmasına yardımcı olmak için yaratılmıştır. Yang ch'i fiziksel vücudun sınırlarının ötesine geçemezken yin ch'i bunu yapabilir ve Chang Usta tarafından gösterilenler gibi, uygulayıcının doğaüstü yeteneklerini açığa çıkarabilir.

MS 2. yüzyılda Budist rahipler Çin'e gelmeye başlamışlardır. MS 500 dolaylarındaysa Zen patriği Bodhidharma (Tamo) ve Ch'arn (Zen) mezhebi gelmiştir. Tamo, vaaz vermek ve daha sonra Budist rahiplerle kalmak, onlara özünde ch'ikung olan *Yi Gin Ching* ve özünde neikung olan *Shi Sui Ching*'den oluşan iki yöntemi devretmek üzere Shaolin tapınağına gelir. Shaolin okulu bu iki biçim üzerine gelişmiştir. Görünen o ki neikung teknikleri birkaç nesil sonra kaybolmuştur ve *Yi Gin Ching* teknikleri kalmıştır. Günümüz savaş sanatlarının çoğu, özellikle de Çin dışındakiler, tam bir ch'ikung yaklaşımıyla Shaolin okulunun soyundan gelmektedir. Bununla birlikte Taocu savaş sanatları Çin'de, özellikle Wu Tang dağı gibi Taocu inziva köşelerinde çok canlı kalmıştır. Kaba bir tanımla, yaklaşımlarının, sert stildeki Shaolin formları gibi Budist savaş sanatlarında belirgin olan kuvvet üretiminden çok, yin ve yang'ın etkileşimi tarafından yönlendirildiği söylenebilir.

Taocu sanatların hem içsel hem de dışsal stillerinde, ağırlığı tamamen bir ayaktan diğerine yönlendirme eğiliminin Budist sanatlardaki sağlam duruşun zıttı olduğunu fark etmişimdir. Buna ek olarak, ilkinde omurganın esnekliği ve eğilip bükül-

mesi ikincisinde olduğundan daha belirgin görünmüştür. Yine de, bu karşılaştırmalar çok geneldir. Gerçekte Budist ve Taocu tekniklerle felsefeler arasında öylesine bir etkileşim vardır ki bu ikisini birbirinden ayırmak zordur. Edebi kaynaklarda, örneğin "Taocu nefes"e ve "Budist nefes"e göndermeler görmüşümdür, ancak böylesi bir ayırım da hatalıdır. Dikkatli yapılan araştırmalar gösterir ki bu iki felsefenin, özellikle de bu noktada, bağlantısını kesmek, en azından Çin'de, öyle kolay bir iş değildir.

Hangi yolla olursa olsun, savaş sanatçıları, aydınlanmayı ve ölümsüzlüğü arayanlar tarafından kullanılan gizemli teknikleri uygulayarak, sırf kas gücüyle elde edilebilecek olandan çok daha büyük bir kuvvet kaynağı ve kapasitesi geliştirdiklerini çabucak görmüşlerdir. Ch'ikung uygulayıcıları olağanüstü güç elde etmişlerdir. Örneğin bütün vücutlarının ağırlığını tek bir parmakları üzerinde dengeleyebilmektedirler. Neikung uygulayıcıları varlığın fiziksel düzleminin sınırları dışına kaçabilmenin yolları olduğunu keşfetmişlerdir. Pirokinezi, telekinezi, telepati, levitasyon, tüm bu yetenekler ve diğerleri bir ömür boyu kendilerini adanmalarının ve disiplinlerinin bir ödülü olmuştur. Takip eden bölümlerde bu tür bir arayışın neye benzediğini ve uygulayıcıyı nerelere götürebileceğini, hatta bugün de götürdüğünü göreceğiz.

Üçüncü Bölüm

BAŞLANGIÇLAR

Ülkede geçirdiğim son günde, John'un görmesi gereken bir düzineden fazla hastası vardı. Terapi için kimseden tek kuruş almıyordu ve onu, çoğunlukla da herhangi bir öngörüşme olmaksızın, görmeye gelen herkese vakit ayırıyordu. Orada bulunduğum bir ay boyunca mucizevi şeyler görmüştüm: Bir felç hastasının paralize olmuş uzvu yeniden işler hale gelmişti, kronik omurilik ağrısından yakınan bir kadın aniden iyileşivermişti. John nörolojik hastalıkları tedavide uzmanlaşmış olmasına karşın ortopedik rahatsızlıklar ve kronik enfeksiyonlar da tam ona göre idi. Çoğunlukla orada dikilmeyi, hastaya dokunmayı ve John'un biyoelektriği için toprak vazifesi görmeyi içeren bir süreçte ona hastaları konusunda yardımcı oluyordum.

Bir ay içerisinde ben de tamamen tedavi edilmiştim. Sağ kolumdaki iki çok eski kalsiyum çökeltisi dışında eklemlerim iyi durumdaydı. John'a beni çırak olarak kabul edip etmeyeceğini sormak için hiçbir fırsatı kaçırmıyordum. Her seferinde olmayacağını söylüyordu. Kendime saygım hiçbir zaman olmadığı kadar azalmıştı ve ne yapacağım hakkında hiçbir fik-

rim yoktu. Param bitmek üzereydi, ama John beni öğrencisinin öğrencisi bile olsa birilerine göndermeyi kabul edene kadar ülkeyi terk etmek istemiyordum. Herhangi bir şey olabilirdi, beni yollamasın yeterdi. . .

O gün, John'a diğer hastalarında yardım ederek kendi sıramı bekliyordum. Beni en sona saklamıştı. Ertesi sabah gideceğimi biliyordu. Klinikte yalnız ikimiz vardık. Ona son kez, beni öğrencisi olarak kabul edip etmeyeceğini veya en azından başvurabileceğim birilerinin adını ve adresini verip veremeyeceğini sordum.

Beni en düşük seviyedeki adamına bile gönderse umrumda değildi. Yalnızca onun öğretecekleri üzerine çalışmak istiyordum.

Terapi koltuklarından birinde sırtüstü yatıyordum. Dizlerim ve dirseklerim akupunktur iğneleriyle doluydu. İstesem bile pozisyonumu değiştirecek durumda değildim. Bütün ani hareketler tehlikeliydi. O ana kadar sessiz kalan John'a doğru yavaşça yüzümü çevirdim. Dikkatlice beni inceliyordu. Sakin gözleri yüzüme ve ötesine bakıyor, yüzünde ufak bir gülücük belirliyordu.

O, Batı dünyasının görebileceği en tehlikeli adam, diye düşündüm. Ondan bir buçuk baş kadar daha uzun ve otuz kilo kadar daha ağır olmama karşın gücünün yüzde ikisine bile karşı koymama imkân yoktu.

Güzel olansa onun yardımseverliğiydi.

"Aslında," dedi, "sana Birinci Seviye için çalışma yöntemini öğretmiş bulunuyorum. Şimdi, bunu bitirdiğinde, sana İkinci Seviyeyi gösterebilirim."

"Yoksa bunun anlamı. . . ?"

"Evet."

Beni çok ani yakalamıştı. Hıçkırıklara boğulmuştum. O anda, kâğıda yapışmış bir sinek gibi masanın üzerine iğnelenmiş haldeyken fazla duygusal davranmamak gerektiği fikrine varmışım. Her halükârda, o an daha fazla ne söylenebileceğini bilmez bir haldeydim. Ona beni çirak olarak kabul etmesi

halinde hayatım boyunca kendisine itaat edeceğim ve çaba göstereceğim konusunda zaten söz vermiştim ve verdiğim her sözü de inanarak söylemiştim.

Geleneksel olarak bu koşullar altında çırak, ustanın önünde diz çöküp ona bir kez daha sadık ve çalışkan bir öğrenci olacağına dair vaatte bulunur. Benim durumumdaysa bu imkânsızdı, çünkü yalnızca kafamı oynatabiliyordum. *Olsun*, diye düşündüm, *John bir neikung ustası olduğu kadar bir Batılı da.*

Bir süre sessiz kaldım, o da bu sessizliğe saygı gösterdi. John bir sigara yaktı, bir iki fırt alıp sigarayı küllüğe bıraktı. Elini alkolle temizledi ve iğneleri, sapladıkları yerleri alkolle silerek tek tek çekmeye başladı.

"Teşekkürler," dedim en sonunda ve koltuğun kenarına oturdum. John kafasını salladı ve omuz silkti. Gülümsemeyi sürdürdü.

"Ne söyleyeceğimi bilmiyorum," diye devam ettim.

"Sorun değil," dedi. "Geri dönüşünde iyi yolculuklar."

İki yıl sonra, John'un evinin balkonunda kız arkadaşım ile birlikte oturup ona yukarıdaki hikâyeyi ayrıntılarıyla anlattım. John sessizce sigara içerken ben heyecanla anlatıyordum ve bu hikâyeyi geçmişte yüzlerce kez duymuş olan Doris, kibar bir şekilde lafımı bitirmemi bekliyordu.

"Zor günler geçirdiğini mi düşünüyorsun?" diye sordu John konuşmayı bitirdiğimde. "Yaşadıkların hiçbir şey değil! Beni en sonunda bulana kadar dokuz yıl boyunca arayan insanlar var. Üstelik sonrasında onları kabul edeceğime dair herhangi bir garanti de yok."

"Hiç insanları geri yolladığın oldu mu?" diye sordum.

"Pek çok kez." *Şu şımarık Batılıya da bak*, der gibiydi bana bakışı ve o an kendimi çok mahçup hissettim. Sonunda yere bakıp gözlerimi onun bakışından kaçırdım.

"Senin gelişini rüyamda gördüm," dedi yavaşça, "gelip kapıma dayanmadan üç ay önce. Geldiğin gün seni zaten bekliyordum."

“Öyle mi?”

“Evet.” Bir an durakladı. “Peki hocamın öğrencisi olarak kabul edilmeden önce *ben* neler yaşadım, bilmek ister misin?” diye sordu en sonunda.

Kız arkadaşım ile birlikte cevabı öğrenmek için atladık, John da kendi çıraklığını anlatmaya koyuldu. Benim çok kolay şekilde kabul edildiğimi fark ettim. Sözlerini bitirdiğinde Doris ve ben kahkaha atarak yerlerde yuvarlanıyorduk. John şekilden şekle soktuğu suratıyla çok iyi bir anlatıcıydı ve hafızası çok keskindi.

“Ustamın ismi Liao Tsu Tong’dur,” diyordu hafif aksanlı İngilizcesiyle. “Ve Çin’in yerlilerindendi. Onunla ilk kez on yaşımdayken karşılaşmıştım. Başından beri kung fuyu sevmiştim ve neredeyse yürümeye başladığımdan beri pek çok hocayla çalışmıştım, ancak komşusu olan yaşlı bir adamla çok güçlü bir kung fu sistemi üzerinde çalıştıklarını söyleyip duran bir arkadaşım –adı Chan Tien Sun’du– vardı. Chan bana bu yaşlı adamın bir şifacı ve yüksek rütbeli bir savaş sanatları ustası olduğunu söyleyip dururdu. Merak etmiştim; bu vesileyle onunla birlikte yaşlı adamın evine gittim. . .”

Çırak

Delikanlı, yaşlı adamı ilk gördüğünde çok etkilenmişti. Çocukluk arkadaşı ısrar ettiği için gelmişti oraya.

Yaşlı adam muz satarak geçiniyordu. Komşuları ona “Bay Muz” diye hitap ediyordu. Hatta bazılarının ona “Bay Tuhaf Muz” dedikleri de oluyordu çünkü yaşlı adamın garip ve anlaşılması güç biri olduğu söyleniyordu.

Chan yaşlı adamın harika bir usta olduğunu ve ciddi hastalıkları olan pek çok insanı iyileştirdiğini anlatmıştı. Delikanlı bu hikâyeleri duyduğu gibi, görünüşe göre yaşlı adamın iyileştireceği kişiler konusunda çok seçici davrandığını da duymuştu. Kapısının önünde günlerce bekleyip sonra tedavi

edilmeden gönderilen bazı insanlar da olmuştu. Aksi gibi, kendi iradeleriyle onun yardımını bile istemeyen insanları da evlerine dek takip ederek iyileştirdiği oluyordu (Delikanlı daha sonraları Usta'nın her insanın karmasını görebildiğini ve kişiyi iyileştirip iyileştirmemesinin bu karmaya bağlı olduğunu da öğrenecekti)! Nasıl olsa bu yaşlı adamla çalışmaya çok da meraklı değildi, ancak Tien Sun onun en iyi dostuydu ve birlikte çalışmalarını konusunda ısrar ediyordu.

"Burada ne arıyorsun evlat?" diye sordu yaşlı adam, evinin dışındaki merdivende dururken bulduğu küçük çocuğa. Liao Usta çocuğu dikkatlice incelemişti. Çocuk aslında sade kıyafetleri ve kaba saba haliyle Güneydoğu Asyalı bir sokak çocuğuydu. Muhtemelen yürümeyi öğrendiği andan itibaren kavga etmeye de başlamıştı. Yaşlı Usta, çocuğun son zamanlarında talihinin iyiye döndüğünü görebiliyordu, ancak geçmişte kötü beslenmesinin izleri hâlâ oradaydı. Çok fazla acı da görmüştü, yoksa öksüz müydü? Ne tür bir eğitim almıştı?

Her ne kadar çocuk bunu ona göstermemiş olsa da, usta onda hatırı sayılır ölçüde heyecan verici bir başka şey daha görmüştü. Çocuğun yeteneği vardı.

Bin kişiden biri bile onun gibi olamazdı. Onun kabiliyeti en büyük Olimpik atletlerinkine benziyordu. Yalnızca Tanrı vergisi bir yeteneğe sahip olmanız yetmezdi; nihai ödüle ulaşmak için on yıllar boyunca cefa çekebilmeniz de gerekliydi. Bu da kolay bir iş değildi.

Liao Usta altmışlı yaşların sonlarındaydı, yetmiş merdiven dayamıştı ve yürümeyi öğrendiği günden itibaren bütün hayatı boyunca savaş sanatları üzerine çalışmıştı. Altı yılı geçkin süredir Java'daydı ve bu süre içinde bu sanatı başından sonuna kadar götürebilecek gerekliliklere sahip çok az insan görmüştü.

Bu kimsesiz sokak çocuğu eğitimi tamamlayabilir miydi acaba?

"Ben. . . Ben Chan Tien Sun'un iyi bir dostuyum, *Sifu*," diye kekeleydi çocuk, "Ben de sizinle kung fu çalışmak istiyorum."

* Bu terim gerçekte "ata-hoca" anlamına gelir yine de Batı'da tercümelerde "usta" daha çok kullanılır.

Yaşlı usta güldü. Neredeyse yetmiş yaşındaydı ama daha genç görünüyordu. "Bu şehirde bir sürü kung fu hocası var! Neden ben? Eğer seni kabul edersem benimle çalışmaktaki amacın ne olacak?"

"Aslında hem kendini savunma hem de spor olsun diye."

"Anladım. Kendini savunma ve egzersiz. Adın ne bakalım?"

"Chang, Sifu. John Chang," dedi çocuk, ancak biraz afallamıştı.

Yaşlı adamın hayal ettiği kişiyle uzaktan yakından ilgisi yoktu. Pek çok hoca görmüştü. Çoğu da kibirli ve küstahtı, bazılarıysa daha resmiydi. Ya bu yaşlı ustaya ne demeliydi! Orada anlam veremediği bir şeyler vardı, tanımlayamadığı ve neredeyse onu ürküten bir şeyler. Adamın ironik bir hali vardı, ancak aynı zamanda şefkati de hissediliyordu. Garip olduğuyorsa kesindi, aynı insanların söylediği gibi. Sanki hiç yaşlanmayan, derinliğini bile ölçemediği tecrübelerle dolu bir yaratık ona asırların ötesinden bakıyor gibiydi. Liao Sifu ona hayatı ve ailesiyle ilgili sorular sormaya devam etmişti. O ana kadar oldukça nazik, neredeyse babacan görünmüştü. Çocuk sözde bir teste maruz kaldığını fark etmişti ve soruları en iyi şekilde cevaplamaya uğraşıyordu.

"Yarın öğleden sonra dörtte tekrar gel," dedi en sonunda yaşlı adam. "O zaman daha fazla konuşabiliriz."

Ertesi gün John apar topar kararlaştırılan zamanda oraya ulaştı, ancak yaşlı adam ortalarda görünmüyordu. Bütün öğleden sonra merdivende oturarak bekledi. Liao Sifu nihayet saat yedi sıralarında çıkageldi.

"Şey," dedi hayal kırıklığına uğramış çocuğa, "şu an bir şeyler yapmak için çok geç. Neden yarın dörtte yeniden gelmiyorsun?"

Sonraki gün yine aynı şey olmuştu ve sonraki gün tekrar.

Genç çocuk olanlara çok bozulmuştu. Yaşlı hocanın onu kabul etmek gibi bir niyeti olmadığından emindi ve onun çektiği sıkıntılarla dalga geçiyordu. Tien Sun'la çalışma fikrini rafa kaldırmaya karar vermişti ve yaşlı adama da olup bitenleri unutmamasını söyleyecekti. Ancak bir şeyler, anlam veremediği bir şeyler onun tekrar tekrar oraya gelmesini sağlıyordu.

Beşinci gün Liao Sifu saat dörtteki randevuya uydu ve çocuğa tekrar sorular sordu. Bu kez iki saate yakın konuşuştular. Usta, çocuğu merdivenlerde tutmuş ve eve davet etmemiştir.

Bu durum da yaklaşık bir ay sürdü. Yaşlı adam John'u evinin dışındaki basamaklarda karşıyor, onunla birkaç saat konuşuyor ve evine geri yolluyordu. Çocuk cesaretini kaybetmiş ve sıkılmıştı. Tien Sun'un onu, gelmeyi sürdürmesi konusunda yüreklendirmesi ve Liao Sifu'nun büyük bir usta olduğundaki ısrarı olmasa vazgeçecek durumdaydı. Bu düşünceyle John, hocasının etkileneceğini düşünerek her gün oraya geldiğini gösteriyordu.

Bir ay sonra usta, çocuğa ilk umudu vermişti. John, Liao Sifu'nun evinin dışına, kararlaştırılan zamanda, saat dört sıralarında gelmişti. Yaşlı adam bir iş için çıkmaya hazırlanıyordu. Çocuğu selamladı, yürümeye başladı, sonra dönüp ona baktı. "Kung fu öğrenmek çok zordur. Ağır eğitimleri vardır. Sen bunu yapabilecek yetenekte misin?"

Çocuk heyecan içerisinde, "Evet, kesinlikle evet!" dedi.

"Öyleyse, çalışkan olduğunu hissediyorsan, yarın öğlen tekrar gel."

John o gece öyle heyecanlanmıştı ki güçlükle uyuyabilirdi. Nihayet olmuştu! Ertesi gün esrarengiz Liao Sifu'yla eğitimlere başlayacaktı. Beklemekle geçirdiği bir ay boyunca yaşlı adam hakkında daha fazla şeyler duymuş ve gerçekten de ona karşı saygıyla karışık bir korku hisseder olmuştu. Nihayet yaşlı adamın savaş bilmi sırlarını paylaşabilecekti! Beklediğine değmişti. Tien Sun haklıydı.

Ertesi gün ustanın evindeki randevusuna gittiğinde, çocuk bir ay boyunca ilk defa içeri davet edilmişti. Komşularının ona "Buy Tuhaf Muz" demekle ne kadar haklı olduklarını görmüştü. Evde hiçbir mobilya yoktu, hatta bir yatak bile. Çocuk, *Acaba nerede uyuyor?* diye geçirmişti içinden. Çatıda yağmurun içeri düşmesini sağlayan bir delik vardı. Açık bırakılmıştı ve onarım gördüğüne dair herhangi bir işaret de yoktu.

Liao Sifu birden ona seslenmişti. "Bu süpürge ve şuradaki paspasla evi iyice sil süpür. Evin etrafındaki yaprakları almak için de arka bahçedeki tırmığı kullan. Ha, depolama havu-

zunu da kuyudan çektiğin suyla dolduruver, yaparsın değil mi?"

Yaşlı adam gitmek için döndü. "Yarın öğlen yine gelebilirsin, eğer istersen tabii," dedi John'a. Sonra gitti. Çocuk evde tek başına kalmıştı.

John şaşkına dönmüştü. *Madem büyük bir ustaydı, diye düşünmüştü, neden böyle bir yerde yaşıyor?* (Daha sonradan fark edecekti ki, usta herhangi bir insanın arzulayacağı hiçbir şeyi elinin altında tutmuyordu.) Yine de istenilen işi yaptı ve evi tek bir leke dahi bırakmadan terk etti. Kung fu ustalarının sıklıkla çıraklarının sabır ve kararlılıklarını sınadığını biliyordu ve yaşlı adama zahmete değer bir öğrenci olabileceğini gösterecekti.

Sonraki gün tekrar geldiğinde yaşlı adam yeniden evi temizlemesini söyledi ve onu bir başına bırakıp gitti. *(Bu da nesi? Daha dün temizlemiştim zaten! Hem burada kirlenecek bir şey de yok,* diye düşünmüştü John.) Çocuk bunun zaman kaybı olduğunu düşünse de işi istenildiği şekilde yeniden yaptı.

Sonraki iki gün de aynı şey olunca ömrünün geri kalanında kung fu mu öğreneceğini yoksa bedava hizmetçilik mi yapacağını merak etmeye başlamıştı.

Liao Sifu'nun evine kabul edildiği dördüncü gün, John, arada kalmışlığının yeni bir boyut daha kazandığını kavrayacaktı.

Yaşlı adam o gün daha cana yakın, neredeyse keyifli bir haldeydi. John'a kahve ikram etmişti ve bir süre hiçbir şey konuşmadan beraberce içmişlerdi, Ustası onu izliyordu. Ansızın Liao Sifu yüzünü ekşiterek kendi fincanına bir bakış attı ve doğaçlama bir esinle John'u incelemeye koyuldu.

"Biliyorsun," dedi, "yolun aşağısında, yaklaşık beş yüz metre uzaklıkta oturan dostumun kuyusunun harika bir suyu var."

"Evet, Sifu," diye tereddüt içinde cevap verdi John. Konuşmanın almaya başladığı şekil hiç hoşuna gitmemişti. Üstelik civardaki bütün kuyulardaki suyun aynı olduğunu da biliyordu. Buna benzer şeyleri okuldayken öğrenmişti. Sulamaya ve sağlık önlemlerine Güneydoğu Asya'da çok önem verilirdi.

"Depolama havuzum için o kuyudan su taşımanı istiyο-

BAŞLANGIÇLAR

rum senden. Benimle gel."

Birlikte balkona çıktılar ve yaşlı adam dostunun evinin konumunu gösterdi.

"Buradaki kuyu suyunun nesi var, Sifu?" diye sordu çocuk utana sıkıla.

"İyi değil. Çayın tadını acılaştırıyor."

"Ama Sifu, bütün civardaki kuyuların suyu aynı!"

"Hayır, değil."

"Bu kuyudaki suyu neden kullanmıyoruz peki?"

Yaşlı adam ayaklandı. "Eğer bu işi yapmak istemiyorsan eve gidebilirsin, biliyorsun. Ama o zaman geri gelme." John'u balkonda bırakarak çıkıp gitmişti.

Genç çocuk öfkeliydi ama yaşlı adamdan da korkuyordu. John onunla ilgili olağandışı şeyler duymuştu. Liao Sifu komşuları arasında bir efsane haline gelmişti. Bu nedenle de kendisine verilen işleri yerine getirdi, Liao Sifu'nun dönmesini bekledi, yaşlı adam dönmeyince de evine gitti.

Haftalar bu şekilde geçip gitti. Çocuk her gün ustanın evine gidiyor, evin içini temizliyor, dışarıyı tırmıklayıp düzenliyor ve çeyrek mil ötedeki kuyudan su taşıyordu. Bu işler tüm öğleden sonrasını alıyordu ve yaşlı adam ona tek bir şey öğretmeden evine gönderiyordu. Tien Sun her görüştüklerinde Liao Sifu'nun büyük bir hoca olduğunda ve John'u yakın zamanda ciddi şekilde eğitmeye başlayacağına ısrar edip onu cesaretlendirerek vazgeçmemesini sağlıyordu.

Bir ay geçtikten sonra John, "Aynı şey sana da oldu mu?" diye sordu arkadaşına.

Chan yere baktı. "Aslında hayır. Bana hemen öğretmeye başlamıştı."

Çocuk ani bir öfkeye kapıldı. Yaşlı adam onu kullanıyordu! Bütün gece ve ertesi sabah boyunca öfkesini içinde tuttu. Yaşlı adamın evine gitme vakti gelince, birden içeri daldı ve Usta'yla yüz yüze geldi. Çocuğun karşısına dikilmesi yaşlı adamı eğlendirmişti.

"Bana kung fu öğretecek misin, öğretmeyecek misin?"

"Derdin ne senin?"

"Chan Tien Sun ona hemen öğretmeye başladığını, onu öğrenci olarak hemen kabul ettiğini söyledi bana!"

"Ha, anladım." Liao Sifu yüzünü ciddileştirdi. "Bunun yanlış olduğunu biliyorsun. Şimdiye dek hiç öğrencim olmadı benim. Arkadaşın benim öğrencim filan değil."

"Ne? Ama o . . ." John bir an kendini çok ufak ve korkmuş hissetti.

"Chan Tien Sun'a öğretiyorum çünkü ailesi çok hasta olduğum bir dönem bana yardım etmişti. Ateşler içinde yanıyordum ve çaresizdim. Üç gün ortalıkta gözükmeyince Tien Sun'un babası evime geldi, ailesi bana su ve yiyecek verdi. Daha sonra, ihtiyacım olan ilaçları aldılar ve ben de iyileştim. Eğer onların yardımı olmasaydı ölecektim. Onlara borcumu geri ödemek için oğullarını eğitiyorum. Anlıyor musun?"

"Evet, Sifu. Ama buraya iki aydır geliyorum, çok çalışıyorum, temizlik yapıyorum ve şimdiye kadar bana hiçbir şey göstermedin! Tek bir hareket bile!"

Olağanüstü konsantrasyon gücüne karşın, Liao Sifu sırtısını çocuktan gizlemek için başını başka yöne çevirmek zorunda kalmıştı. "Kung fu öğrenmek çok zordur," dedi. Sonra kahkahalar atarak evi terk etti.

Çocuk vakit kaybetmeden temizliğe ve günlük ev işlerine girişti. Çıkışmakla iyi yapıp yapmadığını merak ediyordu.

Liao Sifu onu iki ay daha çalıştırdı. Çocuk, köleliğinin dört ayını tamamlayınca Usta onunla konuştu.

"Şimdi göreceğiz bakalım," dedi usta, "eğitime yeteneğin var mı yok mu?"

John çok heyecanlıydı.

"Burada şu şekilde durmanı istiyorum." Liao Sifu yaygın olarak "Ata Binme Duruşu" (Çince *Ma Bu*) diye bilinen temel giriş hareketini göstermişti. John hevesle hareketi taklit edip aynı duruşu takındı.

Liao Sifu homurtuyla onayladıktan sonra ufak bir iki düzeltme yaptı, ardından John'un dehşetli bakışları arasında kapağı doğru yöneldi.

"Sifu!" diye bağırdı çocuk, "Bu şekilde ne kadar beklemem gerekiyor?"

Usta kaşlarını çatı. "Durabildiğin kadar uzun süre elbette!" dedi ve evden dışarı çıktı.

John'un sınavları iki ay daha devam etti. Usta evi ve etra-

fını temizlemesinde ve uzaktaki kuyudan su getirmesinde ısrar ediyordu. Ev işlerini bitirdiğindeyse, John'un Ata Binme Duruşu'nda bir noktada saatlerce beklemesi gerekiyordu. Usta ona dinlenmesi için bir dakika bile vermeyecek kadar insafsızdı. Bu zorlu sınav süresince çocuk dayanmıştı. Hatta işler eğlenceli bir hal bile almıştı. *Buraya gelmeden önce de kung fu çalışmıştım*, diye düşünüyordu, *ama hiç buna benzemiyordu!*

Beşinci ay boyunca, çocuk olağandışı bir şey fark etmişti. Usta ev için birkaç parça mobilya almıştı. Böyle eşyalar çok nadir kullanılıyor olsa da mevcuttu. Bunlar arasında, Liao Sifu'nun ara sıra çalışma masası olarak kullandığı dört metre uzunluğunda ve bir metre eninde uzunca bir masa vardı.

Sınavının yedinci ayının ilk gününde, Liao Sifu çocuğu öğrencisi olarak kabul etmeye karar vermişti. Altı ay boyunca onu denemiş ve karakteri hakkında iyi bir fikir edinmişti. Başlangıç olarak çocuğa sahip olduğu en temel yeteneklerden bir gösteri yapmaya karar vermişti.

Çocuk hayretler içindeydi. Liao Sifu umulmadık şekilde onunla konuşmaya tenezzül ediyordu. John'u hayrete düşürerek eline keskin bir kılıç tutuşturmuş ve masanın üzerine sıçrayıvermişti. "Buraya tırman evlat," demişti.

John'sa kafası karışmış ve ürkmüş şekilde denileni yapmıştı.

"Endişelenme," dedi Usta, "Seni incitmeyeceğim."

Çocuk orada öylece duruyordu.

"Bana bu bıçakla saldırmanı istiyorum. Eğer beni masadan düşürebilirsen veya gömleğime bu kılıçla dokunabilirsen sen kazanırsın."

Çocuk kılıcı şaka yollu ileri uzattı.

"Oyun oynama!" diye homurdandı yaşlı adam. "Ya bana saldır ya da evimi terk et!"

John yarı gönüllü olarak ileri doğru hamle yaptı. Yaşlı adam neredeyse hiç kımıldamadı.

Sonra aniden çocuk yüzünün ortasına nereden geldiğini bilmediği bir yerden sert bir şaplak yedi. Masadan fırlamış, kılıç da elinden uçup gitmişti. Her ne olduysa öylesine hızlı olmuştu ki tepki verememişti (Ustası yalnızca yüzüne bir tokat atmıştı, çocuğun gözlerinin takip edemeyeceği kadar

hızlı bir hareketti bu).

John acıdan ve öfkeden sarsılarak ayağa kalktı. Yüzü sızlıyordu ve vurulan yer kızarmıştı.

Yaşlı adam kaşlarını çatarak ona bakıyordu. "Ya bana kılıçla saldır ya da bunu yapana kadar seni tekrar tekrar tokatlarım."

Çocuk masaya sıçradı. Yaşlı ustaya enikonu zarar vermek için ileriye vahşice bir hamle yaptı. Kaçabileceği hiçbir yer yok, diye düşünüyordu. Ya masadan atlayacak ya da vücudu kesilecek.

John tam ona ulaşmak üzereyken yaşlı adam çocuğun başının üzerinden sıçradı ve arkasına kondu.

John çılgına dönmüştü. Döndü ve bütün gücüyle, adama zarar verip vermeyeceğini umursamadan vahşice saldırdı. Ancak ne kadar denerse denesin Liao Sifu'ya dokunamıyordu. Görünüşe göre, yaşlı usta en son saniyede hareketlenmeyi başarıyordu. Tam bıçak ona degecekken ansızın oradan gitmiş oluyordu. Hoca hiçbir hamleyi engellememişti, asla direnmemişti, çocuğa dokunmamıştı bile. Hocası sanki John orada yokmuş gibi çocuğun etrafında hareket edip duruyordu. Elbiselerinde herhangi bir kesik yoktu ve masadan da atlamamıştı.

Bir hayaletle savaşmak gibiydi bu.

Aniden, çocuk yaşlı adamın bilgisinin ve gücünün sınırları hakkında bir ipucu yakaladı. Alelade bir insan değildi bu. Bıçağı bir yana bıraktı ve yaşlı hocasının önünde diz çöktü.

"Usta," dedi, "lütfen kibir ve öfkemi bağışla. Lütfen beni öğrencin olarak kabul et."

Yaşlı adam gülümsedi. Her zamanki gibi rahat göründü, sanki hiç çaba harcamamış gibiydi.

"Pekâlâ, Bay Chang," dedi. "Çıraklığın bugün başlamıştır."

John bizimle dışarıdaki taksiye kadar yürümüş ve bize iyi bir gece dilemişti. Otelimize dönerken ben sessizdim. Akşam anlattığı hikâyeyi ve bunu duyduğum için ne kadar talihli olduğumu düşünüyordum. Hikâye gayet inandırıcıydı ve John'un kişiliğini bildiğimden, hikâyeleri ikinci elden duyuy-

yormuş gibi değil de sanki olaylara birebir şahit oluyormuşum gibi hissetmişim. Olaylar zihnimin beyaz perdesinde bir bir önüme seriliyordu.

"Çok sessizsin," dedi Doris.

"Ne kadar şanslı olduğumu, olduğumuzu düşünüyordum," dedim.

"Evet, yapmak istediğin şeyi düşünürken birden onu elde ediverdin. John sana hiç de zor zamanlar yaşatmamış."

"Kastettiğim bu değil. Sifu'nun güvenine mazhar olmayı yalnızca umabilirim. Şimdiye kadar eğitimimi yüzüme gözüme bulaştırmama rağmen bana karşı çok anlayış gösterdi.

Yo, ben aslında John'u düşünüyordum, onun Liao Sifu'dan ne kadar farklı olduğunu ve aynı zamanda ne kadar da benzer."

"John bir Batılı," dedi Doris, "aynı zamanda da bir Doğulu."

"Evet," diye yanıtladım. "Bilirsin, yaşlı adamın sanki olup bitenleri onlarca yıl önceden biliyor olduğu hissine kapıldım. Belki de, yalnızca onun etrafındaki değişiklikleri görmüştü ve bunların gelecekte ne tür etkiler yaratacağıyla ilgili tahminlerde bulundu. Veya belki bundan da fazlasıydı, şu an bilmiyorum. Kastettiğim şu, Çin'den geldiği ve ne kadar yaşlı olduğu göz önünde bulundurulursa bütün hayatı daimi bir değişim ve sürekli kargaşa içinde geçmiş olmalı. Çok fazla şeye tanıklık etmiş olmalı: Esrar Savaşı, Boxen Ayaklanması, imparatorun düşüşü ve cumhuriyetin kuruluşu, Ruslar ve Japonlar arasındaki savaş, diktatörler dönemi, Japon istilas. O Çin'deyken bütün bunların olmasından bahsediyorum. Belki de Batı'nın nefesini Doğu'nun ensesinde hissetmiştir. Belki de, bir şekilde geleceği görmüş ve John'un, onun neslini yirminci yüzyıla taşıyacak doğru kişi olduğunu sezmiştir."

"Elbette," dedi. Ne söylediğimi en başından beri kavramıştı. Kadınlar erkeklere göre çok daha ferasetliler.

Dördüncü Bölüm

ÖLÜMSÜZLER

USTA'NIN HİKÂYESİ

Ilık bir geceydi ve serinletici bir rüzgâr esiyordu. Java'dayken her akşam yaptığım gibi hocamın evine onu görmeye gitmiştim. John, oğluyla yaptığı pinpon maçını yeni bitirmişti ve tatlı bir yorgunluk içindeydi. Günün galibi oğlu Johann'dı ve çok sevinçliydi (aralarındaki hınca hınç rekabet beş yıldır sürüyordu, her ikisinin de teslim olmaya niyeti yoktu). Uzaktan bakıldığında tıpatıp görünüyorlardı. Hangisinin baba hangisinin oğul olduğunu söylemek zordu. Geçmişte onları maç yaparken çok kez izlemiştim ve çok da eğlenmiştim. John dikleşmiş gövdesiyle gelen toptan kaçarken ve sanki yumruk atacakmış gibi karşılık verirken tıpkı bir kung fu ustası gibi hareket ediyordu.

Oğlunun kinezyolojisiyse tıpkı uzman bir masa tenişiçisi gibiydi; ağırlığını ayak başparmaklarına veriyor, hafifçe öne eğiliyor, rakibinin hareketlerini öngörmeye çalışıyordu.

Onlara bakarken, Doğu ile Batı karşılaşıyor, diye düşünmüştüm.

"Akşam yemeği için tam zamanında geldiniz," dedi John ve ben de kendimi biraz münasebetsiz hissettim. Bu eve her gelişimde önümde bedava bir sofraya buluyordum. Bir süre sonra kendimi beleşçi gibi hissetmeye başlamıştım.

John ve oğlu duşlarını aldılar ve Çin yemeklerinin bitmek bilmeyen olağan fasıllarından biri için sofraya oturduk. Her zaman olduğu gibi en son ben bitirmiştım. Doğu'yu ilk kez ziyaret ettiğim güne kadar kendimi hızlı yemek yer sanırdım. Çinlilerin bana öğrettiğine göreyse yemek yerken yalnızca yemek yemeliydiniz. Sonrasında konuşmak için bolca zaman olurdu. Bu, bir Yunanlı olarak benim yaratılışıma aykırıydı. Benim ülkemde, akşam yemeği sosyalleşmek için bir bahane-dir ve çoğunlukla da saatlerce sürer.

John yemeğini silip süpürdü ve masadan kalktı. "O halde," dedi, "yemeğini bitirince, Seviye Bir'de hangi aşamada olduğunı görmek istiyorum. Sana bir test yapacağım."

"Şaka yapıyor olmalısın! Daha yeni yemek yedim."

"Ne olmuş? Bir şey fark etmez ki."

Şahane, diye düşündüm. Şaka olmalıydı bu. Karnım ch'i değil kızarmış pirinç ve Sichuan bifteğiyle doluydu. Kendimi sakınleştirmeye çalıştım. Her ne olacaksa, ilginç olacağı kesindi.

Akupunktur kliniğine geçtik ve yarı lotus pozisyonunda, avuçlarımın arka kısmı dizlerime gelecek şekilde yere oturdum. Hiç böyle bir şey yaşamamıştım. Kalbim güm güm atıyordu.

"Gerginsin!" dedi John. "Rahatla. Odaklan."

"Test ediliyorken zor."

"Alışmalısın," dedi ve güldü.

Kendimi rahatlamaya zorladım ve kısmen meditasyona başlayacak kadar da başarılı oldum. Bu John için yeterliydi. İşaret parmaklarını avuç içime yaklaştırdı. Bir sarsıntı hissediyordum. Akım, avuçlarımın ortasından giriyor ve göbeği-

min ortasında bulunan *dantiene* doğru vücuduma geçiyordu.

"Hemen hemen yüzde 20'si dolu," dedi.

Hayal kırıklığına uğramıştım. Çok daha fazlasını umuyordum. Dersimi öğrenmiştim ve bu öylesine bir çalışmaydı ki en ufak ayrıntılar bile sorun oluşturabiliyordu. Yanlış çalışmalar yaparak çok fazla zaman harcayabilir ve hiçbir yere varamazdınız. Ben de çok fazla hata yapıyordum. Asla iyi bir öğrenci olmamıştım ve uzaktan eğitim de çok fazla boşluk bulmama neden oluyordu.

John telaşlı değildi. En azından çalışıyor olduğum için mutluydu. "Bana pek çok insan geldi," dedi, "onları öğrenci olarak kabul etmemi istediler ve çalışmaları da hiç yapmıyorlardı! Onlara, güçlenmeleri için bir hap ya da ona benzer bir şeyler verebileceğimi sanıyorlardı."

"Tıpkı Çinli kadim simyacılar gibi."

"Onun gibi işte. Çalışkanlık ve çaba gerekli, Kosta. Kendim de on sekiz yıldır çalışıyorum, biliyorsun."

Balkona çıktık ve ılık gecede çaylarımızı yudumlayarak oturduk.

"Sana daha önce," dedi, "ustamla nasıl tanıştığımı ve nasıl öğrencisi olarak kabul edildiğimi zaten anlatmıştım. Geri kalanını da dinlemek ister misin?"

"Elbette!"

"Bundan güzel bir film olurdu, Kosta. Önümüzdeki yıllarda belki bunu senaryoya çevirebilirsin."

Sandalyesinde arkasına yaslandı ve uzaklara daldı.

"Sana küçükken çok fakir olduğumuzu söylemiştim. Her günü, o akşam yemek yiyip yemeyeceğimizi düşünerek geçiriyorduk. Hayatta kalmamız için geçici işlerde çalışarak aneme yardım ediyordum ve bu yüzden de okula gideme-miştim." John çayından bir yudum aldı.

"Berbat bir durumdu," diye devam etti, "çaresizlik, bir sonraki gün ne olacağını bilmemek, aç bilaç, çoğunlukla da susuz olarak ayı çıkarıp çıkaramayacağını merak etmek. Onurlu bir insan için bu koşullar daha da kötüdür. Üzerine çökmüş bir

kaderle yüzleşirken çürümüşlüğü'n veya suçun içine sürüklenmek kolaydır. Dünyadaki büyük şehirlerin varoşlarındaki suç oranları çok yüksektir ve bu da anlaşılabilir bir şeydir. İnsan doğası her yerde aynıdır. İstisnai bir karakterin varsa şayet, direnebilir ve şöyle diyebilirsin: 'Bu karmaya rağmen, yılmayacağım.' Biz de asla yılmadık. Annem bizim temiz, dü-rüst ve çalışkan kalmamızı sağladı."

Acı hatıraları konuşmasının arasına girdikçe bakışları ge-cenin içine dalıyordu. Onu böyle görmek garipti, böyle in-sanca. Çoğu zaman hocam böylesi şeylerin uzağındaydı veya belki de ben onun öyle olduğunu düşünüyordum. Yüzünde keder ve üzüntü görmüştüm, öfkedense eser yoktu. Ne düşü-nüyordu acaba?

"Kızkardeşim ben sekiz yaşındayken evlendi," diye devam etti. "Kayınbiraderim, orta sınıftı diyelim ve biraz parası vardı, bu nedenle de onlarla birlikte yaşamak için evlerine gitmiştim. Beni okula da gönderdi. Başladığımda sekiz yaşındaydım ve diğerlerini yakalamak için çok çalışmam gerekiyordu, ama ba-şarmıştım. On yaşımıdayken Liao Sifu'yla nasıl tanıştığımı zaten daha önce anlatmıştım."

"Evet. Harika bir hikâyeydi."

John sırtıttı. "Güçlü bir mizah duygusu vardı ama biz asla kavrayamamıştık. Her neyse, sekiz yıl boyunca her gün ara-lıksız Liao Sifu'yla kung fu çalıştım. Her gün kelimenin tam anlamıyla idman yaptım. On sekiz yaşına gelince evlendim, bu nedenle de artan sorumluluklarım yüzünden idmanlarım kesintiye uğradı, ancak asla bırakmadım. Liao Sifu buna izin vermedi."

Çayını yudumlamayı bıraktı. "On altı yaşımı doldurunca minibüs kullanmaya, şehrin etrafına insan ve yük taşımaya başlamıştım. Artan mali sorunlarımız nedeniyle okulu bırak-mak zorunda kalmıştım. Güçlüklere rağmen kung fu uygula-malarım ve meditasyona her gün devam ettim. Ah, sana söylemeyi unuttum. Liao Sifu on dört yaşımıdayken bana Bi-rinci Seviye için bir medisasyon göstermişti, şu an senin çalı-

şıyor olduğun meditasyonu.”

“Daha erken başlaması gerekmez mi?”

“Yo. Eğitim başlamadan öğrencinin sinir sisteminin tam olarak gelişmesi daha iyidir. Aynı zamanda ergenlik başlangıcının geçmiş olması da iyidir.”

“Anlıyorum.”

“Liao Sifu ne zaman ne yaptığımı bilirdi. Bu beni hayrete düşürürdü. Bunu nasıl yaptığını anlayamazdım bir türlü. Beni takip etmek için adam tuttuğunu bile düşünmüştüm! Hangi gün idman yapıp yapmadığımı ve idman yapmaktan bilerek kaçındığımı bilirdi. Ne zaman yalan söylediğimi de anlardı, bilirsin. Bir gün evine ziyarete gittiğimi hatırlıyorum ve bana o gün meditasyon yapıp yapmadığımı sormuştu. Gerçeği söylemek gerekirse, bana asla hiçbir şey açıklamazdı ve ben de sürekli olarak neden bu yararsız meditasyonları yapmak zorunda olduğumu merak ederdim, bu yüzden de mümkün olduğunca o işten kaçmaya çalışıyordum. Sahne aşağı yukarı şöyle gelişmişti:

“Liao Sifu: Bugün meditasyon yaptın mı?”

“Genç John: Evet, Sifu.”

“Liao Sifu: Bugün meditasyon yaptın mı?”

“Genç John: Evet, Sifu.”

ŞIRAK! John uçarak odanın diğer ucuna gider.

“Liao Sifu: Yalan söylüyorsun!”

Kahkahalara boğulmuştum. John da kısa bir süre güldü.

“Sonrasında,” diye devam etti, “Liao Sifu benim için tanrı gibi olmuştu. Yaptığım her şeyi bildiği için yalan söylemenin de bir anlamı yoktu ve ben de istediklerini tam olarak yapmaya karar vermiştim. Çalışkan bir öğrenci olmuşum, hiçbir günü aksatmıyordum. Fazladan saatlerce çalıştığım da oluyordu. Ergenliğimin ilerleyen yıllarında çalışmaktan ve idmandan başka pek fazla şey yapmamış gibiydim.

“Ustamın gerçekten de ne kadar güçlü olduğuna dair ipuç-

ları yakaladığımdaysa on dokuz yaşındaydım. Beni bir gün yanına çağırdı ve Birinci Seviye'yi bitirdiğimi ilan etti. Ne kastettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu."

"Birinci Seviye tam olarak nedir?" diye sordum. "Bana alıştırtma yöntemlerini gösterdiniz, ancak ne yapmam gerektiği hakkında hiç konuşmadık."

"Birinci Seviye'de dantien bölgesini yang ch'iyle doldurursun. Bunu yapmak içinse günü gününe meditasyon yapmalısın. Gerisi zamana bağlıdır. İkinci Seviye'de yang ch'i'yi kendi şartlarımıza göre şekillendiririz, böylelikle de uygulayıcı onu kendi vücudunun dışına çıkarabilmeye başlar. Bu, neikungun gerçekte olduğu şeydir."

"Peki ya Üçüncü Seviye?"

"Bunu zamanı gelince konuşuruz. Sana şu kadarını söyleyeyim: Dördüncü Seviye'de yin ve yang ch'ilerini bir araya getirirsin ve benim gibi olmaya başlarsın."

"Kaç farklı seviye var?"

"Yetmiş iki."

"Ne?!"

John gülümsedi. "Kimse bunun basit olduğunu söylemedi. Seviyeler, insan vücudundaki çakraların sayısıyla uyumludur. Çakranın ne olduğunu biliyor musun? Bir enerji merkezinin?"

"Bugünlerde herkes biliyor bunu."

"Belki de öyledir. Açılması gereken son çakra, Yetmiş ikinci Seviye, başının en tepesindedir."

"Onu biliyorum. Budist meditasyonu uygulamaya alıştım."

"Anladım. Bense hocam gelip de Birinci Seviyeyi bitirdiğimi söyleyene kadar bu konular hakkında hiçbir şey bilmiyordum. O akşam bana içsel güç, neikungu tanıttı."

"Ne yaptı?"

"Evindeki uzun masayı hatırlıyor musun, hani üzerinde dövuştüğümüz? Dört metre uzunluğundaydı. Bir ucuna bir kâse yerleştirdi ve diğer ucuna geçip oturdu. Sağ elinin dört

parmağını masanın üzerine koydu, başparmağıysa masanın alt kısmındaydı. Parmaklarını ileri doğru itince kâse infilak etti.

“Başta buna inanmamıştım. Başparmağını masanın altında tutuyordu, bu nedenle de hemen bir düğme veya kablo gibi bir şeyler aramaya koyuldum. Küllüğün içini patlayıcılarla doldurduğunu, bunun bir hilesi olduğunu düşünüyordum! Liao Sifu güldü ve benden eski dostum süpürgeyi getirmemi istedi. Kâsenin parçalarını süpürmeye başlamıştım ki, o yapmamamı ve süpürgeyi ona götürmemi söyledi. Bana o süpürgeenin hileli olup olmadığını sordu, elbette öyle değildi. Nihayetinde, bu süpürge geçen dokuz yıl boyunca benim iyi bir dostum olmuştu! Onu elimden aldı ve duvara karşı yere koydu. Sonra sağ elini üzerine doğru getirdi ve süpürgeyi kaldırıp yeri süpürmemi istedi benden.

Dokunmamla birlikte süpürge tuzla buz olmuştu!”

John çayından bir yudum aldı. “İşte o zaman,” dedi, “hocamın ne olduğunu anlamıştım. Bu güce ulaşmak için meditasyon yapacağıma ve çok çalışacağıma dair bana söz verdirdi ve ben de bunun olması için can atıyordum zaten.”

“Sifu,” dedim, “dokuz yıl boyunca birlikte çalışmanıza karşın, bir kere bile neler yapabileceğini sana göstermediğini mi söylüyorsun?”

“Yo, asla.”

“Aman Tanrım!”

John güldü. “Bütün öğrencilerime işlerinin kolay olduğunu ve onları sürekli şımarttığımı söylüyorum. Belki artık bana inanırlar.”

Bana doğru döndü. “Biliyorsun,” dedi, “gördüklerimden şüphe etmemek, modern bir Çinli olarak benim için iki katı zordu. Onunki gibi güçler Çin efsanelerinin hammaddesini oluşturur ve okulda bana bu tip şeylerin büsbütün saçmalık olduğu öğretilmişti. Bu söylediğim, 1950’lerin sonuydu, yani Batılı olan her şeyin iyi, Doğulularınsa batıl olduğuna inanıldığı zamanlardı. Ancak aynı zamanda Liao Sifu’nun, Batılı

doktorların hiçbir şey yapamadığı korkunç hastalıkları olan kişileri bile iyileştiren büyük bir şifacı olduğunu da biliyordum.”

“O da senin gibi akupunktur mu kullanıyordu?” diye sordum.

“Yo, asla! Belli bir mesafeden ellerini hastanın üzerinde gezdirirdi. Hastaların ne hissettiğini en iyi açıklayan kelimeler *altın bir ısı* olur sanırım. Bazen tedavisine bitkilerle takviye yapardı. Benim iyileştiremediğim kanseri bile iyileştirebilirdi.”

Sessizleşmişim. Daha iki ay önce bu hastalık yüzünden babamı kaybetmişim. John düşüncelerimi okuyarak başını salladı. Liao Sifu’nun gücünü anlatırken basit bir cümleyle beni bir kez daha can evimden vurmaya başlamıştı.

“Her neyse,” diye devam etti, “yıllar boyunca çalışmaya devam ettim. Sifu bir akşam beni yanına çağırdığında İkinci Seviye’yi bitirip Üçüncü Seviye’ye geçmişim. Çocukluğumda yaptığı şekilde beni yine sınamak istediğini söylemişti, böylelikle masanın üzerine çıktık ve bu kez silahsız olarak başladık. Ben artık, biraz güç kazandığının belirtisi olan Üçüncü Seviye’deydim, Kosta, ama Usta bana kendimi sakınmamamı, yapabildiğim en sert ve hızlı şekilde ona saldırmamı söylüyordu. Bana onu öldürmeye çalışmamı emretmişti! O zaman onu geri çevirmeyecek kadar akıllanmışım.

“Altı yedi dakika kadar herhangi bir sonuca ulaşmadan dövuştük. Masanın üzerinde düşmeden kaldığım için mutluydum! Birdenbire ileri atılıp göğsüne vurdum ve Liao Sifu masadan düştü. *Meng Hu Chu Tong*, yani “kızgın kaplan mağaradan dışarı fırlıyor” adı verilen bir teknik uygulamışım.

“Canı yanmış görünüyordu,” dedi John. “Masadan atladım ve ona yardım ettim. Göğsüne vurduğum yeri tutuyordu. Derhal özür diledim, ama o sadece güldü ve muhteşem olduğumu, hocamı bile alt edecek noktaya vardığımı söyledi. Gururum kabarmıştı ve o andan itibaren de cesaret gelmişti üzerime, aslında biraz da kendimi beğenmişim. Bu olaydan önce çok çekingendim biliyorsun. Bunu kalbimdeki korkuyu

atmam için yapmıştı.”

“Gerçekte onun canını yakmamıştın, ona vurman için izin vermişti,” dedim.

“Elbette, Kosta! Liao Sifu o zamanlar Kırk Sekizinci Seviye’deydi, bense Üçüncü Seviye. Bunun ne anlama geldiği hakkında herhangi bir fikrin var mı?”

“Aslında hayır. Hayal edemiyorum.”

“Onu ancak yaklaşık olarak bir kelebeğin seni incitmesi kadar incitebilirdim. Ama o zaman mükemmel olduğumu düşünüyordum!”

“Anlıyorum.”

“Bu olayın kötü tarafıysa tahammül edilemez ölçüde kibirli hale gelmiştim. Her zaman insanlarla dövüşecek ve hep ben kazanacaktım. Genellikle de tek bir yumruk yetecekti ve o zaman sahip olduğum gücü bile neredeyse hiç kullanmayacaktım. Genç ve gururluydum. Bilirsin, Java’da yalnızca Çinli kung fu öğrencilerine açık olan çıplak-el-dövüş turnuvalarına katılıyordum ve yenilgisiz bir şampiyondum.”

Farkında olmadan doğruldu ve gençliğini hatırlayınca yüzünde belli belirsiz bir gülümseme oluştu. Ben de sırtıtmıştım. Sonra aniden ciddileşti. “1962’de ustam beni tekrar çağırdı ve yalnızca üç aylık ömrü kaldığını söyledi. Ona inandım ve ne gibi bir planı olduğunu sordum. Bana Çin’e geri dönüp orda ölmek istediğini söyledi. Hâlâ hiç parası yoktu, bu nedenle daha önce iyileştirdiği insanlardan para toplayarak ona bilet aldık. Faturalarını da ödeyince elimizde hâlâ onu öleceği güne kadar idare edecek kadar çok para kalmıştı.

“Ayrılmadan önce, iki ay boyunca her gece evine gittim. Bir akşam bana Yetmiş ikinci Seviye’ye kadarki içsel gücün sırlarını içeren eski bir kitap verdi. Bana Üçüncü Seviye’yi bitirene kadar kitabı açmayacağıma ve okumayacağıma dair söz verirdi. Bunun yanında, resmi bir Taocu ayine tabi tutulmuştum. Liao Sifu, bizim fu dediğimiz bir tılsım hazırladı. Tılsımı bir parça kâğıdın üzerine çizdi ve benim de aynı kâğıdın üzerine aşağıdaki üç vaadi yazmam gerekti:

Eğer Dördüncü Seviyeyi bitirirsem,

1. Bu gücü kötü amaçlar için kullanmayacağım.
2. Bu gücü para kazanmak için kullanmayacağım.
3. Bu gücü öğrencilerim dışında kimseye göstermeyeceğim.

Hazırlanan fuyu kendi kan damlamla imzaladım ve Liao Sifu kâğıdı yaktı. Daha sonra külleri yine kanımla karıştırdı ve bana bunu içirdi. Bu benim için bağlayıcıydı, Kosta. Ne söz verdiysem onu yapmalıydım.”

John sessizleşti ve sonra yumuşak bir tonda devam etti. “İçinde iki yüz kişi daha bulunan bir gemiyle Çin’e gitti. Oraya giden kişilerden birini tanıyordum, böylelikle de adamın ailesinden onun hakkında bilgiler almayı sürdürdüm. Liao Sifu küçük bir ev kiralamıştı ve geri kalan huzur dolu günlerinin keyfini sürüyordu. İstediyi yemekleri yiyor, yürüyüşe çıkıyor, günlerini böyle geçiriyordu.”

“Orada ailesi yok muydu?” diye sordum.

“Hayır. Hiç kimsesi yoktu,” diye yanıtladı John, daha da yumuşak konuşarak. “Sana bu hikâyeyi başka bir gün anlatırım, belki yarın. Her gün o adamın evine gidip haber alıyordum ve bir gün beklenen mesaj geldi. Liao Sifu, önceden de belirttiği gibi, ölmüştü ve tam da öngördüğü tarihte ölmüştü. Adamın ailesine nasıl öldüğünü sordum ve cevap için neredeyse bir ay beklemem gerekti. Liao Sifu o gün öğleden sonra altı sıralarında komşusundan gazete almasını istemiş, sonra da verandasındaki sallanan sandalyesine oturup gazeteyi okumaya koyulmuştu. Saat tam yedide ölmüştü. Yüzündeki yedi delikten kan gelmişti. Bilirsin, gözler, kulaklar, iki burun deliği ve ağız. Belki de çok ağır bir darbe almıştı, bilmiyorum.”

Bir süre sessizce oturduk. John’un, ölümünden bahsettiği adamı babası gibi gördüğünü fark etmiştim. Ne söyleyeceğimi bilmiyordum ve ben de duygusallaşıyordum. “Seni çok sevmiş olmalı, Sifu,” dedim.

John gülümsedi. “Evet. Biliyorum öyleydi, ama bunu çok sonraları, davranışlarından fark etmiştim. Kendi canı da dâhil

benim için her şeyini feda edebilirdi. Bunu da başka bir zaman anlatırım. Ama beni sevdiğini kelimelerle asla söylemedi, bilirsin, bir kere bile."

"Belki de böyle yapmak onun kültüründe yoktur," dedim.

"Elbette," diye devam etti John. "Her neyse, yıllar geçmişti, Kosta. İdmanlara devam ediyordum ve Üçüncü Seviye'yi bitirmiştım. Bundan bir yıl sonra, Dördüncü Seviye'ye geçtim ve gücümü geliştirmeye başladım."

"Nasıl bir şeydi bu?" diye sordum.

"Sağa sola sıçrayan vahşi bir atı sürmek gibi!" diye yanıtladı. "İlk kez başarılı olduğumda bayılmış ve devam edeme mişdim. Çok fazla güç vardı orada! Sana daha önce de söylemiştim, Dördüncü Seviye'de yin ve yang ch'ileri bir araya gelir. Ortaya çıkan güç inanılmazdır, göbeğinde bir yıldırım varmış gibidir tıpkı. İkinci kez denediğimde yine başarısızdım. Üçüncü seferde... üçüncü seferde bu güce on dakika dayandım, sonra da dantienimin merkezine gitmeye zorladım onu. O noktada güç elimin altındaydı, sonsuza kadar."

"Dördüncü Seviye'ye geldiğinden kaç yaşındaydın?" diye sordum. "Otuz iki."

"Ya sonra?"

"Hayat devam etti, Kosta. Gücümü kişisel çıkarlarım için kullanamıyordum, hatırla. Şoför olarak çalışmaya devam ettim ve yoksulluğumuz da sürüp gitti. Aynı zamanda idmanlarıma devam ediyordum ve Beşinci Seviye'ye ilerledim. Sonra altı vs. Liao Sifu'nun bana verdiği yazıda, bu gücün şifa vermek için akupunkturla birlikte kullanılacağını anlatan bir kısım okumuştum ve bunu uygulamaya başladım. Pek çok insanı tedavi ettim, Kosta. O olaydan sonra para da alamıyordum! İnsanlar aslında minnettarlıklarının karşılığı olarak bana para teklif ediyorlardı ve benimse bu parayla ailem için yiyecek alacak olsam bile hayır demem gerekiyordu. Bazı günler aç yatıyorduk. Yiyecek almaya gücümüz yetmiyordu ve o zamanlar geniş bir ailem vardı. Günün birinde, tedavi ettiğim zengin bir adam, en büyük oğluma okuldayken biraz para vermişti ve ben de o

parayı geri vermeye zorladım onu. Daha sonraysa oğlanı, eğer bir daha başkalarından para kabul ederse evden kovacağımı söyleyerek tehdit ettim.

"Ancak beş yıl sonra hayatım değişmişti," diye devam etti. "O zamanlar otuz yedi yaşındaydım ve çaresizdim. Günaşırı yemek yiyorduk, çocuklarım ağlayıp duruyordu ve deyim yerindeyse, dört bir yanım sarılmıştı. Duruma çok ama çok öfkelenmeye başlamıştım. Yapmam gereken hiç değilse bir kung fu okulu açmaktı ve sonrasında milyonlarım olacaktı. Etrafta bunu yapabilecek başka kimse de yoktu. O öğleden sonra yatak odamızıdaydım ve öfkeyle gökyüzüne haykırmaya başladım. Tanrıya bağıırıp çağırıyordum, Kosta. Ona şunları söylüyordum: 'Neden bana bu gücü verdin? Bana işkence etmek için mi? Benden nefret mi ediyorsun? Bunu hak etmek için ne yaptım?' (ve pek de gurur duymadığım daha başka şeyler)."

John gözlerime baktı. "Sonra aniden kulağımda ustamın sesini duydum, şöyle diyordu: 'John, üzülme, hayatın yakında değişecek.' Başta, bunun bana aklımın oyunu olduğunu düşünmüştüm, ancak ses öylesine gerçektir ki etrafa baktım. Liao Sifu oradaydı, köşede, en az sizin ya da benim kadar somut olarak oturuyordu!

"Gözlerimi ovuşturdum ve ona tekrar baktım. Kıtı kıtına yaşamanın stresinden dolayı delirmeye başladığımı düşünüyordum. Buna karşın öylesine gerçek duruyordu ki, onunla konuşmam gerektiğini düşündüm.

" 'Usta?' dedim çekinerek.

"Liao Sifu güldü, 'Evet, benim. O kadar şaşırmaya gerek yok.'

" 'Ama . . . sen . . . sen öldün!' dedim.

" 'Bu inkâr edilemez,' diye yanıtladı. Çok eğlendiği görüyordu.

" 'Burada ne işin var peki?' "

" 'Bu bizim yaptığımız alıştırma'nın bir özelliğidir, ölümden sonra da yaşarkenki niteliklerini ve güçlerini elinde tutarsın. Dördüncü Seviye'ye geçtiğin için bütün yang ch'ini de

yanında götürebilirsin.'

"Ne söyleyeceğimi bilmiyordum, Kosta," diye sürdürdü John. "Gördüklerime inanmıyordum, ama oradaydı işte, gün ışığı kadar parlak, onu son gördüğümdeki kadar da insan haliyle. Gözlerin tanıklığından şüphe etmek zordur.

"'Bir derdin olduğunda,' dedi Liao Sifu, 'meditasyonla beni bulmaya çalış. Sana yardım etmeye gelirim.'

"Ben de öyle yaptım, Kosta ve o da geldi. Başlarda onu neredeyse her gün çağırıyordum. Onu insanların yalnızca yüzde 10'u, o da çeşitli renklerde görebiliyor olsa da, herkes sesini duyabiliyordu. Bir ruhu açıkça görebilmen için sanırım çok fazla yin ch'i olması gerekiyor. Her halukarda, bazı insanlara şeffaf görünürken, diğerlerine senin veya benim kadar somut görünüyordu. Ama hiç kimse bir an bile onun orada olduğundan şüphe duymuyordu.

"Onu yalnızca duyuyor olsalar da, etrafta olduğu sıralarda, elektromanyetik alan veya ona benzer bir şeyde olduğu gibi fiziksel bir algılama durumuna geçiyorlardı."

John durakladı. "Söylediklerime şaşırmış gibi görünmüyorsun."

"Hayır," dedim. "Seni bulmak için buralara gelme nedenim ilk etapta bu tür hikâyelerdi zaten. Eğer bu hikâyeler doğru olmasaydı hayal kırıklığına uğrayacaktım."

"Batı'daki insanların da buna inanacaklarını düşünüyor musun?"

"Batı'daki insanların buna inanmaya hazır olduğunu sanıyorum. 1950'lerin üzerinden çok zaman geçti."

John güldü. "Doğru," dedi. "Her neyse, Liao Sifu, hangi geleneksel ilacın hangi teknikle birlikte kullanılacağına dair yönlendirmelerle pek çok hasta insanı iyileştirmeme yardım etti. Her zaman haklıydı ve hastalar daima iyileşiyordu. Komik olansa, aynı hastalık için aynı formülü iki kere kullanmamasıydı. Tedavi kişiden kişiye değişiyordu."

"Her zaman için vaka bazlı tedavi yani."

"Evet. Bunu ben de denedim pek çok kez, biliyorsun. Aynı

hastalığı taşıyan farklı bir hastaya, Liao Sifu'nun ruhuyla iyileşen hastayla aynı tedaviyi uyguladığımda hiçbir şey olmuyordu. En sonunda bundan vazgeçtim."

"Ama bütün Çin tıbbı bunun gibi değil mi? Tedaviler vakaya bağlı."

"Evet. Onu zor kılan da bu zaten. Çin tıbbı gerçekten de bir sanat biçimi, bir bilim değil. Batılı bir doktor gibi, bir reçete kitabı çıkarıp ilaçlar hazırlamazsınız."

John bir süre durakladı, sonra devam etti. "Sonra bir gün, yardım ettiğim çok zengin bir işadamı geldi ve ortak bir iş girişiminde yer almak isteyip istemediğimi sordu. Ona hiç param olmadığını söyledim ve o da bunun sorun olmadığını, benim yalnızca işi yapmamı, sermayeyi kendisinin koyacağını söyledi.

"Ustama bunun uygun olup olmadığını sordum ve o da onayladı. Verdiğim hizmet için doğrudan para almadıkça insanların minnettar olmalarında bir sorun yoktu. Ben de işi kabul ettim ve güzel paralar kazandım. O zamandan beridir iş dünyasının yöntemlerini kung fu çalışırken gösterdiğim gayretlilikle inceleyip öğrendim. Gördüğün üzere de, iyi yerlere geldim."

Oturduğu evin değeri altı milyon dolardı.

"Bana anlattığın şey," dedim o sözlerini bitirdikten sonra, "insanlara ölümden sonra yaşam olduğunu ispatlıyor."

"Yüzlerce insana, Kosta," diye yanıtladı. "Bunu herhangi bir zamanda herhangi bir insana da ispatlayabilirim. Bir ruhla karşılaşmak ister misin?"

Cevap olarak havaya sıçramıştım.

"Pekâlâ," diyerek güldü. "Yarın, arabayla ufak bir yolculuğa çıkacağız. Buradan yaklaşık yarım saatlik bir mesafe. Bu konuyu o zaman daha etraflı konuşuruz."

HSIEN

Buraya kadar gelmişken, daha ileri gitmeden önce, pek çok kişinin “ölümsüzlük” olarak bildiği şeyin Taocu simyacılar tarafından nasıl görüldüğünün iç yüzünü vermemek ve Taocu *nei-dan* okulunun inanışına göre “ölümsüzlük” durumunun altında yatan teoriyi anlatmamak ihmalkârlık olur. Ölümsüzlerin John Chang’inkine benzer yetenekler sergilediği düşünülür ve kabul edilmiş doğa yasalarının bunlar tarafından çarpıtılması bu çevredekiler için sık rastlanan bir durumdur. Yine de, Chang Usta’nın teknik ve yönteminin diğer sistemler tarafından kullanılanlardan çok daha farklı olduğu konusunda sizi uyarmam gerekir. Aynı zamanda, daha önce de söylediğim gibi, John’un öğretilerinin dinle bir ilgisi yoktur. Eğer aşağıda özetlenenler sizi başka kitaplara yönlendirirse, bu basımlarda taslağı çizilen metodolojinin uygulanması hakkında sizleri uyarmalıyım. Orada açıklanan yöntemlerin gerçek mi yoksa fantezi mi olduğu (veya öğrencilere zarar verip vermediği) hakkında hiçbir fikrim yok.

Kusursuz, ölümsüz insan veya *hsien* (tam anlamı, “dağ adamı”) dinsel Taoculukta merkezi bir figürdür. İnsanların ölümsüzlüğü aramak için kullandığı teknikler hem içsel hem de dışsal simya üzerine kuruludur. Dışsal simya okulu (*wei-dan*) kimyasal deneyler ve beslenme rejimlerine dayanan teknikler geliştirmiş ve fiziksel ölümsüzlük beklentisine girmiştir. Başardıklarına, aslında bazı kısmi gençleştirmeler sağlayan bir iksir ortaya çıkardıklarına dair güçlü kanıtları da vardır (Çin’in modern liderlerinin diriliklerini ve gençliklerini korumak için böyle bir iksir aldıklarını duymuştum). İçsel okulsu (*nei-dan*) nefes kontrolünü, yoga egzersizlerini, meditasyonu ve cinsel teknikleri vurgulamıştır. Nefes kontrolü ve yaşamgücünü, (ch’i) vücudun alanları içerisinde hareket ettirilmesiyle o kişinin hem bedensel yaşamı uzuyor, hem de bu sayede, o beden içindeki embriyon “ruh beden”in (*shen*), vefat sonrası ölüm-

süz hale gelecek özün beslenerek ölümsüzleşmesi sağlanıyordu.* Gelişimi sürecinde nei-dan Taoculuk öğretisinde üç tema merkezi öneme sahip:

1. *Wu-wei* (kendiliğindenlik ve müdahil olmama) felsefesine eşlik eden, hayata karşı derin bir hürmet ve doğanın her kademesindeki işleyişe karşı artan bir idrak.

2. Aklın ve bedenın yeteneklerini, fiziksel dünyanın üzerindeki bir güçle ölümsüz ruha çevirmek için yoga simyası. Ruh bedenın, yani shenin, yaratılması ve saflaştırılmış dölün (*ching*) özündeki güç tarafından artırılan yaşam enerjisinin (*ch'i*) damıtılmasıyla beslenmesi.

3. Tutku ve arzuyu ortadan kaldıran, yogiyi bir aydınlanma durumuna sokan ruh bedenın vücuttan bağımsız varolabildiği ve “bulutları sürmek üzere” yükseldiği mutlak meditasyon yogaları†

Hsien kelimesi Çince’de dağ (山) ve insan (人) ideogramlarının karışımından oluşur ve tam da ifade ettiği şeydir. Dağlar özünde yang enerjisi taşısa da, bazı dağlar evrenin temel yin enerjisiyle doludur ve Taocu arayışçıların “pillerini şarj ettikleri” ve meditasyonda etraflarındaki sakinliğin tadını çıkardıkları enerji de budur. Ben de dağlık bir yöreden geliyorum ve dağlık arazilerde idman yaparken hissettiğim enerjinin, normalde kalıyor olduğum şehirdeyken hissettiğimden yüzlerce kat daha fazla olduğun doğrulayabilirim.

Gerçek fiziksel ölümsüzlük için kimyasal bir formül arayan wei-dan okulu, bu metne tam olarak uygun değil. Diğer taraftan nei-dan veya içsel okul buna daha uygun. Bu okulun izinden giden *Nei-chia* Taocuları insan varlığını süresiz olarak devam edecek, ama fiziksel düzlemde olması gerekmeyecek

* *Britannica Online*, “Dinsel Taoism” maddesi.

† Blofield, John, *Taoism, The Road to Immortality* (Boston: Shambhala Publications, 1978).

bir varlığa dönüştürmek için bir araç arayışındaydılar. Bunu başarmak için yalnızca bize doğanın verdiği araçlarla, akıl, beden ve ruhla çalışıyorlardı. “Ölümsüzlük iksiri,” wei-dan okulunda olduğu gibi bir doz arsenik, civa ve inci kullanılarak bir potanın içerisinde hazırlanmıyordu. Bunun yerine vücudun kendisinde, kişinin kendi hayat enerjileri kullanılarak yapıyordu.

Çin’de, insanın enerjilerinin üç niteliğine *San Bao* veya “üç hazine” denir. Bunlar ching, ch’i ve shen yani öz, enerji ve farkındalıktır. Bu üç hazinenin kaba hallerinden işlenmiş biçimlere dönüşmeleri ve bunu takip eden etkileşimleriyle esrarengiz bir “varlık” tasarlanır. Bu “varlık”sa, nihai doğumdan önce daha uzun bir gebelik dönemi gerektiren ruh embriyodur. Buna karşın, Taocu yoginin ruh bedeni büyütmede başarılı olması gerekir ki fiziksel bedenden bağımsız olsun ve böylelikle ölümsüzleşsin.

Ruh beden inancının merkezinde insanın ölümden sonra da yaşayan bir ruha sahip olduğu, ruhun ölümsüz olmadığı, bir süre sonra onun da öldüğü inancı yatar. Şahsen ben bu dini inancın, yogilerin belli bir zaman sonra ölmüş belli kişilerin ruhlarını algılayamadıkları için ortaya çıktığına inanıyorum, ama bu noktadan önce algılayabiliyorlar. Ne başarısızlık ne de bilgisizlik Çin’de hoşgörüyle karşılanır. Durduk yere “bilmiyorum” diyemezsiniz. Bu nedenle de Taocu hocalar “bir şeyler” ileri sürmek zorundaydılar ve sonuç yukarıda özetlenen dogmaydı. Bir sonraki bölümde iddiamın temellerini bulabilirsiniz.

Ching –bu terim aslında “öz”ü ifade eder– hayatın temel malzemesidir. Pek çok kişi ömrü boyunca insana sabit miktarda ching verildiğine ve eğer hepsini bitirirse şansının kalmayacağına inanır. Erkekte ching, spermde işlenmemiş halde bulunur ve testislerde tortu halindedir. Ching daha rafine şekliyle kemik iliklerinde dolaşım halindedir ve böbreklerde

depolanır.*

Bu yüzden de özü muhafaza etmek hayati öneme sahiptir. Batı edebiyatında Taoculuğun temsilcisi olan sperm tutma ve kontrollü boşalma kuramlarına yol açan yaklaşım da işte budur. Bazı hocalar chingin aşağıya akma gibi doğal bir eğiliminin olduğunu söyler. Bu yüzden de eğitim sırasında bin gün boyunca cinsel ilişkiyi yasaklarlar; böylelikle ching “istif edilir” ve vücudun enerji merkezlerini ihya eder. Diğer bazı hocalarsa, çok az miktarda cinsel özgürlüğe izin vermektedir. Filozof Sun Szuemo aşağıdaki programı önermektedir: “Yirmili yaşlarındaki erkekler için dört günde bir boşalma. Otuzlarına geldiklerinde sekiz günde bir boşalma, kırklarında on altı günde bir, ellilerinde ise yirmi bir günde bir. Altmış ve üstüde yaşlar boşalmadan bütünüyle kaçınılmalıdır, buna karşın altmış yaşlarında hâlâ dinç kalan kişiler ayda bir defa boşalma yaşayabilir.”

Bu, Batı toplumunda aşikâr olan aşırı cinsel uyarımlarla taban tabana zıttır. Avrupa’da caddede yürürken bile seks aklınıza gelmeden edemezsiniz. Büyük göğüslü kadınlar gazete bayilerindeki dergi kapaklarından burun kıvararak bakmaktayken (bazıları çıplak, bazılarıysa yarı çıplak), bunların erkek emsalleri demir gibi vücutlarıyla bakarak kadın okurlarına sonsuz ve tekrarlanıp duran orgazmlar vaat etmektedir. Bu hiç de doğal değil. Üreme girişiminin memelilerin her gün yapmaması gereken bir şey olduğunu anlamamız için hayvanlar alemine bakmamız yeterli olacaktır.** Köpeğim beni koşuda uykusunda bile geçer ve kalın kar örtüsünde bile kar arabasına ayak uydurabilir. Ortalama bir insanın onun bu fiziksel kahramanlıkları ile kendininkini kıyaslaması beklenemez bile.

* Taoculuk üzerine literatürü incelediğimde, ülkem Yunanistan’daki halk inanışları ile örtüşen ne kadar çok kavram olduğunu görmek beni şaşırtmıştı. Yeni bir kız arkadaşla yakıcı bir aşk hikâyesine dalmışken ve sonrasında jujutsu sınıfıma bir parça sersemlemiş halde dersler verirken, sınıfın en yaşlı adamı tarafından “çok fazla sperm harcamaktan kaçınmazsam kemik iliğimi kaybedeceğim” yönünde nasihat almıştım.

** Bir gaf yakaladığını düşünen okuyucular için söylüyorum, yunusların doğal eğilimlerinden ve üreme döngülerinden haberdarım.

Yılda iki kez çiftleşir. Belki de diğer memelilere o korkunç fiziksel kabiliyetlerini veren de chinglerini doğal şekilde koruma durumudur.

Ch'iyi zaten açıklamıştım. Shen, yani son hazineyiye tanımlamak biraz daha zor. İşlenmemiş hali düşünülürken en çok "akıl, benlik, ruh" anlamlarına gelir. Ben onun için, *kişisel farkındalık* terimini kullanacağım. Daha önce de belirtildiği gibi pek çok Taocu, ruhun sonsuza dek varolamayacağına inanır ve bu nedenle de "güçlendirilmesi gerekir". Böylelikle ölümsüzlüğün bedeli ödenmiş olur. Bunun için de bir süreç vardır.

Daha önce, hayatın özü olan chingin önce dönüştürüldüğünü ve arıtılarak ch'i olduğunu söylemiştim. Literatürde bununla ilgili kışkırtıcı ve acı verici nitelermeler arasında gidip gelen pek çok işlem gördüm.⁶ En yaygın yaklaşımsa yogacı solunumun eşlik ettiği cinsel yoksunluktu.

Eğer vurgunun özellikle erkek ve sperm üzerinde olduğunu fark ettiyseniz haklısınız. Taocu metinlerde Yol'u arayan kadınlar için yararlı olabilecek bilgiler çok azdır. Bununla birlikte, tarihsel olarak ve mitlerde Taoist kadın ölümsüzler ve Ustalar da mevcuttur. Onların güçlerini nasıl geliştirdiği ve ölümsüzlük kazandığı konularında literatür suskun kalmaktadır (önemsenmemesi gereken bir metinde bununla ilgili bir haptan bahsedilmektedir).

Ching, meditasyon ve yogacı nefesle bir kez *ch'ie* dönüştüğünde, uygulayıcı, dünyevi hayatın zorluklarından kurtulacak ve "sessizliği arayacak", böylelikle de ch'i sayesinde sheni daha uzun süre canlı tutabilecektir (Söylendiği kadarıyla, shen fideleri kaşlar arasında ve arkasında yer alır. Bazılarına göre üçüncü gözdür).

Ancak shene bir kez gebe kalındı mı, onu taşımak gerekir, taşındığı zaman doğurulması gerekir, bir kez doğdu mu beslenmeye ihtiyaç duyar ve ayaklanana kadar ne gerekiyorsa yapılır. Bu işlem chingin sürekli olarak ch'i olması için arıtılmasını ve ch'i enerjisinin shene nakledilmesini ister.

Bunun çok uzun bir zaman aldığını, hatta belki de uygulayıcının hayatı boyunca sürdüğünü ve hafife alınmaması gerektiğini söylemeye lüzum yok.

Taocu simyacılar için dantien, içinde ölümsüzlük iksirinin karıştırıldığı bir potadır. Orada ching, ch'i olmak üzere arıtılmakta, oradan da saflaştırılmış ch'i, embriyo shene hayat vermek için kaşlar arasında yer alan "Ruh Vadisi"ne yollanmaktadır.

Dantienin çok değerli bir hammadde olduğunu ve iyi korunması gerektiğini söylemeye lüzum yok (aslında bugün bile Çin'de, bir kişinin göğüs ve kollarını hafifçe örtse de soğuklara karşı göbeğini sıkıca sarması yaygındır).

Bu noktadan itibaren eğer yogi sonsuzluğu gerçekten isterse atılacak bir adım daha vardır: Bağımsız shen, Bütün Şeylerin Kaynağı olan Tao'yla birleştirilmelidir. Aslında, hocaların söylediği, kişinin kendisini bütün evrenin akışıyla birleştirmesi gerektiğidir. Eğer böyle bir şey mümkün olursa bu ancak insanın gelişimindeki nihai aşama olabilir.

Tao Te Ching'de shen fidesine ve ölümden sonra farkındalığın devamına açık bir gönderme vardır:

Merkezlerini koruyanlar ayakta kalır.

Ölüp de varolmaya devam edenler ölümsüzdür.

Kadim Usta'nın bu detaylı kesiti çok önemlidir ve okuyucu gelecek bölümlerde de bunu aklında tutmalıdır. Bu dizeler, bir insan "öldükten sonra nasıl varolabilir?" sorusuyla birlikte Batı'daki sinolojistler arasında çok fazla şaşkınlık ve karmaşa yaratmıştır. Bu metnin ikilemi açıklığa kavuşturmasını tüm içtenliğimle diliyorum.⁷

Devam etmeden önce uyarı cümlemi bir kez daha tekrarlayayım. Pek çok yayında bunun hakkında yazılar yazılmış olsa da San Bao yöntemi Chang Usta'nın takip ettiği yöntemin tam olarak aynısı değildir. Bazı benzerlikler vardır ve kavramların çoğu da geçerlidir (burada yer verme nedenim de budur),

ancak özünde hem yaklaşım hem de yöntem farklıdır. Hocamınki gibi yetenekler üretmek istiyorsanız San Bao yöntemini doğrudan, ehil bir rehber olmadan katiyen takip etmeyin. Bu yol size çıldırma ve ölüm getirebilir.

İFŞALAR

Ertesi akşam ustam ve ailesiyle birlikte, ustamın daha önce yaşadığı, şehrin varoşlarındaki bir yere doğu gidiyorduk. Sessizdim. Aklımda birçok düşünce varken konuşmayı güç bulurdum, o gece de aklım doluydu. John'un bir gün önceki yorumları beni ciddi şekilde sarsmıştı. Bir kez daha, bir an bile şüphe etmemiştim ondan. O akşam neler göreceğimizle ilgili olarak endişeli ve ihtiyatlıydım.

"Bir arkadaşımın evine gidiyoruz," dedi John. "Ailesi uyurken garip gürültüler duyduğunu söyledi. Orada bir ruh olduğunu düşünerek çok korkmuş. Bu arada, o eve yeni taşındılar."

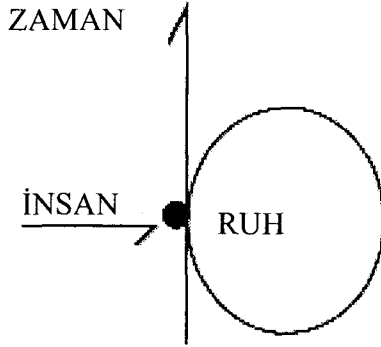
"Öyleyse perili ev hikayeleri doğru," dedim.

"Elbette," diye yanıtladı. "Varolan her şey gibi ruhlar da zaman ve uzaya bağımlıdır, ancak seviyeleri farklıdır çünkü yin dünyasının bir parçasıdırlar. Bizler yang, onlar yin."

"Ama bizim de vücutlarımızda yin enerjisi var, değil mi?" diye sordum.

"Doğru," diye yanıtladı. "Yine de, saf bir ruh bizimkinden farklı bir uzay-zaman sürekliliğinde yer alır. Bizim için bir yıl onlar için bir güne eşittir ve şimdiki anla sınırlı değildir, bunun yerine yakın gelecek ve geçmişte varolurlar. Anlıyor musun?"

"Sanırım evet." Bir kâğıt kalem çıkardım. "Bunun gibi bir şey mi kastediyorsun?" Kâğıda şunları çizdim:

"Tamamıyla!" dedi. "Meditasyonlarda nefesimizi ve nabzımızı nasıl yavaşlattığımızı biliyor musun? Bunun nedeni bizlerin yin farkındalığına giderek daha fazla yaklaşmamızdır."

"Anlıyorum. Ancak bir yang bir de yin olmak üzere iki farklı bedenimiz olduğunu ve bilincimizin bir bedenden diğere geçebileceğini mi söylüyorsun?"

"Yo. O kadar basit değil. Söylediğim şu ki, dünyadaki her şey yangıdır, ama dünyanın kendisi yindir. Bizler, insanlar olarak yang yaratıklarıyız, ama aynı zamanda yin enerjimiz de var. Bize hayat veren bu ikisinin birleşimidir. Öldüğümüzde, hayatımız sonlandığında, farkındalığımız varlığın yin haline doğru hareket eder." Durakladı.

"Ancak bu süreçte değişmeden kalmaz," diye devam etti.

"Bu gece göreceğimiz de, eğer orada varsa tabii, bir insan ruhu, öyle değil mi?" dedim. "Bir tür hayalet mi yani?" Bu kelimeyi kullanmaktan nefret ediyordum.

"Evet," dedi.

"Anladım, Sifu. Peki, bize anlattıkları ahrete ne diyorsun, cennet ve cehenneme, reenkarnasyona, o tür şeylere?"

Uzun süre sessiz kaldı. Onu gücendirdiğimi düşünmeye başlamıştım ki nihayet konuştu: "Bilmiyorum," dedi.

"Ama çok fazla ruh gördüğünü söylemiştin, öldükten sonra da ustanla konuşmuştun ve..."

“Ölümden sonraki yaşamla ilgili tecrübeler yaşamadım demedim,” diyerek araya girdi. “Söylediğim şuydu: ahretin nihai durumunun ne olduğunu bilmiyorum.”

John bir sigara yaktı. “Sana bildiklerimi anlatacağım,” dedi. “Bu hayat ve bundan sonraki arasında bir ara alem varmış gibi görünüyor. Ben buna ak dalga ve kara dalga diyorum. Buraya ait ruhlardan iyi olanlar ak dalgaya, kötü olanlarsa kara dalgaya gidiyorlar. Bu cennet ve cehennem kavramına çok benziyor, bir tek şey dışında. Bu iki alem de kalıcı değil. Bazı zamanlarda bütün ruhlar doğrudan Tanrı’ya yükseliyor. Bu zamanlarda onlara ne oluyor, bilmiyorum. Bu daha çok kime sorduğunla ilgili sanırım.”

“Bir cennet ve cehennem olduğunu mu ima ediyorsun?” diye sormuştum afallamış şekilde.

“Ben böyle mi dedim? Beyaz yin enerjisiyle simgelenen bir alan olduğunu, pozitif karmaları olan ruhların da buraya gittiğini söyledim. Orada istedikleri her şeyi bulabiliyorlar ve arzulayabiliyorlar. Ben beyaz alana girdim. Oradaki insanlar toplanmış, kutlama yapıyor, yiyor ve içiyordu, ama orada herhangi bir yiyecek yoktu. Bu onların yararına olan bir ilüzyondu. Onlar yediklerini ve içtiklerini düşünüyorlardı. Belki de, daha ileri seviyelere gitmek için hayattayken mahrum kaldıkları şeylerin keyfini sürüyorlardı, bilmiyorum. Belki de hâlâ insan olduklarını düşünüyorlardı.”

“Ama degiller, öyle değil mi?”

“Hayır. Ortalama bir ruhun zihinsel ve duygusal bakış açısı insanınkinden çok farklıdır.”

“Ama senin ustanınki değildi. Ölüyken de diriyken görüldüğü ve işitildiği gibiydi.”

“Evet. Bir ruhun ufacık da olsa yang enerjisi varsa çok farklıdır. Ustamınki gibi bir ruh bütün insani özelliklerini elinde tutar.”

Tao Te Ching’in klasik satırları, geçmişte bilim adamları arasında çok fazla tartışmaya yol açmıştı:

ÖLÜMSÜZLER

Merkezlerini koruyanlar ayakta kalır.

Ölüp de varolmaya devam edenler ölümsüzdür.

O anda bu cümlelerin anlamı benim için açıldı. Taocu düşünceye göre, ölümden sonra insan olarak varlığınızı sürdürmek için yanınızda yang enerjinizin bir kısmını getirmeniz gerekirdi. *Lao Tzu*'nun gönderme yaptığı "merkez", Birinci Seviye'de yang enerjisiyle dolan dantien olabilir miydi? Chang Sifu'ya göreyse, ölümden sonra tamamen insan olarak kalabilmek için yanınızda bütün yang enerjinizi getirmeniz gerekliydi, yani Dördüncü Seviye'yi tamamlamalısınız. Liao Sifu gibi. Ustam gibi.

Üzerime bir ürperti gelmişti. Burada evrim mi rol oynuyordu? İnsanlık daha yüksek ruhların üreme alanından daha fazlası değil miydi yoksa? Bir embriyonun nasıl vücut bulduğu hakkında düşündüm: Milyonlarca sperm arasından yalnızca bir tanesi bebek oluyordu. Bizler için de aynı durum mu geçerliydi? Bir milyon insan arasından yalnızca bir tanesine mi hsien olmak nasipti? Etrafta kopan tüm yaygara bu varlık türleri için miydi? Yoksa bizler fiziksel bedenlerimiz olmadan yaşayabilecek türler haline geleceğimiz noktaya doğru evrim mi geçiriyorduk?

Konuyu değiştirmek istiyordum çaresizce, ancak başka konu gelmiyordu aklıma. John'un söylediği metafiziksel ödül ve ceza "dalgalarını" düşünmeye koyuldum. Cennet ve cehennem, Eleusis Kırıları ve Hades gibi kavramlar insan ırkı kadar eskidi. Bunlar gerçek miydi yoksa?

"Peki ya kara dalga?" diye sordum.

"Eğer bir gün Dördüncü Seviye'ye ulaşırsan bu söylediğimi hatırla, eğer yapabiliyorsan kara olan tarafa gitme. Orası pek de sevimli bir yer değil. Oradaki ruhlar arzu eder, incinir, ağlar ve her şeyden mahrumdur. Etraf koyu karanlıktır, hiçbir şey göremezsin. Kara dalga hakkındaki tek iyi şey sonsuza dek sürmemesidir. Bir süre sonra o ruhlar karmaları tamamlanınca azat edilir."

“Sifu, karma nedir?”

“Eylemlerinin, düşüncelerinin, duygularının ve arzularının bir sonucu, istersen hayatlarının da diyebiliriz.”

Benim hazmetmem için çok fazlaydı, çok antropomorfikti. Kadim mitolojiden bir şey veya dünyadaki büyük dinlerin en ezoterik inançları gibiydi.

Sanki düşüncelerimi okuyordu. “Senin için nihai yanıtlarım yok, Kosta. İnsanların varoluşları hakkındaki soruları yanıtlamak için bir dogma da yok elimde. Sana yalnızca neler gördüğümü anlatabilirim. Bana inanıp inanmamak sana kalmış. Beni bir metafizik bilimadamı olarak düşün. Sana kendi dini inançlarım hakkında bir şey anlatmadım ve anlatmaya-çağım da.”

“Neden?”

“Çünkü kimsenin dinine müdahale etmek istemiyorum.”

“Sifu, senin tarif ettiklerin çok... temel şeyler, öylesine ilkel bir model ki...”

“Herşeyin karmaşık ve matematiksel olduğu bilimsel çağımızda bunları hazmetmek zor geliyor değil mi? Aslında kendi adına bir karara varmalısın. Belki de günümüz ve çağımızla ilgili bütün sorun, esas doğamızı reddederek ilkel olandan çok uzaklara gitmemiz.”

“Ya Tanrı, Sifu? Tanrı’nın adını pek çok kez andın, hem bugün hem de geçmişte. Gerçekten de bir Tanrı var mı, bizi umursayan, varlığın merkezi bir Tanrı?”

“Olduğunu biliyorum.”

“Neden? Tanrı’nın olduğunu nereden biliyorsun?”

“Bunu başka zaman anlatırım, Kosta.”

Eve varmıştık. “Sifu,” diye sordum arabadan iner inmez, “neden bazı ruhlar dünyaya bağımlı kalıyor, tıpkı şu içerideki gibi, eğer varsa tabii?”

Omuz silktili. “Peki, sen neden yaşadığın yerde yaşıyorsun? Bu herhangi bir şeye bağlı olabilir. Genelde, ruhlar kasabalardan ve şehirlerden uzak dururlar ve ıssız yerleri tercih eder-

ler.”

Kapıda ustanın arkadaşı ve onun ailesiyle karşılaşmıştık. Evleri iki katlı, üç odalı gayet sevimli bir evdi. Son derece moderndi ve son yirmi yıl içerisinde inşa edilmişti. Asırların eskitemediği eski bir şato olmadığı kesindi! Bizden başkaları da gelmişti. Aslında şovu izlemek için büyük bir insan grubu toplanmıştı. John futboldan, son günlerde iş dünyasındaki trendlerden veya yakınlarda açılan bir restoranın güzel olup olmadığından konuşup adamla şakalaşıyordu. Bilmezden geldikleri konu evin perili olup olmamasıydı.

Bir süre konuştuktan sonra yakın zamanda yeni bir işe girmeye karar vermişlerdi. “Tamam, Kosta,” dedi John. “Gel hadi.”

Merdivenlerden en üst kata çıktık. Herkes bir anda toplandı. O kadar çok kişi vardı ki, neredeyse odaya sığamıyorduk. Evsahibi bir masa çıkardı. Katılımcılar bu masanın üzerine ruha sunmak üzere pek çok adak bıraktı. Bir tütsü kabı, küllükte bir sigara, şekersiz bir çay, şekersiz bir kahve, şekersiz kek ve su vardı. Bu durum üzerine şekerin ruhu incittiği gibi bir izlenime kapıldım.

“Adakları koklayabiliyor,” dedi hocamın oğlu. “Bu onların hoşuna gidiyor.”

Birkaç yıl önce Tibet Budizmi’ni incelediğim yılları düşündüm. Daima ruh olarak kalan bu varlıkların nektar yiyici olarak adlandırıldıklarını öğrenmiştim. Ayrıca o zamanlarda bana, pek çok insanın kırk yılda bir reenkarne olduğu da söylenmişti. Dogma ve ispat kavramları üzerine düşündüm.

Ustam benim durduğum yere doğru gelmişti. “Eğer bir ruh varsa,” dedi, “adağların, o eline aldıkça, hareket ettiğini göreceksin.”

“Nesneleri hareket ettirme güçlerinin olduğunu mu söylüyorsun?” diye sordum.

“Yo, öyle değil. Ben bütünüyle meditasyon durumunda olacağım, uykuyla uyanıklık arasındaki sınır çizgisinde gibi, tamam mı? Ben o noktadayken, o benden yang ch’imi alacak

ve nesneleri hareket ettirebilecek."

"Evet," dedim, "ama onları hareket ettirenin sen olmadığını nasıl anlayacağım? Daha önce telekinezi kullandığını görmüştüm ya, onu demek istiyorum."

Güldü, hoşuna gitmişti. En ufak bir kırgınlık bile duymamıştı. "Eğer yin ch'ini bu şekilde yukarı çekebilirsen, sen de bir şeyler görebilirsin belki." Bana yöntemi göstermişti. "Ruhun kendisini görebileceğini sanmıyorum, çünkü yinin çok zayıf şu an," diye devam etti, "ama bir şeyler görebilirsin. Özellikle de eğer kara bir ruhsa."

Masanın etrafında toplanmıştık. Biri ışığı kapattı. Odayı yalnızca birkaç donuk mum ışığı aydınlatıyordu (Yang olan ışık, ruhu kaçırabilirdi). Herkes susmuştu ve John meditasyona başladı. Ben de, yin enerjimi yukarı çekerek hocamın dediklerini yapmaya başlamıştım. Çıt çıkmayan yoğun bir sessizlik vardı ve birden olaylar vuku bulmaya başladı.

Rüzgârın esişine benzer bir ses duymuştum. Tütsü kabı, sanki her şeyi çift görüyormuşum gibi ikiye yarılmış görünüyordu. Gözlerimi ovuşturdum. Çubuk hareket etmeye başlamıştı! Ansızın konuşmaya başlayan ustamın bulunduğu yöne doğru sağa sola sallanıyordu. Çince konuşuyordu, kelimeleri anlayamasam da sesinin tonundan oradaki her neyse onu yatıştırdığını ve ona methiyeler düzdüğünü anlayabiliyordum.

Çay fincanı masanın üzerinde hareket etmeye başlamıştı ve tatmin olmuş gibi sesler çıktığını duydum (ooohhh). Aklımın bana oyunlar oynadığını düşünüyordum. Yinimi yukarı çekerek odaklanmaya çalıştım. Masanın üzerinde bir şey vardı. Tanımlanamaz ve belirsiz bir şeydi, ısı dalgası veya sıcak katran gibi, ama gözümü o tarafa çevirdiğimde bulanık bir şeyler gördüğüme şüphe yoktu. Gözleri o noktaya dikmek zordu. Görünüşe göre, gözlerim (kendi iradem miydi?) onun üzerinde sabitlendiğinde fenomen hemen uzaklaşıyordu. Yine de *periferik* vizyonumla görebiliyordum onu. Bakış çizgimi masanın üzerine doğru yönlendirdiğimde, masanın üzerinde dans

eden ve oynayan bir tür bulut görebiliyordum. Merak ediyordum: Acaba görme yeteneğimiz yangı mıydı? *Onu yalnızca periferik vizyonla görebilmemin sebebi bu muydu?*

John ateşli ateşli konuşuyordu, herkes gülmeye başlamıştı ve ben de kendimi dışarıdaki fazla kişi gibi hissetmiştim. Ansızın tütsü kabı masanın üzerinden havalanıp ustamın ayaklarının dibine düştü. Porselendi ve düşünce parçalara ayrılmıştı.

Birden bire ışıklar yakıldı ve insanlar ortalığı toplamaya başladı. John'un oturduğu yere doğru yürüdüm. Kızgın görünüyordu.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Aptal ruh."

"Ben bir şey göremedim. Yalnızca bir leke."

"Çünkü o bir ak ruhtu," diye yanıtladı John. "Eğer kara ruh olsaydı onu sen de görebilirdin."

"Neden tütsü yakıcıyı fırlattı?"

"Çünkü o bir Müslüman," dedi John, "ve tütsü kabı onu rahatsız etti. Tütsünün Budist dinine ait bir şey olduğunu düşündü."

"Ne? Bir ruh nasıl Müslüman veya başka bir dinden olabilir?"

John güldü. "Onlar bir ara bölgeler, Kosta. Daha sorularına yanıt bulamadılar ve inan bana onlar ahiret hakkında bizden daha endişeliler. Doğrudan bir ilgi onlarınki. Pek çok ruh ölümden sonra dini inançlarını muhafaza eder. Gerçekte çoğu daha da dindar olur, hatta yaşarkenkinden daha da fazla."

"Hadi canım."

"Fazla mı uçuk geldi? Gelişiyle birlikte esen rüzgârı hissettin mi?"

"Bunun için mahkemede şahitlik bile yaparım."

"Yinin zayıf, biliyorsun. Bunun üzerine çalışman lazım. Sana daha sonra nasıl yapacağını göstereceğim. Her zaman için ruha eşlik eden bir rüzgâr olur. Ustam öylesine gürültülüydü ki, sesi helikopter gibi çıkardı. Herkes onun geldiğini

duyabilirdi.”

Orada, bir şapşal gibi afallamış halde duruyordum. Dünya üzerindeki pek çok kültürde hayat enerjilerimiz hakkında kullanılan kelimeleri düşünüyordum: Çince’de ch’i, Yunancada pneuma, İngilizcede spirit, İbrance’de ruach, Hintçe’de prana, Tibetçe’de rlung. Hepsi de “rüzgâr veya buhar” anlamına geliyordu. Bu çok mantıklıydı, hem de daha fazla görmezden gelinemeyecek kadar mantıklı.

“Burada,” dedi John, “azıcık geriye hareket edeceksin. Masanın etrafında çok fazla yangı enerjisi var ve o da korkuyor.”

“Onu tekrar mı çağıracaksın?”

“Evet. Bu pek de kibarca değildi, biliyorsun. Eğer isteseydi tütsüyü oradan alabilirdim.”

John başka bir sigara yaktı ve kül tablasının üzerine koydu. Ustamın oğlunun oturduğu yere doğru yürüdüm ve yanına oturdum. “Bana babanın neler söylediğini tercüme edebilir misin?”

“Elbette. Esasında babam ruha sorular soruyor ve ruhun verdiği cevapları sesli şekilde bize de tane tane söylüyor, böylelikle biz de neler söylendiğini duyabiliyoruz.”

“Konuşman onu rahatsız eder mi?”

“Babamı mı? Meditasyon halindeyken istesen bile ona rahatsızlık veremezsin.”

Işıklar yeniden söndürülmüştü. Herkes masanın uzağında yerde oturuyordu. Yalnızca John masanın önünde kalmıştı. Önceki gibi yanan ışığa bakarak konsantre olmuştum, bu kez bu ışık sigaradan geliyordu. Bir kez daha ışık ikiye bölünmüş gibi göründü ve bir kez daha olaylar aniden gelişmeye başladı. Çay fincanı yine hareketlendi, çaydan biraz döküldü, derken su bardağı, sigara. John konuşmaya başladı ve oğlunun yardımıyla, ben de konuşmaları anlıyordum. Aşağı yukarı şu şekilde geliyordu:

“Evet, evet. Anlıyorum. Müslümansın ve sen geldiğinde dışarıda tütsü filan olmayacak. Niyetimiz seni gücendirmek değil. Sigaradan hoşlandın mı? İyi, iyi. Neden buradasın? An-

ladım, Tanrı burada kalmanı söyledi ve ne olursa olsun ayrılmıyorsun. Tamam. İnsanlar bu evde yaşasalar olur mu? Anladım, onları seviyorsun! Evet, onlar iyi insalar öyle değil mi? Muzlu puding mi seversin? Elbette sana adak olarak bir miktar bırakabilirler. Her Salı gecesi. Tamam. Ama onları koruyacağına ve incitmeyeceğine dair söz vermelisin. Eğer bir sorun olursa bana gelebilirsin. Söz veriyor musun? İyi. Onlar da sana söz veriyor, her Salı gecesi muzlu puding yapacaklar. Sigara da mı istiyorsun? Tamam. Güzel. Mutlu olduğuna sevindim. Bu arada yarınki futbol maçını sana göre kim kazanır? Hayır, daha çok çalışmalısın çünkü dostlarımla bahse gireceğim. Ha, güzel. Evet, onlar benim de favori takımım.”

İnsanlar gülmeye başlamıştı. Işıklar yeniden yandı. Evin sahibi ruhun isteklerini bir liste yaptı. Adamlardan biri masaya adak olarak konan kek ve kahvelerden birazını aldı. Ortam son derece canayakındı. Gizemli hiçbir yanı yoktu.

Hayatımda gördüğüm en doğal varlıklardan biriydi.

Kıskanmıştım, aşırı derecede kıskanmıştım. Batı'yı ve ölümün orada nasıl anlaşıldığını düşünüyordum. Ayrılığı ve insanların, seviyor olsunlar veya olmasınlar, ölenleri için duydukları korkuyu düşündüm. Buradaysa insanlar her şeyi sakince, dengelerini yitirmeden karşılıyorlardı. Tıpkı ölümlerle Şamanları aracılığıyla konuşan, ruhlar dünyasını garipsemeyen, en ilkel kültürün insanları gibiydiler. Ölüm gerçekten de doğrulanabilir bir intikaldi, bilinç farklı bir yere doğru hareket ediyordu. Yaşlanmak gibiydi bu. Pek çok insan farkındaydı ve bunu kabul ederek emeklilikleriyle ilgili planlar yapıyorlardı. Bu, nihayetinde hayatın bir parçasıydı. Peki ya bizler Batı'da ölümden sonraki “emekliliğimiz” için ne gibi planlar yapıyorduk? Tek konforumuz, dolaylı ve mesafeli olan, merkezinde doğrulanamayan dogmalar bulunan ve bizlerle gelecektekiler arasında arabulucuk yapanların hiyerarşisine sahip bir dindi. Ancak burada herkesin dokunabileceği bir şeyler vardı, gerçekçi bir şeyler. John ölüyle spor hakkında konuşmuştu, Tanrı aşkına!

Ustama yeniden saygı ve korku duymaya başlamıştım. Arkadaşı ve onun karısı ile şakalaşırlarken, yanına gittim.

Bana baktı. "Söyle, Kosta," dedi. "Senin için yeni bir deneyim oldu mu?"

"Evet, Sifu. Ona neden yarınki futbol maçıyla ilgili sorular sordun?"

"Çünkü maçı kimin kazanacağı hakkında arkadaşlarımla daima bahse girerim. Ortalama bir ruh bile bir gün sonrasını veya o yakınlıktaki geleceği görebilir. Ben de hile yaptım."

"Peki, yüzde yüz mü bu? Yani, geleceği kesin olarak görebiliyorlar mı?"

"Bu, ruha bağlı. Ne kadar güçlü olurlarsa o kadar da emin olurlar. Şimdiki ufak tefek, yaşlı bir adamdı, o yüzden ona fazla güvenmiyorum, ama nihayetinde tatlı bir insandı."

"Peki, sana yalan söyledi mi ya da kandırmaya çalıştı mı seni?"

"Hayır. Bir ruh yalan söyleyemez, hatta kara bir ruh bile. Ya konuşurlar ya da konuşmazlar. Ama bu her zaman haklı oldukları anlamına gelmez."

Bana iyi akşamlar diledikten sonra, beni bir arkadaşının karavanında bir grup insanla birlikte otelime gönderdi. Gördüklerim beni öylesine sersemletmişti ki konuşmaya mecalim yoktu. Karavandakilerden iyi İngilizce konuşan bir tanesi benimle başarısız bir konuşma gayreti içindeydi. Ona karşı kaba davranmış olmalıyım. Adam Sumatra kökenliydi ve diğerlerine dönüp Yunanlıların koyu tenli insanlara karşı gerçekten de ırkçı ve önyargılı olduğunu söylemeye başladı. Konuyu öğrenmemle birlikte araya girerek yalnızca konuşmak istemediğimi söyledim. O gece gördüklerim yüzünden sarsılmış haldeydim.

"Ha!" dedi. "İlk kez mi ruh görüyorsun?"

Başımı salladım. O ise şaşırılmış görünüyordu.

"Sizin ülkenizde insanlar ölmüyor mu?" diye sordu ve ben de ne söyleyeceğimi bilemedim.

ÖLÜMSÜZLER

Hamlet, “topraklarından hiçbir gezginin dönmediği o keşfedilmemiş ülkeden” ölüleri çağırmıştı. Bu insanlarınsa öteki tarafla ilgili hiçbir korkuları kalmamıştı. Onlar için “keşfedilmemiş ülke” filan yoktu. O ülke keşfedilmiş ve haritası bile çizilmişti.

Bana inananların çıkıp çıkmayacağını merak ediyordum.

Beşinci Bölüm

LİAO SİFU'NUN HİKÂYESİ

Konuşmak için ustamla tekrar bir araya geldiğimde akşamın geç saatleriydi. Televizyonda izlediği futbol maçı yeni bitmiş ve tuttuğu takım kazanmıştı. John'u tanıyordum, maç sonucuna muhtemelen iyi miktarda para yatırmış ve tahminen de çok kazanmıştı. Bu yüzden de keyfi yerindeydi. Balkon çıktık ve her zaman olduğu gibi çay içmek için oturduk.

"Söz verdiğim gibi bugün sana Usta'nın hikayesini anlatacağım," diye söze başladı. "Onu nasıl bulduğumu ve beni nasıl çirak olarak kabul ettiğini sana zaten anlatmıştım. Liao Sifu'yla benim ustalık derecem arasında ne denli büyük bir fark olduğunu da anlamalısın. Benim gücüm onunkinin yanında hiçbir şey."

Bir şey söylemeden başımı salladım ancak içimden çılgınca gülmek geliyordu. Kendi yeteneklerinden bu şekilde bahsetmesi inanılmazdı. John'un yeteneği benim için hâlâ anlaşılmazdı ve onun gücünün yalnızca küçük bir kısmına tanıklık etmiştim. Onunla geçirdiğim üç yıl boyunca telekenezi, pirojenez, telepati, elektrik üretimi, cisimlerin yerini değiştirme, şanslı kendi lehine çevirme, havaya yükselme, muazzam miktarlarda momentum soğurma, hatta belki de ölülerin ruhlarıyla iletişimini gözlemlemiştim. Tüm bunlar, bizzat şahit

olduğum ve aynısını yapmaya kendi rızamla ant içtiğim olağanüstü olaylardı.

John Chang'ın gücü inanılmazdı. Eğer başkalarından duyduklarım da doğru ise (ki kuşkulanan için hiçbir nedenim yoktu), Liao Sifu'nun mertebesini hayal bile edemiyordum.

"Liao Sifu, Çin'in Santong eyaletindeki Lee Hwa Kang adında bir köyde doğmuştu," diye devam etti Ustam. "İsmi de almış olduğu –büyük bir klan olan– Liaos'tandı o. Klanın kendi kung fu stilleri vardı, buna *Liao China Chuan* diyorlardı. Liao Sifu beş yaşında aile sanatını öğrenmeye başladı ve ustalaşmış olduğu sistem üzerinde yirmi yaşına kadar çalıştı. Savaş sanatlarının hem içsel hem de dışsal öğeleri üzerinde ustalaşmaya ve iyi bir savaşçı olmaya başlamıştı.

"Korkarım savaştı da. Köylerinin yakınında, birkaç kilometre uzaklıkta başka bir köy daha vardı. Bu köyün adı, "Pu ailesinin köyü" anlamına gelen *Pu Chia Siang* idi. Bölgede bulunan tek su kaynağı bu iki köyün arasındaydı (burası oldukça çorak bir bölgeydi). Bu tatlı su kaynağını elde etmek için savaştılar. Klanları yüzyıllardır savaşıyordu ve bu uğurda pek çok kişi ölmüştü."

"O suyu içme hakkı elde etmek için savaşmak, bu korkunç olmalı," dedim.

"Evet," dedi John. "Hayatta kalmak için demek istedin sanırım. Afrika'da aslanların pınarların başında durup avlarını nasıl beklediğini bilir misin? Buna benzer bir durumu hayal edersen onların yöntemini de anlayabilirsin. Hem de hayatlarının her gününde... çünkü insanın yaşayabilmesi için suya ihtiyacı vardır, öyle değil mi?"

"Başka hiçbir yerde su yok muydu yani? Hiç mi yoktu?"

"Duyduğuma göre, bir damla bile yoktu. Ha, belki tuzlu su ya da 60 kilometre kadar zakta içme suyu da vardı. Ancak, aile su sağlamak amacıyla bu kadar yol gittiğini ve o yolu, suyu taşıyarak geri döndüğünü hayal edebiliyor musun?"

"Hayır."

"Onlar da bunu yapmadılar. Bu yüzden savaştılar, her bir

klan diğerini göç etmeye zorlamaya uğraşıyordu.

“Dönemin kaynaklarına göre, Jiangsi eyaletinde,” diye devam etti, “neredeyse bir aylık yolculuk mesafesinde, *Pai Lok Nen* adında tanınmış bir hoca vardı.”

“Bu ne zaman oldu, Sifu?” diyerek araya girdim.

“Liao Sifu’nun hikayesinin bu kısmı kabaca, bir iki yıl eksik ya da fazla, 1915’le 1925 yılları arasında geçiyor. Her neyse, savaş nedeniyle Liao Sifu evlenmedi ve oldukça fırtınalı bir yaşam sürdü. Onların bölgesi muhtemelen günümüz Bosna’sı ya da Kosova’sı gibiydi. Otuzlu yaşlarında, hayatı çarpıcı bir biçimde değişti. Akrabalarından biri *Pai Lok Nen*’le çalışıyordu. Bu adam Lee Hwa Kang’a belli bir seviyede döndü ve müthiş yetenekler geliştirdiği anlaşılıyordu. Liao Sifu kendisini bu uğurda adanmış gerçek bir savaşçı olduğundan ve (dürüst olmak gerekirse) süregelen savaş sebebiyle, bu akraba Liao Sifu için bir tavsiye mektubu yazdı ve ona da *Pai Lok Nen*’le çalışmaya gitmesini önerdi. Liao Sifu yola çıktı ve nihayetinde, mektup sayesinde, *Pai Lok Nen*’in öğrencisi olarak kabul edildi. *Pai Sifu*’yla beş yıl kaldı ve sonunda köyüne döndü. Neredeyse kırk yaşına gelmişti ve Yirmi Altıncı Seviye’ye ulaşmıştı.

John arkasına yaslandı ve daha rahat bir pozisyon aldı. “Ancak,” diye sürdürdü konuşmasını, “o dönemin bugünden farklı olduğunu unutma. Haberler, tabii eğer varsa, çok hızlı ulaşmıyordu ve kırsal Çin’in çoğu üçüncü dünya koşullarında yaşamaktaydı. Liao Sifu vatanına döndüğünde neredeyse tüm klanının öldürülmüş olduğunu gördü. Sadece bir kişi hayatta kalmıştı ve o da kötürümdü, yürüyemiyordu. Komşularının yardımları sayesinde yaşayabilmişti. Liao Sifu acısından çılgına döndü. Sevdiği herkesi kaybetmişti. Düşünebiliyor musun, Kosta, beş yıllığına vatanından ayrılıyorsun ve döndüğünde tüm kardeşlerinin, kuzenlerinin, hala ve teyzelerinin, amca ve dayılarının, dostlarının ve arkadaşlarının, hepsinin öldürülmüş olduğunu öğreniyorsun.”

“Evet,” dedim sessizce. “Ben Balkanlıyım.”

"Öylesin, değil mi?" dedi John. "O zaman böyle bir acıyı anlayabilirsin ya da muhtemelen ailenin geçmişinde benzer durumlar vardır. Liao Sifu komşu köye saldırmak istedi. Ancak klanından olan bu adam ona izin vermedi.

" 'Sen sağ kalanlardan birisin,' dedi. 'Hepimizi öldürdüler. Yirmi Altıncı Seviye'de olsan da, Pu Chia Siang'da sayısız savaşçı var. Sense tek başınasın. Belki seni de öldürecekler ve Liao klanı yok olmuş olacak.' "

Bu klan üyesi ondan yaşça büyüktü ve döneminin Konfüçyüsçü ahlakına göre, Liao Sifu ona itaat etmek zorundaydı.

Verdiği söze göre Lok Nen'le beş yıl daha çalışacaktı. Liao Sifu bunu yaptı, zaptettiği öfkeyi ve acısını bir yana bıraktı. Her an intikamı düşünse de kendisini bu hisse kaptırmadı. Beş yılın ardından köyüne döndüğünde Otuzuncu Seviye'nin üstüne ulaşmıştı. Bildiğin gibi bu, bizim gibi insanlar için çok özel bir dönüm noktasıdır. Bir çeşit mezuniyettir."

Ayrıntılar konusunda onu sıkıştırmak istiyordum ancak John'un bakışları boşluğa dalmış, birden sessizleşmişti. En sonunda konuştu.

"Liao Sifu vatanına döndüğünde hayatta kalan son klan üyesinin bir mızrakla vurulmuş olan cesedini buldu. Naaşını gömme inceliği bile göstermemişlerdi, ceset yerde öylece yatarak çürüyordu. Liao Sifu deliye dönmüştü. Bir barajın bentlerinin açılması gibi, bunca yıl bastırmış olduğu ve daha fazla zapt edemediği acı şiddetle patladı. Hayatta kalan son akrabası sanki sağduyuyla arasındaki son köprüydü; onun da gitmesiyle Liao Sufi çılgına dönmüştü. Öfkesine ve kinine telsim oldu. Dökülen kanın intikamını almak için Pu Chia Siang'a gitti.

"Bir saat içinde hareket eden her şeyi öldürmüştü, onun karşısında aciz kalmışlardı. Sanki Ölüm Meleği köylerine saldırmıştı ve Pu Chia Siang savaşçıları onu durdurmak için hiçbir şey yapamamıştı. Erkekleri, kadınları, çocukları ve hayvanları, hatta tavukları bile öldürdü! Öfkesi o denli büyüktü ki Kosta, bu köyün yeryüzünden silinmesini, orada top-

rağı zehirleyecek tek bir kişinin bile hayatta kalmamasını istemişti. Mızrakları ve kılıçları, kâğıt parçaları gibi savurdu, onu yaralayamadılar bile. Neredeyse on metre uzaklıktan gönderdiği darbeler ve nei kung enerjisiyle insanları öldürdü. Elin-den hiç kimse kurtulamadı. Kaçtıklarında onları yakaladı, saklandıklarında onları buldu.

“O bir saatin ardından, köyün harabeleri arasında dururken birden aklı başına geldi ve ne yaptığını anladı. Tanrı’nın ona bahsettiği gücü kötüye kullandığını ve bir şeytana dönüştüğünü fark etti. Sadece bir saatte, yüzden fazla insanın canını almıştı. Liao Sifu iyi bir adamdı, biliyorsun, aslında hiç kimseyi incitmek istememişti. Bu günahı yüzünden kalbi cam gibi kırılarak unufak olmuş ve içinde ölmüştü. O anda acıyı, vicdan azabının gerçek ıstırabını tattı. Daha önce öfkesi yüzünden çektiği acı bunun yanında hiçbir şeydi. Liao Sifu aynı zamanda bir Taocu ustaydı, ruhlar dünyası ve ölümden sonraki hayat hakkında da bilgiliydi.

“Öldüğünde, yaptıklarının karmasını ödemek zorunda olacağını biliyordu. Bu yüzden ruhu için korku duymaya başladı. Umutsuzluk içinde hocasına, Pai Lok Nen’e koştu.”

John ara verdi ve çayını yudumladı. Ben de sessiz kaldım, duyduklarım yüzünden sarsılmıştım. Sonunda, “Bu tür yetenekleri geliştirebilmek için kişinin iyi ve ahlaklı olmak zorunda olduğunu zannediyordum,” dedim. “Bu gücün kutsal bütünlük ve birlikle ilerlediğini sanıyordum. Liao Sifu bu seviyedeysen, intikam düşüncelerinin ötesine geçmeyi nasıl başaramadı?”

John güldü. “Çok fazla kovboy romanı okumuş ya da Kung fu filmi izlemişsin, Kosta. İnsan, sadece insandır. İnsan olmayı durdurabilmenin bu denli kolay olduğunu sanma! Liao Sifu sonuçların farkındaydı, yaptığının yanlış olduğunun bilincindeydi, ancak yine de intikamını ve dökülen kanın öcünü aldı. Neticede o bir insandı, Tanrı değil. Üstelik tüm ailesi öldürülmüştü. Sen olsan ne yapardın?”

Başımı eğdim. “Bilmiyorum,” dedim. Tibet *thankalarındaki*¹ Buda tasvirlerini düşündüm; genellikle Buda, bir elinde merhamet diğer elinde güç olan bodhisattva² ile birlikte resmedilirdi. Yerel Ortodoks Kilisesi’ndeki ikonları düşündüm. Merhametin simgesi olan Meryem Ana esas temaydı, ancak kesinlikle kabadayı olarak tanımlayabileceğim Başmelek Mikail de her yerdeydi. Güç ve merhametin aslında birbirinden ayrılmış şeyler olduğunu anlamaya başlamıştım.

“Elbette sen de bunu yapardın,” diye devam etti John. “Ancak daha sonra sen de, Liao gibi, pişmanlık duyardın ve onun yaptığı gibi bedel ödemek zorunda kalırdın. Kosta, insanoğlunun yarattığı edebiyatın her köşesinde intikam ve pişmanlık temalarını bulursun. Tanrı olmak ve affetmek o kadar da kolay değildir. Yahudilerin Nazileri affettiğini düşün.”

Balkanların kan kırmızısı geçmişî genlerimi beslemişti. Haklı olduğunu biliyordum. Ona bunu söyledim ve başını salladı.

“Evet,” dedi. “Güçlü olmak zordur, güçlü ve iyi olmaksâ iki misli zordur. Yine de yapmamız gereken budur. Bu bizim kaderimiz. Küçük çocukların, aslında ender şekilde kendiliğinden iyi olduklarını, merhameti öğrenmek zorunda olduklarını bilirsin.”

“Ah, evet,” dedim. Acı hatıralarım vardı.

“Bir çocuğun akli sana insanoğlunun esas doğası hakkında fikir verebilir. Hayattaki amacımız, doğduğumuzda olduğumuz şeyden daha fazlası olmaktır. Çoğu insan bunu başaramaz, sadece başardıklarını sanırlar. Bildiğin gibi, aslında bizler için öğrencilerimizi dikkatli seçmenin bu denli önemli olmasının nedeni de bu. Canavarlar yaratmak istemiyoruz.”

Köpeği kendini sevdirmek için koşarak geldiğinde John’un bakışları da gecenin karanlığına dalmıştı. Onunla bir süre oy-

¹ Thanka: Üzerlerine dini konuların işlendiği Tibet stili dikkörtgen kumaşlar, Tibet duvar resimleri. (Çev. n.)

² Budizmde Bodhisattva, merhametli bir kararlılık içinde tam aydınlanmaya, Budalığa ulaşmak isteyen tüm canlılara yardım eden kişidir. (Çev. n.)

nadı. Ben de notlarımı yazdım. Uşak tekrar çay getirdi. Bir süre sonra John hikâyesine devam etti.

"Pai Lok Nen, anlamı 'Ejderha Kaplan' olan Lung Hu Shan Dağı'nda yaşıyordu."

"Bu Lung Hu Shan Dağı, T'ien Shih Chang soyunun kendilerine yurt edindiği yer mi?" diye sordum.

"Evet," diye yanıtladı. Çin'in tarihini biliyor olmamdan hoşnut olmuş gibiydi. "Ancak Pai Lok Nen onların mezhebinin bir üyesi değildi, ona büyük saygı gösterdikleri için onu yurtlarına kabul etmişlerdi. Pai Lok Nen bir keşişti, Mo-Tzu okulunun ustasıydı ve bir gölün ortasındaki bir adada yaşırdı. Ustam buranın erişilemez bir bölge olduğunu, suyu geçmenin çok zor olduğunu anlattı. Liao Sifu gölü geçmek için birkaç ağaç kütüğü kullanmış, bunların birinden diğerine Tarzan gibi atlamış. Pai Lok Nen'se suya sadece bir yaprak fırlatmış ve bunun üzerinde gölü geçmiş.

"Aman Tanrım!" dedim. "Hangi seviyedeydi?"

"Elli Birinci Seviye."

"Bunu hayal bile edemiyorum."

John güldü, "Hayır, edemezsin. O dönemde eşkıyalar ve haydutlar Çin'de bela çıkarıyordu, Pai Lok Nen'se insanlara yardım etmek için her zaman oradaydı. Köylüler için savaştı ve pek çok haydut öldürdü. Duyduğuma göre yüzden fazla adam öldürmüştü ve bunların çoğu oldukça yüksek seviyedeymiş. Pai Sifu'nun amacı adaletti. Kendisi için değil başkalarını korumak için savaşıyordu. Yine de bu savaş türüyle ilgili bir karma da vardır, ancak kişi özellikle ün ya da ego için çarpışmaya girmiyorsa, bu karma çok fazla değildir. Pai Lok Nen bir keşişti. Savaşmasının nedeni ün ya da kadınları baştan çıkarmak değildi. İş başa düşmüştü, çevresindeki insanların koruyucusu olmak için savaştı.

Aynı zamanda şifacıydı ve yüzlerce insanı iyileştirdi. Tövbe etmeleri, çalmayı ve öldürmeyi bırakmaları koşuluyla pek çok haydudun da canını bağışladı. Nihayetinde felaketinin nedeni de bu merhamet oldu.

“Öylece gitmelerine izin mi verdi?” diye sordum.

“Hayır. Canlarını bağışlamadan ve onları serbest bırakmadan önce mutlaka onların insanlara bir daha dehşet saçmayacaklarından emin olurdu. Bu fikir seni oldukça şaşırtmışa benziyor. Bu yüzden sana şimdi inanılmaz derecede yüksek seviyede olan kötü bir adamın hikâyesini ve onun Pai Lok Nen’le son karşılaşmasını anlatacağım. Adamın adı Lim’di...”

Ölümsüzlerin Düellosu

Liao harlayan ateşin başına oturdu, derin düşüncelere dalmıştı. Soğuk bir öğleden sonraydı, kemiklerini ısıtılmak için ateş yakmasını gerektirecek kadar soğuktu. Elli beşinin üzerindeydi. Ancak bünyesi ve dış görünüşüyle çok daha genç duruyordu. İnsanlar onun bir hsien -yani ölümsüz- ve ölümsüz Pai Lok Nen’in çırağı olduğunu düşünüyorlardı. Ender olarak çevredeki köylere gittiğinde önünde eğilirlerdi, ona mütevazı yemeklerinden ve kutsala gösterdikleri saygıdan sunarlardı. *Ya benim sadece bir katil olduğumu bilselerdi*, diye düşünürdü Liao. Pu Chia Siang katliamı onu sürekli rahatsız ediyor ve bir gün bunun bedelini ödemek zorunda olduğunu biliyordu. Bedel ödemek için Liao, Sifu’nun önerisi üzerine, kendisini keşiş hayatına adadı. Bu hayatta ulaşabileceği en yüksek güce erişmeye ve onun desteğini hak eden sayısız insana yardım etmeye çalışacaktı. Belki böylece, öteki dünyaya gitme zamanı geldiğinde, Tanrı hüküm verirken merhamet gösterirdi.

Çocukları nasıl öldürebildim?

Liao alevlere uzun uzun baktı. Aslında, rahat edebilmek için bir kutup ayısının ihtiyaç duyduğundan daha fazla ısıya ihtiyacı yoktu. O böyle şeylerin ötesindeydi. Ancak ısınmak için ateş bulabilecekken, üstelik daha konforlu olabilecekken, neden iç enerjisini harcamak istesindi? Liao kaderini değiştiren o güne kadar meditasyon yaparak, çalışarak ve ustasının soyunun sistemini öğrenerek yıllarca Ejder Kaplan Dağı’nda Pai Sifu’yla yaşadı. Çok şey öğrendi ve Kırkıncı Seviye’ye, yani

hüsranına kadar ilerledi. Seviyesi yükseldikçe görevleri kolaylaşmıyor, aksine daha da zorlaşıyordu.

Zamanında onunla dünyayı sarsacağını sandığı Dördüncü Seviye bunun yanında çocuk oyuncağıydı. Aklına tanıdığı, Üçüncü Seviye'den Dördüncü Seviye'ye geçmek için çırpınan ve sonunda gururlanan genç öğrenciler geldi ve gülümsedi. Onlar da yakında gerçek karşısında neye uğradıklarını şaşıracaktı.

Pai Sifu onu İhtiyar Haydut'la yalnız bırakarak, on günlük inzivalarından biri için gitmişti. Pai Lok Nen'in yöntemi çok akıllıcaydı: On günlüğüne dağlarda meditasyon yapardı, daha sonra iyileşmek ve bir sonraki döneme hazırlanmak için on günlüğüne küçük evlerine dönerdi. Liao onun başarısının anahtarının ölçülülük ve süreklilik olduğunu biliyordu.

İhtiyar Haydut'un adı Assam'dı ve neredeyse yetmiş yaşındaydı. Bir zamanlar eşkiyaydı ve çevredeki köylere dehşet saçmıştı; ta ki kendisine kurban olarak Pai Lok Nen'i seçme talihsizliğine düşene kadar. Soğukkanlı ölümsüze yenilince Assam ona hayatını bağışlaması için yalvarmış, sadece canının bağışlanması karşılığında her şeyi yapacağına, asla çalmaya-acağına ve bir daha kimseyi incitmeyeceğine söz vermişti. Pai Lok Nen bu adama ne yapacağını bilmiyordu. Haydut kesinlikle güvenilirmez olduğundan onu serbest bırakamazdı. Nihayet onu uşağı olarak yanına almaya karar vermişti. Assam'ın bir daha kimseye zarar vermeyeceğinden ve kaçamayacağından emin olmak için de, haydutun sağ bacağındaki siyatik sinirini felç ederek onu kısmen sakat bırakmıştı. Pai Sifu daha sonra adamı, kaçmasının mümkün olmayacağı bu adaya getirmişti. Assam, adanın sağında solunda topallayarak geziyordu. Yürüyebilmek için kullandığı kalın değneğin yere vururken çıkardığı ses ihtiyar adamın en belirgin özelliği idi.

Liao, İhtiyar Haydut'u biraz odun toplaması için göndermişti; kendinden genç olan Liao'nun emirlerinden hoşlanmayan yaşlı adamsa somurtarak gitmişti. Sürekli sızlanıyordu, ancak ne yapabilirdi ki? Neticede, Liao, ustanın yüksek seviyede olan öğrencisiydi ve Assam'ın sözü ona geçmezdi. Pai Lok Nen'in uşağı olmasının, onun da uşağı olduğu anlamına

gelmediği konusunda Liao'yu defalarca ikna etmeye çalışmış ancak genç adam buna kanmamıştı. Assam, haklı nedenlerle, Liao'nun güçlerinden de korktuğu için, adamın söylediğini yaptı.

Ancak bunun için acele etmek zorunda değildi. Bu nedenle bir saatlik işi bitirmesi bütün öğleden sonrasını almıştı.

Liao o sesi duyduğunda yalnızdı. Gelen sesin yavaşça, sinsi ve beraberinde bir tehditle yaklaştığını anlamıştı. Dikkatli bir adam, gittiği yolu kontrol ederek, tehlikelerden haberdar olarak eve yaklaşıyordu. Savaşmaya hazırlanan biri bu, diye düşündü Liao. Yoksa bir düşman mıydı?

Kalktı ve sessizce kapıdan çıktı. Küçük bahçenin dışında, karanlık bir şekil ihtiyatla yaklaşmaktaydı. Ancak Liao'yu hissettiğinde durup bekledi, hemen sonra yaklaşmaya devam etti.

Liao, adamın gözlerinin siyah bir bez parçası ile bağlı olduğunu gördü. Bu adam kördü. "İyi günler kardeşim," dedi Liao.

Ancak bu normal bir kör adam değildi. Liao'nun, diğer adamın etrafı tanımak için yürümesi gibi bir gözlem yapmaya ihtiyacı yoktu. Adam zaten adaya kadar gelebilmişti, bu bile anlamak için kendi başına yeterliydi.

"İyi günler," diye cevapladı adam. "Bu ev Usta Pai Lok Nen'in evi mi?"

"Evet."

"Güzel. Ben onun eski bir dostuyum. Birbirimizi on iki yıldır görmüyoruz."

"Lütfen girin ve ısının. Pai Sifu yakında dönecek."

Liao kenara çekilip kör adamın geçmesine izin verdi. Adamın kulübeye, olası bir saldırıyı kontrol ediyormuşçasına, dikkatlice girdiğini fark etti. Aynı zamanda adamın gücünün hocasınınkinden benzer bir titreşimi olduğunu da hissetti. Ellinci Seviye'nin üzerinde olmalı diye düşündü Liao. Ustasından daha ileri olması mümkün olabilir miydi?

Odada başka kimse olmadığını hissettiğinde, adam minnetle ateşin başına oturdu ve ellerini ısıtmaya başladı. Adam seksenlerindeydi, aşağı yukarı hocasıyla aynı yaşıydı. "Size çay ikram edebilir miyim Bay...?" diye sordu Liao.

"Ah, Lim. Adım Lim. Evet, lütfen. Fazlasıyla minnettar olurum."

Liao çayı demlerken, "Pai Sifu'yu nereden tanıyorsun?" diye sordu.

"Ah, söylediğim gibi, on iki yıl önce tanıştık. Mevcut gücümü... ona borçluyum."

"Anlıyorum. Siz de onun soyundan bir öğrenci misiniz?"

"Hayır. Onun kadar eski ve güçlü olan başka bir okulda eğitim aldım." Liao adama bir fincan sıcak çay uzattı.

Lim zevkle çayını yudumladı. "Teşekkür ederim," dedi. "Böyle soğuk bir günde çay iyi geliyor."

"Evet, öyle. Oldukça yüksek bir seviyeye ulaştınız, değil mi efendim?"

"Evet. Bu uzun bir zaman ve büyük bir adanmışlık gerektirdi ancak on yıllık çetin eğitimimin ardından şu anki halime ulaşmayı başardım. Sanırım ustan mevcut gücüne oldukça şaşıracak."

Liao gözleri örtülü yüze baktı. "Şaşırabilir belki, peki memnun olacak mı?" diye sordu sonunda.

Adam fincanını bıraktı. "Adın ne?" diye sordu Lim.

"Liao Tsu Tong."

"Liao Tsu Tong, eğer biz savaşırken araya girmezsen, bana ikram ettiğin çayın minnettarlığıyla senin hayatını bağışlarım."

"Ondan neden bu denli nefret ediyorsunuz?"

Adam gözlerindeki bandajı çözdü, örtünün ardındaki iki boş göz çukuru ortaya çıktı. Bu bir şeytanın yüzüydü.

"Benden gözlerimi aldı. Onu affedemem," dedi Lim.

"Anlıyorum," dedi Liao. "Ben de hayatımı intikam peşinde harcadım. Pai Sifu'ysa cezalarında hep adil olmuştur. Böyle bir hükmü hak etmek için ne yaptınız?"

"Bu önemli değil."

"Tabii ki önemli! Tanrı'nın adaletini anlamak gerekir."

"Ya? Peki, sen intikamını alırken Tanrı'nın adaletini mi izledin?" Liao başını çevirdi.

Kör adam alaylı bir biçimde güldü. "Sanırım yapmadın," dedi Lim. "Hem Pai Lok Nen kim ki Tanrı adına konuşsun? Bütün Çin gibi ben de senin adına aşınayım, Liao Tsu Tong."

Yine de şimdiye kadar senin Pai'nin öğrencisi olduğunu bilmiyordum."

Liao işkence görmüş yüzü inceledi. "İsmimi tüm Çin'in bildiğini söylemekle ne kastediyorsunuz?"

"Eğer nazik davranarak biz savaşırken araya girmezsen, ne kastettiğimi anlaman için yaşamana izin veririm."

"Ben kendi davranışlarımdan zaten pişmanım. On iki yılın ardından öfkeniz zamanla hiç hafiflemedi mi?" diye sordu Liao.

"Zamanla hafiflemek mi? Bir bebek misin ki bana böyle sorular soruyorsun? Çalışmaktan başka bir şey yapmayarak, onu bulup intikam almak dışında bir şey düşünmeyerek hayatımın on yılını feda ettim. Onu bulmam iki yılımı aldı. Bu bölgenin halkı, bütün bu budalalar onu korudu. Hiç kimse sorularımı yanıtlamadı! Ama en sonunda onu buldum."

"Peki, suçunuz neydi?"

Adam sessiz kaldı. "Sen hem çok cesur hem de çok aptal bir adamsın. Ben komşu eyaletin komutanıydım. Birliklerim çevredeki şehirlerden haraç alırlardı. Bir noktadan sonra açgözlü olmaya başlamıştım ve yaşlı bir adam Pai Lok Nen'den yardım istedi. Birliklerim yok edildi ve gözlerimden oldum."

"Hak ettiğinizi almış gibisiniz."

"Belki. Fakat yargılamak sana, Pu Siang'ı yok eden kişiye düşmez."

"Canınızı bağışlamış. Merhametliymiş."

Lim'in avucundaki çay fincanı bir anda un ufak oldu, sıcak çay aşırı ısınmış gibi kaynayıp buharlaştı. Liao o an kendi hayatı için endişe etti. "O beni binlerce defa öldürdü!" diye kükredi Lim. "O güçlüydü ve beni güçsüzleştirdi! Her ne istesem, bir kadın ya da mücevher, her zaman sahip olurdum! Kendi topraklarımdan kralıydım fakat o beni bir dilenciye çevirdi!"

Liao oturduğu yerde hareketsiz kaldı.

Biraz sonra Lim sakinleşti ve ateşe doğru döndü. Gözlerini yeniden bandajla bağladı.

"Biraz daha çay ister misiniz?" diye sordu Liao. "Fincanınızı kaybetmiş gibisiniz."

Lim güldü. "Evet, şüphesiz ki sen çok cesur bir adamsın. Aslında bir fincan daha isterim."

Liao ayağa kalktı ve küçük bir dolaba yaklaştı. Bir fincan alıp Lim'e çay ikram etti. "Biliyorsunuz," dedi Liao, "Pai Sifu eskisi gibi değil."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bir savaşa sakat kaldı. Bacaklarından birini kullanamıyor ve artık bir değnekle yürüyor."

"Hmm. Düşmanları olmalı. Onu başkasının öldürmediğine, bu işi bana bıraktığına memnun oldum."

"Evet, ancak Sifu eskiden olduğu gibi bir usta değil. Yaşlandı, artık sakat ve gücünü yitirdi."

"Gerçekten genç ve aptal mısın yoksa sadece beni kaderimden ve sabrımdan vazgeçirmeye mi çalışıyorsun? Bunun onun fiziksel durumuyla bir ilgisi olmadığını benim kadar iyi biliyorsun! Eskiden olduğu gibi güçlü olmalı. Üstelik ondan öylesine nefret ediyorum ki, ölmüş olsaydı bile onun mezarını yok eder ve cesedine küfürler ederdim."

"Anlıyorum. Sizin için üzülüyorum, Bay Lim. Böyle bir kini yaşamış biri olarak bu kurdun insanın ruhunu nasıl kemireceğini biliyorum. Huzur bulabiliyor musunuz?"

Adamın vereceği cevap, yaklaşmakta olan birinin sesi yüzünden kesildi. Her ikisi de ağır adımları ve değneğin ritmik vuruşunu duymuştu. Lim hızla ve kolayca ayağa kalktı ve kapıya yöneldi. Liao'yu da arkasındaki duvara itti. "Araya girme yoksa..." diye fısıldadı Lim, "Söylediklerimi aklında tut."

Assam yakacak odun taşıyordu ve yaşlı adam yükü yüzünden yürümekte zorlanıyordu.

Sırtındaki odun yükünü gevşetti ve yavaşça yere, bahçenin köşesine bıraktı, hâlâ iplerle bağlı olan odunları bir araya topladı. Odunları Liao için bir de evin içine getirmesi artık fazla olacaktı. O sonradan görme çocuk, kendisinden neredeyse elli yaş gençti ve neticede büyüklerine biraz olsun hürmet etmesi gerekiyordu. Liao istedi diye gidip odun toplaması yeterliydi, genç bir serseri için bütün öğleden sonrasını harcamış olması zaten fazlasıyla kötüydü.

Kulübenin içindeki Liao, adamın girişteki silüetini gördü. Olacaklar hakkında yanlış bir kanısı yoktu ve Lim'in de adamın yaklaşmakta olduğunu hissettiğinin farkındaydı. Lim önünde duruyordu, ona arkasını dönmüştü, yüzü kapıya ba-

kıyordu. Adam savaşmaya hazırды. Muhtemelen, Liao da...

Kırkinci Seviye'deydi, Lim'in çok daha ileri olduğunu da biliyordu. Yine de işe yarayabilir, diye düşündü.

"Dikkat et! Bu bir tuzak!" diye Assam'a bağırdı ve aynı anda tüm gücüyle Lim'in böbreklerine (sadece bir metrelik mesafeden) vurdu. Darbenin etkisiyle adamın öne fırlamasını umuyordu, bu durumda ona ardı ardına vurabilirdi.

Ancak hiçbir şey olmamıştı. Lim etkilenmemişti.

Liao bir saniye içinde, aklına gelen en ahlaksız küfürlerle bu duruma lanetler savurdu. Lim'se vakit kaybetmeden bir kasırğa gibi hızla atıldı. Arkasındaki Liao'ya bir tekme attı. Liao duvarın içinden geçerek dışarıdaki bahçeye fırladı ve bilincini kaybetti. Aynı anda avucunun ortasında ürettiği enerjiyle hemen hemen beş metreden Assam'ı üç defa vurdu. Assam ilk darbeye hemen ölmüştü ancak Lim, Pai Lok Nen'in bu kadar çabuk yenildiğine inanmadığından onu tekrar tekrar vurdu (Gerçekten de Liao'nun, Assam'ın Pai Lok Nen olduğuna Lim'i inandırma taktiği işe yaramıştı).

Liao kendisine geldiğinde ustası başındaydı. Sabah olmuştu. Gece boyunca baygın yatmıştı.

Pai Sifu, "İyi misin?" diye sordu.

Liao doğruldu ve birkaç kez öksürerek kan tükürdü. "Sanırım," dedi. "Neden bilmem ama benim yaşamama izin verdi. Ya Assam?"

"O öldü. Peki, bunu kim yaptı?"

"Lim. Adının Lim olduğunu söylemişti."

"Lim mi? Lim adında kimseyi tanımıyorum."

Liao öfkelenmişti. Görünüşe göre ustası o kadar çok yağmacı öldürmüştü ki bu çarpışmaların ayrıntısını hatırlamıyordu. "Kördü. Gözlerini senin aldığını söyledi."

Pai Lok Nen şaşırılmıştı. "O mu? Şu komutan? Evet, tabii ya, ismi Lim'di. Doğru, şimdi hatırlıyorum. Ama nasıl? Demek istediğim, savaştığımızda da çok yüksek seviyedeydi ama bu kadar da değildi."

"Kin."

"Efendim?"

"İdmanlarda onu nefreti ateşlemiş olmalı."

Pai konuşmuyordu. Sonunda, "Elbette," dedi. "Onu ha-

yatta bırakmamalıydım. Sanırım merhametim yüzünden pek çoğu acı çekiyor. Bazı insanlar kurtarılamaz.”

Liao bacakları titreyerek ayağa kalktı. Darbeyle savrulduğunda duvardan geçen bedeninin oluşturduğu deliği gördü.

Pai Sifu, “Assam için yardım et,” dedi sertçe.

Adamın cesedine yaklaştı. Ondan geriye sadece pelteleşmiş bir kütle kalmıştı.

“Taktiğin neden işe yaradı biliyor musun?” diye sordu Pai Sifu.

“Belki. Sanırım körlüğü konusunda birden çok takıntısı vardı.”

“Hayır. Bunun nedeni Lim’in Ellinci Seviye’den ileri olmasıydı. Böyle bir adamdan çıkan enerji, kemik iliğinden geçerek kemikleri unufak eder. Assam en az üç dört defa vurulmuş. Gördüğün gibi ondan geriye pek bir şey kalmamış. Kafatası lapaya dönüşmüş, Lim cesedin bana mı yoksa bir başkasına mı ait olduğunu anlamak için inceleyemezdi.”

“Anlıyorum.”

“Neden onu Assam’ın ben olduğuna inandırarak kandırdın?”

“Doğrusunu istersen Sifu, ondan korktum ve hanginizin daha güçlü olduğunu kestiremedim.”

“Ve Assam’ın hayatını feda etmenin önemsiz olacağını düşündün, öyle mi?”

“Sizinkinden önemli değildi, Sifu.”

“Anladığım kadarıyla kendi hayatını da önemsemedi.”

“Bu benim görevimdi, Usta.”

Assam’ın cesedini gömdüler. Biçimsizliği yüzünden onu taşımak zor olmuştu. Yaşlı adam devasa, ölü bir omurgasız dönüşmüş gibiydi. Pai gün boyunca sessizdi. Akşam olduğunda ateşin başına oturdular. Pai Lok Nen, Liao’ya büyük bir kitap ve parşömen uzattı.

“Bu kitapta Yetmiş İkinci Seviye’ye kadar ilerlemek için gerekli olan içsel gücün sırları var,” dedi Sifu. “Parşömendeyse benim varisim olduğun belirtiliyor. Artık *Pa Lei Chuan* (sekiz türlü thunder boks) okulunun ustası sensin. İster burada kal, istersen git.”

“Lim’in peşinden gidiyorsun, değil mi?”

"Bu benim vazifem. Yeryüzüne bir canavar saldım ve eylemlerimin sonuçlarıyla yüzleşmeliyim. Eğer sormaya niyetlendiğin buysa, benimle gelmeni yasaklıyorum."

"Usta..."

"Bunu yasaklıyorum!"

"Ama tabii ki," diye devam etti John, "Liao Sifu onu dinlemedi. Pai Sifu ayrıldığı anda, hocasını uzaktan ancak izini kaybetmeden, belli bir mesafeden takip etti. Pai Lok Nen'in bir haftasını alsa da sonunda Lim'i buldu. Bir ormanda karşılaştılar. Liao Sifu yakındaydı ancak ortaya çıkmaya cesaret edemedi."

Hocam çayından bir yudum aldı.

"Üç gün üç gece savaştılar," dedi yumuşak bir tonla. "En sonunda her ikisi de, Elli Birinci Seviye'de eşitlenmişti. Mücadeleleri esnasında çevrelerindeki ormanı yok etmişlerdi, ancak yine de birbirlerine üstünlük sağlayamadılar. Kadim tanrılar gibi birbirlerine yıldırım ve şimşekler fırlatarak savaştılar, Kosta. Nihayet, dördüncü günün sonunda Pai Sifu'nun gözü döndü ve Çincece anlamı "Tek ayak üstündeki Altın Horoz" olan *Ching Tjik Tue Lik* tekniğini kullandı. Bu hareketi sana dün göstermiştim. Oldukça tehlikeli olan bu teknikle tek hamlede üç noktayı vurabilirsin, ancak bunun için rakibinin vurabileceği kendi zayıf noktalarını da açman gerekir. Lim, bu üç saldırının ikisini engelleyebilmişti. Ancak üçüncü darbe onu göğsünden vurdu. Her nasılsa aynı anda Pai Sifu'yu göğsünden vurmayı da başarmıştı. Her ikisi de düştü ve kalkmadı. O anda Liao Sifu saklandığı yerden çıktı, söylediğim gibi o zamana kadar müdahale etmeye cesaret edememişti.

"Kırkla Ellinci Seviye arasında bu kadar fark var mı?" diye sordum.

"Evet, Yirmiyle Otuzuncu ve Otuzla Kırkinci Seviye arasında olduğu gibi," diye yanıtladı John. "Orman sanki bombalarla imha edilmişti, Kosta. Liao Sifu yerde yatan bedenleri kontrol etti. Lim ölmüştü, ancak Pai Lok Nen hayattaydı. Liao

Sifu, Lim'i gömdü ve Pai Sifu'nun başında kalıp onu iyileştirmeye çalıştı. Tüm çabasına rağmen Pai Lok Nen öldü. Liao Sifu onu gömdü ve kırk gün bölgede kaldı, daha sonra yola çıktı."

"Nereye gitti?" diye sordum.

"Onu bekleyen bir sürpriz vardı," dedi John. Yakınlardaki büyük bir şehre gitti ve orada meşhur olduğunu gördü. Devlet onun kellesine ödül koymuştu. Çin'de en çok aranan suçluydu."

"Köy katliamı yüzünden," dedim.

"Evet. Üzerinde resminin olduğu afişler her yerdeydi. Önce Jiangsi'deki Nanchang şehrine kaçmak zorunda kaldı, orada bir süre kaldıktan sonra Çin'den de kaçtı. Sonunda meteliksiz bir mülteci olarak Java'ya yerleşti.

"Tam David Carradine'in olduğu eski televizyon şovu *Kung Fu* gibi!" dedim.

John bir süre bunu düşündü. "Bu gösteriyi hiç izlemediğimi biliyorsun," dedi en sonunda. "Demek istediğim, zaman zaman televizyonda bu gösteriden birkaç kesit izledim. Ancak hiç oturup da tüm bölümü izlediğim olmadı. Baksana, Liao Sifu'nun hikâyesini bir yerlerden duyup da kopya çektiklerini hiç düşündün mü?*

* Durum böyle değil! Orijinal *Kung Fu* dizisi bir bakıma, hayatı taklit eden sanat örneklerinden biri. Dizinin kahramanı Taocu bir keşiş değil, bir Budistti. Ayrıca bütün köyü katletmek yerine imparatorun oğlunu öldürmüştü.

Altıncı Bölüm

ALINACAK DERSLER

SINAV

Ustamı tekrar gördüğümde şiddetli bir yağmur vardı. Bir iş gezisi için bir haftalığına ülke dışına çıkmıştı. Bense zamanımı seyahat ederek, okuyarak ve önceki eğitimlerde öğrendiklerimi olabildiğince iyi şekilde hazmederek geçirmiştim. Bekleyişim çok da eğlenceli geçmemişti çünkü zaten ülkenin çoğunu görmüştüm ve onun yaşadığı şehir de sıkıcı bir yerdi. John döndüğü gün bana telefon etti. Her zamanki taksime binerek öğleden sonra, onu görmek için sabırsızlanarak evinin yolunu tuttum.

Rüzgârlığımdaki yağmur damlalarını silkeledim ve evine girdim. İçeride pek çok kişi vardı ve herkeste bir heyecan gözleniyordu. Sanki yakınlarda bir parti verilecekmiş gibiydi.

John haykırarak selamladı beni. "Kosta! Bu akşam çok şanslısın. İkinci Seviye için iki öğrencimi sınav yapacağım. Şu an hazırlanıyoruz."

Daha önce hiç böyle bir sınav görmemişim ve aniden beni de heyecan sarmıştı. Bir hafta beklediğime değmişti. Belki de

hocamın sergilediği yeteneklerle ilgili en önemli şey bunların sonradan kazanılan kabiliyetler olmasıydı. Edindiklerini diğerlerine de geçirebilirdi. O akşam da bu tür bir geçişin kanıtlarını ilk kez olarak görecektim.

Şunu da göz önünde bulundurmak lazım ki, tıpkı vücudu uygun olan herkese koşma, eğer koşmuyorsa hızlı yürüme öğretilbileceği, ama o kişilerin Olimpiyat atleti olamayacağı gibi herkes de John Chang olamaz. İkinci Seviye işte böyle bir şeydir. Doğru miktarda bir azim ve disiplinle bu seviyeyi (on beş yıl kadar sürüyor olsa da) herhangi bir insan tamamlayabilir. Yine de, Chang Sifu gibi olmak isteyen belki de bin kişiden biri bunu bir dereceye kadar elde edebilir. Eğer isteyen bu kadar çok kişi varsa tabii.

Her halükârda, bu iki adamın neler yapabileceğini görmek için çok sabırsızlanıyordum.

O ortamda bilhsassa mutlu görünmeyen tek insanlar onlardı. İkisi de öylesine gergindi ki, fırsat buldukça izin isteyip tuvalete koşuyor, akıl ve beden kontrollerini yeniden kazanmak için balkonda uzun süre meditasyon yapıyorlardı. Ne zaman sınav yapılacağıнын öğrenciye bağlı olmadığı söylenmişti bana. Yeri ve zamanı bizzat John seçiyor ve “şimdi” de-yiveriyordu. Sınavın bütün anafikrinin bu olduğunu söylüyorlardı: öğrenciyi gafil avlamak. Böylelikle hayatı boyunca karşısına ne çıkarsa çıksın her zaman için hazır olacaktı.

Onlardan biri olmadığım için mutluydum. İçlerinden birinin perişan bir görünümü vardı.

Bunu bir tartışma izlemişti. John’un iyi tanıdığım ve orada tanık olarak bulunan öğrencilerinden biri sesli şekilde itiraz etmeye başlamıştı. Yaşça daha büyük gözüken bir başka öğrenciyse oralı olmamıştı. Kınamalarına aldırmadan, adamın sigaralarını aldı ve sallayarak kutularından çıkardı. Gevşemiş sigaraları arkadaşşıma uzattı ama kutuyu vermedi. Hiç sayılan o kişi köşelerden birine gitti ve surat asarak sigaraları cebine doldurdu. Büyükçe öğrenci daha sonra iki sigara kutusu daha bulup buluşturdu ve bunları, yeni arakladığı kutuyla bir-

likte bir masanın üstüne koydu. Boş kutular tabanları üzerinde, arka arkaya, markaları aynı yönü gösterecek şekilde duruyorlardı.

Anlaşıldığı kadarıyla, bir buçuk metre kadar uzakta duran adamlardan telekineziyle bunları hareket ettirmeleri istenecekti.

John yanıma geldi. "Bu gece burada ne yaptığımızı anladın, değil mi?" diye sordu. Başımı salladım. "Ön kollarının uzunluğunun beş katı bir uzaklıktan bu paketleri hareket ettirecekler. Bu bizim geleneğimiz." Benim uzun ön koluma ve uzunca parmaklarıma bakıp sırttı.

"Seninkinde," dedi, "bir buçuk metre kadar daha uzakta duracaksın." Ben kıvranıyordum, onunsa hoşuna gitmişti.

John pratik zekâlı bir şakacıydı. Bir akşam, on iki kişiyle birlikte onunla bir asansördeydik. Bu asansör bir alışveriş merkezinde insanları yukarı ve aşağı katlara taşıyan cam duvarlı bir üniteydi. Arka kısmında boydan boya, insanların sırtlarını koyduğu çelik bir korkuluk bulunuyordu. O akşam, alışveriş merkezinin terasındaki yerel bir restoranda bir şeyler yemek için dışarı çıkmıştık.

Aniden çelik korkulukta bir akımın hareket ettiği görüldü. Kadınlar bağırıyordu ve herkes kısa devreden şüphenelip bir anda kendini kenara atmıştı. John da tıpkı benim gibi kenara çekilenler arasındaydı, ama tam olarak ne olduğunu anlamak için, güç bela sakladığı yüzündeki sırıtışı görmem yeterli oldu: Korkuluğa bir biyoenerji akımı göndermişti! Asansör görevlisi, arkadaki korkuluktan uzak durmaları için herkesi uyar-mıştı ve en üst kata çıktığımızda üniteyi devre dışı bırakmışlardı.

Bu epey eğlenceliydi.

Öğrenciler korkunç bir gerginlik içinde olmalıydılar. Sınavı geçmeleri için üç paketi de devirmeleri gerekiyordu.

İlk kişi denemesine başladı. Önce önkolunu, elini ve parmaklarını ölçtüler, sonra arkasında duracağı bir çizgi çektiler. John çizginin üzerinde duruyor ve adamın hile yapmaya ce-

saret etmediğinden emin olmak için yaklaştığı zamanlarda kaşlarını çatıyordu. Ata Binme Duruşu vaziyetinde çizginin ardında bekleyen kişi, sağ avucunu çizgiyle aynı hizaya getirdi, sakinleşmek için derin bir nefes aldı ve başladı.

Ch'i enerjisini avucundan sigara kutularına doğru itti. İçlerinden bir tanesi düştü.

"Iskaladı, " diye fısıldadı yanımdaki adam. "Ama sınavı kesin geçecek."

John öğrenciyi azarladı ve adam tekrar denedi. Bu kez hiç bir tereddüt yoktu. Yapabileceğini biliyordu. Şiddetle odaklandı ve itti.

Üç kutu da masanın üzerine düşmüştü. İlki öylesine güçlü itilmişti ki masanın üzerinden de düştü. Öğrenci sınavı geçmişti.

İkinci kişinin denemesinden önce bir ara verilmişti, benim de sınav bölgesine yaklaşmama izin verilmişti.

"Tamam, Kosta," dedi John. "Her şeyi bir güzel yokla."

Ben de öyle yaptım. Mühendislik alanında geçirdiğim on iki yılın ardından kazandığım uzmanlığı kullanarak mıkna-tıslar, kablolar ve elektriksel veya kimyasal şeyler aradım durdum.

Hiçbir şey yoktu. Masa ahşaptı. Masayı olduğu yerden kaldırdım. Ne kablo ne de ip buldum. Sigara paketleri de göründüğü gibiydi. İçindeki sigaraların boşaltılmış olması haricinde herhangi bir tahrifat yoktu. Ufak cebimden Doğu'dayken sürekli yanımda taşıdığım küçük bir pusula çıkardım, masanın üzerinde ve civarında gezdirdim. Herhangi bir mıknatıstan veya mıknatıs kalıntısından eser yoktu. Kimsayalların varlığına dair de herhangi bir belirti bulamamıştım. Oda çok iyi aydınlatılıyordu ve olan biten her şey çıplak gözle görülebiliyordu. Ortalıkta bir hokus pokus filan yoktu.

İnceleme de biraz gereksizdi. Bunu kendimden çok başkalarının hatırına yapıyordum. Gördüklerim hakkında herhangi bir şüphem yoktu. Bu topluluğun beni aldatmakla elde edeceği bir şey de yoktu.

“Sınav bittiğinde bir inceleme daha yapmak istiyorum,” dedim John’a, o da hemen kabul etti.

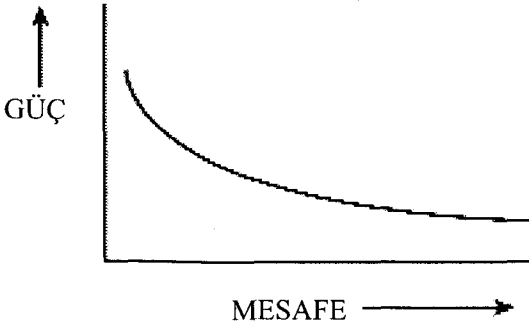
İkinci adamın sırası gelmişti. Bu kişi çok daha gergindi. Orada bulunan benim dışındaki herkes başarılı olamayacağından emindi. Topluluk aynı işlemleri, bir çizgi çekerek onun için de tekrarladi. O da diğer kardeşi gibi yerini aldı.

Ve başarısız oldu. Kutular olduğu gibi duruyordu.

John onu yüreklendirdi, rahatlamasını ve yeniden denemesini söyledi.

O da yaptı ve yine daha başaramadı. Adamın duygusal durumu pek de iyi değildi. Duracaklarını düşünmüştüm.

Yapmadılar. John adamın masaya bir metre uzaklıktan denemesine de izin vermişti. Paketler devrilmekle kalmadı, masanın üzerinden düşerek neredeyse bir metre kadar da masadan uzaklaştı. O an, çok önemli bir şeyi fark etmiştim: Bu eyleme eşlik eden alan fenomeni üssel olarak azalıyordu. Yani, davranışı şöyle seyrediyordu:

Bir gün, verdiği tepkiyi şemalandırabilir ve süreci canlandırabilirim, diye düşünmüştüm, bunu nasıl yapacağımı da hesaplamıştım.

Adama bir şans daha verilmişti, ama onda da başarılı olmadı. John onun durmasına izin vermişti. Gelecek yıl bir sınavı daha girecekti, ancak bu kez şansının olacağı kesin

değildi. Bir noktada eğer başarısız olursanız, uygun bir öğrenci olmadığınız düşünülüyordu ve ileriki eğitimlere katılamıyordunuz.

"Başka yapmak istediğin incelemeler var mı?" diye sordu John.

Cep çakımı çıkardım ve sigara paketlerini ortasından kes tim. İçerisinde metal herhangi bir şey yoktu. Mıknatısla çekil mesine imkân yoktu. Yine, bunu da kendimden çok topluluğun hatırına yapmış tım. Benim ikna olmam ve bunu da göstermem onlar için çok önemli görünüyordu.

Bu tür işlerde iyiyimdir. Önceki yıl John'un arkadaşların dan biri bana bir oyun oynamaya çalışmış tı. Bir sakız şeridi uzatmış ve ben de almış tım. Sonra bana onun gücünü görüp görmek istemediğimi sordu. Ben olumlu yanıt vermiş tım ve o da sakız şeridini suya batırdı.

"Şimdi bunu tut ve sık," dedi.

Aldatıldığımı bilmek için John'un onaylama bakışına ihti yaç duymamış tım. Şeridi suya batırmak onu ele vermiş ti. Şerit sodyum metal, diye düşünmüştüm ve şeridi elimle sıkmış gibi yaptım. Üzeri balmumuyla kaplıydı. Sıkamak onun üzerindeki tabakayı kırıp sodyumun suyla tepkimeye girmesine yol aç a c a k , aşırı ısı ortaya çıkaracaktı.

Adamın keyfi kaçmış tı. Acı içinde şeridi elimden atmamı bekliyordu. Onu hayal kırıklığına uğratmış tım. "Eğer sıcaklık hissediyorsan elinden bırakabilirsin onu," diyordu. "Elini yakma sonra."

"Yo, hiç de sıcak değil," dedim saf görünerek. "Gördün mü?" dikkatlice sıkarak bir top şekline getirdiğim şeridi ona geri uzatmış tım. Yüzüne kafası karışmış gibi bir bakış yerleş ti ve elimden şeridi aldığı gibi vargücüyle sıktı. Aniden yüzünü buruşturup, elinden bıraktı. Merak içinde bana baktı. Neden bu yabancıda işe yaramamış tı?

Bu John'un hoşuna gitmiş ti. Her halukarda o akşam orada olanların gerçekliğine inandığıma onu ikna etmem gerektiğini ve bu yüzden de sigara paketini kesmem gerektiğini biliyor-

dum.

"Ne zamandır çalışıyorsun?" diye sormuştum sınavı geçen adama.

"On iki yıldır," dedi.

"Günde ne kadar alıştırma yapıyorsun peki?"

"Günde yaklaşık bir saat. Bu yüzden bu kadar uzun sürdü. Ama ne yapabilirdim ki? Hayatımı sürdürmem gerekiyor."

John geldi ve adama uzun bir nutuk çekti. Ona bolca ders anlatmış, sonra gitmesine izin vermişti ve beni yanına çekti.

"Şu andan itibaren çok dikkatli olması gerektiğini söyledim ona," dedi John. "Sen de İkinci Seviye'yi bitirdiğinde, ch'in daima hareketlenmeye hazır duruma gelecek. Çoğu da duyguların tarafından yönetiliyor olacak. Eğer şu an öfkeyle birine vuracak olsa, ch'i karşısındakinin bedenine gider ve onun kalbini parçalar, adam da ölürdü."

"Peki diyelim ki adamın koluna vurdu?" diye sordum.

"Mesele nereye vurduğu değil. Ch'i her zaman için diğer kişinin kbine doğru ilerler ve bu da onu öldürür. Senin de bildiğin gibi, Batı'daki hiçbir hastane bu şekilde darbe almış bir adama yardım edemez. Benim gibi biri tarafından yirmi dört saat içinde tedavi edilmezse ölür."

"Haklısın. Şu andan itibaren çok dikkatli olmalı."

"Evet. Biliyorsun, yeni öğrencilere kung fu öğretirken, her zaman için yavaş hareket ederiz ve asla güç kullanmayız. Güvenlik bizim ilk önceliğimizdir. İnsanlar bunu fırsat olarak görür ve bizim güçsüz olduğumuzu sanırlar. Kötü bir hatadır bu."

"Sifu, az önce yaptıkları şeye biz Batı'da telekinezi diyoruz. Bunu kendi güçleriyle mi yaptılar yoksa sen de biraz yardım ettin mi?"

Neşe içinde bana baktı. "Senin de dediğin gibi onlara 'biraz yardım ettim'. Bedenlerinden ch'iyi çıkarabilirler, ama bu yalnızca yang ch'idir. Sınav boyunca ben yin ch'i ürettim ve paketlerin yanında durarak zıt kutup gibi davrandım. Bu, onların yang ch'isini benim yinimin üzerine yayılması için teş-

vik etti ve bu hareket de onların sigara paketlerini hareket ettirmesini sağladı. Sınav aslında bir öğrencinin içerisinde ne kadar yang ch'i olduğunu görmek için."

"Anladım. Öyleyse bir insana vurdukları zaman o insana ch'i naklettiklerini söylüyorsan, o insana fiziksel olarak dokunmaları gerekiyor, değil mi?"

"Evet, çünkü hâlâ yalnızca yang ch'i kullanıyorlar. Bunu uzaktan yapmaları için, yin ve yangı birlikte kullanmaları gerekir. Bu ise Dördüncü Seviye'de olur."

"Sifu," diye sordum, "gördüklerimle Dördüncü Seviye arasında fizyolojik olarak ne fark var?"

Masalardan birine geçtik ve John benim için notlar almaya başladı. "Bak," dedi, "sana daha önce Birinci Seviye'nin yalnızca dantienini yang ch'iyle doldurmak olduğunu söylemiştim, değil mi? Buysa seksen bir saat mutlak meditasyonu gerektirir. Başlangıç düzeyindeki bir öğrenci konsantrasyonunu uzun süre tutamaz. Belki de bir saatlik oturmada yalnızca 1.3 dakika meditasyon halinde kalabilir. Bu, onun yalnızca zamanın yüzde 2.2'sinde meditasyon yaptığı, yani eğer günde bir saat oturursa seksen bir saatlik meditasyonu da tamamlamak için on yıllık bir çalışmaya ihtiyacı olduğu anlamına gelir."

"Gerçek meditasyon nedir?" diye sordum.

"Hiçbir düşünce ve zaman algısı yoktur. Eğer düşünüyorsan meditasyonda değilsindir. Eğer kendinin farkındaysan da meditasyonda değilsindir. Tıpkı rahimdeki bir bebek gibi olmalısın, hem orada hem de orada değil. Meditasyon uykuyla uyanıklık, bilinç ve bilinçsizlik arasındaki sınır gibidir."

"Çok zor."

"O kadar da zor değil, Kosta. Sen bir embriyon ve bebekken uzun süreler meditasyonda kaldın ve şu an da her uykuya dalışında aynı durumdan geçiyorsun. Tüm yapman gereken nasıl olduğunu hatırlamak."

Kendimi rahatsız hissetmiştim. "Peki ya İkinci Seviye?" diye sordum konuyu değiştirmek için.

"İkinci Seviye'de vücudumuzdaki kanalları yang ch'iyle doldururken aynı zamanda dantiende bulunan ch'iyi de kendimize göre şekillendiririz. Bundan sonraysa yang ch'iyi, henüz boşluğa doğru olmasa da vücudumuzun dışına itebilmeye başlarız. Bir öğrenci bu işte ehil hale geldiğinde, bu akşam gördüğün sınavı geçebilir."

"Peki ya Üçüncü Seviye?"

"Üçüncü Seviye'yi geçmek çok zordur. Günde aralıksız üç saat çalışmayı gerektirir, hatta belki de daha fazla."

"Anladım bu konuda konuşmak istemiyorsun. Haklısın. Ya Dördüncü Seviye?"

"Dördüncü Seviye yin ve yangı bir araya getirmeye başladığımız noktadır. Dördüncü Seviye'yi bitirdiğinde, bu ikisi dantien içinde şöyle durur," diye devam etti ve şunu çizdi:

"Yin-yang sembolü gibi," dedim. Başını salladı. "Popüler edebiyatta neden noktaları zıt dairelerin ortasına koyup yinin içinde yang vardır veya tam tersi denir?"

"Bilmem. Belki de zaman içerisinde akılları karışmış olabilir veya politik şartlar nedeniyle bilgileri karman çorman hale gelmiştir. Benim hatalı olma ihtimalim de var."

Ama bundan şüpheliyim, diye düşünmüştüm "Çünkü pek çok insan yinin zamanın akışıyla birlikte yanga dönüştüğü gibi şeyler yazıyor," diye devam ettim.

"Hiçbir şey görüldüğü kadar basit değil," diye yanıtladı.

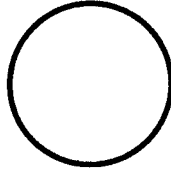
"Aynı zamanda bir insanın yin ve yangdan tai chiye ilerlediğini de anlatıyorlar. . ."

"Tai chi. Doğru."

"... ve oradan da wu-chiye," diye bitirdim. "Wu-chi nedir?" diye sordu.

Şaşıрма sırası bana gelmişti. Ortaya çıkan şey Muhammed Peygamber'in bir Müslüman'a adını zikredip durdukları Allah'ın kim olduğunu sormasına benziyordu! *Wu-chi*, Taoculuğun merkezinde yer alan bir kavramdı ve bana Taocu bir usta olarak gördüğüm kişi tarafından açıkça, tam olarak ne hakkında konuştuğum soruluyordu.

"Eee. . . wu-chi işte böyle bir şeydir. Yin ve yangın ötesindedir," kekeliyordum ve kâğıdın üzerine çizmeye koyuldum:

"Anladım. Bunun gibi bir şey daha önce görmemiştim," dedi John.

"Ama bütün Taocu kitaplar buna gönderme yapar," dedim. "Bu nihai basamaktır, bir insanın, kaynağına dönerken yaşadığı dönüşümdür."

"Anlıyorum. Sana pek çok kez söylediğim gibi. Ben bir Taocu değilim." İtirazımı engellemek için kolunu kaldırmıştı. "Evet, biliyorum. Öğretilerimde kayıtsız şartsız Taocu diyebileceğin pek çok şey var ve hocalarım bir Taocu dağından gelmeler. Şaşırmakta çok haklısın.

"Buna karşın ben kendimi bir neikung uygulayıcısı olarak görüyorum."

Çizdiğim daireye bakıyordu.

"Bizim okulumuzda hiçbir insan bu hale gelmez. İnsanlar, diğer bir deyişle, Dördüncü Seviye'yi tamamlayan kişiler, Yetmiş İkinci Seviye'ye kadar t'ai chide kalır. Asla wu-chide olmayız. Belki de Mao-shan Pai veya Wutang-Pai¹⁰ gibi diğer nesillerde bunu başarmanın bir yolunu bulmuş olabilirler,

ancak benim bunun hakkında bilgim yok, buna şahit de olmadım. Her halukarda, Mo-Pai* olarak bizler onu kullanmıyoruz. Başka neler okuyorsun peki?"

Pek çok tercüme, diye düşündüm, ama şimdi sırası değil. "Basılı kelimelerle ilgili sorun herkesin istediğini yazabiliyor olması, Sifu," dedim.

"Tamam," dedi, "o halde sen bir kitap yaz."

"Ciddi misin?"

"Evet. İnsanlara ch'i hakkındaki gerçekleri ve onun doğasını anlatmak istiyorum. Onların *ch'ikunu* ve *neikungun* hokus pokus değil bir bilim olduğunu bilmesini istiyorum."

Vay! diye düşünmüştüm. Biraz eğlenme zamanı.

Bir Çin Öyküsü

Liao Sifu ölmeden önce kendi soyunun Taocu[†] kurallarına uygun, arzu edilir davranış biçimleri üzerine iki öğrencisine sık sık öğütler verirdi. Böyle bir akşamda aşağıdaki olay vuku buldu:

John Chang, o zamanlar yirmili yaşların başındaydı, diğer öğrenci kardeşi Chan Tien Sun'la birlikte ustasının dizinin dibine oturmuştu. Liao Sifu, Çin'i bir ay içerisinde terk edecekti ve iki ay içerisinde de ölecekti.

"Eğer üçümüz ölümcül bir hastalığa yakalanmış olsaydık ve bu hastalığı iyileştirebilecek bir ilaç şişesi elinize gelseydi, ne yapardın, John?" diye sordu Liao Sifu. "Şunu aklında tut ki, o şişedeki ilaç yalnızca bir kişiyi iyileştirebiliyor ve diğer iki kişi ölecek."

John tereddüt etmedi. Uzun süredir kalbini ve aklını kemiren bir düşünce vardı: Yaşlı adamı hiç kuşku duymadan,

* Mo-Tzu okulu.

† Taocu kelimesini, daha uygun olduğunu düşünerek Yerel Çin Felsefesinin yerine kullanıyorum.

çok seviyordu ve bunu da ona anlatmaya cesaret edememişti. Ustası onun için bir baba ve hatta daha fazlası olmuştu, ama aynı zamanda da kadim Çin kültürünün çok fazla içindeydi. K'ung Fu Tzu'nun ölümünden bu yana Çin toplumunda egemen olan Konfüçyüsçü ahlaka göre hocası için hissettiği sevecen duyguları dile getirmesi uygun olmazdı. Vazife ve onur güzeldi ama sevgi şairlere göreydi. Liao Sifu bir Taocu olmasına karşın, kendini ayrı bir yerde tutuyordu. Belki bir İngiliz lordu onun sakinliğiyle iftihar edebilir ve büyük ihtimalle de ona "yılan gibi soğukkanlı" olmasının usule uygun olduğunu söylerdi.

John'sa Çinli olduğu kadar modern çağın da bir ürünüydü. Düşünceleri ve duyguları çok kültürlü uyarıcılardan ve Batı uygarlığından yayılan bilgilerin etkisinde kalmıştı. Hal böyleyken en uygun sosyal davranış olarak neyi göreceği konusunda pek çok seçeneği vardı. Liao Sifu ona yakında öleceğini ve Çin'e gidip evini son bir kez görmek için buradan ayrılacağını söylemişti. Yaşlı adama onu sevdiğini, onun kendisi için bir baba gibi olduğunu nasıl söyleyebilirdi? Ortaya çıkıp bunu söylemek kabul edilemezdi. Belki de o an bunu açıklamak için son şansı olabilirdi.

"Ben onu sana verirdim, Liao Sifu," dedi şefkatle.

Aman Tanrım, diye düşündü yaşlı usta, Bu çocuğa bütün evrene hizmet etmesi için duygularının, beğenilerinin ve hoşnutsuzluklarının üzerine çıkmayı nasıl öğretebilirim? Ona gerçek sevginin gökyüzünden geldiğini, bir varlık olarak insanın bu öze yalnızca yaklaşabileceğini nasıl öğretebilirim? İnsanlığı kendi sevgisinin ve arzusunun üzerine koymalı! Liao Sifu ne yapması gerektiğini hemen anlamıştı ve bunun için de yüreğini katılaştırmıştı.

Yaşlı adam bir hayalet gibi davranmış ve vurduğu darbe de epey güçlü olmuştu. John'un suratının ortasına öyle sert vurmuştu ki genç adam odanın diğer ucuna fırladı. Liao Sifu öğrencisine kızmış görünerek ayağa kalktı.

"Aklınla değil kalbinle konuştuğun için bu seferlik seni affediyorum," dedi John'a. "Sana vurdum ki bu olayı bütün hayatın boyunca hatırla. Aslında eğer böyle bir ilaç hakikaten de varolsaydı onu içmeyi hak etmek için üçümüz de birbirimizle dövüşecektik, çünkü hayat en değerli hazinedir ve kimse onu

sana kolay kolay vermez. Eğer bu ilaç senin eline geçmişse bu da onu içmenin senin kaderin olduğu anlamına gelir.

O yüzden de bunu sen içmelisin başkası değil. Önce kendini onar sonra başkalarına yardım edersin! Anlıyor musun?”

John acı içinde başını salladı. Gerçekten de bu dersi asla unutmuyacaktı.

GÜÇ

O gece uyuyamamıştım. Kitap yazmayı düşündükçe bunun ne denli büyük bir sorun olduğu geliyordu aklıma. Bu projenin hem bir metni hem de belgesel bir filmi içermesi gerekiyordu. Kabul etmiştim, hiç de kolay bir iş olmayacaktı. İnsanları gördüklerinin gerçek olduğuna nasıl inandıracaktın? Hemen herkes bunun özel efektler ve yandaş asistanlarla birlikte hazırlanmış bir dolandırıcılık olduğunu düşünecekti. Üstelik ben bir bilimadamı, bir *mühendistim*, Tanrı aşkına! Hem de uzay kurabiyeleri ve bunun gibi doğrulanmamış şeylere karşı doğal bir nefret duyan bir mühendistim. Ha evet, ben de *X-files*'ı herkes gibi seyrettim, ama esasen gerçeklikle uğraşırdım, kurmacalarla değil.

“Bilirsin, gerçekten de böyle bir kitap yazmanın iyi bir fikir olmadığını düşünüyorum.” Birkaç dakika (bana çok daha uzun gelmişti) düşündükten sonra John'a böyle söylemeye karar vermiştim. Rasyonelleştiriyordum: Böyle bir çabanın pek çok yan etkileri olacaktı ve her ihtimali planlamak zordu. Başlıca endişem ustamın özel hayatını korumaktı. Öte yandan, edindiğim bilgilerin hiç değilse insanları yarım yamalak bilgilerden korumak adına genel bilimsel verilere dönüşmesini de gerçekten istiyordum.

Gecenin tam ortasında, sanki başıma tonlarca tuğla düşmüş gibi bir anda vurmuştu beni. Uyandım, heyecanlıydım. Nasıl yapacağımı biliyordum! Bu yaklaşım uykumun orta yerinde

çıkıvermişti karşıma. John istediği o kitabı alacaktı ve insanlar da dünyanın, bizim maddeci toplumumuzun olmasını istediği gibi, donuk ve gri bir yer olmadığının farkına varacaktı.

John da bir bilimadamıydı. Yalnızca *farklı* türde bir bilimadamıydı. Onun Çin efsanelerinin hammaddesi durumunda olduğu doğrudu ama bu da halledilebilirdi. Kendi ülkemden de biliyordum; 19.yüzyıldaki bilim adamları Schliemann, Hisarlık'ta kazılar yapmaya başlamadan önce Troya'nın bir efsane olduğundan emindiler. Üstelik pek çok ünlü profesör de Mikenlilerin Grek soylu olduğuna, 1952'de Ventris Linear B'yi deşifre edene kadar karşı çıkmışlardı. Bütün bu insanlar yanılmıştı ve bunlara karşı direnmeye cesaret eden birkaç hayalci haklı çıkmıştı. Günümüzde bile pek çok bilimadamı topluluğu kendi normları dışındaki herhangi bir şeye dehşetle yaklaşma eğiliminde ve onu ezmek için dişıyla tırnağıyla savaşıyor. Engizisyon, Giordano Bruno'yu 1600'lerde, güneş sisteminin merkezinin dünya değil de güneş olduğunda ısrar ettiği için kazığa geçirerek yakmıştı. Bilimsel topluluğumuz beni de kazığa geçirip yakar mı diye merak ediyorum.

Sorun değil, diye düşünmüştüm. Giordano Bruno dürüst bir İtalyandı. Ben ise kurnaz bir Yunanlıyım ve onların surlarını yıkmak için bir Troya atı kullanacağım.

John efsanelerin hammaddesiydi belki ama tıpkı Troya'nın, Mikenli Greklerin varolması gibi gerçektir.

Bilim denilen nihayetinde neydi? Bizim Batılı yaklaşımımız iki temel madde üzerine kuruluydu: dikkatli nesnel gözlem ve yeniden üretilebilir sonuçlar. Bu iki temel kriteri takip ettiğim sürece, belki benden şüphe edebilirlerdi ama asla meydan okuyamazlardı.

John'un yerel üniversitelere gidip, profesörler için oralarda gösteri yapmak gibi bir eğilimi olmadığını biliyordum. Zaten bunu yapmasını da istemiyordum. 1978'de Serengeti'de Laetoli ayak izleri keşfedilmişti. Üç buçuk milyon yıl yaşındaydılar ve ilk hominidlerin modern insanunkine benzer bir şekilde dik yürüdüğünü kesin olarak kanıtlıyorlardı. Ayak izleri vol-

kanik küllerin içinde bulunmuştu ve bin yıllık bir aşınma sonucunda tekrar yüzeye çıkmıştı. Çok kırılgandılar ve uzun süre muhafaza edilememişlerdi. Onları kaydetmek için, bilimadamları takımı plaster kalıplar yapmış ve dikkatlice fotoğraflar çekmişlerdi. Onları korumak için, korkunç sonuçlara yol açacak şekilde bir kez daha kumlara gömmüşlerdi. Kullandıkları kum Afrika'nın yerel bitki örtüsünün sevdiği bir kumdu ve sonuç olarak, şu sıralar o bölgede, kökleri araştırmacıların korumak için uğraşıp didindiği izleri yok edecek olan akasya ağaçları bitiyor. Buna rağmen, plaster kalıplarla fotoğraflar üzerine çok sayıda yazı yazılmış ve analiz yapılmış bulunuyor. Peki, kaç araştırmacı o gerçek izleri bizzat gördü?

Belki de bir düzineden azı. Yine de kimse o izlerin varolduğundan (ya da eskiden olduğundan) şüphe etmiyor, çünkü onların varlığı bölgenin tekrar kazılmasıyla anlaşılabilir.

"Belgele ve göm" yaklaşımı Yunanistan'daki arkeologlar arasında da yaygın. Ülkeye yerleşim beş bin öncesine dayanıyor ve her tarafta kalıntılar var. Birinin evinin bodrumu kazıldığında bir şeyler bulmamak mümkün değil neredeyse. Bir binanın temelleri yapım aşamasındayken ve kalıntılar ortaya çıktığında, arkeologlar çağrılıyor. Yalnızca bölgeyi belgeliyor ve fotoğraflıyor, üzerini koruyucu reçine ile kaplıyor ve inşaatın devam etmesine izin veriyorlar.* Genellikle de kimsenin gömülen yerlerin varlığından şüphe duymadığını veya kimsenin bunları uydurmadığını söyleyecek pek çok şahit de bulunuyor etrafta.

Aslında, binlerce insanın John'u görmüş olduğunu ve onun yeteneklerine mahkemede şahitlik edebileceğini biliyordum. O da, eğer bunu yapmayı seçerse, herhangi bir zamanda bir gösteri yapabilirdi. Bütün yapmam gereken, güvenilir tanıklardan oluşan bir panelin önünde onun ve öğrencilerinin güç-

* Gördüğüm bir olayda, bir müteahhit inşaat sırasında gün ışığına çıkan bir Roma mozaiklerinden öylesine etkilenmişti ki, apartmanın tamamının metrekare tutarından fedakârlık ederek, onu binanın ana girişinin bir parçası yapmıştı. Onun adına da iyi olmuştu! Ciddi bir paraya mal olmuştu ama, bir kültür insanı olduğunu göstermişti.

lerini belgelemekti ve bu sayede ben de kuşlar gibi hafifleyecektim. Önemli olan kimsenin muhalefet etmeyeceği tanıkları dikkatlice seçebilmektir.

Öylesine heyecanlıydım ki sonraki sabah teklifsizce, telefon bile etmeden canhıraş evine gittim. Bu bir gaftı ve genellikle yapmadığım bir şeydi. Saat ondu ve John pijamalarıyla. Üzerinden kamyon geçmiş gibi görünüyordu.

“Dün gece uyuyamadım,” dedi. “Yatak odasındaki klima bozulmuş.”

Kendine çay koydu ve ben de gülmeye başladım. Kendime engel olamıyordum. *John Chang, çelişkilerin adamı*, diye düşünüyordum. Geç uyanmış bu adam, kendi iradesiyle kalbini durdurabilen ve sekiz gün boyunca zar zor nefes alarak, bir doktorun onun ölü olduğunu söyleyeceği kadar zayıf yaşam belirtileriyle mutlak meditasyonda kalabilenle aynı kişiydi. Bu adamın insanlık için ne denli önemli olduğunu o zaman anlamıştım. Tarih boyunca böylesi bir adam ilk kez varoluyordu. Bir tarafta istediğinde bir partinin can damarı olabilen, günlerini futbol izleyerek geçiren veya endüstriyel ürünler içeren yüksek bütçeli, uluslararası bir işi bağlayıveren biri, öte yanda ıssızlıktan hoşlanan, sıcak ve soğuğu geçirmeyen basit pamuklu giysiler giyen o aynı kişi. Bir taraftaysa yine, bir boz ayıyı bile bir yumrukta öldürebilen, dağlardaki tecrit edilmiş bir mağarada iki yılını meditasyon yaparak geçiren, (kök ve bitki yiyerek hayatta kalan) ruhlarla konuşan ve felçlileri iyileştiren bir adam vardı.

Her iki dünyanın da vazgeçilmez kişisi.

“Kitabınla ilgili nasıl bir yol izleyeceğimi buldum,” dedim.

Kötü kötü yüzüme baktı. O an elindeki kahveyle daha çok ilgileniyordu. Aklından geçen düşünceleri biliyordum: Neden gidip kumda oynamıyorsun, seni afacan. Yüzümdeki gülümseme daha da yayılmıştı ve birden o da benimle birlikte gülmeye başladı. “Tamam, anlat bana,” dedi.

Anlattım, yaklaşımımı da özetledim.

Huzursuz olmuştu. “Anlıyorum,” dedi. “Biliyorsun ki yal-

nızca öğrencilerin ve hastaların önünde yeteneklerimi sergileyebilirim.”

“Bu önümüzde bir engel ama neler yapabileceğimi düşüneneceğim.”

“Ayrıca gösterilerden de para alamam. Beni gösteri yaparken filme alırsan, tek bir metelik bile alamam. Verdiğim sözü hatırla.”

“Öyleyse parayı bir hayır kurumuna bağışla.”

Delici bir bakış atmıştı bana. “Biliyorsun ki,” dedi kahvesinden bir yudum alarak, “hep bir yetimhane kurmak istemişimdir.” John doğruldu ve bana yenilenmiş bir ilgiyle bakmaya başladı.

“Kitabın satacağını düşündüğümünden değil,” diye devam etti. “Neikung her zaman için az kişiye hitap eder. Sıradan insanların her gün saatlerce uygulama yaptığını düşünebiliyor musun?”

“Hayır,” diye yanıtladım “ama sıradan insanlar nükleer fizik de çalışmıyor. Bu, nükleer santrallerin olmadığı anlamına gelmiyor.”

Gülümsedi ve kahvesinden bir yudum aldı. “Verdiğin örneğin yerinde olmadığını ve aynısının tıpkı nükleer güç gibi neikunga da olmayacağını umalım.”

“Yıkıcı şekilde kullanılma ihtimalini mi söylüyorsun?”

“Evet.”

“Hiç sanmıyorum. Eğer her şey açık, hilesiz ve bütün insanlığın kullanabileceği biçimde olursa hayır. Benim temel endişem senin özel hayatını korumak.”

“Bunun için endişelenme, Kosta.”

“Dünyanın dört bir yanından gazeteciler gelecek ve seni bezdirecekler, bunu kastediyorum.”

“Eğer izin vermezsem evime giremezler. Eğer çok rahatsız edici ve nezaketsiz olurlarsa, onları defederim.”

Vay, diye düşündüm, *John pratik bir şakacı olduğu kadar alışılmadık biriydi de.* Bir ayrıcalık bekleyerek, haddini aşan gazetecilere şimdiden acımıştım. “Tedavi için umutlanan binlerce

hasta insanın da akınına uğrayacaksın."

"Benim adresimi de yayınlamayacaksın öyle değil mi?"

"Yo, elbette hayır."

"İyi. O zaman eğer bu insanlar beni bulabiliyorlarsa, bu onların karmasıdır ve onları tedavi etmek, her zaman olduğu gibi benim için zevktir."

John günde, genelde de sabahları, on kadar hasta görüyordu. Onun bu rakamın elliye ulaşabileceğini anlamasını istiyordum ve bunu da ona söyledim. Pek istifini bozmamıştı.

"Bütün bunları önceden düşündüm, Kosta. Hiçbiri sorun değil. Esas sorun bana meydan okumak için gelecek Çinliler olacak."

"Ne?" hayrete düşmüştüm.

"Çin'de hiç yoksa benim gibi on usta vardır," dedi. "Biri veya hepsi birden buraya gelip bana meydan okumak isteyebilir."

"Neden? Ne uğruna?"

"Çünkü bu gelenektir."

"Benimle dalga geçiyor olmalısın!"

Eğlenme sırası John'a gelmişti. Bense terliyordum.

"Bana sitem etmek zorunda değilsin, Kosta," dedi. "Ben seni bütününü anlıyorum. Ama sen bana her defasında Çin kültürünü anlamadığını gösteriyorsun. Ne yazık ki biz Çinliler çoğunlukla ırkçı ve etnosantrik insanlarız. Çin'in gizlemli biliminin ardındaki gerçeği Batı'nın incelemesine açmamızla pek çok kung fu ustasına, bizi insanların içinde küçük düşürmek için fırsat doğacaktır. Hakaret edenlerin çoğu büyük olasılıkla mutlak doğruyu kendileri de bilmedikleri için bu aslında çok da sorun değil. Aynı zamanda Çin'de kültürel bir gelenek daha vardır ki, bir kung fu ustası bir diğerine en güçlü stili belirlemek konusunda meydan okuyabilir. Çoğu savaş sanatçısı bunu sorgulamaz, bunun yerine geleneği tereddütsüzce takip ederler. Onlardan beklenen de budur, senin de gördüğün gibi.

"Hayallerimden bir tanesi de Çin halkına gidip Dördüncü

Seviye'yi tamamlamış, her insan ırkından beş öğrenciyi göstermek. Daha da ileri gitmek ve böyle bir insanı her ülkeye koymak istiyorum. Senin gibi, ben de insanlığın geçmişin sınırlamalarını bir yana bırakıp ilerlemesi gerektiğine inanıyorum. Ancak Çin'de geleneksel tarzda eğitilmiş, benimkinden farklı inançları olan insanlar mevcut. Bazıları benden çok daha güçlü. Bunlardan korkmana gerek yok, Kosta, çünkü ben onlar için bir tehdit değilim, bana karşı da bir şey yapamazlar."

"Kırkinci Seviye'deki Liao Sifu'nun Elli Birinci Seviye'deki Bay Lim'e saldırması gibi yani," dedim. "Lim yalnızca omuz silmişti."

"Evet," dedi, "çünkü bu tıpkı bir çocuğun bir adama saldırmasına benziyor, anlıyor musun? Esas tehlike benden beş seviye eksik veya fazla olan kişilerdir, çünkü o zaman dövüşmek isteyecektir. O durumda iş dövüş tekniğine dayanır, güç seviyelerine değil..." Kahvesinden bir yudum aldı. "Birimizden biri ölebilir," diye ekledi yavaşça.

Lanet bir iş, diye düşündüm. Sen insanlık için riske edilmeyecek kadar kıymetlisin. "Bir kişi, nasıl bu kadar ilerlediği halde," dedim, "bu kadar aptal olabilir?"

"Karar vermek için acele etme," dedi. "Bu insanların çoğu Çin'in vahşi kısımlarında yaşıyorlar ve modern zamanla pek alakaları yok. Tek bildikleriyse gelenekleri."

İskoçyalı dizisini aklıma getiriyordum; Ölümsüzlerin düellesu canlanmıştı gözümde. . . Nasıl da ahmakçaydı!

O an John'un öğrencilerinden biri odaya girmişti. Ayakbılarını girişte çıkarırken konuşmalarımızı duymuştu.

Adamı tanıyordum. Üçüncü Seviye öğrencisi, peygamber-devesi stilinin eski bir ustasıydı ve çok iyi bir dövüşçüydü.

"Onurlu savaşa neden bu kadar karşısın?" diye sordu.

"Çünkü sırf dövüşmüş olmak için dövüşmek aptallık!" dedim neredeyse bağırarak.

"Bak, biz Yunanlılar, Troya Savaşı'nın ardından, neredeyse üç bin yıl önce böylesi saçmalıklardan vazgeçtik! Olimpiyat oyunlarını ortaya atmamızın nedeni de bu. En cesur adamlarla

rın, kimin daha iyi savaşçı olduğunu kanıtlamak için birbirini öldürmesinden yorulmuştuk.”

“Peki ya ben sana meydan okuyor olsaydım?”

“Ölümüne mi?”

“Şart değil.”

“O zaman seninle rekabet ruhu içerisinde, ne senin ne de benim yaralanmayacağımızı öncelikle düşünerek dövüşürdüm. Seni yaralamaktansa yenilmeyi tercih ederdim, örneğin.”

Yukarıdakiler doğru değildi. En az yanımdaki adam kadar ben de meydan okunuyor olmaktan nefret ederdim ve diklenerek diğer herhangi bir ciddi savaş sanatçısı gibi karşı tarafın oltasına gelirdim. Bunun gibi bir dövüş sırasında birkaç kişiyi yaralamışlığım da vardı. Ama yine de böylesi olaylardan midemin bulandığı doğrudu ve o an kendi kabahatlerimi değil bir bakış açısını temsil ediyordum.

“Peki ya sana ölümüne bir dövüş için meydan okursam?”

“Ne uğruna? Kimin daha iyi dövüşçü olduğunu görmek için mi? Bunu bir savaş nedeni olarak görürdüm ve sahip olduğum her şeyle senin peşine düşerdim. Yani, seni öldürene kadar teknolojiyi ve kimyayı ve modern teknikleri kullanırdım. Fırsatını bulursam, seni karanlıkta iki yüz metre uzaktan bir tüfekte vururdum. Bunun için eğitim de aldım.”

“Peki ya aramızda kişisel farklar varsa? Ciddi kişisel farklar?”

Ben kıvrırken, o beni yakalamıştı. Düelloya her şeyimle vardım ve bunun yasadışı yapıldığını öğrendiğim zaman büyük hayalkırıklığı yaşamıştım. Bana göre düello egemen sınıflar tarafından, her gün biraz daha zayıflayan soylarının er meydanında boğazlanmasını engellemek için geçtiğimiz yüz yıl yasadışı hale getirilmişti. Buna karşın, diğerlerini, kimin daha yetenekli olduğunu görmek için ölümüne dövüşmenin çok büyük bir aptallık olduğuna iknaya uğraşıyordum. Neden dost olmak ve birkaç bira içmek yerine savaşılsındı ki?

“Öyleyse yüz yüze dövüşelim,” diye hırıldadım. Güldü. “Doğuda siz Yunanlılar, hem geçmiş yüzyıllarda hem de mo-

dern zamanlarda ateşli savaşçılar olarak bir üne sahipsiniz. Halkınız Kore’de onurlandırılmıştı, örneğin.”

“Evet de yahu! Bu, hayat, vatan ve masumları korumak içindi, sırf eğlence olsun diye değil! Asla bunun için değil!”

John benim bu duygu patlamalarımдан hoşnut değildi ve oturduğu yerden kalkıp gitti. Geri geldiğinde, sakinleşmişim.

“Hayal edebiliyor musun,” diye sordum, “senin gibi dört veya beş insan bir araya gelse ve dövüşmek yerine, uyum içinde çalışsa, bir Batı üniversitesi veya araştırma merkezi gibi* tıpkı? Senin gibi insanlarla notlarını ve tecrübelerini paylaştığını hayal edebiliyor musun?”

“Bunu yapmayı zaten istemiştim ben. Yaptığın tereciye tere satmak, Kosta,” dedi yavaşça. “Kendim gibi insanları, bir kardeş bulmayı umarak iki kere Çin’e gittim. Her ikisinde de başarısız oldum.”

“Ama artık var olduklarını biliyorsun, değil mi?” diye sordum.

“Evet,” dedi. “En azından iki tanesinden eminim ve sekiz tane daha olduğunu görüyorum. Sanırım en az on tane var.”

Sandalyesinde arkasına yaslandı. “Birkaç yıl önce, ” dedi, “Üçüncü Seviye’deki öğrencilerimden üçü Çin’e gitti ve orada neikung uygulayıcıları arayarak bir ay kadar kaldı. Her yeri aradılar, Kosta. Taocu merkezler, Shaolin tapınağı, büyük şehirler. Hiçbir şey bulamadılar. En sonunda, ayrılacakları gün, Pekin’de bir esnaf onlara şunu söylemiş: ‘Neikung ustaları aradığınızı duydum. Sabah dörtte filanca parkında olun. Orada t’ai chi chuan uygulayan yaşlı bir adam var. Çok büyük bir ustadır.’

“Böylece söylenen yere gitmişler ve yakınlardaki çalılıklara saklanmışlar. Saat tam dörtte bir adam belirmiş ve t’ai chi yapmaya başlamış. Hareketlerini tamamlayınca iri bir kayaya doğru yürümüş (bana bir metre büyüklüğünde olduğunu söylediler) ve ellerini kayanın üzerine tutmuş. Sonra uzaklaşmış

* Aslında modern bir üniversiteden çok İskenderiye tarzında bir kütüphane veya akademi gibi.

ve on metre kadar uzaktan kayaya ch'iyle vurmuş. Kaya ikiye bölünmüş.

"Öğrencilerim çalılıklardan fırlayıp adamın önünde diz çökmüş, onunla konuşmak için izin istemişler, ama adam oralı olmamış ve uzaklaşmış. Onlar da adamı durdurmaya cesaret edememiş. Başından beri orada olduklarını biliyormuş elbette ve yalnızca birer hiç olduklarını, yeteneklerinin yalnızca çocuklar seviyesinde olduğunu bilmelerini istemiş."

"Sifu," diye sordum, "peki bu insanlar dünyanın içinde bulunduğumuz durumu ve ileride bizi nelerin beklediğini biliyorlar mı? Buna ne kadar katkıda bulunabileceklerini, onların yardımlarıyla insan ırkının başına gelebilecek felaketleri önleyebileceğini biliyorlar mı? Geriye kalan on kişi olarak sizler birlikte çalışmalısınız!"

"Saf hayalci Kosta," dedi. "Bizlerin buluşmasını, aniden iyi dost olmamızı ve geçmişin gelenekleriyle yeni bir bilim yaratmamızı mı bekliyorsun?"

"Neden olmasın? Sizlerden o kadar az kaldı ki her biriniz kıyaslanamayacak ölçüde değerlisiniz. Neden yeni bir bilim yaratmayasınız ki? Bilirsin işte, George Lucas'ın *Star Wars* filminde teknolojiyi içsel ustalıklarla birleştiren *Jedi*'ler gibi. İki dünyanın da en iyisi, Sifu."

Nazıkçe gülümsedi. "Bu güzel bir hayal, Kosta," dedi. "Ne yazık ki, ikna etmen gereken kişi ben değilim."

"Neye inandığımı bilmek ister misin?" diye sordum.

İki adamın da homurdanması şevkimi kırmıştı. "Pek emin değilim," diyerek güldü John. "Ama her halükarda bize bir seçenek sunulacağını sanmıyorum."

"İnsanlığın iki farklı yolda ilerlediğine inanıyorum ben," dedim. "Batı'da bizler yang yaklaşımındayız, dışa doğru dönüyoruz. Çevremizi arzularımıza uydurmak için değiştiriyoruz ve katalogluyoruz. Bilimimiz bir yang bilimi, hayatlarımız yang hayatı. Doğu'da ise, sizler yin yaklaşımını seçmişsiniz, içe doğru dönüyorsunuz. İnsanı doğanın sizin için yarattığı çevrede güçlü ve onunla bütün olması, hiçbir şeyi değiştirmeden

tam potansiyeline ulaşması için akıl ve beden olarak değiştiriyor ve eğitiyorsunuz. İki yaklaşım da, yani hem Doğu hem de Batı, gücü geliştirmekle ilgileniyor, ancak her ikisi de farklı yollar tuttuğu için hiçbiri kendi başına doğru veya bütün değil. Artık yin ve yangın, Dördüncü Seviye'deki gibi bir araya gelme zamanı. İnsanlık için *yin-yang kung'u* geliştirme zamanı."

Onlara söylemek istediğim pek çok şey daha vardı, ama dil engeli beni bunu yapmaktan alıkoyuyordu. Biraz önce söylediklerimin ana fikrini anladıklarını sezgisel olarak biliyordum ama benim onlarla çaresizlik içinde tartışmak istediklerim de zaten ayrıntılardı. Bizler Batı'da haddimizi çoktan aşmıştık ve John gibi insanların insan gelişiminin zıt kutbunun son gerçek temsilcisi olarak bizleri kendimizden kurtarma zamanı gelmişti.

Endüstriyel süreç insan ırkı için hem bir lütuf hem de lanet olmuştu. Teknolojik gelişimin yeni yüksekliklerine ulaşmamızı sağlamıştı.

Diğer taraftan, zanaatkârı kendi ürününden koparmakla insanları birbirinden ve çevrelerindeki dünyadan koparmanın uzun süreci de başlamış oldu. Özünde, hem endüstrileşme süreci hem de tüketicilik, izolasyon ve kopuş sürecine temel oluşturunuyordu. Her birey kendi ufak rolünü oynamıştı. Yalnızca toplumun üst derecelerinde bulunan kişiler onları bir araya getirebilirlerdi. Buna karşın Doğu –özellikle de Taoculuk–, sentez üzerine kuruluydu. Birey dünyayla bir olmakla gücünü buluyordu. Gerçek bir Taocu, ister insanlar isterse diğer şeyler anlamındaki dünyayla arasına duvarlar örüyordu.

Her şeyi yeni baştan öğrenmemiz gerekiyordu. Bunun zamanı gelmişti.

"Bak," dedi John kibarca. "Bizler gerçekte kim olduğumuzu ortaya çıkaracak şekilde hayata yaklaşırız. Kimse olduğunun üzerinde değildir. Bazen bizzat hayat, acizliğimizi incelemeye alarak bizi sınar. Kung fu sistemlerinin uygulayıcıları bundan

muaf değildir. Bazen koşullar bizleri birbirimizle bir savaşın içine çeker. Bunun bizim karmamız olduğunu düşün. Bu insanlar kötü değildir. Bu yalnızca onların kendilerini sınaama şeklidir. Bunu anlayabiliyor musun?"

Bense TV dizisi *İskoçyalı*'yı düşünmeye devam ediyordum. "Cümlelerini anlıyorum," dedim, "ama bu düşünce tarzına katılmıyorum."

"Enteresan," dedi John ansızın, ayağa kalktı ve yürüyüp gitti.

"Bilirsin," dedi diğer adam dalavereci bir ifadeyle, "John gençliği boyunca insanlara meydan okumaya alışkındı ve onların da kendisine meydan okumasına. Daima dövüşürdü. Hiçbir meydan okumayı geri çevirmedi. Ben de buna örneğim. Ben peygamberdevesi stilini uygular ve öğretirim. Ben de John'a meydan okudum çünkü onun hakkında anlatılan hikâyelere inanmıyordum. Beni yendi ve o gün bugündür öğrencisi oldum."

"Nasıl oldu?"

"Sen ne sanıyorsun? Bir insanın böylesi bir güçle savaşması imkânsız. Onun için bir bebekle dövüşmekten farksızdı bu."

"Ama seni yaralamadı."

"Elbette hayır! Tipik bir meydan okuma hikâyesi duymak ister misin?"

"Tabii!"

"John, Birleşik Devletler'e, Kaliforniya'ya gitmişti, çünkü orada yaşayan Çinliler arasında ch'ide ustalaşan kişiler olduğunu duymuştu.

"Her yere bakmış ama kimseyi bulamamıştı. Sonunda, San Francisco'da ch'ikung ustası olan bir adam bulmuştu. John ondan bir gösteri istemişti.

"Adam, iki eline iki kil çömleği almış, nefes almasıyla birlikte ikisini birden sıkmaya başlamıştı. Çömlekler parçalara ayrılmıştı. Adam John'a bakmış, John'sa hiçbir şey söylememişti. Sonra, adam bir çivi almış ve yumruğuyla bastırarak onu masaya çakmıştı. John hâlâ bir şey demiyordu. Adam son

olarak bir öğrencisinden pala getirmesini istedi. Öğrencisi ona palayla saldırırken orada durup *Demir Gömlek* adı verilen ch'ikung uyguluyordu. Öğrencisi adamın herhangi bir yerini kesememişti.

"John, onunla birlikte gelen öğrencilerinden birine dönüp bir iş için onu dışarı gönderdi. Sonra ch'ikung ustasına yöneldi. "

"'Bitti mi?' diye sordu John."

"'Evet,' diye yanıtladı adam cesareti kırılmış olarak."

"'İyi. Bozukluğun var mı? 'Bozukluk mu? Nasıl bozukluk?' 'Herhangi biri iş görür.'"

"Adam ona iki çeyreklik uzattı. John bunları iki avcunun ortasına yerleştirdi ve sıktı. Ortasından ikiye katlanmış olan bozuklukları adama geri uzattı. Adam bozuklukları gördüğünde neredeyse gözleri yuvalarından fırlayacaktı."

"'Yemek çubuğun var mı?' diye sordu John."

"Adam onun için bir yemek çubuğu buldu ve John avu-
cuyla bu yemek çubuğunu, çivinin hemen yayına masanın içine ittirdi. Ch'ikung ustası sessiz kalmıştı. Sonra John'un öğrencisi geri geldi. Oradaki yerel bir bıçakçıdan ustura bulup gelmişti. John ch'ikung ustasına usturayı uzattı ve adama isteği herhangi bir yerden onu kesmesini söyledi. Adam dene-
diği süre boyunca, en sonunda bütün gücünü ve duygularını da işin içine katmasına karşın John'u yaralayamadı."

"Sonra ne oldu?" diye sordum.

"Hiçbir şey. Adam yarışmayı kaybetti."

"John'un öğrencisi oldu mu?"

"Hayır. Çok gururluydu. "

"Adamın niye kaybettiğini biliyor musun?" diye sordu John arkamızdan. Yavaşça sokulmuş bizi dinliyordu.

"Çünkü yalnızca yang ch'isi vardı."

"Bu doğru. O kendini adanmış bir uygulayıcıydı, ama gerekli bilginin tümünü edinmemişti. Yaptığı şey ch'ikungdu neikung değil. Bir kişi hayatı boyunca eğitim yapabilir ama doğru eğitimi yapana kadar bir yere varamaz. Ne kadar çalış-

tığın önemli değildir. Yalnızca pratik yaptığın zamanlarda nasıl çalıştığın önemlidir.”

“Batı’da bizler için,” dedim, “meditasyon zordur.”

“Evet,” dedi. “Günümüzde ve çağımızda hareketsizce oturmak zor, ama hareketsizlik en sonunda başarılı olmak için kilit nokta. Çevremiz tarafından aşırı uyarılıyoruz. Düşüncelerini o anda tutmak zor, öyle değil mi? Durmadan ileriye, geriye bakıyorsunuz, bunlar için endişeleniyorsunuz, bu yüzden öfkeleniyorsunuz. Aklınıza şu an nerede olduğunuzu getirmelisiniz, nerede olmuş olduğunuzu veya nerede olmak istediğinizi değil.”

“Bunu nasıl yapacağım?”

“Sana bunu söyleyemem. Herkes kendi yolunu kendi bulmalı.”

Harika, diye düşündüm. Umarım bir gün beceririm. “Sifu, Dördüncü Seviye tam anlamıyla meditasyonla tamamlanıyor, değil mi?” diye sordum.

“Evet,” dedi. “Meditasyon en önemlisi. Meditasyon yaparken bilinçli ve bilinçsiz aklını dengeliyorsun. Bu günde ve çağda, ön beyin ve düz mantığa odaklanmaktan limbik sistemi ve beyin sapını önemsemez noktaya geldik. Ancak bu doğal değil ve yeteneklerimizi sınırılıyor. Bu, iki eliniz mevcutken yalnızca birini kullanmaya benziyor.”

“Peki, hayatımızdaki stres ve telaştan etkilenmeden nasıl yaşarız?” diye sordum.

“Zor. Hayat tarzınız üzerine bilinçli seçimler yapmalısınız. Örneğin, Dördüncü Seviye’yi tamamlamak için, evimi terk edip bir yıllığına bir ormana gittim. Bunu tam bir sakinlik durumuna ulaşmak için yaptım. İlkelliğe geri dönmüştüm. En önemlisi de bu. Yang ve yinin bir araya gelmesi için aklının tamamıyla dingin olması lazım. Ben Üçüncü Seviye’yi bitirişimin üzerinden bir yıl geçtikten sonra Dördüncü Seviye’yi tamamladım biliyorsun.”

“Nasıldı?” diye sordum.

“Gayretlerin çok zayıflıyor, belki de eğitime ilk başladığın

zamankinden daha da zayıf hale geliyor. İki merkezi, pozitif ve negatifi tıpkı aşıklar gibi bir araya gelmeleri için tatlı sözlerle kandırıyorsun. İlk kez başarılı olduğumda ve bir araya geldiklerinde, güç öylesine yüksekti ki, sana daha önce de söylediğim gibi bayıldım. Ama ustamın bana verdiği kitap içsel güç üzerine şunları söylüyor: 'Acıyı umursamayın. Onun üzerine odaklanmayın. Eğer yaparsanız, çok daha fazlalaşacaktır.' Bu tavsiyeye uydum, ama ikinci kez denediğimde yine dayanamadım. Ancak üçüncü denememde gücü yakaladım ve onu on dakika kadar elimde tuttum. Sonraysa güç benimdi."

"Peki, ardından, şimdi olduğun hale mi geldin?"

Güldü. "Elbette hayır! Hâlâ ilerlemem gerekli, Kosta. Biliyorsun ki, Dördüncü Seviye'deyken gücün dışarı gelmesi için onbeş dakika boyunca terlemen ve çabalaman gerekiyor. Ben Beşinci Seviye'yi bitirdiğimde onu kullanmaya başladım."

"Yani bataryayı göbeğine yerleştirmiştin ama hâlâ kabloları birbirine bağlamamıştın."

"Elbette! Ne kadar güçlü olabileceğin de ilk başlarda ne kadar kablo bağlayabildiğine bağlı."

"İlk başlarda mı?"

"Evet. İlerledikçe daha karmaşık hale geliyor."

"Ama biri Dördüncü Seviye'yi tamamladığında, bir hsien yani bir ölümsüz oluyor, doğru mu?"

"Bence öyle değil. Bir kişinin hsien olarak görülmesi için Otuzuncu Seviye'nin üzerinde olması gerek sanırım."

Ona neden böyle olduğunu soracaktım, ama John'un ruh durumunun devam etmek için uygun olmadığını gördüm. Oğlu Johann vaziyeti kurtarmıştı. Gelmiş ve babasına bir pinpon maçı için meydan okumuştı.

John meydan okunmasına hiç dayanamıyordu.

Yedinci Bölüm

YİN VE YANG

Ey Titan! Senin ki o ölümsüz gözlerine,
Fanilerin ıstırapları, kendi kederli gerçekliklerinde görünen
Benzemez hiçbir şey tanrıların hor gördüklerine;
Senin merhametine ne layık görülür?
Sessiz bir ıstırap, ve yoğun. O kaya, akbaba ve zincir,
Gurunun bütün hissettiği ise eziyetindir. . .

George Gordon, Lord Byron, *Prometheus*

Andreas, tipik Avustralyalıların bütün canlılığını ve açık sözlülüğünü taşıyan, Paul Hogan'ın daha genç bir modeli de diyebileceğim, Polonya kökenli bir Avusturalyalıydı. Öğrenci kardeşlerden biriydi. Onunla Java'da, oraya yaptığım seyahatlerin birinde, Chang Sifu'nun evinde tanışmıştık. Andreas'ın çevresinde olmak, onun bira ve alkol yağmurunun etrafında olmak anlamına geliyordu. Genellikle de eğleneliydi bu.

Andreas, Chang Sifu'yla *Ring of Fire*'ı izledikten, onu dokuz yıl boyunca aradıktan sonra tesadüf olması için fazla garip şartlar altında karşılaşmıştı. Hocamızın kılavuzluğu altında çok garip tecrübeler paylaşmıştı ve bunları fırsatını bulduğu-

muz her zaman ve yerde takas ediyorduk.

O anda, yine karides çiftliğine giden yolda John, Java yollarını doğal yeteneğiyle aşarken bir karavanın içinde yüksek hızla seyrediyorduk. Yanımızda kardeş öğrencilerden biri, aynı zamanda iyi bir dost olan ve tartışmalar İngilizce konuşmak için fazla "derin" olduğu zamanlarda Chang Sifu'ya güvenilir şekilde tercümanlık yapan Çinli Handoko da vardı.* Handoko'nun sağ ayağında, yıllar önce Chang Sifu'ya rastlayana kadar tedavi edilmeden kalan bir sorun, doğuştan gelen nörolojik bir rahatsızlık vardı. Sürekli tedavi sonrası, ayağını yeniden kullanmaya başlamıştı. Otuz yıldır hareketsiz kalan sinirler yeniden hayata dönüyordu. Buna tanıklık etmek inanılmazdı. Hocamı her ziyaret ettiğimde dostumun ayağının daha da güçlendiğini, kasların belirginleştiğini, zayıflayan ve eriyen kalça çevresinin her seferinde daha da genişlediğini ve güçlendiğini görüyordum.

Sifu bizi gençliğine, eğitimine ve hocasına dair ardı arkası kesilmeyen hikâyelerle eğlendirirdi. O akşam bize yin ve yangın zıt güçlerinin gerçekte ne olduğunu anlatacağı sıradışı bir gösterinin de sözünü vermişti. Hepimiz gösteriyi görmek için sabırsızlanıyor, yolculuktan dolayı da heyecan duyuyorduk. Karides çiftliğine gitmeyi bizzat Sifu teklif etmişti ve bu bile olağandışıydı. Her zaman olduğu gibi o geri dönene kadar beklememizi söylemişti.

Ben Birinci Seviye'yi bitirmiş, İkinci Seviye'ye başlıyordum. En zor bölümler daha ilerideydi. Şimdiye dek ciddi ama daha ziyade gerçekçi şekilde çalışmıştım. Babamın akciğer kanserinden ölmesinden maddi durumumun kötüleşmesine kadar uzanan bir dizi kişisel sorun, egzersizlerime ciddi şekilde sekte vurmuştu. Bu sorunlar şimdiye kadar neikung, ch'ikung ve Taoculuk hakkındaki her şeyi İngilizce kitaplardan okuyarak idare etmiş olmam gerçeğiyle de birleşiyordu. Ortaya atılan

* Handoko bu kitaptaki her derin sohbette yer almıştır. Bunun uygunluk nedeni ise yaptığı katkılardır. Büyük felsefi konuların çoğu, Chang Sifu'nun bana (ve diğerlerine) Çince anlattıklarının Handoko tarafından çevisidir.

pek çok teori ve yöntem büyük ölçüde kafamı karıştırmış ve çok ciddi şekilde çaba sarfetmememe neden olmuştu. Hocamın ilk baştan beri ortaya koyduğu iki noktayı daha yeni yeni anlamaya başlıyordum. İlki, soyundan gelen hocaların Taocu merkezlerden gelmiş ve teorilerinin çoğu Taocu ilkelere uysa da, John'un gerçekte Taocu olmamasıydı. İkincisiyse, ortada Çinli ustaların sayısı kadar neikung ve ch'ikung yönteminin olmasıydı. Kitaplarda yazarları uygulayarak kendinizi geliştirmeye çalışmamalıydınız. "Bunu yaparak yalnızca kafanızı karıştırmış olursunuz," demişti John. Benim egzersizlerim söz konusu olduğunda şimdiye kadar haklı olduğunu da görmüştüm. Neikung ve ch'ikung esasında Çin biliminin ve felsefesinin bir tezahürüydü. Varlıklarını devam ettirmek için pek çok dini motifi benimsemişlerdi. Doğası itibarıyla bir bilim adamı olan ben, belli bir yolu takip etmeden önce tarihi ve kültürel kısımlarını bir araya getiririm. Bunu yaptığımda sonuç tatmin ediciyse, eğitimime yoğunlaşabilirim.

Yol kenarındaki bir restoranda durduk ve büyükçe porsiyonlardaki bayat yiyecekleri adeta yalayıp yuttuk. Hocamın işyerinin yakınlarındaydık. Bir işi halletmek için o önceden çıkmış, bizi orada bırakmıştı. Oturmuş, ılık kolalarımızı içiyorduk.

"Sence bu gece bize ne gösterecek?" diye sordu Andreas. Telaffuzu daha çok, bir hafta boyunca taşrada *Foster's* birası içen Crocodile Dundee'ninkine benziyordu. Andreas benim olduğum tarafa doğru bir sigara uzattı. Parmakları bu alışkanlık yüzünden nikotin lekesi olmuştu.

"Kim bilir. Şaşırtıcı olacağı kesin," dedim, surat asıp el değmemiş bu kanser çubuğunu en yakındaki çöpe zevkle fırlatırken. Yorgun ve kırıciydım. Midemdeki rahatsızlık yüzünden kilo vermiştim. Kıyafetler üzerimde halı gibi duruyordu.

"Hadi, Kosta. Söylenip durma. Gevşe biraz."

"Biliyorsun," dedi Handoko Andreas'a, "Kosta senin büyüğün, ona daima saygıyla yaklaşmalısın."

"Saçmalık."

“Ben de öyleyim. Biz yaşlıyız, sense gençsin. Büyüğünüz senin.”

Gurbetteki Çinlileri etkisi altına alan Konfüçyüsçü ahlak, biz Batılılar için sonsuz bir eziyet kaynağı oluyordu. Çoğunlukla o fikirde olmuyor ve bu yüzden de sorunlar yaşıyorduk. Bir Yunanlı olarak, yaşa saygı gösterilmesi gerektiğini düşünsem de, dışarıda yüzlerce aptal yaşlı adam olduğunu da biliyordum. Birinin karşısında sırf yaşı (veya zenginliği) yüzünden secde etme düşüncesi kanı beynime sıçratıyordu.* Bunu anlamanız gerekir çünkü Batı’da çocuklarının hayatını kurtarmak için ölen ebeveynlerin tekrarlanıp duran imgelerini edebiyatta sık sık buluruz, oysa Konfüçyüsçü ahlakta bu durum tersineydi. Burada ebeveynleri için görev icabı ölen kişiler çocuklardı. Bu bana yabancı ve garip gelen bir felsefeydi ve bana göre değildir. Sonraki yıllarda Konfüçyüsçü ahlakı hor görmem başımı belaya sokacaktı.

Andreas benim ondan yaşça büyük olmamı hazmedemiyordu.

“Ufaklık sinirlendi,” dedim ve hepimiz gülmeye başladık.

“Sana ne gördüğümü söyleyeyim,” dedim Andreas’a. “Geçen yıl John bana yangın neye benzediğini göstermek istemişti. Gece çökmek üzereydi. Her akşamki gibi Johann’la yaptıkları pinpon maçı yeni bitmişti. Sifu, Pinpon topunu sol eline aldı ve avucunun ortasında tuttu. Ellerini açtı ve sağ avucunu iki ayak boyu kadar uzağa koydu. Aniden top mavi-morumsu bir ışıqla olduğu yerden sıçradı. Aynı zamanda, kanarya ötüşü gibi bir ses de duyulmuştu. Toptan çıkan mavimsi beyaz ışıklar sağ avucuna yansıyor. Minyatür yıldırımlar gibiydiler. Onu bir süre elinde tuttu ve sonda bana topu uzattı. Aşırı sıcak değildi ama ılıktı. Ben de, her zamanki hareketimi yaptım ve derhal topu ortasından kestim. Bu herkesi sinirlendirmişti çünkü evdeki son toptu ve oyunlarına devam etmek istiyor-

* Zenginlik ve eğitim gurbetteki Çinliler için birbirleriyle iç içe geçmiş durumdadır. Batı’da kullandığımız yüksek eğitimli orta sınıf kavramı buralarda çok da yaygın değildir.

lardı. Ama topun içinde herhangi bir kablo sistemi bulunmadığından emin olmalıydım.”

“Küçük Çin’de Büyük Tehlike,” dedi Handoko, John Carpenter’ın filminin açılış sekansındaki benzer bir sahneye gönderme yaparak.

“Evet,” diyerek başımı salladım, ama aklım başka yerdeydi. O özel gösterinin akşamında Wilhelm Reich’in 1940 ve 1950’lerdeki çalışmasını düşünüyordum. Reich keşfettiği ve *orgone bions* adını verdiği bilinmez yaşam gücünün parçacıklarının mavi olduğunu belirlemişti. Bu benim, hocam iradesinin gücüyle avucunda tuttuğu sırada gözlerimle gördüğüm yang ch’iyle birebir aynı renkti. Ch’i aslında bir yaşam gücüydü.

Bu özel gösterinin, gördüklerim arasında en önemlisi olması için nedenler vardı. Yang ch’inin doğasını tanımlıyordu. Öncelikle, pinpon topunun yüzeyi, içi boş olsa bile gözeneksiz, yekpare plastikten yapılmıştı. Hemen John’a bu gösteriyi yekpare, kauçuk bir topla da yapıp yapamayacağını sordum ve bana olumsuz yanıt verdi. Topun içinin boş olması gerekiyordu. Onun bu açıklaması benim yüzeyle ilişkili bir olguya şahitlik ettiğim anlamına geliyordu. Enerji daha ziyade topun içine naklediliyor, ampuller gibi parlamasına neden oluyordu.

Moleküler fizik ölçeğine göre, bu aynı zamanda John’un yang ch’i dediği enerjinin ne parçacık ne de bir dalga ama her ikisi birden olduğu anlamına geliyordu.

Bu gösterinin aynı zamanda, Çinli klasik eserlerin de belirttiği gibi yangın soler bir olgu olduğunu gösterdiğine ikna olmuşum.

Wilhelm Reich, 1957 yılında Birleşik Devletler hükümetinin yürüttüğü, Reich’in çalışmalarının ve notlarının ele geçirildiği cadı avı sonrası federal hapishanede ölmüştü. Acaba yang ch’iyi bulmuş ve o dönemde yönetimde olanlar tarafından, bu bilginin yayılmaması için işkence görmüş olabilir miydi? Bu soru beni korkutuyordu. Sifu’nun kitabının yayınlanma sırası geldiğinde nelerle yüzleşebileceğim konusunda paniğe kapılmıştım.

Yang ch'i enerjisinin mavi renkte olmasının kişisel olarak benim açımdan önemli oluşunun bir nedeni daha vardı. Doğu Akdenizli insanlar tarih boyunca kem gözleri savuşturmak için mavi boncuklar veya tılsımlar takmışlardır. Bu uygulama Neolitik zamanlara dek uzanır ve günümüze kadar devam eder. Mavi giymenin nedeni yin enerjisinin gücüne karşı yangın rengini savunma olarak kullanmak olabilir miydi? Bu heyecan verici bir kuramdı.

"Sağ eli bütünüyle yin olurken, sol eli yangdı, bu nedenle de ışınlar bu ikisi arasında gidip gelerek uçuşuyordu," dedi Handoko.

Aklımda Reich ve *orgone* varken, başımı salladım.

O gece, John'un samimi ofisinde bir kanepede otururken, üçümüz onunla yin ve yangın gerçek doğasını tartışıyorduk. John yüzlerimize baktı, dördümüz için kahve sipariş etti ve ofis sandalyesine rahatça oturdu. Bunun uzun bir konuşma olacağını biliyordu.

"Yin ve yang," dedi yavaşça, "dünyada varolur. Bunlar bütün dünyada, evrenin bir ucundan diğerine dek bulunan evrensel güçlerdir. Bunlar şiir değildir. Gerçeklerdir, hepimizin deneyimlemesi ve gözlemlemesi için orada bulunan fiziksel güçlerdir."

"Yang ch'i nereden gelir?" diye sordum.

"Havadadır. Onu doğa yaratır, hayat kullanır. Yaşayan her şeyde hem yin hem de yang ch'i vardır." Çalışma masasına vurdu. "Bu yangıdır. Kendi başına cansızdır. Yaşamın varolması için, bir beden hem yin hem de yangı bulundurması gerekir."

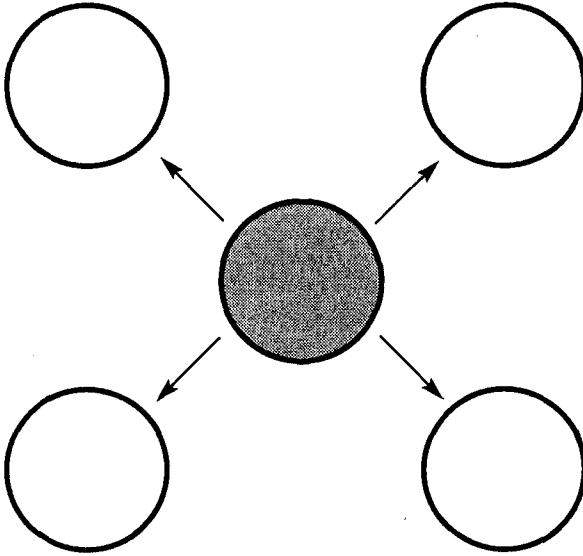
Her şey arkasında yini taşır ve yangı içerisinde barındırır. İkisi birleştiğinde hayatın enerjisi uyumlu bir şekilde yaratılmış olur. Tao Te Ching'in bu dörtlüğü bir kez daha aklıma gelmişti. Chang Sifu'nun öğretilerinin hem mevcut Taoculuğu tamamlaması hem de onunla çelişmesi çok ilginçti.

"Yaşayan her şey dediğiniz zaman, bitki ve hayvanları mı kastediyorsunuz?"

Chang Sifu ise cinsel kanaatkârlığın “dantienin kapılarını” açık tuttuğunu, böylelikle de ch’inin sıkıştırılabildiğini söylüyordu yalnızca. Asıl yöntemin, bir modeli mi yoksa diğerini mi veya ikisini birden mi takip ettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Şunu biliyordum ki, tutarlı olarak çalıştığımda, ister orgazm olmadan seks veya yalnızca kanaatkârlık olsun boşalmamaya ilgili herhangi bir sorunum olmuyordu. Bunun chingin ch’iye dönüştüğü anlamına gelip gelmediği konusunda da bir fikrim yoktu.

“Ya Üçüncü Seviye?” diye sordum.

Soruya cevap vererek beni şaşırtmıştı. “Üçüncü Seviye’de dantien mobil hale getiririz. Diğer bir deyişle onu hareket ettiririz. Şunun gibi:

“Onu öncelikle bir X çizer gibi bu dört yönde hareket ettiririz. Bundan sonra dantien her hangi bir yöne hareketlendirilebiliriz,” diye devam etti.

Bunun hakkında düşündümüm. Yunanistan’da Koreli bir Tang Soo Do ustası ve neikung uygulayıcısı bir dostum vardı.

Birkaç kez halka açık yerlerde ikiye dört ebatlarındaki kütükleri kırarak, kalabalıktan da bu yiğitliğe katılmak üzere birilerini davet ederek (kimse buna cesaret edememişti) kahramanlık gösterilerini sergilemişti. Bu adamın göbeğinde, dantien noktasında, kendi isteğiyle sağa sola oynattığı yekpare bir kütle, bir "top" bulunuyordu. Topu John'un gösteriği şekilde oynatarak, ch'i enerjisini kollarına ve bacaklarına geçirebiliyordu bu kişi. Onu muayene eden bir doktor, ortasında topaklanan bölgeyi hissedince dostumun kanser olduğunu düşünmüştü. Dostum topu dans ettirmeye başladığında doktor delirecek kıvama gelmişti. Bunu John'a da anlatmıştım.

"Bu bizler için de aynı," diye yanıtladı uzun bir sessizlikten sonra. "Bu adam en azından Üçüncü Seviye'de olmalı."

"Onun göbeğinin etrafında hareket eden topun bizim Üçüncü Seviyemize uyduğunu mu kastediyorsun?" diye sordum.

"Evet. Bu sertleşmiş yang ch'inin, adamın hafifçe dokunarak iradesi doğrultusunda kullandığı yekpare bir topağı."

"Sifu, kabiliyet olarak, örneğin Beşinci Seviye'yle Altıncı Seviye arasında ne fark var?" diye sordu Andreas.

"Güç ikiye katlanır," diye yanıtladı John. "Çünkü Üçüncü Seviye'den sonraki her seviyede güç ikiye katlanır."

"Durun bir dakika," dedi Handoko, Andreas ve ben şaşır-mış halde birbirimize baktık. "Sifu, demek istediğin. . ."

"Evet. Her seviye bir öncekinin iki katı güce sahiptir."

"Yani Altıncı Seviye, beşincinin iki katına, Yedinci Seviye altıncının iki katına ve bunun gibi," diye saydı Handoko yavaşça.

"Evet," diye yanıtladı John.

Handoko ve ben yine birbirimize baktık. Ağzım açık kalmıştı. Tıpkı bir sessiz film gibi gerçeküstü görünüyor olmalıydım.

"Tanrım," dedim.

Açıklamaya göre, gücün seviyeleri, $2^{(x-3)}$ cebir kanununu iz-

leyerek, üssel olarak ilerliyordu. Dördüncü Seviye'deki biri herhangi bir insanın iki katı gücündeydi. Altıncı Seviye'deki biri $2 \times 2 \times 2 = 8$ kez daha güçlüydü. Otuzuncu Seviye'deki biri ortalama bir insandan 2^{27} kere (veya kabaca söylersek 134 milyon kere), en azından yaşam gücüne bakıldığında, daha güçlüydü. Ama bununla ilgili bir algoritma olduğundan ve rakamların John'un geleneğinin varsaydığı gibi tam anlamıyla çizgisel bir ilerleme göstermediğinden emindim, ama yüzde 50 yanılma payı bile olsa, o zaman ne olacaktı? Otuzuncu Seviye'deki biri hali hazırda. . . pratik amaçlar için bir tanrı olacaktı.

Ayakta olmadığım için mutluydum. Böylesi bir gücün günümüzde ve çağımızda yanlış ellere geçmemesi hayati önem arz ediyordu. Bu yalnızca suç unsuru içermekle kalmıyor (John'un hikâyelerinin de gösterdiği gibi bir bireyin ahlakına bakılmaksızın elde edilebiliyordu) Uluslararası Tüketim Maddeleleri'ni de kapsıyordu. Arkasında böylesi bir güç olan uluslararası bir şirketin neler yapabileceğini anlatmaya kelimeler yetmez. Hatta bir devletin...

"Bildiğiniz gibi," dedi John, "Çin'in bütün tarihi boyunca, Yetmiş İkinci Seviye'ye kadar gelebilen yalnızca iki kişi olmuş. Biri Shaolin'deki rahiplere de eğitim veren Tamo veya Bodhidharma. Diğeriyse aynı zamanda bizim soyumuzun okulunun Başhocalarından olan Wutang Pai'li Chang San Ge."¹¹

"Dur bir dakika, Sifu," dedi Andreas. "Bu t'ai chi chuanı kurduğu söylenen Chang San Feng'yle aynı kişi mi?"

"Onun t'ai chiyi kurup kurmadığını söyleyemem," diye yanıtladı John. "Shaolin manastırında bir süre çalıştığını ve bir süre tecritte kaldıktan sonra Taoculuk çalışarak Yetmiş İkinci Seviye'ye dek ulaştığını biliyorum. Kung funun, bizim de bir parçası olduğumuz içsel okulunu kurmuş. Bizler kendi soyumuzu Chang San Feng'e dek izleyebiliyoruz, biliyorsun."

"Sifu," diye sordum yavaşça, "Chang San Feng'in ne zaman yaşadığını düşünüyorsun?"

"Bin yıl kadar önce," diye yanıtladı. "Niye?"

Sung Hanedanlığı dönemi, diye düşündüm. Tıpkı onunla ilgili hikâyelerin iddia ettiği gibi. "Çünkü Çin tarihindeki farklı kayıtlar onu farklı yerlere koyar," dedim. "Bazıları onun beş yüz yıl kadar önce yaşadığını söyler. Diğerleri ise onun hâlâ hayatta olduğunu ve ölmediğini..."¹²

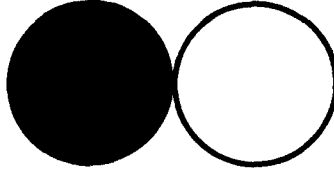
John sessizleşti. "Yetmiş İkinci Seviye'deydi," dedi yalnızca.

"Hâlâ yaşıyor olabilir mi?"

"Hayır. İki yüzyıl yaşadı ve her insan gibi öldü. Bodhidharma da öyle."

"Sifu," dedi Andreas, "bize Dördüncü Seviye'yi anlatacak mısın?"

"Eğer isterseniz. Üçüncü Seviye'yi bitirdiğimiz zaman, yangımızı *hui yine* göndeririz. Orada aşağıya gönderdiğimiz yang kadar yin toplar. Bir süre sonra, belki aylar veya yıllar sonra, yin ve yang tıpkı böyle ayaklanırlar:

"Beyaz daire yang, siyah olanı yindir. Vücudun sağında solunda yüzerler ve verdikleri acı akıl almaz, daimi ve inanılmazdır. Eğer onu umursamayacak disipline sahipseniz onları kontrol edebilir ve onları dantienin içine koyabilirsiniz. Bu noktada, bir araya sıkışıp, t'ai chi sembolüne benzer şu şekli alırlar."

Bunu daha önce görmüştüm ve bu yüzden diğer ikisinde olduğu gibi şaşırmadım.

“Eğer başarılı olup,” diye devam etti John, “ikisini birleşmeye zorlarsanız, aynı zamanda tepki göstermeye de zorlamış olursunuz. Onların elektrik kutupları gibi olmadığını hatırlayın. Birbirlerini çekmezler ama iterler. İkisi arasındaki ışınlardan, şimşeklerin ortaya çıkış nedeni budur ve sizler de benim olduğum gibi olmaya başlarsınız.”

“Ya başarılı olamazsak?” diye sordum.

“Büyük ihtimalle ölürsünüz,” dedi John yavaşça. “Uğrunda ölmeye hazır olmadıktan sonra bu tip bir eğitim yapmanın anlamı da yoktur.”

Huzursuz bir sessizlik olmuştu.

“Örneğin,” diye devam etti John, “Mo-Tzu’yu biliyor musunuz?”

“Evet.”

“Mo-Tzu bizim soyumuzun kurucusudur. Yin ch’i ve yang ch’iyi bilir, ama bu ikisini nasıl bir araya getireceği hakkında bilgisi yoktur. Bu yüzden de öğrencileriyle birlikte bunu tecrübe etmiştir. Birine bu şekilde, diğerine bir başka şekilde denemesini söylemiştir. Pek çok kişi ölmüştür. Bu insanlara çok şey borçluyuz, çünkü onların fedakârlığı olmasaydı bu iki enerjiyi bir araya getirmenin kesin yöntemini öğrenmemiş olacaktık.”

Bu konuda ne düşüneceğimi bilmiyordum. İnsanların kobay olduğu bir laboratuarda onlara ölmelerini emretmek elbette ki duygusuzcaydı. Diğer taraftan, çok azımız kendini Nazi laboratuvarlarının Yahudi mahkumlar üzerinde uyguladıkları deneylerin sonuçlarını zevkle sömüren devletlerimizin yaptıklarını unutmamaya zorluyordu. Bizim şu anki tıbbi bilgilerimizin ne kadarı bu verilere dayanıyordu acaba? Bizler toplum olarak bu tür şeyleri yargılama hakkımızı çoktan kaybettik.

“Mo-Tzu başarılı oldu mu peki?” diye sordum.

“Hayır. Asla yin ve yangın buluşmasını sağlayamadı. Bunu

yüzyıllar sonra nihayet başaran kişi, Mo-Tzu okulunun tanınmamış bir öğretmeni olan Mo-Pai'ydi. Ondan sonraysa, Yetmiş İkinci Seviye'ye ulaşan Chang San Feng'e kadar değişik seviyelerde pek çok Başhoca olmuştu. Chang San Feng bize yöntemin ayrıntılarını anlatan bir kitap bıraktı. Liao Sifu'nun bana bıraktığı kitap da buydu. Eğer ulaşabilirseniz, Üçüncü Seviye'de bunun bir kopyasını alabilirsiniz. Ama önce eski Çince okumayı öğrenmeniz lazım."

"Bize yin ve yangın ayrı ayrı neye benzediklerini gösterebilir misin?" diye sordu Andreas.

"Evet. Elime dokun." John elini uzattı ve Andreas parmaklarıyla onunkilere dokundu. John onun parmak uçlarına bir ch'i akımı gönderdi. Andreas bu akım elini yakar yakmaz derhal geri çekti. Geçmişte bu gösteri yüzünden pek çok kez canım yanmıştı.

"Sıcak, öyle değil mi?" diyerek güldü John.

"Öyleyse bir gazete kâğıdını ateşe verme gösterisi yaptığın zaman oraya gönderdiğin enerji yang ch'i midir?"

"Evet."

"Peki, yin ch'i neye benziyor?"

"Yin pasiftir. Yalnızca takip eder, öncülük etmez. Enerjiyi emebilir ama asla hareket başlatamaz. İnsanların sıcak kömürlerin üzerinde yürüdüğü ve buna benzer ayinleri biliyor musun?"

"Evet."

"Bunlardan Yunanistan'da da var," diye lafa daldım. "Biz onlara *Anastenaria* deriz." Andreas delici bakışlarla bana baktı.

"İnsanlar kömürlerin üzerinde yürürken yin ch'i kullanır," dedi John. "Bazen bu kendi vücutlarının yini, bazense ruhların yin ch'isidir. Yin, ateşin yangını emer."*

İlginç, diye düşündüm. Çinli tıp kuramına göre, akupunktur noktası olan *yongquan* ayakların orta yerinde bulunur. Yin

* Pek çok araştırmacı, ateşte yürüyenler için bilinmeyen bir gücün varlığını kabul etmektedir çünkü hem Leidenfrost etkisi hem de termal iletkenlik yasaları tek başlarına yeterli olmamaktadır.

olduğu varsayılan böbrek meridyeniyle eşleşir. O zaman yin ch'i, böbreklerde depolanıyor ve bu ch'i bir şekilde bu meridyenden aşağı, ayak tabanına kömürün üzerinde yürüyen kişiye korumak için mi iniyordu?

"Yinin neye benzediğini size gösterebilirim," dedi John. "Bir dakika."

Birkaç dakikalığına ortadan kayboldu. Geri döndüğünde, elinde bir havalı tüfek ve bir karton dolusu kurşun saçma vardı.

Boş bir meyvesuyu kutusunu aldı. Kutunun alaşımı Coca Cola kutusununki gibi alimünyum değil, daha ziyade, örneğin ton balığı konservesine benzeyen daha kalın bir "tenekeydi." John havalı tüfeği pompalamaya başladı. Aşağı yukarı on iki tam dönüşten sonra, kas gücüyle manivelaya daha fazla bastıramayacak duruma gelince, yatağın içine kurşun bir saçma yerleştirdi. Kutuyu arkasına yerleştirdiği kalın telefon defteriyle birlikte yere koydu. Tüfeğin ağzını kutudan bir iki santim kadar uzağa koyarak tetiği çekti.

Kutunun çapı boyunca her iki yanında delik açılmıştı. Havalı tüfek çok güçlüydü. İnsanı kolayca yaralayabilirdi.

"Tamam, Handoko. Önce sen," dedi John. Bana havalı tüfeği uzattı. On iki kez pompalayıp yatağına bir saçma sürdüm. John, Handoko'dan avucunu havalı tüfeğin ağzına tutmasını istedi. "Sana ateş etmeni söylediğimde tetiği hemen çek," dedi John bana.

Handoko'un arkasında duran John, sağ işaret parmağının ilk boğumunu Handoko'nun sırtının alt kısmına yerleştirdi. "Ateş!" dedi ve ben de yaptım. Tüfek bu tarz silahların çıkardığı tipik *çuff* sesiyle birlikte ateş almıştı.

Handoko elini açtı. Saçma avucunda duruyordu.

Bozulmamıştı. Metal parçasının momentini emen her neyse, ona hiçbir şekilde zarar vermemişti. Ne de Handoko'da en ufak bir hasar vardı. Hiçbir şey de hissetmemişti.

"Benim sıram," dedim. Kutudan bir kurşun saçma aldım. Tırnak çakımla, metalin ucunu kazıdım. Böylelikle onu tanı-

yacaktım. Kimsenin bunu bir başkasıyla değiş tokuş etmesi mümkün olmayacaktı. Havalı tüfeği on iki kez pompaladım, işaretli metali yatağa sürdüm ve silahı Handoko'ya uzattım. Tüfeğin ağzını sağ elimle tuttum.

John arkama geçti ve gömleğimi pantolonumun içinden çıkardı. Handoko'da yaptığı gibi, parmağının boğumunu sırtımın en dar yerine, böbreklerimin bulunduğu alana koydu.

Birden kendimi sanki havaya doğru pompalanıyormuş gibi hissettim. Göbeğimin şiştiğini ve mesanemin sıkıştiğini hissedebiliyordum. İşemek istiyordum. Bunun dışında hiçbir duygu yoktu. Ne soğuk, ne enerji atağı, ne elektrik boşalması, hiçbir şey. Yalnızca bir doluluk hissi.

"Ateş!" diye bağırdı John.

Çuff sesini duydum ve avucuma baktım. Elimde, işaretlediğim saçma, bozulmamış halde duruyordu. Onun gerçekten elime çarptığını hissetmemiştim. Ufak bir algılama, çok hafif bir dokunuş olmuştu ama hepsi buydu.

"Tuhaf," dedim.

Şaşırmıştım. Havalı tüfek, çok yakından ateşlendiğinde "teneke" kutunun her iki tarafını da delmişti. Bir malzeme mühendisi olarak, her inç kareye otuz bin pound basınç gördüğünde alaşımın karşı koyamadığını hesaplamıştım. Buna kıyasla, insan vücudundaki yumuşak dokular inç kareye bin pounda bile dayanamazdı. Saçmayla yaralanmamış olmamızın hiçbir olanağı yoktu. Kemiğin içine dek, kasları ve tendonları keserek girmiş olması gerekiyordu.

Üstelik saçma da bozulmamıştı! Bizi koruyan her neyse onu da korumuştı. Bu, bazı otoritelerin varsaydığı gibi insanın etrafında, görünmez, sert bir kalkan olduğu anlamına gelmiyordu. Oradaki her neyse ona doğru fırlattığımız bütün enerjiyi emmişti ve kendinden hiçbir iz de bırakmamıştı.

Bunun ne anlama geldiğini düşününce yaşadığım sarsıntıyla birden başım döndü. Termodinamiğin ilk yasası bu duruma uygulanabilirmiş gibi görünmüyordu.

Üstelik John bu gücü diğerlerine de aktarabiliyordu.

Nüfuzlu kişilerin böylesi bir bilgiyi ele geçirdiklerini düşünerek bir kez daha ürperdim.

"Sırada ben varım!" dedi Andreas neredeyse sandalyesinden uçarak.

"Aslında seninle daha farklı bir şey yapacağız," dedi John. "Sanırım Kosta'dan senin göbeğine ateş etmesini isteyeceğiz."

Memnun olmuş ve var gücümle tüfeği pompalamaya koyulmuştum.

"On iki kereden fazla değil," diye uyardı beni John.

Andreas gömleğini çıkardı ve beklemeye başladı. John önceden olduğu gibi onun arkasındaki yerini aldı. Yüzüme şeytani bir gülümseme yerleştirdim ve Andreas'ın gözünün tam içine bakarak tüfeği göbeğine doğrulttum.

Bir an tereddüte düşmüştü. İstedğim zaman adileşebiliyordum. Balkan yüz hatlarının bir özelliği bu.

"Ateş!" diye bağırdı John ve ben de yaptım. Andreas'ın yüzünde bir şok ifadesi vardı. Endişelenmiş ve kendisini en kötüsüne hazırlamıştı.

Kurşun göbeğinden aşağı düştü. Orada ufak, kırmızı bir bere oluşmuştu.

John geldi ve işarete baktı. "Neden korktun?" diye sordu Andreas'a.

"Kosta yüzünden! Yüzüme sanki beni vurmak istiyormuş gibi baktı!"

"Saçmalık," dedim. "Normalde öyler bir şey istesem kesik uçlu çifte kullanırım. Ayağa kalkma şansın çok daha az olur."

John sertçe bana baktı ve sonra Andreas'a döndü. "Eğer korkuyorsan veya duyguların çığrından çıkıyorsa, yin de sabit olmayacaktır ve seni sakın olduğun zamanlardaki kadar korumayacaktır. Berelenmenin nedeni bu."

Kurşun saçmayı aldım. Öncekiler gibi, bozulmamış haldeydi. Durumu anlattım ve John'a gösterdim.

"Evet öyle," dedi. "Ona yin enerjisi verdim. Korkunca bunun yalnızca çok azını vücudundan dışarı itebildi."

"Sifu, vücudumuza aktardığın yin enerjisini uzun zaman

periyotları boyunca içimizde tutabilir miyiz?" diye sordum.

"Hayır. Ne kadar yangınız varsa o kadar yin tutabilirsiniz. Bunun gibi bir gösteri yaptığımda, size verdiğim yin enerjisi hemencecik vücudunuzdan süzülür. Bu benim, meditasyonla yerine koymak zorunrda olduğum kendi enerjimidir."

"Öyleyse bunu çok sık yapmaktan hoşlanmıyorsun."

"Elbette hayır. Bunu siz öğrenciler için yaptım, böylelikle yin ch'inin neye benzediğini anlayabilirsiniz."

Hep bir ağızdan, "Teşekkürler, Sifu," dedik.

O gecenin çoğunda sessizdim. Yin enerjisinin bir olgu olarak, gezegenimizin enerji alanıyla eşleşen varlığı muhtemelen alan kuramındaki genel anlamda pek çok boşluğu doldurabilirdi.

Neydi bu? John, davranışının elektromanyetik alanınkine benzediğini, bir yalıtkanın onu engelleyebildiğini ve akışının kolaylıkla dağılabilceğini söylemişti. Bir bilim adamı, izini sürmediği bir olguyu nasıl nitelendirebilirdi peki? Bir bilim adamı nasıl böyle bir meydan okumaya direnebilirdi? Örneğin, milyarlarca mikroppla bakteri etrafımızda ve içimizde uçuşur, ama onları doğrudan algılayamayız. Mikroskobun bulunuşuna kadar izlenemiyorlardı. Aynısını yin enerjisine yapmamız için öncelikle -yeni bir Leeuwenhoek gibi- miktarını belirlemek ve ölçmek için bir yol bulmalıyız. Sonra bu bilgiyi, onun varlığını dünyadaki bilim adamları topluluğuna sunmak için kullanmalıyız. Yin konusunda yangla olduğundan daha fazla heyecanlanıyordum. Yang ch'inin, hayat enerjileri ve psişik olgular üzerine yapılan çalışmalarla yakın bir zamanda keşfedileceğinden ve belirleneceğinden çok emindim. Ama yin konusunda Batı'nın elinde henüz bir ipucu yoktu.

Yin veya yang enerjilerinden birini tanımlayabilen bilim adamı için bir Nobel Ödülü olacaktı, bundan emindim. Aynı zamanda, bizler ch'iyi anlayınca dünyanın şimdiki şeklinin, daha iyiye doğru değişeceğini de biliyordum. Hayat ve doğa daha fazla inkâr edilemeyeceklerdi.

John, bir öğrencinin yini algılamak için en az Üçüncü Se-

viye olması gerektiğini, bir insanın kendi doğal yangıyla yin enerjisini doğrudan hissedemeyeceğini belirtiyordu. Daha ziyade, bir insan yinin varlığını yanga olan tepkisiyle algılayabiliyordu. Burada kendinden hiçbir iz bırakmayan, kendi vücutlarımızda aşırı miktarlarda da olsa hissedemediğimiz, (elektrik gibi değil de yerçekimi gibiydi) ama sonuçları izlenebilir, deneyimlenebilir ve hissedilebilir olan, tanımlanamayan bir güç vardı.

Bir mühendis için sinir bozucu bir durumdu bu. "Eter"i görmüştüm ama onun varlığını dünyaya kanıtlayacak bir yola ihtiyaç duyuyordum.¹³

Aynı zamanda şaşırtıcı olansa, Batı'daki çoğu insanın, yin ve yang enerjilerinin gerçek fiziksel enerjilerden ziyade felsefi kavramlar olduğunu düşündüğü gerçeği idi. Bu ikisini ortolojik bir tarzda bir araya getirecek ciddi bir sunum en iyi manada devrimsel olacaktı. Elbette, literatürde yin ve yangın fiziksel enerjiler olduğuna dair (özellikle savaş sanatları kitaplarında ve ch'ikungla ilgili kitaplarda) çok sayıda gönderme vardı, ama pek çok sinolojist yin ve yangı, tıpkı bilgisayar binomialeri gibi dualistik bir modellemeden fazlası olarak görmüyordu. Benzer şekilde, Taoculuğa, gerçek biyofiziksel bilgilerin bir toplamından ziyade bir şiir sanatı gibi davranan saygıdeğer pek çok yazar da görmüştüm.

Fırsat verildiğinde ortalığı nasıl ayağa kaldıracağımı düşündüğümde nihayet yüzümde şeytani bir gülümseme belirmişti.

Gecenin ilerleyen saatlerinde, üniversitede fizik okumuş olan Andreas'la notlarımızı paylaştık. Korkmuştu. "Bu aramızda kalsın," demişti. "Hazmedelim ve neler olacağını görelim. Belki de dünya bu tür bir bilgiye henüz hazır değildir. Belki asla da olmayacak."

Ona cevap olarak eleştirel bir şeyler homurdandım ve iyi geceler diledim. *Korkuların canı cehennemde, evlat*, diye düşündüm. Andreas Muhtemelen Goethe'nin *Faust*'unu hiç okumamıştı. Buna karşın bir noktada haklı olduğunu inkâr ede-

mezdim. Andreas'ın endişeleri, John'un güçlerini uygun bir manevi sezgi olmaksızın, özünde Batı'ya Doğu bilimine boyun eğdirdiğini varsayarak ölçmeye kalktığınızda hak verilebilir cinstendi. Aslında cehennem kapılarını ardına kadar açmış, yolun sonunda bekliyordu. Oysa ben başarıya giden yol için daha kestirme bir güzergâhın hesaplarını yapmıştım. Batı'nın fizik kuramlarını gözden geçirmemiz ve bilimadamlarını yin ve yang ch'i kavramlarını kucaklamaya ikna etmemiz gerekiyordu. Bunu yaparken fizik ve metafizik arasındaki sınır kaçınılmaz şekilde, dünyanın kaderini sonsuza dek değiştirerek yok olacaktı. Bu değişimin daha iyi bir yöne doğru olacağını umuyordum.

Özendığımız rol modeli *Faust* değil, *Prometheus*'tu. John'un bu özel ateşin bilgisini insanlığa getirmek için kendini mecbur hissettiğini görebiliyordum. Batılı öğrenciler neden başka şeyleri kabul etsinlerdi? Benim temel endişem, bu bilginin kamusal bir bilgi haline gelmesiydi. Statükoyu sarsmak, en yukarıda oturanların koltuklarını ve en dipteki kurumları sallamak istiyordum. Bu olguyu ölçmek için yapılacak yüzlerce uygulamayı ve hatta çözümlenmiş yaklaşımları düşünebiliyordum. Eğer bu girişime başlarsam, tanrıların beni bir kayaya bağlayıp bağlamayacağını ve başıma da karaciğeri yemesi için bir kartal bıkarpı bırakmayacaklarını merak ediyordum.

Belki de buna değerd. Bekleyecek ve görecektim. Byron'ı hayal ederek bir bebek gibi uyudum.

Sekizinci Bölüm

GÖĞÜN İRADESİ

Ateşli bir tartışmanın içindeydik. Ortadaki konu, bir kez daha, John'un öğrettiklerinin Taoculuk olarak etiketlenip etiketlenemeyeceğiydi. Dövüşçülerden biri ben, diğeryse kung fuda peygamberdevesi stilini öğreten Üçüncü Seviye öğrencisi Wei Chin'di. Handoko hakem, Andreas'sa seyirciydi. Ring, her zaman olduğu gibi John'un ön verandasıydı ve dövüş çok kanlı geçiyordu. Rakibimi köşeye sıkıştırmıştım ama o sağlam çıkmıştı. Köşeden kaçmış ve "darbelerimi" önleyerek kendini iplere dar atmıştı. Tam ben onu aklın ezici darbeleri altına aldım sanırken, sıyrılıp özgür kalmış ve bana cevap veren yumrukları sert olmuştu.

Eğlenceliydi. Çünkü kimse yenmiyordu.

"Taoculuk," diyordu Wei Chin, "bir dindir. Biz bir kung fu okuluyuz."

"Evet," diyordum, "ama bizler Başhocaları Lung Hu Shan ve Wutang Shan gibi merkezlerden gelmiş olan bir kung fu okuluyuz. Aynı zamanda, eğitimlerin çoğu, tıpkı literatürde okudukların gibi Taocu içsel simyanın temel öğretileri ve sonuçları da çok benzer."

"İdman yöntemleri çok farklı. Tamamıyla aynı değil."

"Tamam, ama aynı kavramların çoğuyla ilgileniyor. Batıda

yin ve yang veya Dördüncü Seviye t'ai chi durumu veya nei-kung hakkında konuştuğunda, Taoculuk hakkında konuşmuş olursun. Batı'da Taoculuk kelimesi Çin felsefesinin eşanlam-lısı haline gelmiştir."

"Ama biz Çinliler için Taoculuk, Tao-chiao gibi Taocu bir dindir. Mo-Pai'de bizler Taocu değilizdir. Siz Batılılar yanılı-yorsunuz."

Bu ilginç bir ikilemdi. Wei Chin, Çin tarihi ve kültürü hak-kında çok iyi bir geleneksel eğitim almıştı. Bense Çin felsefesi hakkında İngilizce basılan her şeyi okumuştum.

John elinde bir fincan kahveyle içeri girdiğinde dördümüz de hep bir ağızdan konuşuyorduk. Ona, bir çizgifilminden fır-lamış gibi görünmüş olmalıyız. Bir süre orada öylece durup sessizce izleyerek eğlendi. "Hangi konuda tartışıyorsunuz?" diye sordu.

"Taoculuk," dedi peygamberdevesi hocası.

John yalnızca başını salladı ve bir sandalye çekti. "Tamam," dedi, "bu gece size kendi manevi inançlarım ve tecrübelerimi anlatacağım. Sonra dilerseniz benim inançlarımla Taoculuk arasında bir kıyaslama yapabilirsiniz."

Biz iki Batılının yüzünde bir an için oluşan hayretin ve or-tamdaki gerçeküstü sessizliğin yerini ağgözlü bir hırsla dolu bakışlar almıştı. Ben büsbütün susmuştum, Andreas'sa daha yakına gelmişti.

"Gençliğimde," diye başladı John, "hocam Liao Sifu'nun bana metafizik hakkında anlatmış olduğu şeylere ilgi göster-memiştim. Anlarsınız, gerçekten de ilgimi çekmiyorlardı. Tek isteğim savaşmayı öğrenmek ve güç sahibi olmaktı. Aklım ba-şıma sonradan geldi. Dördüncü Seviye'yi tamamladığımda, ustamın ruhunun beni bulduğunu ve bana yıllarca kılavuzluk ettiğini zaten anlatmışım. Onu her çağırdığımda daima gel-mişti ve bazen de yanlış yaptığım bir şey konusunda beni azar-lamak için çağırmadan geldiği oluyordu."

Kahvesinden bir yudum aldı ve bana baktı.

"Liao Sifu pek çok mucize sergilemişti, biliyor muyuz? **No**

yazık ki, bunlarla ilgili insanların hiçbiri ortaya çıkıp şahitlik etmeye gönüllü değil.”

“Örneğin?” diye sordum.

“Tamam. İki vaka olmuştu. Bunlardan biri motorsiklet kullanırken aniden bir şeylerin yanlış gittiğine dair çok yoğun bir hisse kapılan öğrencilerimden biri. Moturunu yol kenarına çekmişti. Cüzdanının içinde benim bir resmim duruyordu. O resmi çıkarmış ve sesli biçimde gökyüzüne dua etmişti:

‘Liao Sifu,’ demişti, ‘lütfen, *Si-Gung*,* her ne oluyorsa ve tehdit her neyse, beni ve ailemi koru.’ Tam o saniyede, bir inşaatta yaşanan kazada bu adamın kardeşine kamyon çarpmıştı. Herkes adamın öldüğünü düşünüyordu. Yaşıyor olması imkânsızdı, çünkü üzerine bir çimento kamyonu devrilmişti. Adamın vücudunu kamyonu kurtardıklarında, hayatta ve zarar görmemiş olduğunu gördüler.”

John yüzlerimize bakmış ve onaylamayı görmüştü. Ona inanmamak için fazla onaylamış görünüyorduk.

“Bir başka vaka,” diye devam etti, “kızı kemik kanseri olan varlıklı bir cerrahla ilgiliydi. Kız, Singapur’da bir hastanede yatıyordu ve tek tedavi olarak kanserin yayılmasını önlemek için sağ ayağının kesilmesi düşünülüyordu. Bana çaresizlik içinde yardım almak için gelmişti. Öğrencim değildi, yalnızca beni tanıyan biriydi. Hocamı çağırdım ve bu doktora yardım edip edemeyeceğini sordum. O da şöyle dedi: ‘O yok mu o. Ödeme gücü olmayan hastaları tedavi etmeyi reddeder ve insanlara öküzlermiş gibi davranır. Söyle ona, eğer kızının iyileşmesini istiyorsa, servetinin üçte birini bir fakire versin, sonra da bir hafta boyunca her gece, geceyarısından sabahın beşine kadar uyanık kalsın ve Tanrı’ya onu affetmesi için dua etsin. Ondan sonra kızının iyileşmesi için gerekli ilacı verirsin.’

“O sıralarda kızın üzerinde bir zaman baskısı vardı. Hayatının kurtulması için birkaç gün içinde bacağına kesilmesi gerekiyordu. Ama adam bize inanmıştı çünkü hakkımızda çok

* Kelimesi kelimesine, “dede-hoca.”

şey duymuş ve bize güvenmeye karar vermişti. Liao Sifu'nun söylediği gibi parasını bağışladı ve akşamlarını tövbe ederek geçirdi. Hafta bittiğinde, bana ilacı sormak için gelmişti, ama Liao Sifu benim çağırma cevap vermemişti. Bu yüzden de adam öfkeli bir halde ve bana lanetler okuyarak Singapur'a geri döndü. Vardığında, bacağın kesilmesi için biraz daha zaman olduğunu umarak, kızını baştan aşağı muayene etti. Kemik kanserine dair herhangi bir bulguya rastlamamışlardı. Kanser, vücudu tümüyle terk etmişti."

Kahvesinden bir yudum daha aldı. Hepimiz sessizdik ve etkilenmiştik.

"Liao Sifu'nun ruhu on beş yıl kadar benimleydi. O zaman boyunca, her gün onunla alakadar olup metafiziğe karşı derin bir ilgi duymamak imkânsızdı.

"İstesem de istemesem de ruhları görmeye başlamıştım. Fiziksel bedenimden dışarı çıktığım ilk zamanı hatırlıyorum."

Arkasına yaslandı. "Meditasyona daldığım sırada yatağında yatıyordum. Aniden, orada dikilip kendime bakarken bulmuştum kendimi.

"İlginç, diye düşündüm. *O benim yang bedenim, bu da benim yin bedenim olmalı ve bilincim birinden diğerine geçmişti.* Bu yüzden de kendime olan bitenin gerçek olduğunu kanıtlamak istedim. Önce, ışığı açma düğmesine doğru yürüdüm ve ışığı açmaya çalıştım. *Klik* sesini duymuştum, ama ışık hâlâ kapalıydı. *Tamam,* diye düşündüm, *Dışarı çıkacağım ve kapıyı açık bırakacağım.* Böylelikle kapıyı açtım ve aralık bırakarak dışarı çıktım.

Evin etrafında biraz yürüdüm. Dışarıda kaldırımda oturmuş kâğıt oynayan birkaç taksi şoförü vardı. Yüzlerini ve ne giydiklerini, arabaların plaka numaralarını ezberledim ve tekrar içeri girdim. Kapının açık durduğundan emin olunca, yataktaki bedenimi gördüğüm yatak odasına doğru ilerledim. Yatağa doğru yürürken, yattığım yerde birden uyandım. *Kalktım.* Işık sönmüktü ve düğme de yerinde duruyordu. *İlk ısıka,* diye düşündüm. Sonra orada neler olduğunu görmek için ka-

pıya doğru yürüdüm. Yatağa yatmadan önce bıraktığım gibi kilitlenmiş ve sürgülenmişti. *İşte, ikinci ıska*, diye düşündüm. Böylece evden dışarı çıktım. Orada gerçekten de, tıpkı daha önceki şekilde kart oynarken, aynı yüzlerle, aynı araçlarla taksi şoförlerini gördüm.”

Bana baktı. “Ne düşündüğünü biliyorum, Kosta: Aynı şey hastanelerin ameliyathanelerinde de oluyor diyorsun, değil mi? Ama benim açımdan, o zaman için yeni bir tecrübeydi. O andan itibaren beden dışı tecrübeler yaşayan insanlara neler olduğunu anlayabiliyordum. Bilinçleri yang enerjilerinden yin enerjilerine doğru hareket ediyordu. Bunu daha sonraları kendi irademle yapmayı öğrenmem çok sürmedi.

“Her neyse,” diye devam etti. “Bütün bu on beş yıl boyunca, Liao Sifu dağlara çıkıp erkeklerden ve kadınlardan uzakta inziva içinde zaman geçirmenin benim ödevim olduğunu söyleyip durmuştu. Nihayet, 1992’de onun bu dünyayı ebediyen terk etme zamanı gelmişti. Kefaret süresi sona ermişti ve artık Tanrı’ya gidebilirdi. ‘Bu senin son şansın,’ demişti bana. ‘Ya şimdi ya da asla.’ Uzaklara gitmekle ilgilenmiyordum, yaşadığım hayattan memnundum. Güzel vakit geçiriyordum ve işimde başarılıydim. Ama Liao Sifu’ya söz verdiğim için bunu yapacaktım. Nihayet yola çıktım. Günün birinde konforlu kıyafetlerimi ve ayakkabılarımı giydim, pasaportumu cebime koydum ve yanıma birkaç yüz dolar aldım. Aynı zamanda Rolex’imi de takmıştım çünkü yanımda zamanı iyi gösteren bir şeyler istiyordum ve çaresiz duruma düşersem onu satabilirdim de. Nereye gönderileceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu. Himalayaları veya buna benzer bir yeri düşünüyordum. Bu yüzden de, karıma birkaç günlüğüne karides çiftliğine gideceğimi söyledim ve onu öpüp çocuklarımla vedalaştım. Yolda şoförüne her şeyi açıklayan bir mektup bıraktım sonra ona bir süreliğine yol kenarında durmasını söyledim, böylelikle sigara alabilecektim. Bir anda gözden kayboldum. Birkaç saat bana bakındıktan sonra gitmiş ve mektubu karıma vermişti. O da, çocuklarım da saatlerce ağla-

mıştı, ama onların güvenini ve geçimini sağlamanın dışında yapabileceğim pek bir şey de yoktu.

“En sonunda Malezya ve Borneo sınırında yer alan bir ormanda durmuştum. En yakındaki köy üç günlük yürüyüş mesafesindeydi. Toplumdan soyutlanmışım. İlk başta oradan nefret ettim. Gece olduğunda, burnumun ucunu dahi göremiyordum. Ateş yakmaya çalıştığımda öyle çok sivrisinek geliyordu ki, beni çiğ çiğ yiyebilirlerdi! Ama hocam oraya gitmemde ısrar etmişti.

“Yiyecek çok fazla bir şey yoktu. Yaban domuzu avlamalı ve meyve çalmalıydım. Komik olansa, orada bulunan Dayak yerlilerinin bir kabilesinin beni taciz etmesi ve sonunda bana mızraklarla, bir kez de oklarla alenen saldırımlarıydı. Büyüğe bir ağacı aşağıya çektim ve ch'i kullanarak onu ateşe verdim. Bundan sonra beni rahat bıraktılar. Bu, onlar için korkutucu olmalıydı. Bahse girerim ki, yaramaz çocukları benimle ilgili hikâyelerle hâlâ korkutuyorlardır!”

Hep birlikte güldük. Şakacı John'un o anın tadını çıkarışını hayal edebiliyordum. Zavallı yerliler.

“Her neyse,” diye devam etti John, “orada kaldım ve bir mağarada yaşayarak meditasyon yaptım. Sık sık yağmur yağıyordu ve yiyecek çok azdı. Buna rağmen, bir ay sonra bütün bunlara makul şekilde dayanabiliyordum. Altı ay sonra ise oradan ayrılmak istemiyordum.

“Zaman içinde çok garip bir şey olmuştu. Meditasyona çok daha uzun zaman ayırabiliyordum. Bir keresinde sekiz gün boyunca yerimden kıılmamıştım. Bilincim, benim istediğim şekilde dünyanın etrafında dolanıyordu. Ailemi, evin içinde işlerini hallederken görüyordum. Dostlarımı ve akrabalarımı, istediğim herhangi bir kimseyi görüyordum. Tüm yapmam gereken bir şeyi görmeyi istemeyi ve hemen orada oluyordum. Gözümü kapadığımda kafamın içinde sanki televizyon seyrediyormuşum gibi gerçek olaylar belirliyordu. Aileme ve dostlarıma belli bir günde neler yapmış olduklarını anlatan mektuplar yazmıştım, mektupları onlara göndermek

için kasabaya yollanmıştım. Mektupları aldıklarında çok şaşırmışlardı! Hatta mektupları aldıkları zamanı seyrettiğimi, yazdıklarımı okuduklarında yüzlerindeki bakışı bile hatırlıyorum.

“O dağda pek çok ruh gördüm. Aslında ruhlar ve hayvanlar benim daimi arkadaşlarımdı. Bilincim yayılmaya başladığında, düzenli olarak yukarı gitmekte olan ruhlar görebiliyordum. Bir gün, merak edip nereye gittiklerini görmek için onları izlemeye karar verdim. Farkındalığımı bedenimin dışına gönderdim ve giderlerken onlara eşlik ettim.

“Dünya arkamda kalıyordu ve her nasılsa bir değişiklik olmuştu. Ne hissettiğimi anlatamam. Aniden kara bir dalganın içinde buldum kendimi. Etrafımda çok fazla acı ve öfke ve nefret ve kıskançlık vardı. Beyaz bir alan bulabilmek için orayı hızla terk ettim. Sonunda çok sevinçli olan ruhlar buldum etrafımda. Bazıları yiyor ve içiyormuş gibi hareketler yapıyorlardı ve beni de davet ettiler. *Olur*, diye düşündüm, *bir parça tavuk istiyorum*. Bir anda önümde lezzetli bir baget belirivermişti. Biraz kurcaladığımda, onun gerçek olmadığını, bunun orada kendilerini hâlâ insan sanan ruhların yararı için yapılmış bir ilüzyon olduğunu görmüştüm. Daha da yükseklerle çıkan ruhlar görmeye devam ettim. Onları iki beyaz enerji seviyesi boyunca takip ettim ve o noktadan sonra daha uzağa geçemedim.”

John bir an durdu ve içimde lafını bölmek için bir dürtü uyandı. Sormak istediğim çok fazla soru vardı. Nihayetinde cenneti tarif ediyordu.

“Bir süre sonra,” diye devam etti John, “fiziksel bedenimle ilgili endişe duymaya başlamıştım, çünkü orada zamanın çok farklı geçmekte olduğunu biliyordum ve ne kadar süreliğine gitmiş olduğum hakkında bir fikrim yoktu. Dünyaya dönmeye karar verdim. Bunu yaparken bir kez daha kara dalganın içinden geçtim. Endişeliydim. Orada hiçbir şey göremiyordunuz, ama ruhların homurdanışını duyabiliyordunuz. Böylece birine yaklaştım ve ona sordum, ‘Nasıl gidiyor bakalım?’ (Evet,

Kosta, işte bu basitlikte!) O da şöyle dedi, 'Ah, canım yanıyor. Acılarım var.' Aniden çok korktum ve bu güçlü duyguyla bedenimin içinde yeniden uyandım."

Böylesi bir hikâyeye yanıt olarak ne diyebilirdiniz? Bunun daha kısa bir şeklini geçmişte de duymuştum, ama bu uzun hikâyenin bıraktığı etkiyi bırakmamıştı. Zaten gözümün önünde ruhlar çağırmıştı, ben de artık kuşkulanmayı bırakmıştım. Benim, yanında sessiz tanık olarak bulunduğum üç farklı durumda ölümlerin ruhlarıyla konuşmuştu. Bir bilim adamı olarak, mahkeme önünde sırf benim çıkarım için inkâr edilemez güçleriyle bir ilüzyon yapmadığına dair yemin edemeyecek olsam da, bu tür bir düzenbazlığın ne gibi bir dürtüyle yapıldığını sorgulamalıydım. Bizi hiçbir şekilde kandırmaya ihtiyacı yoktu. John'un, benim aslında orada olmayan bir şeyi görmemi sağlayabileceğinden şüphem yoktu, ama bunu neden yapsındı ki?

Taocu uygulamaların Şamanist kökenlerini hatırladım.¹⁴ Bütün bu anlattıkları, şamanın pek çok katman içeren ruhlar dünyasına yaptığı yolculuğa çok benziyordu. John'un Joseph Campbell okumadığından çok emindim. Gördüklerini anlatıyordu yalnızca. Hile yapmakla da hiçbir kazancı olmayacaktı. Gerçekte, çok fazla fedakârlıkta bulunmuştu çünkü güçleri çok gerçektir.

"Birinin kara veya ak bir ruh olacağını anlamanın bir yolu var mı?" diye sordum.

John bana delici bir bakış atmıştı. "Babanı düşünüyorsun," dedi. "Evet, eğer ölümleri şiddet içeren bir olay veya kaza sonucu değilse, o zaman genellikle yüzlerindeki bakıştan onlara ne olacağını anlayabiliyorsun. Dünyamızı tamamiyle terk etmeden önce onlar için neler hazırlandığına dair bir işaret taşırlar."

Babam yarım yıl kadar kanserle savaştıktan sonra bir rahatlama içerisinde ölmüştü. Aslında her birimizin onun etrafında son nefesini vermesi için toplanmamızı bekleyerek, bilinçli şekilde ölmüştü. Aynısını John'a da anlatmıştım.

“Baban büyük ihtimalle bir ak ruh,” dedi. “Ama biliyorsun, yanında götürceği yangı olmadığı için, onun doğası senin düşündüğünden çok daha basit.”

“Ne kastediyorsun, Sifu?” diye sordum.

“Tipik bir ruhun temelde bizim bilinçsiz aklımıza benzediğini söylüyorum. Tasarlanmış şekilde düşünemez, karar veremez veya yaratamaz. Yanında getirdiklerine tabi durumdadır.” John bir süre sessiz kaldı, sonra bakışlarımı yakalayıp gözümün içine baktı. “Örneğin,” dedi, “baban senin hakkındaki her şeyi hatırlayabilir. Senin onun oğlu olduğunu bilir. Doğduğunda ellerini tuttuğunu hatırlar. Hatırlamayacağı şeyse seni sevmenin nasıl bir şey olduğudur.”

Hepimiz şoke olmuştuk.

“Onların sadece yini vardır,” diye devam etti yavaşça, “bu yüzden de devamlılıklarını tanımlayan sadece karmalarıdır, ister iyi ister kötü. Bu yüzden de zamanın geldiğinde beraberrinde yang götürmek önemlidir.”

“Çünkü böylelikle insanlığını korumuş olursun,” diye fısıldadım. John onaylayarak kafasını salladı. “Dantienimizde yang ch’i olması karmanın etkilerini mi azaltıyor?” diye sordum.

“Hayır. Yaşarken yapmış olduklarının hesabını vermek veya ödüllendirilmek zorundasın. Ancak beraberinde yang götürmek her şeyi kolaylaştırır ve her iki tarafta da seni bilinçli yapar.”

“Cennet ve cehennem,” dedi Andreas.

“Tam olarak değil,” diye yanıtladı John. “Tanımladığım şartların hiçbirisi daimi değildir. Bir süre sonra bütün ruhlar Tanrı’ya geri döner.”

İşte oradaydı: onu tanıyana kadar etrafında dolanıp durduğum büyük soru da buydu. Buna direnemedim. “Sifu,” dedim cesaretle, “bize Tanrı’dan bahset. Sık sık adını anıyorsun.”

Tanrı’nın adını anmak pek de Taocu sayılmaz, diye düşündüm, belki de bu John’un öğretileri ve ana akım Taocular ara-

sındaki başlıca ayrımdı.

John arkasına yaslandı ve herbirimize tek tek baktı. "Peki," dedi. "Dağa çıkmadan önce, kalbimin en derininde, Tanrı'ya tam olarak inanmıyordum. Kâğıt üzerinde, bir Hıristiyan olarak her Pazar kiliseye gidiyordum, evet, ama inancım yoktu. Kiliseye iş olsun diye gidiyordum. Dağda kaldığımda, Tanrı'nın gerçek olup olmadığını görmeyi kendi başıma deneyimlemek istedim.

"Tanrı'nın kendini bana göstermesini isteyerek haftalar boyu dua ettim. En sonunda, derin meditasyon durumunda oturdum ve farkındalığımı önceden olduğu gibi dışarıya gönderdim. Her gün, her an yalvarmaya devam ediyordum, 'Tanrım, lütfen bana yaşamdan sonrasıyla ilgili gerçekleri söyle. Doğru din hangisi? Lütfen Tanrım, anlat bana.' Hiçbir cevap almıyordum, ama yapmakta ısrar ediyordum.

"Günün birinde ansızın, hemen üstümde bir ses gürleyiverdi. Gök gürültüsü gibiydi ve bana şunları söyledi:

"Din bir baston gibidir. Gençken yürümek için ebeveynlerinin desteğine ihtiyaç duyarsın, yaşlanıncaysa bir değneğe. Sağlıklı bir yetişkin olduğunda değneğe ihtiyacın yoktur. Eğer koşmaya çalışırsan bu seni yalnızca aksatır. Bütün dinler de bunun gibidir. Dosdoğru Tanrı'ya temas et ve onların hiçbirine ihtiyacın kalmaz.'

"Meditasyondan silkinerek uyanmıştım. Öyle güçlü ve öyle gerçekti ki! Kelimelerin içimdeki titreyişlerini hissetmiştim. Başlarda vecd halindeydim, ama sese tekrar ulaşmaya çalıştığımda herhangi bir cevap yoktu. Bu yüzden bir süre sonra şüphe duymaya başladım. Son olarak, onun Tanrı olduğuna artık inanmıyordum, yalnızca bazı güçlü ruhlar benimle oyun oynuyorlardı. Liao Sifu'yla birlikte böyle çok tecrübemiz olmuştu, hatırlayın. Etrafta böylesi çok fazla varlık vardı. En sonunda çok fazla öfkeye kapıldım. Dağ doruklarında deli gibi gökyüzüne haykırarak dolanıyordum.

"Konuş benimle, Tanrı,' diye bağıırıyordum. 'Eğer benimle konuşmazsan, sana inanmayacağım!'"

John kendi söylediklerine kıkırdamıştı. “Neye benzediğimi hayal bile edemezsiniz,” dedi. “Çok zayıftım çünkü yiyecek çok fazla şeyim yoktu. Saçım ve sakalım uzamıştı çünkü onları tıraş edecek herhangi bir aletim de yoktu. Elbiselerim üzerimden sarkıyordu ve çok kötü kokuyor olmalıydım. Sanki biri içimdeki şalteri açıp kapatıyormuş gibi, derin meditasyon zamanlarından aşırı öfke anlarına geçiyordum. Çoğunlukla lotus pozisyonunda oturuyordum ve birden tek hareketle ayağa sıçrayıp dağ doruklarında koşmaya başlıyordum. Bütün bu zaman boyunca aklımda tek bir düşünce oluyordu: Tanrı’yla konuşmak. Onun gerçek olduğuna dair kanıtlar istiyordum.

“Sekiz gün sonra beklediğim oldu. O an meditasyondaydım ve beni alması için Tanrı’ya yalvarıyordum. Ansızın bir yıldız, ikinci bir güneş gibi inanılmaz şekilde parladı, gökyüzünden toprak ve tozu birbirine katıp patlayarak hemen dibime hızla düştü. Yerde devasa bir delik açtı ve yanarak içinde kaldı. Binlerce fırtına gücündeki bir rüzgâr vücudumu sarsmış ve toprağı sallamıştı.

“‘Henüz Bana gelmek için yeterince temiz değilsin!’ dedi bir ses ve O olduğunu biliyordum.

“Meditasyondan irkilerek uyandım ve gözlerimi açtım. Önümde geniş bir krater duruyordu. İnancın da ötesinde beni mutlu kılan bir şeyi tüm kalbimle biliyordum: Ses hâlâ benimleydi! Tanrı, benim O’nunla konuşmama izin veriyordu.

“Sonraki günlerde O’na pek çok şey sordum. Hangi tür davranışın doğru hangisinin yanlış olduğunu bilmek istiyordum. Örneğin, dövüşmenin iyi olup olmadığını bilmeyi istiyordum, çünkü ben bir kung fu ustasıydım ve pek çok dövüşte bulunuyordum. Ses bana kendimi savunmamın yerinde olduğunu söyledi, ama asla saldırganlığa ön ayak olmayacaktım. Pek çok şey, içinde ne hissettiğinle yargılanıyordu. Eğer kendi güvenliğim konusunda tedirginsem, kendimi ve ailemi korumak için ilk saldıran ben de olabilirdim, ama davranışınızı kontrol etmenin iyi olduğuna dair sözler yoktu. Hepsi içinizde nasıl hissettiğinizle ilgiliydi.

"O'na avlanmayı ve av hayvanını öldürmeyi sordum. Bu soruyu yanıtlarken sesinde bir alaycılık olduğunu sezmiştim, çünkü şunu söylemişti: 'Bana bunu soruyorsun çünkü geçen hafta bir yaban domuzu öldürdün ve onu yedin, öyle değil mi? Beslenmek için öldürmekte bir sorun yok. Tüm doğa hayatta kalmak için çabalar. Ama asla spor olsun diye ve gurur için öldürmemelisin, çünkü tüm doğa Tanrı'ya aittir.'"

John başını eğdi. "Her neyse işte, buna benzer şeyler sordum O'na. Bazı sorulara yanıt alırken, bazılarınıysa alamadım." Bize baktı ve gülümsedi.

Sessizliği Andreas bozmuştu. "Sifu, bize Tanrı'yla konuştuğunu mu söylüyorsun?"

"Sanırım öyle," dedi John. "İnanılmaz ölçüde güçlü bir bilinçle konuştum. Tanrı mı, yoksa bir tür melek veya diğer ruhlardan biri mi, bunu o günden beri anlayamadım. Ama *bir şey* geldi, benim sorularımı yanıtladı ve benimle uzun süre kaldı."

"Dağda ne kadar süre kaldın?" diye sordum.

"İki yıl," dedi. "Geri geldim çünkü oğlumda romatoid artrit gelişmişti. Batı tıbbı onun için hiçbir şey yapamıyordu. Dostlarım onu yerli bir şifacıya götürmüştü. O da sadece, 'Yalnızca babası bu çocuğu iyileştirebilir,' demişti. Ben de geri geldim."

"Onu tedavi ettin mi?"

"Evet, akupunkturla, iki ayda."

"Yani sadece hasta olduğunu biliyordun, kimse sana mesaj filan göndermedi?"

"Size bunu zaten anlatmıştım, dağlardayken, meditasyon sırasında uzaklardaki insanları ve mekanları görebiliyordum. Ailemi çok fazla seyrediyordum. Bu da daha az yalnız hissetmemi sağlıyordu."

Elinde çayla hepimizin minnetle kabul ettiği bir hizmetçi çıkageldi. Kimse konuşmayı yeniden başlatmaya istekli değildi. Az önce duyduklarımız hepimizi, John'un o ana kadar söylemiş ve yapmış olduklarından daha fazla şoke etmişti. Karşımızda dosdoğru Tanrı ile konuştuğunu basitçe dile getti-

ren bir adam vardı.

Bu insan deneyiminin doruk noktasıydı ve kimsenin de buna ekleyebilecek fazla bir şeyleri yoktu.

Ona sormak istediğim binlerce şey vardı. Günümüzde ve zamanımızda sonsuzluğu, toplumu ve bilimi oldukları şekilde tanımlarken kişisel terimler kullanma lüksünü kaybetmiş durumdayız. İnsanlar öylece yerlere oturup Tanrı'ya sorular sormuyorlar!

Hem de bizzat Tanrı'ya mı?

Neden olmasın? Ben hocama inanıyordum. En azından bir yalancı veya düzenbaz olmadığını biliyordum. Bir şeyler... görmüş olmalıydı.

Cesaretimi toplayıp sorumu sordum. "Sifu, Tanrı'yla konuştuğunda, öldüğümüzde ruhlarımıza ne olacağını sordun mu O'na?"

Şaşırmış göründü. "Size zaten kara dalga ve ak dalgayı açıkladım ya," dedi.

"Evet. İki koşulun da daimi olmadığını, bir süre sonra bütün ruhların Tanrı'ya gittiğini de söyledin."

"Evet."

"Peki, ama sonra ne oluyor? Reenkarne oluyor muyuz? Yalnızca bir hayat mı yaşıyoruz? Varolmayı bırakıyor muyuz? İşin aslı nedir?"

"Size daha önce de bilmediğimi söyledim."

"Ama. . ."

"O bu soruyu hiç yanıtlamadı." John bir sigara çıkardı, yaktı ve arkasına yaslandı. "Sana bir birey olarak benim neye inandığımı söyleyebilirim. Bu benim öğrettiğim bir şey değil. Öğrencilerim arasında Hristiyanlar, Budistler, Müslümanlar, senin gibi kuşkucular ve daha başkaları da var. Neikungun din kuramıyla ilgili bir temeli yoktur. Eğer benim fikrimi istiyorsanız ne âlâ, ama unutmayın ki bunlar yalnızca benim fikirlerim."

"Tamam."

“Reenkarnasyonun varlığını çok mantıklı buluyorum, çünkü Tanrı çok adildir. Bir insan neden yapmadığı bir şey yüzünden acı çeksin? Neden bir insan sakat doğarken diğerinin her şeyi tam oluyor? Bu ne adil ne de mantıklı görünüyor. Öyleyse ya evren adaletsiz ya da eğer adil bir Tanrı’ya inanıyorsanız, O, hayatlarımıza adaletin gelmesi için planlar yapıyor. Bu yüzden reenkarnasyona inanıyorum. “

Onunla tartışmak istemiyordum. İnsanlık tarihindeki farklı dinler, hayatın nimetlerinin birbiriyle benzeşmez şekilde dağıtımını açıklarken adaletsiz bir Tanrı’nın varlığını doğru var sayıyorlardı.

“Bana geçmişte karmanın*,” diye devam ettim, “eylemlerimizin bir sonucu olduğundan bahsetmemiş miydin?”

“Eylem ve tepki. İnsanlar kötü eylemlerinin hesabını öderler ve iyileri için de ödüllendirilirler. Anamlı geliyor, öyle değil mi?”

“Peki bir kimsenin karmasını bir hayattan diğerine yanlarında taşıdığına inanıyor musun?” diye sordu Andreas.

“Evet. Şahsen bir birey olarak, evet,” diye yanıtladı John.

Uzun yıllar Budizm çalışmışım. Bu din hakkında yeterince nutuk atılmayan konulardan biri (benim fikrimce) insanlığın sözde ilahi plan sayesinde etrafımızda süregiden belirgin evrimi. İnsanın varlığı ve gezegendeki gelişimi de tatmin edici ölçüde açıklanamıyor, hatta primatlar vs. üzerinde deneyler uygulayan küçük yeşil adamlara kaynaklık eden modern bilim tarafından bile. “Sifu, evrim yönetiliyor mu?” Soruyu can evine yönelttim.

“Pardon?”

“Tanrı’nın insanlık ve dünya için bir planı var mı? Her şeyin ardında rehberlik eden bir akıl var mı?”

“Bence evet.”

İşte oradaydı: dinin bilimle kavgasının özü.

“Peki, bu Tanrı bir yargıç mı?” diye devam ettim. “Herkesin

* Sanskritçe kelime “sonuç” veya “eylem” demektir.

karmasına o mu karar veriyor?"

"Hayır. Karmamıza bir karar veririz. Tanrı hayatlarımıza ve bilinçlerimizin ölüm sonrası yargılanmasına çok az karışır."

"Peki, ya açıkladığın kara dalgalar ve ak dalgalar ne oluyor?"

"Onlar mı ne oluyor?"

"Kimin ruhunun nereye gideceğine ve orada ne kadar kalacağına Tanrı karar vermiyor mu?"

"Tam olarak değil. Buna karma karar veriyor. Tanrı temel olarak olayların gidişatına çok az müdahil oluyor. Biz göğün iradesine Çince'de *jodo* deriz. Örneğin Kosta, senin ve Andreas, senin burada olmanız bir *jodo*. Beni bulmak için ne kadar insanın aradığını ve bulamadığını biliyor musunuz? Burada olmanız göğün iradesi."

Birbirimize baktık. İkimiz de hocamızı olağandışı koşullarda, istatistiksel olarak konuşursak, imkânsız koşullarda bulmuştuk.

"Sifu," diye ısrar ettim, "Neden yalnızca iyi karma bizi bulmuyor? Jodo ve karma arasında ne fark var?"

"Jodo Tanrı'dan gelir," dedi. "Karma ise bizden gelir."

"Öyleyse Tanrı'nın bir planı var, ama ona bağlı yaşayıp yaşamamak bize kalmış," dedi Andreas.

"Evet," diye yanıtladı John. "İster iyi ister kötü olsun bütün eylemlerinin sonucunu hasat edersin. Karma biyoloji ve fizik gibi doğal bir kanundur yalnızca. Jodo ise göğün iradesi. Konuları bundan daha net açıklayamam. Çoğu insan için karma yalnızca doğumun yeriyle zamanına ve ölümün yeriyle zamanına karar verir. Ancak kötü karma da hayatınızı kısaltabilir. Kaderinizde yüz yıl yaşamak varsa, bunun yerine elli yıl yaşayıp ölebilirsiniz."

"Örneğin," diye devam etti birden bire, "Liao Sifu bir insanın karmasını görebiliyordu ve o karmaya göre kişiyi iyileştirip iyileştirmeyeceğine karar veriyordu. Aynı zamanda yaklaştığı zaman jodoyu, göğün iradesini de görebiliyordu. Size bir hikâye anlatayım. . ."

Mektup

Yaşlı Liao'nun az dostu vardı, çünkü çoğu kişi onu garip ve yabancı bir varlık olarak görürdü. O da gerçek dostlarını el üstünde tutardı. Java'da çok iyi vakit geçirirdi. Hayatında ilk kez şamatacı ve birbirine bağlı bir insan topluluğunun üyesi olmuştu. Hem gençliğindeki koşullar hem de orta yaşlarında kendini soyutlamış olması, hayatının zevkli geçeceğine dair herhangi bir umut vermiyordu ve işlediği büyük suçun sonuçları şeytani önseziler olarak aklından çıkmıyordu. Liao, Endonezya'da huzur bulmuştu. Pek çok ahababı, bazı dostları vardı ve büyük bir şifacı olarak ona saygı duyuluyordu.

Kendi oğlu gibi sevdiği çocuğu da yanına almıştı. Liao, çocuğun ustalığının yüksek seviyelerine ulaşacağını biliyordu, buna karşın çocuğun ne kadar yükseğe çıkacağını bilmiyordu.

Dostlarından biri, Çin tarihi ve kültürü konusunda âlim bir bilge olan varlıklı bir iş adamıydı. Liao bu adamla çay yudumlayarak ve sonu gelmez tartışmalar yaparak uzun saatler geçiriyordu. Bir sabah onu ziyaret etmek için planlar yapmıştı ve adamın evine gitti. Vardığında saat aşağı yukarı ondu. Kapiyı bir hizmetçi açtı ve Liao içerideki odalardan birine götürüldü. Dostları onu karşılamak için ayağa kalkmıştı.

"Liao Sifu," dedi, "beni bir kez daha onurlandırıyorsun."

Liao afallamış halde olduğu yerde kalakaldı. Adamın öğle saatlerinde öleceğini görebiliyordu! Jodo, göğün iradesi, başında bir balta gibi sallanıyordu.

Oturması için yapılan zorlamalara direndi. Dostu dışarıdan, yaşlı ustanın görünüşünde herhangi bir terslik saptamamıştı. Oysa Liao'ya sonsuz bir an gibi gelen, diğerlerinin göremediği saniyenin çeyreği kadar bir duraklama olmuştu.

"Şu an burada kalamam, dostum," dedi Liao, "ama bana bir iyilik yapmanı istiyorum."

Olağanüstü bir hızla gitti ve arkadaşının çalışma masasından beyaz bir kâğıt çalarak, kendi elbisesinden çıkarıyormuş gibi göründü.

“Bir zarfın var mı?” diye sordu.

Dostu ona bir tane uzattı ve Liao kâğıdı katlayıp zarfa koydu. Üzerine bir şeyler yazıp, mühürledikten sonra ona geri uzattı.

“Tam olarak on bir kırk beşte, bu zarfı alıp senin arazinin başladığı tepenin üstüne git ve oraya bırak,” dedi Liao.

“Ama öğlen bir randevum var ve bildiğin üzere, evimin hemen sınırında bir orman var. O tepenin üstüne varmak için ormanda yarım mil ilerlemek gerekli.”

“Evet, biliyorum.”

“Kıyafetlerimi değiştirmem gerekecek ve ...”

“Evet, biliyorum.”

“Pekâlâ, Liao Sifu. Eğer bu senin için bu kadar önemliyse, yaparım.”

“Teşekkürler.” Liao Sifu adamı şaşkına çevirecek şekilde onunla duygusal bir şekilde vedalaşmıştı.

Yaşlı Usta vakit kaybetmeden kendi meskenine gitti ve ciddiyet içinde, Tanrı’ya arkadaşının ömrünü uzatması ve hayatını bu kadar kısaltan karma her ne ise onu kaldırması için dualar etti, derin meditasyonlara daldı. On bir kırk beşte ormana gitme ve diğer gereklilikler konusunda tahammülsüz olan dostu, zarfı kendisi yerine ormana götürmesi ve tepenin üstünde bırakması talimatıyla hizmetçisine vermişti. Adam ise şehirdeki randevusu için evden ayrılmıştı.

Tam öğle vaktinde, şehir postanesinin önündeki yoldan karşıya geçip randevusuna giderken arabası durmuş ve karşıdan gelen bir kamyonun çarpmasıyla ölmüştü.

Böylelikle Liao göğün iradesini tersine çevirmenin imkânsız olduğunu anlamıştı.

“Peki, Kosta,” diye devam etti John, “şimdi söyle bana. Ben bir Taocu muyum?”

“Eğitilmiş bir adam olarak benim yargıma göre, sen tam bir neichia Taocususun, Sifu.”

“Anlıyorum. Peki ya sana ch’ikung and neikungu yalnızca savaş sanatlarında ustalık kazanmak için –çünkü ben bir savaş sanatları okulunun Başhocasıyım, bir rahip değil– öğrendiğimi

söylersem, o zaman buna ne dersin? Ruhlar krallığına yin-yang kung'u, Dördüncü Seviye, Beş ve sonrasını geliştirdikten sonra maruz kaldığımı hatırla. Ustamın ruhunu ilk gördüğümde otuz yedi yaşındaydım. Bunun yanı sıra, ruhlarla ilgili bilgi ve ilgim 1992 yılında dağdaki inzivamdan sonra gelişti. Diğer bir deyişle, neikungu sunduğu herhangi bir metafizik kazanç için veya özel bir spiritüel inanç yüzünden takip etmedim."

"Madem Taocu bir simyacı değilsin, o zaman nesin peki?"

"Ben, bir kung fu okulu olan Pa Lei Chuan'ın Başhocasıyım. Ben, vücuttaki yin ve yang enerjileri üzerine çalışmak, onları geliştirmek ve en sonunda birleştirmeyi içeren neikung adı verilen bir Çin biliminin hocasıyım. Öğrettiğim özel neikung ise bilge Mo-Tzu'ya atfedilen bir soya aittir. Bunun dışında herhangi bir insan kadar sıradanım."

Bütün bunlara ne diyeceğimi bilmiyordum. Günümüzde ve çağımızda bilincin hem fiziksel hem de ruhsal bir ürün olduğuna dair çok az şüphe vardı. Descartes'ın *psike*'yi beden-den ayıran aksiyomlarının yanlış olduğu çok uzun zaman önce kanıtlanmıştı. Beynin yaralanması veya hastalanması bir insanın kişiliğini de etkiliyordu. Modern up belgelenmiş milyonlarca olayla doluydu. "Bilinçlerimiz" vücut ve aklın, ruh ve etin birbirine karışmasının bir sonucuydu. Çin'in antik filozofları yin ve yangı araştırırken bu sırta takılmış olabilirler miydi? Bir şekilde bedenin enerjilerini soyutlamış ve bunların ruha nasıl nakledileceğini anlamış olabilirler miydi? Taoculuk dini bu şekilde gelişmiş olabilir miydi? Peki ya neikung ilmi bizim hızlı teknoloji çağımıza ne sunuyor olabilirdi? Karşımızda bu cevaplardan çoğunu cebinde taşıyan bir adam vardı.

"Sifu, sanırım," dedim, "sen olmak istediğin kişisin."

Bu lafıma gülümsedi ve ben de başımı eğdim. Bunu bitkiler hakkında kısa bir tartışma izlemişti. John onların da bilinci olduğunu ve telepatik olduklarını savunuyordu ve ağgözlü bir botanikçi olan Andreas, onun söylediği her şeye hak veriyordu.

Bunlar olurken ben alışılmadık şekilde sessiz kaldım. En sonunda, oluşan boşlukta, bir soru sordum, "Sifu, bize öğretecek misin? Dünyaya neikungu öğretecek misin?"

"Size zaten öğretiyorum."

"Yo, benim kastettiğim dünyadaki herkese öğretip öğretmeyeceğin. Halka açık gösteriler yapacak ve ne yaptığını açıklayacak mısın?"

Bir anlığına sessiz kaldı, sonra şöyle dedi yalnızca: "Atlantis'i biliyor musun?"

"Elbette."

"Atlantis'in nasıl yok olduğunu biliyor musun?"

"Bizim kültürümüzde bunun tanrıların kıskançlığı yüzünden olduğu söylenir."

"Çünkü onlar göğün sırlarına çok yaklaştımlardı. İnsanlık bugün de bu sırlara yaklaşırlarsa bizler de yok oluruz."

"Neden böyle olsun ki?"

"Çünkü insan denen hayvan henüz tanrı olmaya hazır değil."

"Öyleyse neden bizi üstün varlık olarak yarattı? Mantıksal olarak, daha yüksek bir amaç için yaratılmış olmalıyız ya da bizleri köle olarak tutmayı isteyen daha yüksek bir bilincin oyuncağı durumundayız. Tanrı'nın bizi yok edeceğini söylemek Tanrı'ya daha az düşünmeme yol açıyor."

Bu çıkmaz herkesi şok etmişti.

"Öyleyse tamamen gün ışığına çıkmamı, bütün bilgimi paylaşmamı, ünlü olmamı ve Nobel ödülünü almamı istiyorsun," dedi John.

"Hem evet hem hayır. Bence sen yin ve yang ch'i hakkında kesin bilgileri vermeksizin onların varolduğuna dair dünyaya elle tutulur, yeniden üretilebilir bir kanıt göstermelisin. Bu ise senin, insanlığın bir sonraki düzleme taşınmasına yardım eden biri olarak, tarihe geçmene neden olacaktır," diye yanıtladım.

"İnsanlık tarihinde işler böyle olmuyor."

"İnsanlık tarihinde daha önce böyle bir noktaya ulaşılma-

mişti, Sifu. Kendine bir bak örneğin! Sen Batılı öğrencileri kabul eden ilk Mo-Pai Hocasısın. İnsanlık evrim geçiriyor. Doğu, Batı ile buluşuyor.

"Atlantis'in varolduğuna dair gerçek kanıtlar da yok üstelik.* Belki de geçmiş yüzyıllarda Grek filozoflardan birinin hayallerini meşgul eden, tanrılarla mücadele eden insan konulu bir öyküden ibaret bu." Platon'un Kritias ve Timaeus kitaplarından birer nüsha alacağıma dair John'a söz vermiştim.

"Belki de gerçek bir hikâyedir. Ben göğün iradesini takip ediyorum, Kosta. Ben Tanrı'nın benden yapmak istediklerini yapıyorum."

Ayağa kalktı.

"Ama söylediklerin hakkında düşüneneğim," diye bitirdi. Bununla birlikte de akşam dersimiz sona ermişti.

Otele dönerken, yolda Andreas beni durmadan azarlamıştı. Benim saldırgan yaklaşımım nedeniyle afallamıştı. "Bir Sifu olsaydın," diye sordu, "sen ne yapardın?"

"İnsanlığa ateşi getirirdim," diye düşünmeden cevap verdim.

"Sonra da, başında bekleyip karaciğerini yiyen bir kartalla sonsuza dek deniz kıyısında bir kayaya zincirlenmiş halde yaşayacaktın. . ."

"Prometheus'un işkencesi sonsuza dek sürmedi, Andreas. Bir süre sonra, tanrılar onu serbest bıraktı, çünkü kendini suçlu hissetmişti. Yaptıklarını insanlara merhamet duyarak, onlara yardım olsun diye yapmıştı biliyorsun."

"Gurur yüzünden olmadığına emin misin?"

Sessiz olma sırası bendeydi. Can evimden vurmuştu beni.

Akşamın geri kalanında fazla konuşmamıştık, her birimiz kendi düşüncelerimize gömülmüştük. Andreas'ın yorumu hayati, her zaman kalbimde hissettiğim ve gururum yüzünden göremediğim bir şeylere ikna etmişti beni. Ben bir Titan değilim, olaylar da bana bağlı değildi. Yalnızca John Prometheus

* Her ne kadar bu konuda linguistik ve ikinci derecede kanıtlar bulunsa da

heus'un rolünü oynayabilir ve sırlarını insanlıkla paylaşabilirdi. Bizim görevimizse onu böylesi bir hediyeyle bağışlamaya ikna etmek ve bu ikna sırasında sonuçların bir bölümünü yüklenmekti.

Dokuzuncu Bölüm

KERİS

Gökte ve yerde, felsefede hayali kurulandan
çok daha fazlası var Horatio.

Hamlet, Oyun I, Sahne V

Henky, yerel bir iş adamı ve Hocamın yirmi yıldan fazladır dostu olan bir başka Javalı-Çinliydi. Henky de Mo-Pai çalışmaya başlamıştı ama ne yazık ki fazla ilerleyememişti. Yine de yararını görüyordu. Elli yaşından fazlaydı ama zayıf vücudu ve atik adımlarıyla daha genç, hatta belki kırklarının başında gibi görünüyordu. Kendini adanmış bir sporcu olarak, günü gününe egzersiz yapar ve koşardı.

Henky tam bir Javalıydı. Tek kelime Çince konuşmazdı ve Çin tarihinden de bihaberdi. Daha ziyade akıcı şekilde Hollandaca konuşurdu ve İngilizcesi de iyiydi çünkü bir Hollanda okuluna gitmişti.

Kendi ülkesinin tarihine sıkı sıkıya bağlı bir öğrenci olarak, Henky özellikle de Java ve civar adalarında MS on dördüncü yüzyıllarda hüküm sürmüş olan Majapahit Java-Hindu imparatorluğu üzerine uzmandı.

Kendisinin, hepsi de antika, hepsi de beş yüzyıldan eski,

hepsi de Majapahit devleti tarihli üç Java kerisi bulunmaktaydı.

Hepsi de büyülüydü.

Daha ileri gitmeden, bu özel bıçaklı silahın tarihi ve mitosuna girmek yararlı olacaktır. Üçüncü asırdan bu yana bütün Javalı erkeklerin keris taşımasının istendiği bir zaman vardır.

Bugün bile resmi törenlerde hâlâ taşınmaktadır. Üzerindeki süslerin kötü talihten daha fazla korunmaya yardımcı olduğuna inanıldığı kerisin kını ve kabzası oymalar ve mücevherlerle zarif şekilde süslenir. Keris kılıcı çoğunlukla kıvrımlıyken (*lok*), kıvrım sayısı genellikle yedi veya dokuzdur ama otuz bire dek çıktığı görülmüştür. Lokun tek sayıda olması ise iyi şansa işarettir.

Her ne kadar savaşta kullanılması zor bir silah olsa da, kılıcın kıvrımlı olmasının aynı zamanda daha ağır yaralar açacağı düşünülür.

Tüm Endonezyalı ve Malezyalıları kerislerin büyülü olduğuna inanır. Geleneksel olarak, eski kerisler aile yadigarı olarak saklanır ve nesilden nesile geçer. Kerisin yapılışı büyük güç ve işçilik isteyen bir sanattır. "Demirci" veya *empun*un, kutsal bir insan olduğuna inanılır ve yaptığı iş ritüellerle doludur.

Keris yılda bir kez kınından çıkarılarak limon suyu ve arsenikle silinir ve kurban töreninde kullanılır. Tütsüler yakılır ve dualar okunur. Kılıç güzel kokulu bir yağla kaplanır. Silahın kanı her tattığı an, onun gücüne eklenir.

Büyülü kerislerin (gündelik turist hikâyelerinden değildir bu) konuşabileceği, uçabileceği, şekil değiştirebileceği ve hatta insan yavrularına babalık edebileceği düşünülür. Kendisini kuşananı zararlardan korur ve düşmanlarını yok eder. Yaklaşan tehlikelere karşı kınlarının içinde takırdayarak sahiplerini uyardıkları düşünülür. Genelde, büyük saygı gösterilen nesnelerdir ve çok da güçlüdürler.

Henky kerisinin güçlerini göstermeyi teklif ettiğinde, John'un arkadaşı olmasaydı gülüp geçerdim. Gerçekte, John'

dan o kadar çok şey görmüştüm ki, böylesi iddialara nasıl yaklaşmam gerektiğini bilmiyordum. Daha fazla kuşkucu olma gibi bir lüksüm yoktu.

"Büyülü bir keris mi?" diye sordum.

"Hayır, üç tane."

"Ne yapabiliyor bunlar?"

"Pek çok şey, *orang putih*,* ama senin için etrafta biraz dolaşabilirler ve John'un da onlarla konuştuğunu görebilirsin."

"John metal parçalarıyla mı konuşuyor?"

"Bunlar yalnızca metal parçaları değil. Onların da bizim gibi bilinçleri var." Henky'e sol gözümle, kaba olanıyla şöyle bir baktım. Yüzüm Akdeniz mirasının bir parçası olarak aşırı derecede ifadeli ve biraz da bimorfikti. Sağ tarafımla kibar ve nazik, sol tarafımla kaba ve yaramazdım. İçimde tehlikeli, kutsal veya aptal görünmek istediğimde bunu daha da şiddetlen-diren, bin yıldır Balkanların akraba evlilikleriyle korunmuş pek çok Neanderthal gen de vardı.

"Ciddisin değil mi?" diye sordum.

"Ben para veya spiritüel doğaya sahip şeyler hakkında konuşurken her zaman ciddiymdir."

Param suyunu çekmişti ve Henky bana yemek ısmarlı-yordu. Çin yemeklerinden sıkılmışım, "pilav diyeti" adını verdiğim şey yüzünden epey de kilo kaybetmişim aslında, bu yüzden de Henky bana Batı usulü bir biftek ısmarlayacaktı. Minnet doluydum.

"Pekâlâ," dedim, "Tamam, yemi yuttum. Doris bu öğleden sonra geliyor. Belki bu gece Sifu'yla randevulaşabiliriz. Onun da bunu görmek isteyeceğinden eminim."

Kız arkadaşım Doris, John Chang'i tanıdığım yıllar boyunca daimi yoldaşım olmuştu ve sonuç olarak, o da bu süreç-zarında yaşadığım, yerleşik gerçeklik algısına karşı saldırı-ların aynılarını yaşamıştı. Daha entelektüel ve daha az öfkeli ol-mama karşın o, olayları kabul etmeye benden daha hazırdı.

* *Orang putih*, "beyaz adam" olarak tercüme edilir.

"Ben diyorum ki," dedi Henky, "Kerislerin de kendi tarzlarında bir duyarlılıkları var."

"Elbette."

"Sana bu konuda pek çok hikâye anlatabilirim, ama bir tanesinde karar kıldım:

"Birkaç yıl önce kızım bazı arkadaşlarıyla birlikte bir seyahate gidecekti. Jiplerini bizim evin oraya çektiler ve o da evden dışarı çıkmak üzereydi. Aniden kerislerin durduğu dolaptan bir gürültü duyuldu. Dolabı açtığımda en güçlü ve eski kerisim kınında hareketlendiğini gördüm. Kızıma o seyahate gitmemesini söyledim, ama o ısrarlıydı. Yeni bir erkek arkadaşı vardı, anlarsın. Ancak böyle korumasız gitmesine izin vermezdim, bu yüzden de birkaç küçük talimatla birlikte kerisi de yanında götürmesi için verdim. O gece kaza geçirmişlerdi ve jip yoldan çıkmıştı. Bir ağaca çarpmadan önce üç kez takla atmışlardı. Araç tamamen hasar görürken, kimse yaralanmamış, bir çizik bile almamıştı. Emniyet kemerlerini takmamışlardı ve jip takla attıkça arabanın içinde sağa sola savrulmuşlardı."

Ne düşüneceğimi bilmiyordum ve hikayesini de hiçbir şekilde yargılamamıştım. Dünya üzerindeki her kültürde büyümlü kılıçlar ve akıllı silahlar hakkında yeterince mit ve efsane olduğu kesindi (örneğin *Excalibur*). Bunlar da John Chang gibi, Schliemann'ın on dokuzuncu yüzyıldaki keşfinden önce yüzyıllar boyu bilginler tarafından bir mit olarak görülen Truva gibi gerçek olabilir miydi?

Hocamın çevresindeyken, ruhlar dünyasına ait alay edemeyeceğim kadar çok şey görmüştüm. John'a Taocu kelimesi ne kadar uyuyorsa, şaman kelimesi de o kadar uyuyordu, tabii eğer bu iki kelime arasında gerçek bir ayrım yapabilirseniz. Aslında bu kitabı yazarken, John ve ruhlar dünyası hakkında ne yazacağım konusunda sorunlar yaşadım. Kendi gözlerimi ve kulaklarımı yok sayabilir miydim? Eğer John bir dolap çeviriyorsa, binlerce insanı kandırıyordu. Gördüklerimize dair daha farklı makul açıklamalar da vardı. Bunlardan biri de,

John'un iradesini ve imgelerini bir tür kitlesel hipnozla orada bulunlara empoze ettiğiydi. Ama durum böyle bile olsa, bu da kaydadeğer bir güçtü ve mahkeme salonuna gidip bu tecrübeyle şahitlik ederdim. Hiçbir şey söylememiş olsam korkaklık etmiş ve John'a karşı adil davranmamış olurudum.

Sizinle güçlü ve iyiliksever bir ruhla böylesi bir karşılaşmayı içeren bir öykü paylaşayım. Kararı siz verin.

Prens

Hercules (kahraman olanıyla hiçbir ilgisi yok) yanımda Endonezya'ya getirdiğim kuzenimdi. John onun da grubumuza katılmasına ve Üçüncü Seviye'deyken ölen birinin ruhunu çağırışımıza tanıklık etmesine müsaade edecek kadar kibarlık göstermişti. Bu ruh gücüyle ünlüydü ki, herkes onu duyabilirdi ve aynı zamanda bazı insanlar onu görebiliyordu da. Üçüncü Seviye'de çok fazla yang ch'isi olduğu kesindi.

Bu hayalet on altıncı yüzyılda yaşamış bir prensin ruhuydu ve mezarı, Java'nın merkezindeki Bogor'un yakınında Puncak Geçidi'nde konumlanmıştı.

Hayattayken pek çok düşmanını öldürmüştü ve karması intikam için Java adasının üzerinde bekliyordu. Son dört yüzyıl boyunca bu yalnız hayalet, ülkesini koruyarak mezarının bulunduğu tepenin sırtlarında oyalanıyordu. İnsanlar oraya uyumak ve ondan iyilik ve korunma istemek için geliyordu, hatta bu modern zamanda dahi Endonezya liderleri pek çok psişikle birlikte yöreyi ziyaret ediyordu.

Geniş bir grup olarak, mezara giden yolda yürüyorduk. Endonezya başbakamı kendi konforu için bu yola taş döşetmişti.

Herc heyecanlı ve gergindi. John'la ilk kez, hocamın güçlerinden bihaber olarak, benim ayarladığım bir ticari görüşme vesilesiyle tanışmıştı. Bu yolculuk ise her şeyi değiştirmişti. John ona daha fazlasını göstermiş ve evine buyur etmişti.

Ancak bu hayaleti görme işi (ya da onu duymak) olayın en önemli kısmı olacaktı. Yıllardır John'a prensi ziyaret etmek için yalvarıyordum. En sonunda razı olmuştu ve tam zamanıydı: Birkaç ay içerisinde prensin ruhu sonsuza dek ak dal-gaya yükselecekti. Herc çok şanslıydı. Bizimle gelen, Endonezya'nın endüstri liderlerinden Handoko, birkaç dost ve John'un bazı öğrencileri ile birlikte toplam on beş kişiydik.

"Mikrokasetli ses alıcını getirdin mi?" diye sordu Handoko yukarı çıkarken.

"Hayır. Otel odamda unuttum."

"İnsanlar onu geçmişte de kaydetmeye çalışmışlardı, ama bütün duyulan ciyaklayan bir sestен başka bir şey değil."

"Belki de doğrudan orada bulunanların beyin merkezle-rine konuşuyordur," dedim. "Belki bir ses bile değildir, ama bize o şekilde görünüyordur."

"Evet. Veyahut ruh sadece kaydedilmek istemiyordur ve her seferinde kasedi siliyordur."

"İlginç bir olgu," dedim. "Aynı zamanda Sifu'nun bölgede bir yerlere kablosuz mikrofon yerleştirmediğini de kanıtlıyor."

"İyi bir nokta," dedi Handoko.

Bölgeye ulaştık ve öğrenci kardeşlerim vakit kaybetmeden ortalığı temizlemeye ve hazırlık yapmaya başladı. Daha önce de tanık olduğum gibi, ruh için çiçekler ve yiyecek yerleştir-diler ve bir tütsü çubuğu veya *hu* yaktilar.

On beş kişinin hepsi de sungulara yaklaştı ve John, prensi çağırarak meditasyona başladı. Ansızın ruhun geldiğine dair bir işaret olan rüzgârın güçlü ve tiz uğultusunu duyduk. Tütsü kabının hareket ettiğini gördüm. Birdenbire, sunguların yanında ve hocanın tam önünde turuncu bir parıltı belirdi. Tatlı ve nazik bir ses bize Endonezya dilinde konuşuyordu.

"Selamlar, Chang Kardeş," diyordu hocama. "Benimle ye-niden burada olduğunuz için mutluyum. Bugün pek çok ar-kadaşınızı getirmişsiniz. . . pek çok yeni yüz. İsimleri nedir?"

"Handoko," diye başladı John.

"Handoko," diye kibarca fısıldadı ses. "Ve onun yanında beyaz adamlar var. Bunlar Hollandalı mı?"

"Hayır," dedi John çabucak, "*Dari Junani* . . . Yunanis-tan'dan."

"Adları ne?" diye sordu prens.

"Kosta ve Hercules," diye yanıtladı John ve ruh isimleri tekrar etti.

Turuncu ışığa olabildiğince konsantreydim ve ışığın içinde dans eden sıksa bir el gördüm, ama ne kadar dersen deneyeyim daha fazlasını göremiyordum. Sohbet sürse de, benim zavallı Endonezyacamla neler söylendiğini anlamam çok zordu. Bir süre sonra John ruha teşekkür etti ve o da ayrıldı.

Birden Hocama yaklaştım. "Neden Hollandalı olup olmadığınızı sordu?" diye sordum.

"Çünkü Hercules'in sarı saçlarını gördü. Prens hayattayken Java'ya gelen beyaz adamlar Hollandalıydı ve onları pek sevmezdi. Burada ne aradığınızı merak etmiş, hepsi bu."

Off, diye düşündüm. Bizim eski düşmanları olmadığınızı anlaması güzel. "Her şey yolunda gitti mi?" diye sordum.

"Tam olarak değil. Ona, ölmek üzere olan bir dostumu, ona yardım edip edemeyeceğini sormak istedim. Ruh yalnızca dostumun kötü karması olduğunu ve göğün iradesine göre şimdi öleceğini söyledi. Arkadaşıma bir Tanrı'nın olduğunu, ona tamamen güvenmesi gerektiğini ve karmasının getirdiği cezalara direnmemesini önerdi."

Sessizdim. Hocamın kelimeleri beni etkilemişti ve aynı zamanda bize büyük bir onur sunduğunu da fark etmiştim.

Bizler prensin ruhunun dört yüz yıldır gördüğü ilk beyaz adamlardık. Hocamın Puncak Geçidine getirdiği ilk kişiler.

Hocama ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Bir kez daha beni tarifsiz şekilde onurlandırmıştı. John'a sarılmak söz konusu bile değildi. Java bir Akdeniz değildi ve Çinliler de sevgilerini göstermeye pek meraklı değildiler. Gelecekte bana verdiği pek çok hediyeyi geri ödeyebilmeyi umuyordum.

John'la akşamın geç saatlerinde buluştuk ve her zamanki gibi evinde yemek yedik. Daha sonra, karşılıklı olarak alışıldık şakalar yapıldıktan sonra ve terasta çaylarımızı yudumlarken, John, Henry'den kerislerini getirmesini istedi.

Henry'nin de söylediği gibi üç taneydiler. Biri diğerlerinden daha güzeldi. İlk ikisinin bıçakları dalgalıydı ancak so-

nuncu ve en güzel olanının düz, kıvrılmamış bir bıçağı vardı.

Metalin yüzeyi kararmış, kalın ve Malezya ve Endonezya'da adet olduğu üzere damaskoyla süslüydü. Kerisler imalatları sırasında sıcak limon suyu ve arsenikle oyulmuştu.

Kerisler güzel kokuyordu, bıçakların yüzeyi güzel kokulu yağ ile kaplanmıştı. Henky'e bunun ne olduğunu sordum.

"Endonezya'da bu iş için kullandığımız bir ağacın yağı," dedi yalnızca. "Bu onların gözdesidir."

"Anlıyorum."

"Bir kerisin üzerine yaşayan bir bitkinin yağını sürmelisin, asla bir petrol türevinin değil."

"Tamam."

"Ciddiyim."

"Ben de öyle. Bunlardan biri ne kadar eder?"

"Yirmiyle kırk bin dolar arası, eğer gerçekten güçleri varsa."

"Alacağımdan şüpheliyim, Henky, ama tüyo için teşekkürler," dedim.

"Aileni korumak için gelecekte bir tane almayı isteyebilirsin," dedi.

John araya girdi. "Sanırım Kosta ve Doris'e bir kerisin neler yapabileceğini göstermeliyiz," dedi. "Hepiniz yere oturun."

Doris hemen razı olmuştu. Ben ise "Neden?" diye soracak kadar salaktım.

"Çünkü öylesi daha iyi," diye yanıtladı John, yalın şekilde.

Aramızda duran kahve masasının üzerindeki kap kacak ve fincanları topladık ve masanın etrafına oturduk. Ben John'un karşısına oturmıştım. Doris solumdaydı, Henky onun karşı-sındaydı.

John bir çay tabağı aldı ve yüzü aşağı bakacak şekilde çevirdi. Bir tütsü kabını aldı ve Formika masanın yüzeyini korumak için tabağın arkasına dikkatlice yatırdığı çubuğu yaktı. En ufak kerisi aldı ve kılıcı kınında duracak şekilde masanın üzerine koydu.

Aniden konsantrasyon durumuna geçti ve benim göbeğim

sarsılmaya başladı. Yüzü bir heykel gibiydi ve neredeyse kalp atışlarını yavaşladığını, durduğunu duyabiliyordum. Her şey etrafındaki bir kürede yoğunlaşmış gibi görünüyordu.

Birden kılıç dönerek tütsüye doğru hareketlendi.

Doris gülümsedi.

John kerisi aldı, tütsüyü üzerine doğru tuttu ve kınına geri soktu.

"Bunun o kadar fazla gücü yok," dedi.

İkinci kerisi aldı ve ilkinde yaptığı gibi onu da masaya yatırdı. Yeniden, bu kez kısa zamanda konstantre oldu. İkinci keris de, tütsünün üzerine gelecek şekilde yön değiştirdi. Dumanı bitirmeye can atıyormuş görünerek, duman gibi yavaşça titriyordu. John onu da aldı.

"Bu akşam, havasında değil," dedi. "Onu kullanmayacağız."

Kerisin ucunu kına yerleştirdi. Keris büyük bir güçle, gü-rültüyle takırdayarak kını kendi "bedenine" doğru çekti.

"Bunu bir kez daha görmek istiyorum," dedim.

John gülümsedi. "Peki," dedi. "Şimdi, kını tut."

Kılıcı tahta kınından çıkardı ve kını bana uzattı.

Tahta kını sıkıca tutacak şekilde sağ elime aldım.

John kılıcın ucunu kına yerleştirdi. Kerise bir şeyler fısıldadı.

Km epey bir güçle elimden kurtuldu; kerisin kılıcı ahşap kını kendine doğru çekiyordu.

"Söylediğim gibi," diye belirtti John, "bu akşam havasında değil ve rahatsız edilmek istemiyor."

Kılıcı kınından çıkardı, tütsüyü üzerine doğru tuttu ve kınına geri soktu. Bir kenara koydu.

Henky ona kılıcı düz olan son kerisi uzattı.

"Bu çok güçlü," dedi John. "Majapahit imparatorluğunun ilk zamanlarında yapılmış ve adı da Samar."*

John silahı benzer bir tarzda masaya koydu ve kılıç birden

* Keris'in ismini bilmek, onun üzerinde güç elde etmek anlamına geldiği için, Henky'i korumak adına silahın ismini değiştirdim.

yanan tütsünün üzerine gelecek şekilde hızla döndü.

"Sifu," diye seslendi Doris, "adını nereden biliyorsun?"

"Bana kendi söyledi," diye yanıtladı John. "Yapılışıyla ilgili her şeyi hatırlıyor, şartları ve zamanı. Adını da hatırlıyor. Beş yüz yaşından fazla."

John kerisi aldı ve tütsü kabını altına getirdi. Eğer bir metal parçasının mutlu olması mümkünse o da öyleydi. John silaha bir şeyler söyledi, sonra da onu masaya bıraktı. Tütsü çubuğunu tabağa geri koydu ve Henky'e döndü. İki adam arasında kısa bir konuşma geçti.

Ben mutlu görünen Doris'e baktım. O akşam, John eşliğinde geçmişte ruhlarla yaşadığım tecrübelerimin ona doğrulanışı gibiydi.

"Sifu," diye sordu, "keris bunları nasıl yapıyor?"

"Çünkü onda yin gücü var," diye yanıtladı. "O, pratik amaçlar için kullanılan bir ruh."

Tütsü çubuğunu düzeltmek için uzandım. Tabağın kenarına doğru yuvarlanmıştı ve düşüp Formika masayı yakacağından endişeliydim.

Keris Samar çok hızlı bir şekilde dönerek beni kesmeye çalıştı. Elimi tam zamanında, John dışında herkesin nefeslerini tuttuğu bir anda çektim.

"Dikkatli ol!" dedi Henky. "Onların kendi akılları vardır, bilirsin."

Kerise baktım; bir şekilde onunla nasıl baş edeceğimi biliyordum. "Senin tütsünü almaya çalışmıyorum, dostum," dedim. "Sadece onu masaya yerleştiriyordum."

"İngilizce anlamaz," dedi John. "Ama devam et ve onunla arkadaş ol."

Silahı bir elimle kabzasından dikkatlice tuttum ve tütsü çubuğunu diğer elimle altına getirdim. Konsantre oldum ve sanki komşumun benden hoşlanmayan köpeğine yapıyordum gibi yatıştırıcı düşünceler aklıma getirmeye çalıştım.

Her ne kadar bunu bekliyor olsam da, keris uğultular çıkarırken, ellerimde titreştiğini hissetmek ürperticiydi.

"Özrün kabul edildi," dedi John. "Onu aşağı indir." Öyle yaptım.

"Gerçekten de çok güzel ve bize neler yapabileceğini göstermek istiyor," dedi John. Kılıcı tekrar kınına soktu ve kabzası onu gösterecek şekilde yere bıraktı. John gülümsedi ve bize baktı. "Şunu izleyin." Kerise kısa bir bakış attı. "Samar!" dedi ve kılıç kınından tamamen çıkararak, açık eline doğru hızla fırlıyvermişti.

Keyiflenmiştik.

"Tekrar görmek ister misiniz?" diye sordu John ve biz de elbette ki onayladık.

Kerisi tekrar çağırdı ve kılıç bir kez daha atladı. "Hoşnut etmeye çok hevesli," dedi Doris.

Bildiğim bir golden retriever aklıma gelmişti. Huyları ne-redeyse birbirinin aynıydı.

John, Samar'ı kabzasından tutup kaldırdı ve tütsüyü altına getirdi. Keris mutluluk içinde titredi. John gülmeye başladı ve silahı kınına sokup Henky'e uzattı.

"Bebekler gibi," dedi. "Kendi aklı var ve düşünceleri de çok komik."

Tam o sırada John'un Lovely adındaki Lhasa apso'su topuklarına doğru hızla geldi. Hayvanın tüylü sırtını okşamak için eğildim. Lovely bir süre etrafı kokladı, Doris'le biraz bo-ğuştı, sonra da zamanını geçirecek daha ilginç bir şeyler bulmak için gitti.

"Bir kerisin ruhu da bunun gibidir," dedi John, Lovely'i göstererek. "Eğer onu düzenli şekilde okşarsan ve severen ve beslersen, sadık ve mutlu olur. Eğer onu açıkta bırakır ve umursamazsan, tekmellersen ve döversen, çirkinleşebilir."

"Zekaları aynı düzeyde mi?" diye sordum.

"Hayır. Kerisin bilinci o kadar da gelişmiş değildir."

"Sifu," diye seslendi Doris, "onunla konuşabiliyorsun çünkü yin ve yangı birleştirebildin doğru mu?"

"Doğru."

"Peki ya bizler? Bizleri duyabilir mi o?"

"Evet. Anlayamayacağınız bir tarzda, sizi duyabilir ve görebilir ve algılayabilir. Onunla konuşamayan sizlersiniz. Yin gücünü algılayabilmeniz için, rüyalarınızı nasıl kullanacağınızı da öğrenmediyseniz, Üçüncü Seviyede olmanız lazım."

"Tibetli Budistlerin *milam* adını verdiği bir rüya meditasyonu vardı," dedim.

"Evet ve Endonezyalılar da Müslüman azizlerin mezarlarına gidip oralarda uyurlar," dedi Henky. "Onlarla iletişim kurmayı umarlar. Bu ruhlar insanlarla en çok rüyalarında konuşur ve sorularına burada cevap verir."

"Sifu," diye sordum, "kerisin yangı var mı? O yüzden mi hareket edebiliyor?"

"Hayır. Metal iskeletinin içine sıkıştırılmış yin gücü var. Yangı benim arzum doğrultusunda benden alıyor. Ama yin gücü olduğu için, yangı emebiliyor ve sizi koruyor. Eğer bir kişi, yin ve yangı birleştirmeyi becermişse, o zaman kerisi hareket ettirebilir ve onunla kendi isteğiyle konuşabilir."

Aklımı kemiren bir şeyi, eğer doğruysa inanılmaz gelecek bir şeyi açıklığa kavuşturmak istiyordum. "Sifu," diye sordum, "Samar yaratılmış bir varlık, öyle değil mi?"

John bana ilgiyle baktı. "Hayır, Kosta, temel noktayı kaçırıyorsun. Denildiği gibi, iyi deneme ama sigara isteme. Samar yaratılmış bir varlık değil. Bir zamanlar varolan bir insanın uzantısı."

"Bunu açıklayabilir misin, Sifu?"

"Gücümü ilk geliştirdiğimde," dedi John, "kerisin yeteneklerini merak etmiştim. Bir antikacı dükkanında, paslanmaya yüz tutmuş güçlü bir keris buldum. Mağaza sahibi kerisin büyüülü olduğunu anlamamıştı, bilirsin. O silah beş yüz yaşındaydı, ama adam onun hurda olduğunu düşünüyor ve öyle davranıyordu. Birkaç dolar vererek onu aldım ve eve götürdüm. Yeteneklerimi kullanarak kökenlerini araştırdım. Kerisin tam ortasında, metalin tabakaları arasına gömülmüş halde, Sanskritçe harflerle yazılmış büyüünün olduğu bir kağıt

parçası vardı. Çin tılsımına, *fuya* çok benziyordu. O noktada bir keris imal etmenin tekniğini anlamıştım."

"Nedir bu fu?" diye sordu Doris.

"Bir efsun, koruma ve şifa için yapılan Taocu bir tılsım," diye yanıtladım onu hızlıca ve John'a döndüm.

"Bir fu kişiliğimizden gelir," dedi John. "Bir fu yaptığımızda bilincimiz ve gücümüzü efsuna geçiririz ve orada o güç özel bir amaca hizmet eder. Örneğin, bir kerisle konuştuğumda, aslında kerisi imal eden kişinin ruhuyla konuşuyorumdur. Bu kişi geçmişte kendi yaşamgücünün ve ruhunun bir bölümünü kerisin tam kalbinde bulunan *fuya* geçirmiştir."

Arkasına yaslandı. "Fu bir anten gibidir," diye devam etti. "Biliyorsun, gençken ve meditasyon yapmak isterken, geceleri ciddi sorunlarım oluyordu çünkü burada yani tropikal bölgelerde çok fazla sivrisinek vardır. Koruyucu almaya gücümüz yetmiyordu ve püskürtücü kimyasallar da henüz geliştirilmemişti, bu yüzden bitmek bilmeyen saldırıları yüzünden odaklanmakta sorun yaşıyordum. Liao Sifu bana sivrisinekleri çekecek bir fu yapmayı göstermişti. Odaklanacak, bir kağıt parçasının üzerine efsunu çizecek ve içine gücümü koyacaktım. Sonra onu arka bahçeye gömecek ve bu yöntemle istediğim kadar meditasyon yapmak için huzurlu olacaktım.

Bitirdiğimde, fu'yu yırtacaktım ve sivrisinekleri azat edecektim. Her zaman için yüzlercesi bir arada olurdu."

"Sivrisineklerin kağıda geldiğini mi söylemek istiyorsun?"

"Evet. Ama efsunu etkin kılan benim yaşamgücümdü."

"Bir fu ne kadar süre etkili olur?"

"Bütün bu maddelerin zaman sınırlaması vardır ve enerjilerinin sürekli olarak yenilenmesi gerekir," diye yanıtladı John. "Kerisin durumunda, metal beden doğal olarak yin gücünü iyi saklar. Keris bir aile yadigarı olduğu zamanlarda, onu saklamak için yapılan seremoniler sayesinde gücü her yıl yenilenir. Ama bilirsin, bir fu yapmak için, uygulayıcının benimki gibi yetenekleri olması gerekir. O zaman bile hayatın boyunca bir veya iki fu yaparsın. Öyle kolay bir iş değildir. Turistler

alsın diye Taocu tapınaklarda satılan funun gerçek gücü yoktur. Onlar taklittir. Sahte Rolex gibi tıpkı.”

Doris sessizdi. “Kulağa tıpkı büyü gibi geliyor,” dedi en sonunda.

John omuz silkti. “Belki bir şekilde. Büyü veya sihir, hangisini isterseniz, tanım olarak dış enerjileri özel bir görev veya arzuyu yerine getirmek için kullanmaktır. Daha açık konuşursak, fu bizim kişiliğimizden geldiği için büyü değildir. Kimse bir fu yapmak için ruhları uyandırmaz. Her halükârda Doris, bu kerisleri büyülu olarak görsen de, bunları ben yapmıyorum. Bir sihirbaz değilim ben. Hayatım boyunca yaptığım neikung eğitimleri bu gibi şeyler üzerinde bana güç sağlıyor.”

Funun ölü zanaatkârın ruhuna yöneltilmiş bir anten olduğunu düşünmüştüm. “Sifu,” dedim, “bana bir keresinde bir ruhun yalan söyleyemeyeceğini anlatmıştın. Bu aynı zamanda onun yaratamayacağı anlamına geliyor, doğru mu?”

“Evet, Kosta. Evet yaratmaya izin veren yin ve yangın bir araya gelmesidir. Dünya üzerindeki bütün yaşamı özel yapan da bu niteliktir. İnsan, yaratmak için bütün yeteneğini kullanabildiği biyolojik vasıflara sahip olmasıyla çok daha eşsizdir.”

“Beyinlerimiz.”

“Evet.”

“Bu yüzden, keristeki bu fu, bu anten, zanaatkârı bilgiyle besler ve onun da dünyada etkili olmasını sağlar,” dedim.

“Evet, ama yalnızca yin gücüyle,” diye yanıtladı John.

“Yeterince açık. Gücünün ne kadar etkili olduğu fuya bağlıdır doğru mu? Bu tıpkı bilgisayar programlamak gibi öyle değil mi?”

(a)

(b)

Şek. 1. Negatif güçlere karşı korunma için kullanılan tipik bir Çin Budist fusu gösterilmiş (a). Tılsımı büyülemek için kullanılan Sanskritçe bir hece resmedilmiş (b). Buna karşın imgenin kendisi “büyü-lenmiş” değil. Bunu kopyalamak ve kullanmaya çalışmak size fayda sağlamaz.

“Hem evet hem hayır. Zanaatkârın kişiliği, yin ve yangın etkileşimiyle onun hayatı boyunca şekillenmiştir. Şimdi ise yalnızca yindir; gelişemez, yalan söyleyemez veya yaratamaz. Ne söylediğini anlıyorum. Ama onun hükümleri fu tarafından sü-zülür ve bir ruh olması gerçeği nedeniyle de sınırlıdır. Bu doğru.”

Doris, John’a baktı. “Doğru mu söylüyor? Tılsımı hazırlarken harfleri yazmak –ister Sanskritçe isterse Çince olsun– bir tür programlama yapmak anlamına mı geliyor?”

“Ona yakın,” dedi John. “Süreci başlatma yollarından biri. Sen de bir programlamanın sonucu değil misin? Sen bebekken bir tür bilgisayar olan beynin, dış uyaranları girdi olarak okur. Verileri işler ve yıllar içinde kişiliğin oluşur. Bu da, senin bir insan olarak aynı oranda yin ve yanga sahip olman dışında, buna çok benzer. Keris ise buna sahip değildir. Bir fu yapmak, bir şekilde, doğum yapmak gibidir. Esasında bir parçanı bir başka şeyin içine koyarsın ve bu anten belli bir süre boyunca hayatta kalır.”

John bir sigara yakmak için durdu ve arkasına yaslandı. “Sorun şu ki,” dedi, “çoğu Endonezyalı ve Malezyalı aile keris-

lerine, alelade bir anlayışın sadık refakatçileri gibi değil de, ki gerçekten de öyledirler, bir tapınma nesnesi gibi davranırlar.”

Doris, sırtıtmakta olan Henky’e baktı.

John gülümsedi. “Henky öyle değil. Gerçek şu ki, bir kerisin daha önce bahsettiğim iki sınırlılık nedeniyle fizik alanında Nobel Ödülü alacağından şüpheliyim.

“Samar epey zeki bir örneği bunun. Kerise bir ev hayvanı gibi davranılması, beslenmesi ve bakılması gerekir, ancak asla bir tanrı gibi tapılmamalıdır ona. Bu çok ciddi bir hatadır ve arkadaşlarıma sitem etme nedenlerimden biridir. Bazı insanların kerislerine dua ettikleri bile oluyor!”

Lovely yine koşarak gelmişti. John onu yukarı kaldırdı, kucağına aldı ve okşamaya başladı. “Bir kerise böyle davranılması gerekir –veya konumuz bu olduğu için bir fuya– sadık bir dost ve koruyucu gibi. İstedığınızde onu okşarsınız, ama ona dua edeceğinizden şüpheliyim, eder misiniz? Yalnızca bir tane Tanrı vardır ve insanların yalnızca O’na tapmaları gerekir.”

Bu basit açıklamaya bir şey ekleyemezdik. Belki de John’un etrafında gördüğüm şeyler arasında keris ve fu kavramı en hayret verici olanlarıydı. Doris’in de bu sonuçlardan epey etkilendiğini görebiliyordum.

İnsanlığın tüm mit ve efsaneleri gerçek olabilir miydi? Birden benim için pek çok şey aydınlanmıştı. Akademik eğitim yılları, ezoterik gerçekleri araştırırken kafamı duvarlara vurmamla sonlanmıştı. John’la birlikte geçirdiğim anlar ise aklıma bir fırtına gibi dalmış ve beni on yıllardır bezdiren sorulara yanıtlar bahşetmişti.

Doğaya karşı bir anlayış yakalayabilmiştim.

Onunla neler yapacağımı zaman gösterecekti.

John beni dikkatlice inceledi ve başını salladı. Belki de yüzümde aklıma üşüşen düşüncelerimi yansıtan bir şeyler görmüştü. Doris ve ben sersemlemiş şekilde ayağa kalktık ve iyi geceler diledik. Eve gitme zamanıydı.

O günden beridir yüzlerce keris gördüm; bazıları çok güç-

l yken diğ rleri daha az g        , ama hepsinin de farklı bir ki iliği vardı. Bu olgunun beni b        i ise hi  bitmedi. Bu b      , kerisin b        n ger  ekliğine ikna olduğuma dair basit bir doğrulamayla kapatacağım. Şu an i in, herhangi ba ka bir Şey s         anlamsız olacak.

Onuncu Bölüm

GERÇEKLİĞİN DOĞASI

Atina'nın kuzeyindeki, Evia adasındaki bir kumsalda, nihayet bilincin hipernormal durumlarına girdiğim bir günbatımındaydım. Yarı lotus vaziyetinde oturuyor, İkinci Seviye egzersizleriyle meşgul oluyor, yang ch'imi geri çekiyor, dantienime gönderiyor ve yogiler gibi nefesimi tutarak onu içerde baskılıyordum.

Ansızın bir helikopter veya bir teknenin pervanesine benzer (aslında ilk başta bir teknenin geçtiğini düşünüyordum) bir pırpır gürültüsü duydum. Gürültü gittikçe artıyordu. Birden her şey karardı: Ulu Tanrım, saldırıya uğruyorum, diye düşündüm. Rahatsız edici bir duygu değildi yine de, hatta hoşnut edici bile denebilirdi. Bir süreliğine, korkmaya başlayıp ch'imi geri çekene kadar, bütünüyle farkında ve bilinçli olarak bu olguyu gözlemledim.

Dünya yeniden eski haline geldi ve birkaç saniye başım döndü. Güçlü hissediyordum, zayıf değil. Bu bir saldırı değildi. Başlamış olduğum alıştırmaları bitirmek istediğim için, ch'imi yeniden aşağıya gönderdim. Birden, pırpır eden gürültü geri geldi, ancak bu kez daha kaygı vericiydi. Süreci yarıda bıraktım ve geri çekildim. Üçüncü bir tekrar aynı sonucu

yaratmıştı. Çok ileri gidiyordum. Titreyen bacaklarımın üzerinde doğruldum ve Doris'in beklediği yere doğru yürüdüm.

Öfkelenmişti. "Sanırım bana sadece yirmi dakikalığına gi-deceğini söylemiştin!" dedi.

"Aslında ben, kastettiğim, sanırım. . . geç mi kaldım?" diye kekeledim.

Zaman nereye gitmiş? diye düşündüm. Yogacı bir tekrar genellikle bir dakika sürerdi. Akşam yemeği için yerel bir tavernaya gitmeden önce yirmi deneme yapmak istemiştim.

"Sen neden bahsediyorsun? Burada durup kırkbeş dakikadır seni izliyorum! Bir seferinde tam yirmi dakika boyunca hareket etmedin. Endişelendim."

Şok olmuşum. Görünüşe göre, yirmi dakika veya daha fazla bir zaman, nefesimi tutmuş ve bütün zaman farkındalığımı kaybetmiştim.

Vakit kaybetmeden John'u aradım.

"Kutlarım," dedi.

"Kutlarım da ne demek?"

"İyi bir tecrübe. Bu, İkinci Seviye'de iyi ilerlediğini gösteriyor."

"Bunun olması bekleniyor muydu?"

"Elbette."

"Pırpır eden gürültü de neydi? Sufi bir dostum onun dantienin çakra tekerinin dönme sesi olduğunu söyledi."

Güldü. "Gerçekten mi? Farkındalığını dantienine nakletmeyi başardın hepsi bu."

Hepsi bu mu? John'un etrafındayken mucizevi olan rutine ve yüce olan da müşteriye dönüşüyordu. Dalga geçilmeden veya kınanmadan böylesi bir bilgiyi Batı dünyasına nasıl getirebilirdim? En uygun şekilde nasıl davranabilirdim? Ve bunu kendi heveslerimi ve umutlarımı koruyarak nasıl yapabilirdim? Yukarıdaki olayın geçtiği sırada aklımdaki en öncelikli düşünceler bunlardı ve iyi de sebeplerim vardı.

Liao Sifu'nun hocama güçlerini halka açık yerlerde sergile-

meyeceği, çıkar için veya kötü niyetle kullanmayacağına dair söz verdirdiğini hatırlarsınız. John, 1996 Mayıs'ında bir kitap ve film için işbirliği yapmaya karar vermesinden sonra, otuz dört yıl önce ölen ve 1992'de göğe yükselen hocasına danışmıştı. Liao Sifu'nun bilincine ulaşmak için, John on günden fazla oruç tuttu ve bilincini dışarı ve uzağa göndererek derin meditasyona girdi. Liao Sifu bu işte ilerlemekte bir sorun olmadığını söylemişti. Zaman olgunlaşmıştı ve insanlık hazırды.

Aynı zamanda John'u bu çabanın karmasını taşıyacağımız konusunda uyarmıştı. Eğer insanlığa meditasyonun, ch'ikungun ve neikungun gerçek yararlarını öğretebilirsek, o zaman gerçekten de büyük hayır işlenmiş olacaktı. Eğer istenmeyen sonuçlar çıkarsa ve bir Frankenstein yaratırsak, o zaman da karma çok kötü olacaktı.

Başlangıçta hocam için bir kitap oluşturma görevini üzerine aldığımda, yazdıklarım hakkında güvenini almak için ünlü bir bilimsel otoriteye olan ihtiyacı çabucak görebilmiştim. John'un Hocasına ettiği yeminin yüklediği sınırlandırmaların da farkındaydım: Klinik koşullar altında halka açık bir gösteriye izin yoktu. Bu engeli aşmak için ortaya koyduğum plan ise basitti: John'un gerçekten hastalığı olan birini iyileştirmeye izni bulunuyordu ve akupunktur tedavileri boyunca kullandığı bu elektrik oluşturma olgusu herhangi bir klinik psişist için yeterli bir kanıt sağlıyordu. Stratejim, hastalığı olan seçkin bir otorite bulmak, John'la bir terapi seansı ayarlamak ve bu adam veya kadını bizi desteklemeye ikna etmeyi ummaktı. John böylelikle, bu kişinin aynı zamanda unvan sahibi bilim adamları olan öğrencilerinin önünde, filme çekilerek eksiksiz bir gösteri yapabilecekti. Bizlerden çok az vardı.

Yanımızda doğru bir kişinin yer alması yeterli olacaktı. İnsanların fikirlerini yoklayarak ve ünlü araştırmacılarla görüşmeler ayarlayarak uzun saatler harcamıştım. Böylesi iki görüşmeden önce John en son saniyede geri adım atmış ve ben de gerekli telefon görüşmeleri yapmak zorunda kalarak adamları (büyük olasılıkla o an, Dinamo Jack'in bir dolandırıcı ol-

duğunu düşünmüşlerdi) aramıştım.

Umut kıran pek çok aydan sonra, 1997 Nisan'ında Andreas ve Handoko'yla buluştuğum Endonezya'ya döndüm. O zamanlar Chang Sifu bize halka açık gösterinin söz konusu bile olmayacağını bir kez daha hatırlatmıştı: Hocasından bir kitap ve film hazırlamak için izin almış olsa bile, Liao Sifu'ya verdiği söze hâlâ bağlıydı. Bunu izleyen yuvarlak masa tartışmalarında Andreas, halihazırda Hocamızın neler yapabileceğine tanıklık ettiği ve *Ring of Fire* ile John'u ilk kez tanımamızı sağladığı için film yapımcısı Lawrence Blair'ı* projeye dahil etme fikriyle geldi. Bu iyi bir fikirdi. Ertesi sabah Bali'ye gitmek üzere uçağa bindim ve Blair'i aramaya koyuldum.

Lawrence Blair ve John on yıldır konuşmamışlardı. Hocamız kendini kandırdığını düşündüğü Blair'e kızgındı. John'a göre, *Ring of Fire*'ın orijinal sahneleri onun yeteneklerinin bilsimsel bir belgeleme için filme alınmasını amaçlıyordu, ticari kullanımı değil. Lawrence, hocamın kızdığını öğrenince John'dan korkmuş ve ondan on yıl boyunca uzak durmuştu.

Aynı akşam Dr. Blair'le Ubud'daki evinde buluştum. Olayın özünde bir yanlış anlaşılma vardı. Blair, John'la konuşurken Malayca bir kelime olan *dokumentair*'i kullanmıştı. Chang Sifu, bu kelimeyi "belgesel" olarak yorumlarken, aynı zamanda Blair filmi kullanmak için tam yetkili olduğuna inanıyordu.

O hafta bu iki adamı, Lawrence'ın *Ring of Fire*'da varolan sahneleri kullanan ikinci bir belgesel yapması niyetiyle bir araya getirmiştım. Görüşme çok iyi geçmiş olmalıydı ki John beklenmedik bir karar vermişti: Dr. Blair'e, Henky'nin de yardımıyla John'la ilgili yeni bir belgesel çekmesi için izin vermişti. Kendi projeme devam etmekte özgür olduğum için derin bir nefes almıştım.

Sadık kalmam gereken bir gündemim vardı. Kendim gibilere, Batı tekniği üzerine derecesi ve aynı zamanda savaş sanatlarında tecrübesi olan, John'un neikung eğitimlerini

* Giriş ve Birinci Bölüm'e bakınız.

ortolojik yaklaşım ve Batı bilimiyle birleştirebilecek insanlara ulaşmak istiyordum. İnsanlığın böyle bir birikime, ne Doğulu ne de Batılı ama ikisinden de biraz olan erkek ve kadınlara doğru evrimleşmesi çok ama çok zaman almıştı. Yatırımdan faydalan- manın zamanı gelmişti. George Lucas'ın Jedi adını verdiği kişiler belki de ete kemiğe bürünmeye başlayacaktı.

Ama bu hiç de kolay olmayacaktı, çünkü kuralların dışına çıkılmaması gerekiyordu. John etrafındakilerin sözlerini tutmadığı zaman başlarına neler geldiğini bizzat görmüştüm. Böylesi bir olayı okuyucuyla paylaşmalıyım:

Havada Bir Değişim

Yağmur fırtınası patlak verdiğinde, Yunanistan'ın kuzeyinde bulunan köyümden Atina'ya dönüyordum.

VW Golf arabamın içinde, hem dostum hem de savaş sanatlarından öğrencim olan yirmi sekiz yaşındaki pilot Spiro da vardı. İlkbahar zamanlarıydı, her yerde çiçekler açmıştı ve Paskalya gelip geçmişti. Güneş parlıyordu ve gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu.

Birdenbire, Spiro'unun babasının bir enfeksiyon yüzünden böbreklerinden birini kaybetmesini göz önünde bulundurarak, konuşmamızın seyri ölüme ve ahretin varolma potansiyeline doğru çevrilmişti. John'u yaklaşık bir yıldır tanıyordum ve gördüklerimi birilerine anlatmak için yanıp tutuşuyordum. Buna karşın, gördüklerimi anlatmamam konusunda katı talimatlar almış ve John'a bu konuda söz vermiştim.

Fırsat bu fırsat diyerek, Spiro'ya Endonezya'da öğrendiklerimi ve ölümden sonraki hayat hakkında nasıl hiçbir şüphem kalmadığını anlattım. Ona, John'un bana öğretmiş olduğu ak dalga ve kara dalgayı anlatmıştım.

Birden bire ön cama bir su kütlesi çarptı. Ben de göremediğim için silecekleri çalıştırdım. Yeni sürülmüş tarlaların ya-

kınından geçiyorduk. "Bir fıskiye'nin yanından geçiyor olmayız," dedim Spiro'ya. Ama onu görmemiş olmam da garipti.

Yarım dakika ya geçmiş ya geçmemişti ki ben arabayı yeniden sürmeye başladım. Sular dizginlenememiş bir hırçinlikle ön cama çarpmayı sürdürüyordu. Silecekleri en son hızlarında çalıştırmaya devam ediyordum.

"Hayır, bu bir yağmur fırtınası," dedi Spiro. O da şaşır-mıştı. Profesyonel bir pilot olarak havayı iyi tanır-dı ve bu yoğunlukta yağması şöyle dursun yağmur yağacağına dair bile belirti yoktu. Yağmur bizi öylesine şiddetle hırpalıyordu ki etrafımı zar zor görebiliyordum.

Sessizlik içinde ilerliyorduk. Bir mil kadar sonra garip bir şey fark ettim. Yolun ters yönünden bize doğru gelen arabaların silecekleri çalışmıyordu.

Geçtiğimiz yerlerdeki toprağa baktım. Kuru görünüyordu!

"Bu ne tür bir yağmur fırtınası böyle?" diye bağırdım.

Aynı zamanda, yolcu koltuğundan ufak ve korkmuş bir sızlanma sesi duymuştum. "Bana anlattıklarının arasında söylememen gereken şeyler mi vardı yoksa?" diye sordu Spiro. Ona baktım. Korku ve şaşkınlıktan bembeyaz kesilmişti.

"Bilmiyorum," dedim. Durum, sanki bir çizgifilm vücuda gelmiş gibi çok gerçeküstüydü ve ben de kendimi eğlendirmeye başlamıştım. Sırıttıyor ve gökyüzüne bakıyordum.

"Üzgünüm Sifu," dedim. "Bir daha olmayacak."

Son birkaç nihai damlayı da takırtıyla üzerimize bıraktıktan sonra yağmur aniden kesilmişti. Ben hemen frenlere asıldım ve hızla arabadan çıktık. VW arabam sırlıslıkla olmuştu. Bir hafta boyunca tropikal fırtınaların ortasında bırakılmış bir arabaya benziyordu. Biz yolun kenarında dururken sağımızdan solumuzdan geçen diğer arabalar, tümüyle kuruydu. Güneş eskisi gibi parlıyordu. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu.

Spiro gözlerimin içine baktı. "Tamam," dedi, "ister bunları olmamış kabul edelim ve ben yoluma gideyim isterse de bunlar olmuş olsun ve benim de eğitime başlamak gereksin." Bir anlığına durdu ve gülümsedi. "Bana Birinci Seviye'yi ne zaman gösterebilirsin?"

Eve döner dönmez John'u arayarak olayı anlattım. Hıçbır

şeye mani olmayarak beni cezalandırmıştı.

“Bu benim Hocamdan geldi!” dedi. “Bir dahaki sefere söz verdiğin zaman, ne pahasına olursa olsun tut!”

O günden beridir verdiğim her sözü tutarım. Kendi gururum ve açgözlülüğümden korkuyorum, anlarsınız, ve mümkün merteye onların farkında olmaya gayret ediyorum. Bu kitabı yazarken, örneğin, John’u Batı’ya tanıtmakta incecik bir ipin üzerinde yürüyor gibiyim. Ben de iyi ve kötü eylem ve niyetlerimin karmasını ödemek zorundayım. Kötü olan beni korkutuyor. Kalbim, saflığın çok uzağında ve ellerim de olmasını istediğim kadar temiz değil.

TEKERLEĞİN YENİDEN KEŞFİ

Tekrar tekrar söylediğim gibi, amaç Doğu’nun biliminin Batı’nın boyunduruğu altına girmesi değil, daha ziyade ne Doğulu ne de Batılı olan yeni bir bilim yaratmak. Bilimsel kuram her zaman için Dr. Fritjof Capra’nın* sözleriyle açıklarsak –en iyi anlamda bir tahmin, fiziksel gerçeklik sürecinin altında yatanları modelleme ve belgeleme girişimidir. Örneğin, klasik Newton kuramı büyük, yavaş hareketli kütlelerin davranışını canlandırmak için çok yeterliydi ancak elektromanyetik alanları ve atomik ölçüyü nitelendirmekle ilgili sorunlar yaşıyordu. Dünyadaki düşünürlerin denemeleri ve sıkıntılarını izlemek eğlenceli olabilir (eğer akıllı insanların başları önde koştururken kafalarını duvarlara çarpmalarını izlemekten zevk alan tipte bir insansanız). İki yüzyıl önce, örneğin, insanlar yanmayı doğru şekilde anlamadığı için, varolduğu düşünülen *filogiston* adında hayali bir maddeye inanıyorlardı. Yanma konusundaki

* Capra, Fritjof, *The Tao of Physics* (New York: Bantam New Age Books, 1977).

yetersiz bir modelin ortaya çıkardığı başarısızlık, kimya kuramındaki gerçek ilerlemeye karşı başa çıkılamaz bir engeldi. "Bilmiyorum" demeye asla gönüllü olmayan günümüz bilim adamları, ölçülemeyen filogistonun varlığını bütün madde-lerde bulunan oksitlenmeyi besleyen bir madde olarak ilan ettiler. Elbette ki böyle bir madde yoktu.

Bir bilim adamı olarak ben gözlerimle gördüklerimi yok saymam ve eğer John dünyadaki en iyi sihirbaz (veya genetik bir canavar değilse), onun onlarca insanı kandırması için bir neden yok. Bu metnin metafizik yönünü tamamıyla John'un kişisel izlenimleri ve yanılgıları olarak göz ardı edebilirsiniz, ancak benim ve binlerce insanın tanıklık ve tecrübe ettiği enerjileri göz ardı edemezsiniz. Buna ek olarak, John'un güçlerinin genetik bir mutasyonun sonucu olduğu varsayımı geçerli değildir, çünkü bütün öğrencileri eğitim süresi boyunca onun açıkladığı enerjilerle kendi bedenlerinde karşılaşmıştır. Bir dövüş sırasında, örneğin, beni ani bir yumrukla sersemleten öğrencilerimden birini neredeyse kazara öldürüyordum. Tepki olarak, sol elimle onu engellerken sağ avucumla göğsüne hafifçe vurdum, kalp krizi geçirip yere yığıldı. Böylesi bir tepkinin makul bir açıklaması ve de o kişinin hastanelik olmasının bir izahı olamaz. Sağlıklıydı ve neyse ki şimdi de öyle.

Bilgi birikimimizin köşe taşı fizik bilimidir. Çoğu insan günümüzde kuantum fiziğini doğru kabul ediyor veya bu bilime güvensizlikle bakıyor. Aslında, bizler füzyonun fiziğini öğrenene kadar nükleer gücün başımıza bela olmaması için ivedi bir pratik uygulama gereklidir. 1905'te Albert Einstein (o zamanlar İsveç patent ofisinden bir memurdu) bugün klasik haline gelen ve kuantum mekaniğine dönüşecek olan görecelilik üzerine yazılarını bastırdığında Newtoncu fizikçiler topluluktan korkunç bir karşılık görmüştü. Bu feryatlara karşın, yirmi yıl içinde, adanmış, parlak adamlardan* oluşan, ulusal

* Einstein, Max Planck, Niels Bohr, Werner Heisenberg, Erwin Schrödinger, Wolfgang Pauli, Paul Dirac ve Louis de Broglie.

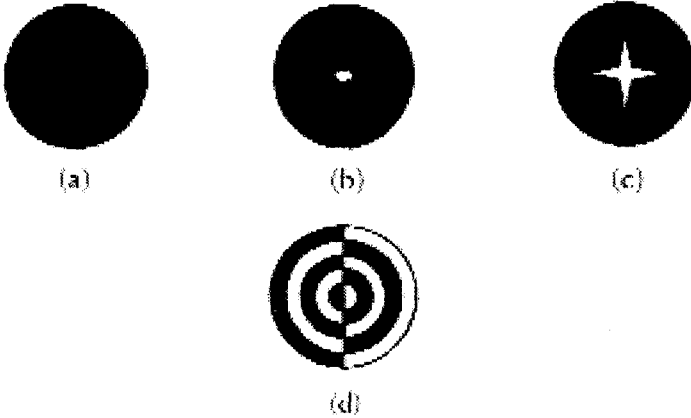
sınırların ötesinde çalışan bir ekip; kuantum kuramının temellerini çürütülemez şekilde hazırlamışlardı. Ana fikir suydu ki, insanın evreni algılayışı bilimsel topluluk tarafından oluşturulan kavramları yerle bir ederek, sersemletici biryirmi yıl içerisinde radikal ve ani biçimde değişmişti. Bilimsel kuramın daimi ve her şeyin üzerinde olduğunu düşünmek –böylelikle kendi hayatlarımızdaki güvensizlik de azalır– daha avutucudur. Gerçek şu ki, bilimsel kuram gerçekliği açıklama girişiminde daima değişmektedir. Ve ben daima değişmektedir kelimesini evrimleşmektedir yerine kasten kullanıyorum, çünkü çoğu durumda düşüncenin kurulu kalıplarını terk etmek çok devrimcidir.

Atomun gerçekliği anlaşılmaya başlandığında bilimsel topluluğun yaşadığı şoku hayal etmeye çalışın. O zamana kadar insanlar, atomların katı kütlelerin inanılmaz ölçüde sert, bölünemez parçacıkları olduklarını varsayıyordu. Kuantum mekaniği (ve X ışınlarının keşfi) onların çoğunlukla boşluklardan oluştuğunu, yalnızca birbirleriyle ilişkide olduklarını ve olasılık kanunlarıyla tanımlanabildiklerini göstermişti.

Görecelilik kuramı ve kuantum mekaniği, zaruri olarak, holistic ve ekolojiktir. İnsanlığın sosyal evrimi ne kadar ileri gitmiş olursa olsun, onların keşfi çok yeniydi ve onlara müşfik bir tepki gösterilmesi için yeterli zaman geçmemişti henüz. (Gerçekte, onların baştaki türevsel güçleri –nükleer güç– bugüne kadar negatifti.) Onların pozitif taraflarını önümüzdeki elli yılda göreceğimiz kesin. Şu an için kuantum kuramını yaratanların, buldukları yeni fiziğin Doğu'nun mistizm modelini ne kadar yakından takip ettiğini bilmek güven vericidir. Bu kişilerden çoğu kendi buluşlarını daha iyi anlamak için Doğu'nun bilgeliği üzerine çalışmıştır. Niels Bohr, 1937'de Çin'i ziyaret etmiştir. On yıl sonra Danimarka kralı tarafından kendisine şövalye nişanı verilirken, kadim Doğu ve Batı bilimi arasındaki uyumu kabul etmek adına giysisine arma olarak t'ai chi (yin-yang) sembolünü seçmiştir.

Bir an için John'un hem yeteneklerinin hem de kuramlarının ispatlandığını varsayalım. Böylesi bir bilginin insanlığa neler sunabileceğine değinmek istiyorum. (Daha detaylı bir yaklaşım için Ek İki'ye başvurun.) MS üçüncü yüzyılda Çinli bilgeler, varlıkların Tek Kaynak'tan yaratıldığını ve ona geri döneceğini belirttiler.¹⁵ Zaman ve uzayın başlamasından önceki durumu simgeleştirmek için, ileride Taocular denecek bu kişiler, bir daire ile simgeleştirdikleri *wu-chi* (tam çevirisi, "uçsuz bucaksız"), kuramını ortaya attılar. Wu-chi, içinde bütün şeylerin kendisinden oluşarak farklılaştığı özün bulunduğu hareketsizlik durumuydu.

Bu durumda bir hareket anı, saf yang belirliyordu. Yin ve yang arasında ta'i chi (nihai uç) durumunu oluşturan bir etki-leşim vardı. Burada yin ve yang, henüz ayrı olmalarına karşın, birbirlerinin gücünü etkisizleştirerek kucaklaşırlar.

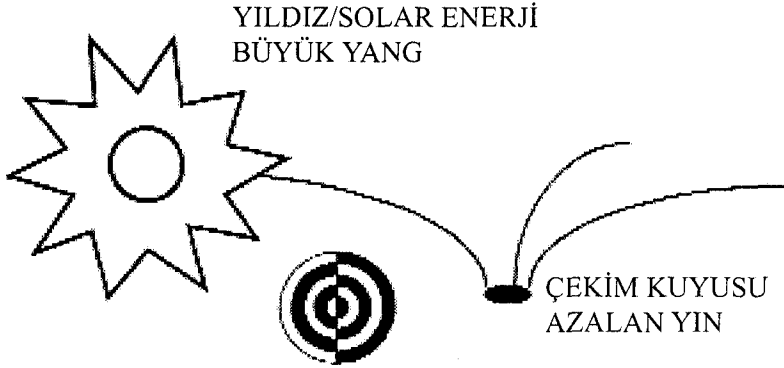
Şek. 2. (a) Wu-chi, saf yin. (b) ve (c) dinginlikteki hareketin kıvılcımıdır; yang, yinin merkezindedir. (d) Tai chi; yin ve yang kucaklaşmış ve dengelidir.

Eğer John'un kuramları ve şekil 2'deki model kesinse, bizim evren arketipimiz kilit bir unsurdan yoksun demektir: "Big

Bang”den* önce varolan özün, bizim mevcut fiziksel evrenimizle daimi bir etkileşim içinde, hareketsizlik (yin) ve hareketin (yang) bir ve tek olarak dengeli halde olması gerçeği.

Böylesi bir koyutun, dünyadaki bilim adamlarının gözlemlediği ve bildirdiği fiziksel kuramdaki tutarsızlıklardan sorumlu olduğu rahatlıkla söylenebilir. Yin kesin olarak Hendrik Lorentz ve Jules-Henri Poincaré’in,^{† 16} peşinde koştuğu “eter” değildir, ama pek çok heyecan verici olasılık sunabilir.

John bir keresinde bana aşağıdaki kilit ifadeyi ifşa etmişti: “Dünya üzerindeki her şey yangıdır, ama dünyanın kendisi yindir.” Bir bilim adamı olarak benim için, bu çekim kuyularının gezegenler ve tekilliklerle ilgili olduğu ve t’ai chi sembolü tarafından dengenin evrende aşağıdaki şekilde bulunduğu anlamına gelmektedir:

Şek. 3. Makrokozmetik yang ve yin.

* Big Bang olduğunu varsayarak söylüyorum. Çin modeli aynı zamanda enerjinin sürekli üretilme ihtimalini ve evrenin başlangıcı ve sonu olmayışını da barındırmaktadır.

† Yeterince ilginç şekilde, Poincaré bir saatin etere doğru hareket ettiğinde, zaman olarak yavaşladığını doğru kabul ederken, aslında yin enerjinin niteliklerinden birini tasvir ediyordu.

Bu basit diyagram inanılmaz şeyler önermektedir. Öncelikle ben yang ch'i'nin solar bir olgu olduğu konusundan son derece eminim.* John şunu söylemişti, "Yang ch'i havadadır. Doğa onu yaratır." Daha önce de belirttiğim gibi renginin mavi olduğunu görmüştüm. Bir neikung öğrencisi olarak, yang ch'inin devamlı olarak dantienimin içinde biriktiğini hissedebiliyorum. Tıpkı Çinli klasik metinlerin tasvir ettiği gibi sıcak. Bu iki gözlem de Wilhelm Reich'in orgone üzerine yaptığı çalışmayla örtüşüyor. Aynı zamanda görünen o ki, yang ch'inin yoğunlaşması, artan yükselmeyle artıyor. Diğer bir deyişle, yang ch'i yerçekiminden kaçma eğiliminde (yogilerin dağlara çıkma nedeni). Eğer bu da bir gösterge ise, yang ch'i'nin vücudumun içinde yukarı çıkmayı istediğini hissedebiliyorum. Yang ch'inin varlığı, insan türü olarak ne denli çıldırmış olduğumuzu açıkça gösteriyor: Geçerli hayat tarzımızın çevreyi yok etmeye meyilli olduğunu göz önünde bulundurursak ve doğanın temel yaşam enerjisini deveren ettirdiğini ve ürettiğini varsayarsak, doğayı yok ederek kendimizi öldürüyoruz.

John'un evren modelindeki büyük sürpriz ise yin enerjisi-dir, çünkü kayıtlı hiçbir fiziksel olgu gibi davranmamaktadır. Onu hiçbir şey açıklayamamaktadır; ne telekinezi, ne de zihin kontrolü. John pek çok kez onu vücuduma geçirmişti ve yarattığı duygu daha önceki hiçbir şeye benzemiyordu. Soğuk bir hücum gibiydi, bir kış ayazı, uzay boşluğundaki bir vakum gibi. Klasik Çin kuramı yin ch'inin yapısını açıklarken *kann* (su) sözcüğünü kullanır; benzer şekilde yang ch'ie *lii* (ateş) der. Her iki isim de yerli yerindedir.

Enerjinin korunumu kanunu fiziğin temel direğidir. Kari-des çiftliğindeki olay sırasında, John yin ch'i'yi bizim bedenlerimize geçirmişti ve havalı tüfekten çıkan kurşunları yakalamıştık. Kurşun saçmalarda herhangi bir bozulma olmadığı

* Gerçekten de, şuna inanıyorum ki, ışık fotonları gibi yang ch'i de ne bir parçacık ne de bir dalga, ama ikisi birden.

gibi ısı yayılımı da olmamıştı.

Bu ise kurşunun enerjisinin muhafaza edilmediğini, daha ziyade, bir şekilde varolmayı kestiğini akla getirmektedir. Geçerli fizik kanunları altında, bu mümkün değildi.

Böylesi bir uzay zaman süreklisinin, pasif ama mevcut olarak dünyamızda varolma ihtimali çıldırtıcı derecede heyecan vericidir. Yin, madde ve uzay-zaman gelmeden önce varolan ilksel kaostur. Dünyamızda varolana benzeyen bir düzen, t'ai chi sembolü tarafından tanımlanan etkileşimden gelir. Yin, yanga karşı savaşıyor, ancak güçlerinin dengesi hayatı yaratır. Yaptığım hesaba göre, yin ve yang ch'inin doğasını anlama, insanlığa, yerçekimine karşı durma gücü, ışık hızından daha yüksek hızlara ulaşma kabiliyeti ve zamanın sırlarına karşı kesin ipuçları verecektir. Bu tahminler için geçerli nedenlerim var.

Levitasyon

Barselona'daydık. John, Endonezya içişleri bakanıyla Avrupa'yı turluyordu. Kendisi yanında olduğu zaman adamın daha güvenli hissettiğine dair bir sır vermişti bana şakayla karışık.

John, elindeki Endonezya fıstıklarının hatırı hutur yiyerek otel odama gelmişti. Bana bir çanta fırlatmış ve bir şezlonga çöküvermişti. Birkaç dakikalığına ufak bir sohbet yaptık. Sonra aniden konu döndü dolaştı ch'inin biyofiziksel bilimlerle ilişkisine geldi.

"Ch'iyi bir mikroskobun altında inceleyemezsin," dedi John. "Ch'i bizim varlığımızın araştırmasıdır, basit bir madde değildir. Örneğin, eğer ch'in varsa doğa kanunu olarak tanımladığın şeyleri bertaraf edebilirsin. Duvarlarda yürüyebi-

lır, yerden yükselebilirsin, pek çok şey yapabilirsin."

"Levitasyonu katediyorsun," dedim. "Öyleyse meditasyondayken yerden yükselen yogilerin hikayeleri doğru. Bunu yapabilir misin?"

"Elbette!" diye yanıtladı. "Bu numarayı öğrenmek yalnızca birkaç ayımı alır, ama büyük bir olay değil. Yerden yarım metre kadar yükselip o seviyedekeyken oturabilirsin. Hiçbir yöne hareket edemezsin, yalnızca yere geri inebilirsin."

"Evet, ama. . ."

"Amaları boşver!" diye araya girdi. "Ch'i sahibi olan herkes bunun nasıl yapılacağını öğrenebilir. Hiç de zor değil!" Ağzından çıkan son sözleri bir iki saniyelğine düşündü, sonra ekledi, "Ama önce ch'i sahibi olman lazım."

"Bunu bana gösterebilir misin, Sifu?"

John hayalkırıklığı içerisinde bana baktı. "Tabii," dedi ve ayaklarını tam lotus pozisyonunda çaprazlayarak yere oturdu. Dinginleşti ve görünüşe göre nefesi durdu. Bir süreliğine Doğulu bir mistiğin heykeli olarak kaldı.

Sarsılmadan ve aniden, neredeyse doğrusal olarak, yerden on beş santim kadar yükseldi ve orada kaldı.

Nefesim boğazımda düğümlenmişti; yarım dakika kadar sonra John yere geri indi.

"Halı sentetik," dedi kalkarken, "yoksa çok daha yukarı da çıkardım."

Ona tekrar tekrar teşekkür ettim. Etkilenmemi garipsemiş gibiydi. Bu onun için büyük bir olay değildi; insanın özünde yatan kapasiteyi sergilemesi dışında yararsız olan bir hokkabazlık numarasıydı.

"Akşam yemeğine gidiyoruz," dedi kapıda. "Geliyor musun?"

"Yine Çin yemeği mi?" diye sordum.

"Evet. Caddenin aşağısında güzel bir Çin restoranı var."

Ensemdeki tüyler diken diken olmuştu.

"Sifu," dedim, "sana bir şey sorabilir miyim? Hollanda, Almanya, İsviçre, İtalya, Nice'e gittin ve şimdi de İspanya'da-

sın,doğru mu?" Başını salladı. "Bütün bu zamanlarda yalnızca Çin yemeği mi yedin?"

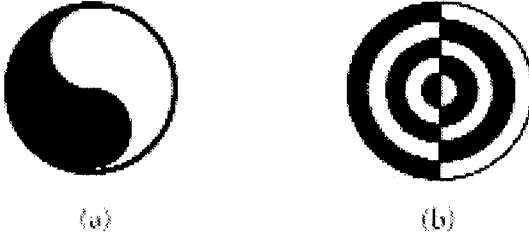
"Elbette hayır!" diye yanıtladı kızgınca. "Bazen de Thai yemekleri yedik!"

Modern matematiğin John'un kuramlarına nasıl uygulanabileceği konusunda hızlı bir bakış açısı için Dr. Ilya Prigogine'in* çalışmasına bakın. 1977'de kompleks kimyasal sistemlerin kendilerini, kendi istedikleri yapısal ilişkilere göre örgütleyebildiklerini göstererek Nobel Ödülü almıştır. Diğer bir deyişle, bu öz-örgütlenme evrenin temel niteliklerinden biriydi. Bu kimyasal sistemler, hücre oluşturmamaları ve yenilememeleri dışında canlılarınkı gibi hareket ediyorlardı. Bu gibi öz-örgütlenmeli sistemler, neyin canlı olarak düşünülüp neyin düşünülmeyeceği konusu hakkında bir orta nokta olarak görünür. Gerçekten de, son yıllarda hayatın ne olduğuna dair yerleşik kavramlarımız sert darbeler almıştır. Örneğin virüsler, bizim bugünkü tanımlamamızla canlı olarak görülemezler, çünkü yaşayan bir hücrenin dışına çıktıklarında gerçek bir "yaşamsal durumları" yoktur. Ona evsahipliği eden birine bulaştıklarında ve bir hücreye girdiklerinde, hücreyle birlikte bir sistem oluştururlar. Bu sistem öz-örgütlenmiş bir tarzda işler. Diğer pek çok biyolojik yaşam döngüsü örneğinin aksine virüs-hücre sistemlerinin amacı sistemin hayatta kalması değil, orijinal hücrenin yok olması pahasına yüzlerce yeni virüsün ortaya çıkmasıdır. Belki de böylesi bir etkileşim yalın şekilde yin ve yang güçleriyle açıklanabilir.

Virüsleri bir yana bırakırsak, kompleksite ve kaos teorisinin yin ve yang arasındaki etkileşimi modelleyen matematik formülü içinde barındırdığına ikna oldum. Aynı şekilde, bu metnin de böylesi bir modelin formüle edilmesi için gerekli dürtüyü sağlayacağını içtenlikle umuyorum. Modern kültür tarafından popüler hale getirilen yin-yang imgesinin yanlış yo-

* En çok, dengesiz istatistiksel mekaniğe yaptığı katkılarla ve tersinmez süreçlerde zamanın etkisi üzerine geliştirdiği kuramlarla bilinir.

rumlandığı konusuna yeterince vurgu yapamadım. Tekrar tekrar söylediğim gibi yin ve yang zıt güçlerdir.* Yine de, hayatın kendisi paralel şekilde hareket eden yin ve yang enerjilerinin bir birleşimidir. Aynı şekilde, arkaik t'ai chi sembolü (bkz şek. 4b) aralarındaki dengeyi bugün kullanılan modern sembolden çok daha iyi açıklamaktadır (şek 4a). Şekil 4a tarafından önerilen biçim yin ve yang'ı akış ve yapıları gereği değişken haldeyken tasvir eder.

Şek. 4. Yin ve yang dengede. (a)'da gösterilen şekil gerilim altında; neikung eğitiminin Dördüncü ve Beşinci Seviyeleriyle ilgilidir ve yükseltilmiş enerji durumlarına ihtiyaç duyar. Bu sembol, popüler çalışmalarda yanlış biçimde, (b)'de (MS üçüncü yüzyıl tasviridir) tam olarak resmedilen yaşamgüçlerimizin dengesinin doğa halini tasvir etmek için kullanılıyor.¹⁷

Arkaik modelin yin ve yang'ı en üretken dengelerindeyken, iki enerjinin hayatı oluşturmak için birleştikleri anda daha iyi resimlediği söylenebilirken, modern sembol zaman içindeki değişimlerini daha iyi tasvir eder. (Örnek olarak, kırmızı dev aşamasındaki bir yıldızın –büyük yang– bir kara deliğe veya daha küçük olan yin'e dönüşmesi verilebilir. Bu konuda daha fazlası Ek 2'de var.) İnsan vücudundaki modern t'ai chi sembolü ise tam anlamıyla simyasaldır ve varolmak için yükseltilmiş enerji durumlarına ihtiyaç duyar (bir kez elde edildiğinde, kalıcı hale gelir).

* Enerjinin sabit durumundan ziyade zaman içindeki intikal ve akışını tasvir eden, daha yeni şekil simyasaldır. Yıldızların evriminin geçerli astrofiziksel modeli bunu anlamamıza yardımcı olur. Görüleceği gibi, bir yıldızın kırmızı-dev aşamasına doğru gelişmesi ve karadeliğe müteakip dönüşümü büyük yangdan yine bir intikali düşündürmektedir.

Bu bölümü son bir bombayla kapatacağım. Yini uzay-zamandan önceki ilksel nitelik olarak düşünün. Kendi yang tabiatımızın muhalif tamamlayıcısını düşünün. Bizzat John da yin enerjisini yangla olan etkileşimi sayesinde algılıyor. İki enerji bir araya geldiğinde (hepimiz gibi) bir elektrik akımı hissediyor. Yang ch'i hayat için hem bir ön gereklilik ve hem de onun bir sonucu olduğu için –ve onu benim de inandığım şekilde solar bir enerji olarak varsayarsak– onun mevcudiyeti de maddenin yaratılışının ardında bir niyetin yattığı anlamına gelir. Yin'den yang'a doğru olan sürekli gelişimimize hayatın evrimsel kaydı içerisinde tanıklık edebiliriz. Evrenimiz yang ve yin güçlerinin bir dengesiye, bazılarında bu güçlerden biri diğerinden daha fazla bulunur. Suyun bir yin elementi olduğu düşünülür. Hayat akışkan haldeki tek hücreli canlılarla başlamıştır. Bitkilere, balıklara doğru evrimleşmiş ve nihai olarak yinden amfibiler biçiminde katı haldeki kıyılara adım atmıştır. Evrimsel sürecimiz karada devam etmiştir. Her çağ ile birlikte biraz daha büyümeye devam ediyoruz.

Kadim Çinlilerin, yin-yang kuramının tam anlamıyla geliştiği MÖ 1000'le MS 300 arasındaki evrimsel süreci anlamış olma ihtimalleri yok gibi görünüyor. Dahası, Tao Te Ching tarafından da ifade edildiği ve John tarafından da onaylandığı gibi, hayatın düzenli olarak varolması için canlı varlıkların (bitkiler, hayvanlar, bakterilerin) birbirine paralel şekilde işleyen hem yin hem de yang ch'ie sahip olmaları gerekiyor. Ahşap bir masa yang ve cansız iken, bir ağacın hem yini hem de yangı vardır ve canlıdır. Özet olarak, söylemek istediğim şey, yin ve yang enerjilerinin gerçekliği Yaratıcı bir Tanrı'nın varlığına dair umutlarımıza ve evrenin, *hayatın kendi kendisini üretmesi niyetiyle gerçekleştirildiği* fikrine inancımızı artırıyor.

Bu ise katı mantığın egemen olduğu çağımızda, belki de her şeyden fazla hayret verici bir idraka yol açıyor.

Son Söz

BİR NEFES İÇİN BEKLERİM. . .³

BÜYÜMENİN SIRLARI

İnsan, bizler tarafından “Evren” olarak adlandırılan bütünü bir parçasıdır. . . Aksi bir yanılgı (müstakil olmaya dair) bizim için bir hapishanedir. . . Görevimiz ise bütün canlı varlıkları ve doğanın bütününi kendi güzelliği içinde kucaklamak için şefkat çemberimizi genişleterek bu hapishaneden kendimizi kurtarmak olmalıdır.

Albert Einstein

Bu kitap sizler için Harikalar Diyarı’na yapılan bir seyahatten daha ötesi olmayabilir. Mantıklı bir kişi, okuduğu her şeyle hemfikir olmak konusunda çok ileri gitmek istemeyebilir. Örneğin, bizzat ben projeye bu denli yakından ilgilenmeyip ona dışarıdan bakıyor olsaydım, büyük ihtimalle olumlu bir yar-

³ Roger Zelazny’in *For A Breathe I Tarry* romanının başlığına gönderme yapılmış (ÇN)

gıya varmakta tereddütler yaşırdım. Diyelim ki, John Chang'ın eşsiz yeteneklerini binlerce tanık doğrulayabiliyor. Belki de yüz kadar kişi de, benim gibi, öne çıkmaya ve mahkemede onun, pek çok kişinin ustalık kazandığı (şimdiye dek), bizlerin paranormal yetenekler diye etiketlediğimiz şeyler hakkında bilgi sahibi olduğuna dair yemin etmeye gönüllü olacaktır. Bir kuşkucu için bu, Chang Sifu'nun inandığı her şeyin bilimsel açıdan doğrulanabilir olduğu ve bir kutsal kitap gibi düşünülmesi gerektiği anlamına gelmez. Bir bilim adamı olarak, ben böylesi bir düşünce tarzıyla tartışmam ve tartışmayacağım.

Böylesi işlevsel bir analizi bir adım öteye götürebilirim. Farzedelim ki sizler hem benim içtenliğimi ve hem de hocamınkini kabul ediyorsunuz: Burada yazdıklarımın hepsi doğru ve sizler de buna inanıyorsunuz. Yine de bütün bu çabanın ardında ne gibi bir amaç olduğunu merak etmek için nedenler vardır. Kastettiğim, bütün bu sıkıntı ne için? Bu metinde sunulan derslerle pratik olarak ne kazanılması amaçlanıyor? Burada ifade edilen her şey gerçekçi ve doğru olsa bile, gündelik varoluşumuzu nasıl ve niye etkilesin?

Cevap çok basit. Eğer gündelik varlığımız tehlike altında olmasaydı –bu çalışmanın sağladığı derslere ihtiyacımız olmasaydı– kanıtları da asla olmayacak, bu kitap da asla yazılmayacaktı.

Çin ezoterik geleneğinin esası dünyadaki olayların akışına müdahale etmemektir. Yine de bu geleneğin zaman zaman tarih içerisinde yıkıldığını ve pek çok hocanın (Pai Lok Nen ve Mo-Tzu gibi) uygun gördükleri yerde kendi karmalarıyla dünyanın karmasını birleştirerek adeta bıçak sırtında yürüdüklerini görürüz. Hiçbir Taocu usta, Yetmiş İkinci Seviye'de olanlar bile, tanrı değildir. Hepsi de, biraz arınmış da olsa insani arzular ve duygularıyla birlikte insan kalmışlardır. Bu duyguların en önde geleni sevgi ve kendi türü ve insan kültürü için duydukları endişedir. Tabiri caizse dünyayı takıyorlardı ve her zaman için olanları oturup seyretmezlerdi. Bazen müdahil de

olurlardı ve bu da öyle bir zamandı.

Chang Sifu'nun kendi öğretilerini dünyaya açma nedenlerini bilmiyorum, ama kendiminkileri biliyorum. Bu yüzden, bu bölümde kendi adıma konuşmak istiyorum. Sonraki yazılar kendi ideallerim ve kanaatlerimdir ve Chang Sifu'nun öğretilerini açıklama ihtiyacı duymamaktadırlar. Buna karşın, benim mantığımın çoğu onunla geçirdiğim tecrübeler üzerine kuruludur. Dolayısıyla da, doğabilecek hatalar bana, beğeniler ise hocama aittir.

Kuşku uyandıran bir dünyada yaşıyoruz. Görünüşe göre, açgözlülük en büyük günahımız, bizim Batılı yaşam tarzımızın yapısında olan büyük bir kanser. Asla, "Bu benim için yeterli," diyemiyoruz ve bu da bizim çöküşümüzü hazırlıyor.

Pek çoğumuz farkında değil veya sadece umursamıyor ama yaşam standardımız gezegenimizi ve kendimizi mahvediyor. Bedenlerimizin ve dünyamızın yok oluşu hakkında konuşacağım, ama bunu yapmadan önce, açgözlülük konusuna değinmek istiyorum.

Soyut şeylerle baş etmek zordur. Açgözlülüğü nasıl tanımlayabiliriz? Pek çok sözlük onu "yakıcı ve bencil bir duygu" olarak tanımlar. Bu tanım da herhangi bir başkası kadar iyidir. Ben ise, açgözlülük nedeniyle acı çeken insanın en sonunda kendi kendine zarar vereceğinin farkında olmadığını belirten *sağgörüsüz* terimini kullanmayı tercih ediyorum. O kişi aslında bunu görecektir algıya sahip değildir.

Zamanında algılama çok mühim bir kişisel özelliktir ve anlaması da bir o kadar güçtür. Kriterleri doğru şekilde değerlendirmek için kendimizi olaylardan sıyırmalı, olaylara bütünüyle tarafsız şekilde bakabilmeliyiz. İçinde antilop ve biyologun geçtiği, çok kullanılan bir model vardır örneğin. Bir antilop sürüsü için, bir aslan sadece öldürme ve parçalama niyeti güden kötü bir varlıktır. Buna karşın bir biyolog için aslanın büyük plan içerisinde bir amacı vardır. Yırtıcı hayvan aslında avının hayatta kalmasını ve sağlığını devam ettirmek-

tedir. Doğanın kontrol ve dengeler sistemi içerisinde, biri varılmadan diğeri de olamaz. Ancak antilop, bunun aslana bağı olduğunu görecektir algıya sahip değildir ve bundan kurtulmaktan başka hiçbir şey istememektedir.

Ne yazık ki hayat da buna benzer. Arzularımız ve peşin hü-kümlerimiz bizi dünyaya dosdoğru kendi bakış açımızla bak-maya teşvik etmektedir. Cehalet ve açgözlülüğün ikiz aksiyomları bizi gerçeğin uzağına götürmeye de hizmet eder çoğunlukla. Bazen insan kitlesi, kendilerine ve başkalarına zarar verecek noktaya gelene kadar, çarpıtılmış bir bakış açısı-nda ayak diretebilir. Pek çok kültür bu anlayışla yok olmuştur. Modern zamanlarda yaşayan bizler sınırları çok zorlasak da, neyse ki kendi imhamızı durdurabilecek zamana ve araç-lara sahibiz. Çoğu insan bizlerin eski mitolojideki tanrılar gibi olduğunu fark etmiyorlar bile, çünkü neredeyse sınırsız güç ve bolluğa sahibiz ancak onu doğru şekilde kullanabilecek sağduyudan yoksunuz.¹⁸

İnsan içgüdüsel ve evrimsel olarak bir yük hayvanı gibidir, keşfetmek ve kendi başına karar vermek yerine takip etmekten daha mutlu olur. Toplumumuzun liderlerinin yönetimi altın-dayken, bizim iyiliğimiz üzerinde olumlu veya olumsuz etki bıraktığına bakmaksızın, olup bitenleri göz ardı etmeye zorla-nana dek çoğunlukla işleri oluruna bırakırız.

Sosyodinamik biliminin günümüz ve çağımızda bir fizik veya kimyadan daha az ilerlemiş olduğunu düşünmek hata-dır. Dünya liderlerinin halklar üzerindeki kontrolünün ölçüsü analiz edildiğinde şaşırtıcı düzeydedir. Ve dünya, içinde dar-görüşlüce yaşayanlar için son derece bağışlamaz bir yer olabi-lir. Doğadaki pek çok olgu üssel ilerleme kanununu takip eder. Bu ana kural en başından beri bizi felakete doğru götürmek-tedir.

1972'de Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden (MIT) Pro-fesör Dennis L. Meadows'un başkanlık ettiği uluslar arası bilim adamları ekibi, Roma Kulübü'nün yönetiminde MIT'te gerçekleştirilen bir bilgisayar simülasyonunun varolan eği-

limlere dayalı olarak dünyadaki kaynakların azalışını izlediği bir çalışmanın sonuçlarını yayınladı. Geçmişte başka bilim adamları, özellikle de jeolog M. King Hubbert tarafından 1950'lerin başlarında aynı sonuçlara ulaşılmıştı, ama MIT çalışması dünya siyasetçilerinin ilgi gösterdiği ilk çalışmaydı. Dr. Meadow'un araştırması neticede kitle pazarı için basılmıştı ve 1970'lerde milyonlarca satarak klasik bir bestseller olan *The Limits of Growth*,* 1990'lara gelindiğindeyse unutulmuştu. Temel olarak, simülasyon, dünya nüfusunun üçte birinin açlık nedeniyle 2100 yılında öleceğini ortaya koyuyordu. Ekosistemimizin yok olması ve dünya finansal temellerinin çökmesi dünyadaki bu kıtlığı teşvik edecek ve ona eşlik edecekti.

Bu olgunun tezahürleri Afrika, Hindistan ve Güneydoğu Asya'da belirgindir. Çok az insan bunu umursuyor görünüyor. Örneğin, Yunanistan'da belli bir yılda etek boylarının kısalıp kısalmayacağı veya yeni bir talkşov hostesinin göğüslerinde silikon olup olmadığı (ya da gerçek olup olmadıkları) konusunda, hemen yanibaşında bulunan Arnavutluk ve Kosova'daki milyonlarca aç insanın akıbeti konusundan daha fazla ter dökülüyor.

O halde, açgözlülük ve cehaletin sürekliliği göz önüne alındığında, acaba Profesör Meadow'un modeli tarafından öngörülen yıkıma ne kadar yakınız? Şu an için, simülasyon rahatsız edici biçimde rotasında ilerliyor.

Küresel ısınmanın sorumsuzca endüstrileşme ve orman katliamının bir sonucu olduğu inkâr edilemez bir gerçek örneğin.

Birleşmiş Milletler ve Dünya Meteoroloji Örgütü, durumu izlemek ve bir eylem planı önermek için İklim Değişikliği üzerine Devletlerarası bir Panel (IPCC) oluşturdu. Bugüne kadar IPCC, küresel ısınmayla ilgili olarak gelecekte ne bekleyebileceğimizi analiz etti. İşte size kısa bir özet.

Gezegenin ortalama sıcaklığı 2025 yılına kadar yılda bir

* Meadows, Dennis L., et al., *The Limits of Growth* (New York: Signet Books, The New American Library, 1972).

santigrat derece artacak ve 2100 yılında buna yılda iki derece daha eklenecek. Bu, kulağa çok fazlaymış gibi gelmeyebilir ama bunun gezegenin her tarafında birörnek olmayacağı akılda tutulmalı. Kutuplardaki sıcaklıklar, ekvatordakilerden çok daha fazla artabilir ve karalardaki hava sıcaklığı denizlerdekinden çok daha fazla olacaktır. (Bir başka modele göre ise, kutuplardaki buz tepelerinin erimeye başlamasını takiben, kutupların daha da soğuyacağı ve yüksek enlemlerde bir buz çağıının başlayacağı yönünde).

Yerleşik rüzgâr biçimleri değişecek. El Niño buna bir örnek. Asya'daki musonlar Amerika'daki musonlar haline gelebilir. Yağmurda tüm dünyada bir artış olacak, ama bu yağmur da eşit şekilde dağılmayacak. Orta enlemlerde yıllık yağış miktarının yüzde 5'ten 10'a çıktığını görebiliriz, ancak gezegenin zaten kuru olan bölgeleri daha da kuruyacak. Belki de Birleşik Devletler'in *güneşkemer*i lakaplı eyaletleri, örneğin, bir noktada uçsuz bucaksız çöllere dönüşecek. Sert iklimsel olgularda bir artış olacak: kasırgalar, fırtınalar ve sellerde. Eğer son üç yılda meydana gelen aşırı seller ve fırtınalar bir gösterge ise bunları halihazırda görüyoruz demektir.

Önümüzdeki on beş yıl içerisinde, tarımda kullanılan topraklar kuraklaşacak ve verimsizleşecek. Yaklaşan sıcak iklimde ekinlerin büyümesini garanti altına almak için tarım daha yüksek yerlerde yapılmaya başlanacak. Buz kütleleri gerçekten de eriyor. Bilim adamları okyanusların seviyelerinde şimdiden sonra her on yılda bir altı santimetrelik bir yükseliş bekliyor.

Ve elbette ozon tabakası! Yedi yıl önce, biz Akdeniz kökenliler için iki faktörlük bir güneş koruyucu yeterli kabul ediliyordu. Şimdi ise 24 faktör seviyesindeki güneş koruyucuları sürmemiz ve cilt kanserinden korunmak için "güneş şiddeti uyarılarını" dikkate almamız gerekiyor.

Mart 1997'de Ulusal Bilim Kurumu, şüpheye yer bırakmaksızın Antarktika'daki balık türlerinin yüksek güneş radyasyonu nedeniye artan mutasyon oranları ve genetik anormallikler yüzünden zarar gördüğünü saptadı.

Bu ise, ilkbahar mevsimi boyunca, Antartika'daki ozon seviyesinin UV radyasyonundan korunduğunu garanti eden limitin yüzde 50 aşığına düştüğünü doğruluyordu.

Yukarıdakileri söyleyen biri olarak, aynı zamanda sentetik maddelerin gerekli yerlerde kullanılmasının harika olduğunu da belirtmek istiyorum. İleride bu bölümde de tartışacağım gibi, polimer ve sentetik maddelerin insanlığa gelecek için verilmiş anahtarlar olduğuna dair şüphe yok. Teknoloji ve tıpta gördüğümüz ilerleme onlarsız mümkün olmuyor.

Hayır, bahsettiğim konular çözümü zor mevzular: açgözlülük ve cehalet, başka da bir şey değil. İlkel koşullar altında yaşadım. O kadar da iyi bir şey değil. Burada anlatmaya çalıştığım nokta, Batı uygarlığının başarmaya ihtiyacı olan şey nesnelerin, eylemlerin ve sorumlulukların hassas bir dengesi. Çocuklarımız ve çocuklarımızın çocukları bizim kararlarımızın ve tembelliğimizin bedelini ödemek zorunda kalacak. Hal böyleyken, onlara olan sevgimiz arzularımızı dizginlemeli.

Karma kelimesi “sonuç” olarak tercüme edilir. Her zaman sorumluluk alarak eylemler yapmanıza gerek yoktur. Aynı zamanda, eylemsiz kalarak da sonuçlara önyak olabilirsiniz. Bizler Batı'da seçilmiş temsilcilerimize istedikleri gibi davranma hakkı veriyoruz. Bu yüzden de suçun bir bölümünü biz sırtlanmalıyız. Öğrencilerimden biri, bir keresinde, sırf iktidar açlığı olan bir diktatör ülkelerin yönetiyor diye, Iraklı vatandaşların evlerinin yok edilmesine ve sevdiklerinin öldürülüşüne seyirci kalmayı hak edip etmediklerini sordu. Ona olumlu cevap vermiştim, çünkü onlar ilk başta hayatlarını onun kontrol etmesine izin vererek ne yazık ki bu olayın kolektif sonucununa katlanmak zorunda kalmışlardı. Üssel büyüme kuralı altında, Saddam Hüseyin'in, yönetmek için çok güçlü hale gelene kadar güç anlamında büyümesine izin vermişlerdi. Doga çok da affedici değildir.

Peki tüm bunların Chang Sifu'yla ne ilgisi var? Hiçbir ilgil yok ve çok ilgisi var. Yukarıda özetlenen korku hikâyeleri hayatın yalın gerçekleri, ama aynı zamanda örnekler olarak da

iş görebilirler. John Chang bu kitabı yazmayı bir tek şey için istedi: dünyadaki insanların ufkunu genişletmek ve onlara şüpheye yer bırakmayacak şekilde, hayatlarının düşündükleri kadar sınırlı olmadığını göstermek. Bazen insanlara bir ipucu vermek bile yeterlidir. Her türlü mucize gerçekleşebilir. Aklima, aşçı olarak bir tuna gemisine gizlice binen, tuna gemilerindeki yunus katliamını baştan sona filme aldıktan sonra tuna endüstrisine diz çöktüren Greenpeace üyesi geldi. Bu adam yangını çıkaran ilk kıvılcımı ateşlemişti. Bu kitabın da benzer tarzda bir işlev görmesini umuyorum.

Chang Sifu'nun dersleri sıradan insanlara olduğu kadar dünya liderlerine de yöneliktir. "Bakın," diye seslenir baştakilere, "evren bir zamanlar düşündüğünüz gibi basit ve düz değil. Şu an yaptığınız gibi, geleceği düşünmeden veya yapacaklarınızın cezalarını düşünmeden davranamazsınız. Eylemlerinizin bedelini ödemek zorundasınız. İnsan varlığının şu an farkında olmadığınız farklı yönleri var." Belki de liderler umursamayacaklardır. Dünyadaki her din aynı uyarıları yapmadı mı? Pek çok güçlü insan kendini bunlardan muaf hissederek çünkü onların kendi kişisel din veya itikatlarının geçerliliğine dair herhangi bir kanıt yoktur. Tarih bize böylesi bir tavrın yanlış olduğunu göstermiştir.

Daha önce zikredilen Greenpeace üyesi bir yana, bir insanın gayretlerinin tarihin akışını nasıl bu denli sık değiştirebildiğini görmek de hayret vericidir. Günümüzdeki Batı uygarlığı temelinde hâlâ 17. yüzyıl bilim adamlarının yaklaşım ve metodolojisi üzerine kuruludur: Francis Bacon ve René Descartes'in.

Bacon modern bilimdeki ampirik yöntemin kurucusudur. Bir filozof ve politikacı olarak, insanın "doğayı ele geçirmesi ve onu bizlere hizmet etmeye zorlaması gerektiğini" yazmıştır. Bacon insanın aslında doğayı köleleştirmesi gerektiğini, "onun ellerini ve ayaklarını bağlaması ve ona işkence etmesi gerektiğini, böylelikle onun bize sırlarını açıklayacağını" ileri sürmüştür. Bugün böylesi kelimeler deli işi gibi görünebilir. Tarihçiler

ise ünlü filozofun yalnızca o günün adalet sistemini yansıttığını bilirler. Bir insan onun nükleer atıkların boşaltıldığı bölgeyi ziyaret etmekten nasıl haz duyacağını düşünmeden edemiyor.

Descartes'e gelince, onun parlak bir zekaya sahip olduğuna kuşku yok. Aynı zamanda bugünkü sefaletimizin büyük bölümünü de ona borçlu olduğumuza dair şüphe yok. Descartes derin bir matematikçi, bilim adamı ve filozoftu, ancak onun yönetiminde Batılı insan dünyadan, doğal güçlerden ve kendi türünden, ölçülerini şu an keşfetmeye başladığımız oranda kopmaya başlamıştı. Gerçekte, Descartes'ın en ünlü dizesi "Cogito ergo sum," bu kopuşu açıkça ifade etmektedir. Beden ve aklı ayırarak ve vücudu değersiz ve aklın astı haline getirerek Descartes insan ve evren arasına –fiziksel olarak varolmayan, olamayan– bir uçurum sokmuştur. Descartes'in canlı hayvanlar üzerinde, vücutlarının yapısını saptamak için acı ve çaresizlik çılgınlıklarına aldırmandan deneyler yaptığı iyi bilinir. Onunki mekanik bir yaklaşımdı. Doğa analiz edilmesi gereken bir makineden daha fazlası değildi. İşlevsel analizler, sürekli artan detaylara aktarılmalı böylelikle, her öge, kendine has nihai sırrını teslim etmeliydi. İnsanı aya çıkartan hiç kuşku yok ki Kartezyen metoduydu. Diğer yandan, görünen o ki, Kartezyen metodunu benimseyerek dışlılara öylesine odaklandık ki yalnızca makinenin görüntüsünü kaybetmekle kalmadık, bu makinenin nasıl meydana getirildiğini de unuttuk.

Kopuş kelimesini tekrar tekrar kullandım (eminim bu metnin editörünü rahatsız edecek kadar çok) çünkü bu kopuşu tanımlayanın Kartezyen sistemi (ve ne yazık ki bugünün Batı toplumu) olduğuna inanıyorum. Endüstrileşme süreci –Kartezyen felsefesinin bir türevi olduğu aşıkâr– örneğin, zanaatkarı kendi ürününden koparmıştır. Diğer bir deyişle, montaj bandında çalışan her işçi, projenin yalnızca ufak bir bölümünü imal eder. Kendi değeri, ürettiği kısmi parça kadardır yalnızca. Bunun aksine, ortaçağın demircisi ürününüyle gurur duyar çünkü o başından sonuna kadar ona aittir. Parçalara delikler

açmaktan çok daha fazlasını yapabilecek olan, günümüzün (oraya herhangi biri tarafından dikilen) montaj bandı işçisi tatsız işine saygı duymaz ve haftasonunu (veya çalışmadığı herhangi bir zamanı) iple çeker. Batı toplumu bireyin haklarını artırmada ilerleme kaydetmesine karşın işçilik bir kez daha serflik haline gelmiştir.

Tersine, Japonlar uyguladıkları entegrasyon politikasından dolayı fabrika ürünlerinde yaşadıkları muazzam ticari başarılarının tadını çıkarmışlardır. Şirketin yöneticisi, sık sık montaj bandına gider ve işçilere yardımcı olur. Bütün beyaz yakalı işçilerin vakitlerini "bant üzerinde" geçirmesi beklenir. Bu yaklaşım, zanaatkârların geçmiş yüzyıllarda usulüne benzer şekilde insanlara yaptığı işin önemli olduğunu düşünmesine yol açarak üründeki birlik ve gurur fikrini beslemektedir. Hal böyle olunca, ürünler de iyi satılmaktadır.

Kopuşun dört bir yanını sardığı bir başka işlem de günümüz gıda endüstrisidir. Et üretim süreci korkunç bir hal almıştır. Hayvanlar ahırlarda tecrit edilir, hareket etmelerine izin verilmez, hormon ve geri dönüştürülmüş gıdalarla beslenirler ve en sonunda katledilirler. Hayatları tam bir cehennem gibidir ve geçmişteki mutlu çiftliklerle ve alabildiğine açık arazilerle hiçbir ilgileri yoktur. Et işlenir ve paketlenir ve süpermarketlerdeki temiz kaplarında görücüye çıkar. Günümüz çocuklarının yediği şeyin bir zamanlar yaşayan bir canlı olduğu hakkında hiçbir fikri yoktur. Meyve ve sebzeler ne yazık ki aynı oranda kötüdür. Kullanılan kimyasallar ve ilaçların miktarı, farkında olsak çoğumuzun meyve almayı bırakacağı orandadır. Denizlere ve denizlerdeki vahşi hayata durup dinlenmeden edilen tecavüzler ise daha da kötüdür. Onyıllar sonra denizlerde yiyecek balık kalmayacak.

Asıl konu şu ki, eğer toplum bir bütün olarak yerinde bir tavır benimser, bizler de izlediğimiz yaşam biçiminin dünyada gerçek bir yeri olmadığını fark edebilirsek bütün bunlar tersine çevrilebilir. Önceleri hiçe saydığı Çin tıp kuramlarını, birileri ona kendi dillerinde anlattığında olduğu yerde donup

kalan pek çok Batılı tıp doktoru gördüm. Descartes'in beklentilerinin aksine vücudun hücre yapısı sabit ve mekanik bir şey değildir. Aslında hücre biyolojisi kuantum kuramına benzer. Örneğin, pankreas yirmi dört saatte bir hücrelerini yenilerken, mide her üç günde bir yenilenmektedir. Vücuttaki beyaz kan hücreleri her on günde bir yenilenirken, organların en karmaşık ve muhteşemi olan insan beynindeki protein-bazlı dokuların yüzde 98'i her ay yenilenir. Bu yüzden, tıp doktorlarına Çin tıbbının -Kartezyen-bazlı Batılı tıp sisteminin odaklandığı temel anatominin ayrıntıları üzerine değil- durmaksızın değişim sürecine dayandığını açıklayarak yaklaşabiliriz. Genel olarak bu ayrım buzları kırmaya ve seyircilerin ilgisini çekmeye yeterli olacaktır.

Bu döngüyü sonlandırırken ve Chang Sifu'ya geri dönerken, şunu söylemek gerekir ki, dünyaya karşı bakış açınız, toplumsal yönünüzü olduğu kadar gayretlerinizi ve aksiyonlarınızı da yönetir. Eğer türlerimizi kurtarmak istiyorsak, Doğu mistisizmi (ve modern Batı bilimi) tarafından önerilen holistik bakış açısına dönmeliyiz. Sıradan insanlar olarak, çoğumuz için, Doğu'nun dersleri basittir. Tüketiciliğe meydan vermemiz veya özel-ilgi manipülatörlerinin direktiflerini izlememiz gerekli değildir. Herbirimiz kendimiz için düşünmeye ve kararlar vermeye yetkinizdir. Yaşam yolu denge, sonuç ve yalınlığı barındırır.

Taocu doktrin evrenin, gök, yer ve insandan oluştuğunu ve hepsinin birlikte Tao'ya vücut verdiğini söyler. Gelişimimizde bu gerçeği kabul etmemiz gereken aşamaya ulaştık. Etrafımızdaki her şey ve herkes yaşama hakkına sahiptir. Aslında hayatın bütünü kıymetli bir hediyedir ve ona böyle davranılması gerekir. Elimizdeki bütün bu güçlere karşın acaba hayatı anlayabiliyor muyuz? Kadim Çin bilgeliği her şeyin Tao'yla başlayıp ona döndüğünü anlatır. Benzer şekilde, teknolojimiz de güneş sistemimiz ve dünyadaki hayat hakkında bize pek çok şey söyleyebilir ve öğrendiklerimiz fazlasını merak etmek için bize sebepler sunar. Dünyamızın elementlerin rastgele

toplanması sonucu oluştuğu varsayımı artık geçerli değildir. Dünya aşağı yukarı dört milyar yaşındadır. Kompleksite kuramındaki son gelişmeleri dikkate alsak bile, bakteri veya tek hücreli hayvanlar formundaki yaşamın dünyanın varoluşuyla birlikte dört milyar yıl önce başladığını söylemek mümkün değildir. Tek bir bakteri bile iki bin enzim içerir. En cömert zaman değerlendirmelerinde bile bu tür enzimlerin bir bakteriye hayat vermek için rastgele bir araya toplanması için aşağı yukarı dört milyar yıl gerekir. İkinci sorun ise, evrimin çok düzenli ve maksatlı bir biçimde ortaya çıkmış olmasıdır. Geçerli matematiğimiz ve kuramlarımız canlı varlıklar arasındaki görünür kompleksite ve dayanışmayı açıklayamamaktadır.

Görünüşe göre, her şey Tao'nun bir parçası ise, onun unsurlarından birini, dünyadaki yaşamı anlamaktan epey uzakta'yız. Peki ya insanın kendisini? Bizim evrimimiz tam bir bulmacadır.

Modern insanlar yaklaşık kırk bin yıldır gezegende varolmaktadır. İçinde bulunduğumuz duruma nasıl ve niye geldik? Beyinlerimizin büyüklüğü, yaklaşık iki milyon yılda iki misline çıkarak evrimsel terimlerle patlama yapmıştır. Aslında beynin boyutundaki artış öylesine ani olmuştur ki bedenlerimiz bu büyümeye ayak uydurma fırsatı bulamamıştır. Annenin doğum kanalından geçemeyecek ölçüde gelişmiş bu beyinlerin bir sonucu olarak, insan yavruları gelişimleri içinde çok erken doğmak zorunda kalmıştır. (İnsan yavrusunun beyni yaşamının ilk yılında iki misli büyür.) Çoğu memelinin yavrusu doğumdan sonraki birkaç gün içinde yürür. Bunun aksine, insan yavruları bir yıl boyunca yürüyemez ve neredeyse üç yıl boyunca aciz durumdadır. Tamamıyla bağımlı olan bu çocuklar toplum düzeninin yeniden oluşturulmasını sağlarlar. Korunmayı ve iş yapmayı öğrenmeleri gerekir. İnsan denen hayvanın evrimsel tarihi hem evrimin standart sürecine ve hem de kompleksite kuramı tarafından sınırları çizilen öz-örgütlenmenin ilkelerine kafa tutar görünür. İnsanın on bin yıllık tarihini yakından incelediğimizde ise daha şaşı-

tıcı sonuçlar ortaya çıkar. Örneğin buğday ekimi, on bin yıl önce, sanki buğday o çağın insanları tarafından ekmek yapılmak istenmiş gibi ani biçimde değişime uğramıştır. Süt, üzüm ve tahılın fermentasyon sürecinin memnun edici etkileri için hâlâ herhangi bir evrimsel gerekçe yoktur.

Öyleyse, dünya ve insanla ilgilenirken, en nihayetinde göğemi yönelmeliyiz? Evrim yönetiliyor mu? Gerçekten de bir Tanrı var mı? Gördüğümüz gibi, John Chang Usta, Tanrı'ya güçlü bir inanç besliyor ve onun bir yaratılışçı olduğuna dair de bir şüphe yok. Ben ise kendi çağımın bir ürünüyüm ve bu yüzden her şeyi sorguluyorum. Kayıtsız şartsız evrensel ilkelere sıkı sıkıya bağlıyım: aşka, adalete ve semereye. Ahretin olduğuna ve ruhları gördüğüme inanıyorum. Bir bilim adamı olarak yine de Doğu'nun, tanımlanamaz, anlaşılmaz, kuantum-fiziği-benzeri tüm evreni kuşatan mutlak cennet kavramıyla birlikte kendimi daha rahat hissediyorum. Belki de bu gezegeni mülk edinen, gelişimimizi görebilen kişisel bir Tanrı vardır. Belki de O, tıpkı Hristiyanlığın Baba, Oğul ve Kutsal Ruh kavramında olduğu gibi, varolan bütün galaksileri kapsayan Evrensel Ruhun bir tezahürüdür. Bilmiyorum ve karar vermek için fazla küçüğüm, bu nedenle de tüm yapabileceğim umut etmek.

Türler olarak bizlere büyük fırsatlar veriliyor. Aynı zamanda büyük tehlike de içerisindeyiz. Öyleyse, şu andan itibaren, tüm potansiyelimize ulaşmak için -tıpkı sorumluluk sahibi ergenler gibi- dikkatlice ve sağduyuyla hareket etmeliyiz. Dünyamız artık, hataları veya aptallıkları, çocukça davranışları tolere edemez.

İnsan denen hayvan, kayda değer bir insanın etkili biçimde ortaya koyduğu gibi, Çocukluk Çağının Sonundadır.*

Ve gelecek için hâlâ umut var.

Ne dünyaya doğumun sancısı olmadan geldik, ne de ergenliğe kuşku duymadan ve kalp ağrısı olmadan girebiliyo-

* Daha genç okurlar için, Arthur C. Clarke.

ruz. Bir varlık olarak insanoğlu ergenlik çağına yeni girmiş durumda ve yetişkinliğin eşiğinde duruyor. Bir yeniyetme gibi, bir süreliğine acizliklerimiz ve dürtülerimiz nedeniyle acı çektik ve onlara mahkum olduk, ancak şimdilerde büyüyüyoruz. Milattan sonraki üçüncü binyıla girdiğimizden beridir (kayıtlı tarihin dördüncü binyılından daha fazla), insanlık aslında sorumluluk sahibi bir yetişkin olmaya hazır.

Yüzyıldan az bir zamanda nerelere gittiğimize ve bu noktada ne kadar çabuk ilerlediğimize bir bakın! Bir saniyelğine de olsa başarısızlıklarımızdan çok zaferlerimize odaklanalım. Nükleer savaşın eşiğine gelindiğinde, örneğin, akıl üstün gelecektir. Dünyanın süpergüçleri Soğuk Savaş –ekonomik sistemlerle yapılan savaş– söz konusu olursa geri adım atacaklardır. Ekolojik örgütler şimdilerde her zaman olduklarından daha güçlüler. Bilginin yayılımı dünya çapında ve okuryazarlık üçüncü dünya ülkelerine de yayılıyor. Tıp bilgisi artıyor. Artık mucizeler sergileyebiliyoruz. Bir on dokuzuncu yüzyıl doktoruna, hasta bir adamın kalbinin sökülerek, yerine uygun bir donörden (donörün rızasıyla) alınıp bu iş için saklanan bir yenisinin takılmasının rutin bir iş haline geldiğini söylediğinizi hayal eder misiniz? Ya da aynı hekime ışığın gücünü kullanarak insanın narin gözlerini ameliyat edebildiğimizi söylediğinizi hayal edebilir misiniz? Ya da insan beynini açıp kapayabildiğinizi?

Dünyanın dört bir yanındaki vatandaşlar kendi haklarından hiç olmadıkları kadar haberdar ve bunlar için kalkıp mücadeleye gönüllüler. Sadece bu da değil, bizler başkalarının hakları için kalkıp şiddet kullanmadan mücadele etmekten çekinmiyoruz. Daha da şaşırtıcı olan, bu sistemin işliyor olması ve dünya liderlerinin bu konuda ödün vermeye hazır olmaları! Ghandi'nin ortaçağ Avrupa'sında böyle bir şansı olmazdı.

Kötü gidişata karşın, aya ayak bastık ve güneş sistemini fethetme konusunda ilerleme kaydediyoruz. Temiz enerjinin yeni biçimlerine yakın duruyoruz. Batı'da şirketlerin sorumsuzca

ekolojiye zarar vermesini sınırlandıran yasalar çıkmıştır. Teknoloji öylesine hızlı geliyor ki elektronik aletlerin birkaç yıl içinde modası geçiyor. Muhteşem yeni maddeler –moleküler seviyedeki araştırmalarımız sonucu– yaratılıyor ve daha da ilerilere ulaşmamızı sağlayacaklar. Çok yakında bilgisayarlar daha da güçlenecek, kendi başımıza akıllı canlılar yaratır hale geleceğiz. Klonlanmış memelilerimiz zaten var ve yaşamın yapısını anlamaya yakınız. Organik varoluşun temel ilkesi olan DNA zincirini haritalandırabiliyoruz. Belki de günün birinde ruhun bilimsel olarak yerini saptayabileceğiz.

Kaliforniya, Los Angeles'ın kuzeyinde bulunan Tehachapi Dağları'ndaki beş bin rüzgâr değirmeni 1.6 milyar kilovat, yani San Fransisco'daki tüm evlerin yıllık tüketiminden daha fazla elektrik üretebiliyor. Çalışmalar gösteriyor ki, Birleşik Devletlerin en fazla rüzgâr alan yüzey şekillerinin yüzde 1,5'inde kurulacak rüzgâr çiftlikleri, ülkede kullanılan elektriğin yüzde 25'ini üretebiliyor. Daha da şaşırtıcı olan ise, Birleşik Devletler hükümetindeki insanların bunu yalnızca dinliyor olması. Benzer çalışmalar, dünyanın çölleşmiş bölgelerinin yüzde 4'ü ticari güneş hücreleriyle kaplandığında, bunun dünyanın talep ettiği enerjiyi karşılayacağını gösteriyor (bu ise aşağı yukarı beş bin mil büyüklüğünde bir alan ve gereken yatırım miktarı gelecekte, yakıt kaynağı olarak yağ ve füzyon kullanmamız halinde gerekecek paradan çok daha az.) Siyasi liderler bir kez daha bu fikre ciddi şekilde önem veriyorlar. Özel çıkar grupları ve egemen devletlerin birlikte çalışmasına duyulan ihtiyaç bu işler için büyük engel oluşturuyor. Ama yakında bu da olacak.

Elektrik üretimi için kurulan biyolojik fermentasyon çiftlikleri 1995'ten bu yana gerçeklik kazanmış durumda. Birleşik Devletler'de, akdarı yakan bir hücre kullanan böyle bir çiftlik, bin kadar evin elektriğini sağlarken, aynı zamanda akdarcının ekimi için 250 dönüm kullanıyor! Geleceğin teknolojileriyle birlikte çevre dostu yakıtları kullanmak için gerçek bir talebin olması gerektiği görülüyor. Örneğin Rus uçak imalatçısı Tu-

polew, Alman devi Daimler-Benz Aerospace ortaklığında, yakıt olarak hidrojen kullanacak bir uçağın 2010 yılında üretilmesi için hazırlıklarını sürdürüyor. Hidrojen, oksitlendiği zaman su buharına dönüşerek temiz biçimde yanar.

Asıl konu şu ki, bilgi birikimimizi şu an hayal ettiğimiz şeyleri mümkün kılacak kadar artırmasaydık, çılgın bir endüstrileşme ve teknolojik büyüme aşamasına gelmiş olmazdık. Bize gümüş tepside bu ödülleri sunan ise, bugünkü maddesel ve fiziksel bilimlerimizdir. Geleceğin dünyası ekolojik açıdan “temiz” olacaktır, çünkü dünya üzerindeki insanların çoğu bunun böyle olmasını istiyor.

Bu kitap aynı zamanda ne kadar ileri gittiğimize iyi bir örnek. Bundan otuz yıl önce, 1960’ların en parlak döneminde bile, ceza korkusuyla bu kelimeleri yazmaya cesaret edemez, elimdeki kavramları sunamazdım. Gerçekte, ben önceki kuşaklar tarafından hazırlanan boyunduruğun bir ürünüyüm, ne Doğulu ne de Batılı değilim, her ikisi birdenim.* Üstelik, Chang Usta’nın geçmişte uygun bir izleyici kitlesinin bulunmamasından dolayı ortaya çıkmamış olmayı kendine dert edinmeyeceği kesindir. Ancak günümüzde, çoğumuz hem gençliğinde hem de orta yaşlarında, sinemada *Star Wars* ve televizyonda *Kung Fu*’yu izlemiştir ve böyle şeyler doğal olgular olarak daha çabuk kabul edilir.†

Eğer içimizden herhangi biri insan türü olarak gelişmemiz hakkında daha fazla kanıta ihtiyaç duyarsa, o zaman yeteneklerimizden çok hayallerimizi incelememiz gerekir. Nerede olmayı istiyoruz? Nelere imreniyoruz? Kendi derinliklerinize bakın. Aslında yıldızlara imrenmiyor muyuz? Bundan şüphe edilebilir mi? Burada bir tuzak var, yine de bu bölümde onu

* Bu kitapta yer alan kişisel tecrübelerden başka hiçbir şey yenilikçi olarak görülmemelidir. Yaklaşık 1934’te Profesör W. Y. Evans-Wentz *Tibetan Yoga and Secret Doctrines* kitabında ne Doğulu ne de Batılı olan yeni bir bilim oluşturmaktan bahsediyordu.

† George Lucas’ın çalışmasına tekrar tekrar geri dönüyorum çünkü onun bizlerin türler olarak nereye doğru gittiğimizle ilgili olduğunu hissediyorum. *Jediler* burada çok önemli çünkü teknolojiyle mistisizmi birleştiriyorlar ve bunu yaparken de dünyadaki bütün insanların kalbine dokunabiliyorlar.

açığa çıkarmaya çalıştım: özlemini duyduğumuz yıldızlara ulaşmak için öncelikle bizi taşıyan rahmi, bu dünya gezegenini korumalıyız.

Bunun başka yolu yoktur.

Peki neikung resmin neresinde yer alıyor? Ya yazdığım her şey doğruysa? Bu büyüütüp geliştirilebilir mi? Ve eğer öyleyse bizi nereye götürür?

Böyle bir sorunun bizi çok arzuladığımız yıldızlara götüreceğine inanıyorum. Neikung bizim yaşam enerjilerimiz ve daha fazlası üzerine yapılan çalışmalardır. Varlığın ta kendisi üzerine bir çalışmadır o. Aradığımız pek çok cevap yin ve yangın faaliyetleri içinde gizlidir. Hazır olduğumuzda ve bütün insanlık için bu sırları çözebildiğimizde işte o zaman hayallerimizin vaat ettiği geleceğe adım atabiliriz. Bu parlak çağda, fizik ve metafizik arasındaki sınırların temelli yıkılacağına (eğer gerçekten oradaysalar tabii) ve ölümün bile dehşetini kaybetmeye başlayacağına inanıyorum. Makul şekilde, insan türü olarak bizler, tarihin şafağından bu yana başımıza bela olan soruların cevaplarını algılamaya başlayacağız: Neden buradayız? Ve Nereye gidiyoruz?

Böylesi bir dünya John Chang'ın insanlığa armağanıdır.

Ek Bir

NOTLAR

1. Makedonyalı İskender –Kipling’in *Man Who Would Be King* kitabındaki sözlerle “Greklerin Kralı” – MÖ 334’ten 326’ya kadar kırk bin kişilik bir orduyla Hindistan’ın kuzey sınırına ulaşmak için Asya’nın altını üstüne getirmişti. Onu durduran yalnızca adamlarının devam etmekteki isteksizliği olmuştu. Hyphasis (Beas) Nehri’nin ötesine, doğuya doğru ilerlemeyi reddederek isyan etmişlerdi. İskender’in halefleri ve onların torunları, krallıklar kurarak ve efsanelere konu olarak Hindistan’ın içlerine kadar girmişlerdi. Bazı tarihçiler Hindistan’daki Grek krallarının listesinin en az, Norman istilasından günümüze İngiltere krallarının listesi kadar uzun olduğunu söyler.* Her hülakârda, önemli olan iki kültürün karşılaştıkları ve karşılıklı hayranlık ve saygı dalgası içerisinde etkileşime geçtikleridir. Fikir ve bilgilerin değişiminin sonucu olarak, tarihte ve hem Doğu hem de Batı’nın gelişiminde derin bir etki bırakmıştır.

Hintliler Greklerden heykeli, mimariyi, astronomiyi ve matematiği öğrenmiştir. Hintlilerden ise Grekler insanın akıl ve bedeninin içsel işleyişini öğrenmiştir. Çoğu Grek, Budist ol-

* Woodcock, George, *The Greeks in India* (Londra: Faber & Faber Ltd, 1966).

muştur. Gerçekte de, Helenistik kral Menandros, Theravadan ismiyle Budist bir aziz yapılarak onurlandırılmıştır.

Hint düşüncesinin o dönemin Grek filozoflar üzerindeki ve sonuç olarak Batı'nın gelişimindeki telaffuz edilen etkisi inkâr edilemez. Daha sonra gelen Romalıları ve onlar üzerinden erken Avrupalıları etkileyenin Helenistik düşünce ve bilim olmasından dolayı, gerçekte Doğu'nun felsefesinin Batı tarihini güçlü biçimde etkilediğini rahatlıkla söyleyebilirim. İki halk İskender'in gelişine dek birbirleri hakkında güzel şeyler söylediler. Hindistan'ın Brahma liderleri, Manu Kanunları adlı klasik eserde, Javanas'ı ("Grekler" için kullanılan Sanskritçe bu kelime, Küçük Asya Grekleri için söylenen Ἰωνες veya e-o-nes kelimesinden gelir) savaşçı kast (Kshatriya) içine yerleştirmiştir. Hint destanı *Mahabharata*'da da Greklere bir gönderme bulunmaktadır. MÖ beşinci yüzyılda iki Grek Herodotus (tarihçi) ve Hekateus (coğrafyacı) "bütün barbarlar arasında en az barbar olanın Hintliler olduğunu" (etnosantrik klasik Yunan'dan iddialı bir açıklama) onaylamıştır. Helenistik dönemde Grekler Hintli bilgilerden açık bir hayranlıkla bahsetmiştir. Ünlü filozoflar Apollonius ve Plotinus ezoterik bilgiyi araştırmak için Hindistan'a gitmiş ve Hintli kralların sarayına giden pek çok Grek diplomat, ülkelerine döndüklerinde Hindistan'ı Greklere anlatan pek çok popüler kitap yazmıştır!*.†

Çoğu bilim adamı, Budist Mahayan okulunu bizzat Greklerin kurduğu fikrine sahiptir.‡ Eğer durum böyleyse ve Çin, Tibet, Kore ve Japonya'da Mahayana Budizminin yaygın oluşunu hesaba katarak, o halde Batı da Doğu'nun tarihinde güçlü bir etkiye sahiptir. Bunun tersine, Hint düşüncesinin dönemin Grek filozofları üzerindeki, sonuç olarak da, Batı'nın gelişimindeki etkisi inkâr edilemez. Örneğin, Filozof Pyrrhron

* Örneğin, Megasthenis'in *Indian Tales* ve Diimachus'un *On India*. Bugün ikisi de mevcut değil.

† Dimou, Nikos, *The Greek Buddha* (Atina: Nefeli Publications, 1984).

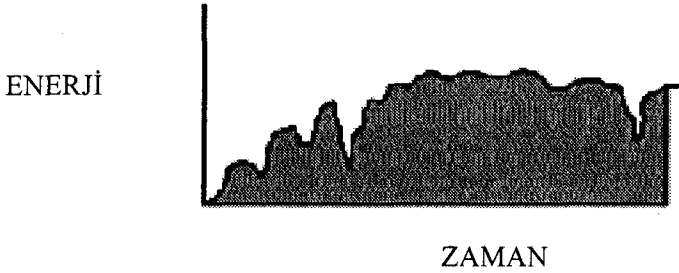
‡ Durant, W., *The Story of Civilization*, cilt II (Cenova: Edito-Service, 1963). Ş Dimou, *The Greek Buddha*.

–İskender’le Hindistan’a kadar gelmiş ve Yunanistan’a dönerek arkasından gelenleri (diğerleri arasında Xeno ve Epikür) etkilemiştir– her anlamda Cayna dininin Digambara (gök-örtüsü) mezhebinin bir öğrencisiydi.[§]

Helenistik çağın sonuçları MÖ birinci yüzyılda İpek Yolu’nun kurulmasıyla ilerlediği yol boyunca Çin’e kadar yayılmıştı. İpek ticaretinin bir ürünü olarak ilim ve teknolojinin bitmek bilmeyen takası İspanya’dan Çin’e kadar insanların yaşamalarını etkilemiştir.

2. Mao Zedong’un, Kültürel Devrim yaparak ilk kez 1949’da ve sonra daha kanlı şekilde 1969’da görünürdeki her şeye saldırıp çarpıcı biçimde Çin kültür ve bilimine karşı tavır alması için onu neyin teşvik ettiğini çoğunlukla merak etmişimdir. İnsanlığın içerlediği şeyin bu elitizm ve bilgi haczi, güçlüler arasındaki bu çatışma olduğuna inanıyorum. Buna karşın, Mao’nun işi yüzüne gözüne bulaştırdığını insanlara yararı dokunacak şeylerin çoğunu yok ettiğine şüphe yok.

3. Pek çok Sinolog ve tercüman, çok haklı biçimde, Batılılara doğru anlamı aktarma konusunda umutsuzluğa düşmüş ve Çince ideogramların basitliğini tekrarlayarak, kung fu için “enerji-zamanı” terimini kullanmaktan memnun olmuşlardır. Ben ise ideogramların anlamları konusunda daha *Jedi* bir yaklaşımı benimsemek istiyorum. Batılılar olarak bizler, Çince karakterlerin özlülüğünü kelimelerle tekrarlayamayız. Yine de, bir başka Batılı yaklaşımı, matematiği kullanarak, Doğu kültürünü tekrarlayabiliriz. Sözün özü:

Şek. 5. $Kung Fu = \int_0^t F(E,t) dt$, burada E =enerji ve t =zamandır.

Diğer bir deyişle *kung fu*, alıştırma harcanan toplam enerji miktarı üzerinden günlük antrenmanlarda harcanan enerjinin integraline eşittir!

Eğrinin altındaki bölge, yani integral, çabalarınız sonucunda elde ettiğiniz toplam gücü gösterir. Daha sonra bu tanımın ne kadar doğru olduğunu göreceksiniz. (Aynı zamanda bir öğrencinin gayretlerinin günden güne nasıl farklılık gösterdiğini de görebilirsiniz; kung fu süreç boyunca biriken gücü belirtmektedir.) Görünüşe göre aslında kung funun anlamını yansıtan iki İngilizce kelime vardır; **sıkı çalışma!**

4. Taoculuğu diğerlerine göre daha şöhretli yapan kavram, zıt durumdaki iki evrensel güçtür. Yin ve yangı kastediyorum elbette. Dünyanın hiçbir köşesi yoktur ki, her daim rastlanabilen bu iki kelimeyi duymamış olsun. (Aslında duyulmadıkları yerler, bu kavramların başka kelimelerle açıklanıyor olduğu yerlerdir!) Bu metni yazarken, kelime işlemcimin yazım denetimini aktif hale getirdim. Yin ve yang kelimelerinin üzerinde durmadı, ki bu da kelimelerin Batı'da ne kadar kabul edildiğine dair bir işaret.

Yin ve yangın ikiz güçleri tamamen birbirine zıttır: erkek ve kadın, beyaz ve siyah, ışık ve karanlık, sıcak ve soğuk, po-

zitif ve negatif. Yangın Çince ideogramı “dağın güneşli tarafı” olarak tercüme edilebilir. Yininki ise, “dağın gölgeli tarafı”dır. Fiziksel bedenleriniz yangıdır. Ruhların enerji ve varlıkları ise yin. Bunun aksine, yang gökten gelirken yin yeryüzünden gelir. İkisi de gezegende yaşayan her şeyde hazır bulunurlar, ancak Batı’da çoğu kez temsil edildiği gibi uyumlu güçler değildir. Bunun yerine daimi bir çatışma içinde, birbirlerine kavuşmamış olsalar da etkileşim halindedirler. Bu çatışmanın, duygulu varlıkların bir çekişmesi değil, doğal evrensel enerjilerin bir çatışması olduğu iyi vurgulanmalıdır! Ne yin ne de yang’ın iyi ve kötüyle bir ilgisi yoktur. Niyet ve ahlaktan bağımsızdırlar. Farklı kültürel grupların aynı imgeleri kullanmış olmaları hayli ilginçtir.

Navajo Yerlileri, en naif gözlemcinin bile bunların yin ve yang olduğunu düşüneceği şekilde, kuma çizdikleri resimlerde Gök Baba ve Toprak Anayı tasvir etmişlerdir. Grekler de mitlerinde dünyadaki her şeyin Gök Baba (Uranüs) ve Toprak Ana’nın (Gaia) çiftleşmesinden yaratıldığını söyleyerek aynı fikri kullanmışlar.

MÖ 1000 dolaylarında yin ve yang kavramları saflaştırılmış ve iki gücün etkileşimi kağıda dökülmüştür. Bu tarih ise bu felsefenin kavramlardan ve Taoculuk kelimesinden çok daha önce varolduğunu gösterir.

5. Taocu felsefe geleneği (Tao-chia), Tao Te Ching (veya Lao Tzu), Chuang Tzu, Lieh Tzu ve diğerlerinin klasik metinleriyle özdeşleşmiştir. İncil ve Bhagavad Gita’nın yanında, Tao Te Ching’in de dünyada en fazla tercüme edilen kitap olduğu söylenebilir. Konfüçyüsçülük ve Taoculuk arasındaki çatışma hakkında da çok fazla şey söylenebilir. Popüler düşünce K’ung Fu Tzu’yu itaat gösteren parlak bir devlet memuru olarak resmederken, Lao-tzu’yu ise ıssız dağları mesken tutan bir münzevi olarak göstermiştir. Gerçek ise her ikisinin de, ömürleri boyunca o çağlarda filizlenen ve büyüyen kavramlarla mücadele eden kendi çağlarının insanı olduğudur.

Lao-tzu (yaşlı usta), MÖ beşinci yüzyıl civarında yaşamış, Chou eyaletinde küçük bir memur olan Li Erh Tan'a verilen bir saygı ifadesidir. (Bu bilgiyi doğrulamak veya çürütmek mümkün değil.) Ölümünden sonra ve gelen yüzyıl boyunca, Li'ye atfedilen sözler toplanmış ve Lao Tzu adında bir kitapta bir araya getirilmiştir. İnsan olarak Lao-tzu'ya dair hiçbir şey bilmiyoruz. Önemli olan, MÖ birinci yüzyılla MS birinci yüzyıl arasında Tao Te Ching olarak bilinen bu çalışmanın Taoculuk felsefesi için temel oluşturmasıdır. Buna karşın, Lao-tzu'nun kendisini de Taocu olarak adlandırmadığı da ortadadır. Bunun yerine Lao Tzu, Konfüçyüs'ün çalışmaları gibi, doğru şekilde politik liderlik için bir altyapı oluşturmakla –isterseniz buna yöneticinin el kitabı da diyebilirsiniz– daha fazla meşgul olmuştur. Aslında, Tao Te Ching başlığı bize kitap hakkında çok fazla şey anlatır.

Tao (basitçe “yol” olarak tercüme edilebilir) anlatılmazdır, bütün başlangıçların en başındadır. İnsanlar tarafından –bizlerin amiplerin biraz daha üzerinde olduğu zamanlardan çok daha ötesindedir– tanımlanamaz. Tao bilinemez, sonsuzdur, şekli veya sonu yoktur, yine de bütün şekillere ve sonlara sahiptir. Biçimsizdir, her şekle girer ve bütün varlığın amacıdır.

Te de aynı oranda zor bir kavramdır. “Doğruluk”, “erdem”, “göğün iradesine uygun davranış biçimi”, “güç”, “içsel güç”, “ağırbaşlılık”, “şereflice kullanılan kuvvet” olarak tercüme edilebilir. Kilit nokta ise, hem Lao-tzu ve hem de K'ung Fu Tzu'nun iyi bir yöneticinin nasıl olacağı hakkında düşünmesidir. Temel düşüncelerinde birbirlerinden çok da ayrı değildirler. Yaklaşımları onları birbirinden ayırır. Konfüçyüs, Yolu, gök tarafından insana verilmiş, hiyerarşik yapıda ve açık ve sert sınıflandırmalarla bir kurallar bütünü olarak görür. Maddi ödül ve statüler Yolu doğru şekilde takip etmenin karşılığıdır. Bundan dolayı da, üzerinde durulması gereken te'dir (çünkü te gökten gelmiştir). Yol o zaman kendini muhafaza edecektir. (Çünkü Konfüçyüsçülük itaate vurgu yapar, bu da yönetici sınıfların tebaaları tarafından her şeyleriyle kabul edilmeleri-

nin nedenidir!)

Lao-tzu ise aynı yolu izlememiştir. O, “bilgeliği” öğütlemiş ve Yolu toplum yararı için görmemiş bizzat kendisine vurgu yapmıştır. Bütün varlıkların ölünce kesin olarak Tao’ya dönmesi gibi, yaşarken de her birey kendi temel doğasındaki ilk saflığa ve yalınlığa dönmelidir. Burada anahtar “yalını sergilemek ve ilksel olanı benimsemektir.” Tao, Yolun yalınlığını açıklamak için en iyi metafor olan “oyulmamış kütük” p’uyla kıyaslanabilir. “Oyulmamış kütük küçük de olsa,” der Lao-tzu, “dünyadaki kimse onu zaptetmek istemez.” Tao’yu elde etmenin yolu *wu-wei*, kendiliğindenlik ve müdahale etmemektir. New Age bir tabir kullanmak gerekirse “akışına bırakmaktır”. Buna karşın, *wu-wei* pasiflik anlamına gelmez. Daha ziyade, derin ve güçlü bir nehri geçen akıllı bir yüzücü gibi, Taocu da akıntıya karşı yüzmektense onunla aynı yönde yüzer.

John Chang’a, Lao Tzu’dan alıntı yaptığım özel kısım aşağıdaki gibidir: “Bütün şeyler yini arkalarında taşır ve yang ise içlerini sarmıştır. İkişi birleştiğinde, hayatın enerjisi uyumlu biçimde yaratılır.” (Tao Te Ching, 42’nci kısım).

6. Ching yeniden üretim süreciyle ilgili olduğundan ve aşağı doğru aktığı düşünüldüğünden, bazı Taocular (ve Ch’arn mezhebinden olan Budistler –ki iki doğma çok da uzak değildir) chingi yükselir hale getirmek için, Çin’in “zıt akışlar” kuramını kullanmaya meraklıdır. Bu kuram basit olarak, eğer bir şeyin yükselmesini isterseniz, onu aşağı çekin ve tersi için aksini yapın demektedir. Chingin vücudun daha yüksek bir noktasına yükselmesi, burada arınarak ch’iye dönüşmesi için, bu uygulayıcılar penislerine ağırlıklar asmaya ve onları sallandırmaya meraklıydılar! Shaolin tapınağından bir rahibin organına iplerle bağladığı 30 kiloluk bir yük astığını gösteren fotoğraflar gördüm. Bu alıştırmayla chingin yükselmesini sağlayıp sağlamadığından haberim yok ama kesin olan şu ki, bunu yıllarca tekrarlamasıyla, konuşma diliyle söylersek “mu-

azzam bir babafingo"ya sahiptir. Bunun aksine, bu uygulamanın sonucu olarak kaç adamın iktidarsızlık çektiği veya zarar gördüğünü de bilmiyorum (ve bunu bir uyarma aracı olarak söylüyorum, çünkü bunu okuduktan sonra, birden şöyle düşünmeyecek erkek yoktur: "İşte! Demek ki bunu yapmanın yolu bu!").

Diğer Taocular ise, örtmeceli bir şekilde "çifte ekim" diye adlandırılan ve aslında orgazmsız seks olan yonteme düşkündür. Yani, uygulayıcılar orgazm noktasına kadar cinsel eylemle meşgul olur, o noktada ise ya geri çekilirler veya dururlar. Sonraki adım ise, toplanmış spermi, birkez daha, vücudun onu işleyebileceği bir yerine yükselmeye zorlamaktır. Batı'da bu tekniği tasvir eden pek çok kitap gördüm, ancak onun etkisi hakkında herhangi bir tetkikim yok.

7. Çünkü bu önemli bir mısra ve John'un okulunun metafizik bakış açısını anlamanız için Çince ideogramların bire bir tercümelerini sunarsam en iyisi olacak. Bunlar

死

ölmek (çocuğunun ölüm döşeğinin yanında duran bir baba)

而

ama (bir bıyık)

不

yok (toprak altındaki bir tohum)

亡

yitmek, bozulmak (kabirde bir adam)

者

o (konuşan yaşlı bir adam)

ölümsüzlük, uzun ömür (uzun ömür)

Pasajı Batılı felsefe modellerine “uydurmak” için bu dörtlüğü pek çok farklı yorumlama girişimi olmuştur. Aslında anlamı tamdır. Eksiksiz bir tercüme, “Ölen ama bozulmayanın ömrü uzun olur.” Bense daha doyurucu bir kullanımı seçiyorum: “Ölen ama varolmaya devam eden kişi ölümsüzdür.” Pasajın anlamı basittir: Kişiler (John Chang gibi) t'ai chiye ulaşır ve yin ve yangı varlıkları içinde birleştirebilirlerse, bütün farkındalık, hafıza ve yeteneklerini ölümden sonra da muhafaza edebilirler. John'un yerinde olarak belirttiği gibi, bu kişiler “yangılarını da beraberlerinde götürür”.

8. Chang Tao Ling'i anlatmadan dini Taoculuk hakkında hiçbir açıklama eksiksiz olmayacaktır. Han hanedanının son dönemlerinde (muhtemelen MS 150, başka kaynaklar ise MS 35 diyor), Szechuan eyaletinde doğan Chang Ling dahi bir çocuktur. Yedi yaşındayken okuyabiliyor ve Tao Te Ching'in yazdıklarını yorumlayabiliyordu ve sekiz yaşına geldiğinde feng shui (kehanet) sanatında ustalaşmıştı. Yetişkinliğinde ise, hem fiziksel hem de psikolojik seviyelerde olağanüstü yetenekler ve muazzam şifa güçleri sergiliyordu. Ancak Chang Ling yalnızca yeteneklerinden dolayı eşsiz değildi. Aynı zamanda izleyenlerini bir hareket içinde örgütleyen ilk Taocu ustaydı.

Chang bunu şifa ve ruhlar dünyasıyla aracılık yapmak için kendisine ömür boyu süren bir vergi sistemi kurmasıyla başarmıştı. İlkel çağdan itibaren köy için şamanı desteklemek adet olmuştu, ancak Chang Ling'den önce gelenlerden hiçbiri örgütleme kavramını bu denli özlü olarak kullanmamıştı. Chang hastalarına yaşadıkları her yıl için beş ölçülük pirinç yükümlülüğü getirmişti (Amerikan Tıp Derneği bu yaklaşımı

onaylacaktır.). Bu çok fazla yiyecek anlamına gelirdi ve ödeme yıllarca garantiye alınmıştı. Bu aynı zamanda eğer vergiyi öderseniz, sınırsız tıbbi ve spiritüel tedavi görebileceğiniz ömür boyu sürecek bir vergiydi. Her hasta olduğunuzda ekstra bir vergi ödemenize gerek yoktu (kilise ve sağlık kuruluşunun bir tür birleşmiş hali gibi). Bu ondalık vergi Chang'ın etrafında, yetenekleri ve gizli yeteneklerine göre derhal bir hiyerarşi oluşturduğu geniş izleyici grupları toplamasını olanaklı kıldı. Bu yenilik öylesine garipti ki, kitlesine Beş Ölçek Mezhebi adı verilmişti. Bütün tarafsız kaynaklarda onun mucizeler yarattığı, felçlileri yürüttüğü, körlerin ise gözünü açtığı söylenir.

Diğer türlü, bunu becermesi mümkün olmazdı, hele ki Çin'de (sonraki bölümlerde inceleyeceğim nedenlerden) ve MS ikinci yüzyılda. Onun güçleri vardı.

Chang Tao Ling ve etrafında toplananlar bir başka konuda da eşsizdiler (aslında bu durumda onun bakış açısı, topluma kayıtsız kalan Taocu münzevinin popüler imgesinden radikal biçimde sapıyor). Chang Ling, takipçilerini örgütleyerek ve güçleriyle insanları sağlıklı ve mutlu kılarak ve kötülükle savaşarak ve demonları ve kötü ruhları defederek, yapabildiği, karmasının izin verdiği kadarıyla insanlığın gidişatına müdahale etmeye razı olmuştur. Bu bir Taocu için dev bir adımdı, çünkü böyle yaparak eylemlerinin sonuçlarına katlanıyordu. Hatırlayın ki, inançlarına göre, eğer iyiyi yaparsa karması iyi olacaktır, eğer başarısız olursa bunun bedelini ödemek zorundadır. Aynı zamanda Chang'ın MS ikinci yüzyılda, bodhi-sattva ve nefesine hakim olma fikriyle birlikte Mahayana Budizmi Çin'e girmeden önce yaşadığı akıldan çıkarılmamalıdır. Şimdiye dek, Batı'da oluşturulan Taoculuk imgesinin tam anlamıyla doğru olmadığını görmüş olmalısınız.

Chang, T'ien Shih, "göksel usta" (veya T'ien Sifu, "göksel hoca"; bu kime sorduğunuza bağlıdır) unvanını almış ve bunu kendi nesline (bir kez daha Taocu münzevi imgesinin tersine onun çocukları da vardır) aktarmıştır. Torunları, Taocu teok-

rasinin kısa ömürlü kuruluşunu takip eden çeşitli savaşlarla geçen bir geçmişin ardından nihayet Jiansgi eyaletinde Lung Hu Shan (ejder kaplanı dağı) adı verilen bir dağa yerleşmişlerdi. Yüzyıllar boyunca diğer şeylerin yanında defettikleri güçlü demonları içine hapsettikleri binlerce kavanozu evlerinde depolayarak insanlığın işlerine karışma uygulamalarını sürdürmüşlerdir. Onların mezhebinden olmayan, ama onlara bağlı ve gücü olan bir insanın insanlığa yardım etmesi gerektiği konusundaki inançlarını paylaşan diğer Taocular, onların dağlarında toplandı. Orada onlara barınak ve huzur içinde meditasyon yapmaları için bir yer verildi. Daha sonra göreceğimiz gibi böyle bir adam bu kitabın odaklarından biri olacak.

1927'de Ulusalci Ordu'nun Komünist kesimi, Hailufeng'a doğru giderlerken orada durdu ve Lung Hu Shan'a saldırdı. Tapınaktaki rahipleri, bunlar arasında Göksel Usta da vardı, hayatlarını kurtarmaları için kaçmaya zorlamışlardı.

Askerler binlerce kavanoz ve kabı, (rahiplere göre) binlerce kötü ruhu yeryüzünde tekrar dolaşmaları için kırmışlardı. Güya, İkinci Dünya Savaşı'na neden olanlar da bu ruhlarmış! T'ien Shih nihayet günümüze kadar yaşamaya devam edeceği Taiwan'a yerleşmişti. Yeniden hikayemizin odak noktası olacak ise (daha önce 1949'da Mao-Shan'a olduğu gibi), Lung Hu Shan'daki bazı keşişlerin ordunun belirmesiyle oradan kaçmamış olmalarıydı. Öylesine güçlelerdi ki, askerleri korkutarak inziva bölgelerinden uzak tutmuşlardı!

9. Muhtemelen Çin felsefesini derinlemesine bilen yüz kişiye Lao-tzu'nun kim olduğunu sorsanız, hepsi buna yanıt veremezken, bazıları ise ayrıntılarıyla anlatacaktır. Tipik bir araştırmacı ise, buna karşın, okulu tarih içerisinde Konfüçyüsçülüğe Lao-tzu'nun Taoculuğundan daha büyük bir rakip olmuş, günümüzde ise fazla bilinmeyen bir insan olduğunu duyunca epeye şaşıracaktır. Bu adam, Mo-Tzu veya Mo Tîdir. Onun, bu metinle olan ilgisi, John Chang'e miras kalan kung fu okulunun, nesillerinin Mo-Tzu'nun kendisine kadar izlenebi-

lir olmasıdır.

Onu ölümünü izleyen iki asır boyunca, Mo'nun okulu Konfüçyüsçülüğün ana rakibiydi. Kung Fu'nun ölümünden aşağı yukarı on yıl sonra MÖ 469'da, Lu eyaletinde doğan Mo-Tzu bir genç olarak iyi eğitim almıştı ve görünüşe göre bir savaş sanatçısı ve bir strateji ustasıydı. Belirtiler şöyle ki, fakir bir ailedendi ve bir suçlu olarak etikenmişti, çünkü Mo-Tzu "Bay Dövme" demektir. Buna karşın, onun rahipliğinin itici gücü adalet ilkeleriydi ve yapı itibarıyla inatçı ve ölçüsüz bir insan olmasına karşın, onun öğretisinin merkezinde evrensel sevgi vardı. İsa'nın doğumundan dört yüzyıl önce, Mo-Tzu'nun aşağıda söyledikleri kayıtlara geçmiştir:

"Eğer insanlar başka devletleri kendi devletlerini gördükleri gibi görseler ve komşularını kendileri gibi, o zaman birbirlerine saldırmazlar çünkü bu kendilerine saldırmak gibi olacaktır."

Devam etmeden önce, Mo-Tzu'nun felsefesinin merkezindeki temayı tasvir etmek için evrensel sevgi kelimelerini kullanmakla ilgili bir güçlük ortaya çıkabileceğini söylemek ihtiyatlı olacaktır. Benim bakış açımdan bu iki kelime, hayata karşı Doğu'ya özgü bir yaklaşımdan çok, bir Batı bilincini resmetmektedir (yine de daha iyi bir terimin eksikliğinden dolayı evrensel sevgi kelimesini kullanmaya devam edeceğim). Bunları ayırmaktaki ısrarımın nedeni Mo-Tzu'nun en az merhametle uğraştığı kadar adaletle de meşgul olması ve çok da affedici bir insan meyilinin olmamasıdır. Bilakis, Batı'da, Yahudi-Hristiyan geleneğimizin bir sonucu olarak, evrensel sevgi, burada merkezi oluşturmayacak şekilde, günahların affedilmesiyle ilgilidir. Belki de Mo-Tzu'nun öğretileri için, Taoçuluğun merkezindeki özü ve karma kavramını geçmişe doğru takip etme işini daha iyi yapan evrensellik* kelimesi olacaktır. Her halükârda, evrensel insan, komşularını da kendi gibi görür ve onların babasını da kendi babası gibi ve aynı şe-

* Watson, Burton, *The Basic Writings of Mo-Tzu, Hsun-Tzu, and Han Fei Tzu* (New York: Columbia University Press, 1967).

kilde eylemlerini de.

MÖ 393'te Ku Yang'ın Prensi Wen, kendilerinden çok daha küçük bir ülke olan Cheng'e saldırmayı planlıyordu. Mo-Tzu onun yanına gitti ve ona ülkesindeki daha büyük şehirlerin öldürerek ve yağma ederek aniden küçük kasabalara saldırırsa ne olacağını sordu. Prens çok kötü şekilde cezalandıracağını söyledi. Mo-Tzu o zaman da, kendisinin de Cheng'e saldırdığı için gök tarafından aynı şekilde cezalarılıp cezalandırılmayacağını sordu. Prens Wen saldırısında haklı olduğunu söyleyerek yanıt verdi, çünkü Cheng halkı üç nesildir kendi efendilerini öldürüyordu ve bu nedenle de göğün intikamını çekiyorlardı. Mo-Tzu ona, kötü bir davranışı yüzünden oğlunu cezalandırmak üzereyken, komşusunun, bunun göğün iradesi olmadığını belirterek, birden komşusunun belirip oğlunu dövmesini nasıl karşılayacağını sordu! Eğer büyük bir devletin efendisi komşu devlete saldırır, halkını öldürür ve mülklerini çalarsa, sonra da kalkıp bunu yapmasının ne kadar yüce ve haklı olduğunu yazarsa, onun komşusuna saldıran basit insandan ne farkı kalırdı? Prince Wen onun kelimelerindeki bilgeliği fark etmiş ve planlarından vazgeçmişti.[†]

Mo-Tzu asla kendisinden güçlü kişilere karşı durmakta tereddüt etmemiş ve bunu yaparken pek çok kez hayatını riske atmıştı. Onun itici gücü adalet için sevgiydi. Gerçekten de, Mo-Tzu'nun takipçileri sıradan insanların ve kutsal yerlerin koruyucusu olmuştur. Gökler insanların işlediği her suçtan haberdardır, diye yazmıştır ve gökler adaleti sever ve adaletsizlikten nefret eder. Göklerin adaleti sevdiğini nereden anlarız? Adil bir dünyada hayat, bolluk ve düzen varken, adaletsiz bir dünyada ölüm, sefelat ve kaos vardır.

Mo-Tzu göklerin tüm dünyaya evrensel olarak sevgi beslediğini ve bütün yaşayan canlılar için karşılıklı yarar gözettiğine inanır. Bu Tao'yu açıkama girişimi için çok yalın, doğrudan ve anlamlı bir açıklamadır. Mo-Tzu'ya göre, gökler

[†] Beck, Sanderson, *Ethics of Taoism and Mo-Tzu*.
<http://www.san.beck.org/EC15-Taoism.html>

gücü olanın korumasını ve diğerleri için çalışmasını, zengin olanın bunu diğerleriyle paylaşmasını, otorite pozisyonundakilerin uygun yönetim için çalışmasını, çalışan kesimin ise görevlerini özenle yapmasını istemektedir. Bir devlet veya toplum, bir bütün olarak sınırları boyunca savaşıtlardan kaçınır, açları doyurur, hastalara bakarsa o zaman o ülke gelişir ve zenginleşir. Neredeyse 24 yüzyıl önce, Mo-Tzu eğer saldırganca davranmanın yerine iyi bir yönetim konulursa ve orduya daha az para harcanırsa, bunun pek çok yarar sağlayacağını yazmıştır. Eğer bir lider adaletin evrensel kanunlarına göre davranırsa ve örnek olursa, o zaman o kişinin düşmanı olmaz ve dünyaya sayısız iyilikler getirir. Bunun bir örneği olarak, Mo-Tzu askeri bir sefer için kaç yüz memurun ve kaç bin askerin gerektiğini belirtmiştir. Bu arada, içsel yönetim ihmal edilmiş, çiftçiler ekinlerini unutmuş, tüccarlar mallarını depolamıştı. Eğer levazım ve silahların beşte biri daha sonradan değerlendirilse bile, bu şans olarak kabul edilmeliydi. Savaşta sayısız insan ölecek veya sakat kalacaktı. Mo-Tzu dünya liderlerinin kendi vatandaşlarının yaralanmasından veya imha edilmesinden zevk almasının sapkınca olup olmadığını sorar.

Mo-Tzu akrabaların kayırılmasına da saldırmıştır. Özü itibarıyla, diye yazar, devlet fakirlere fayda sağlamak ve onlara yardım etmek, tehlike olduğunda güveni sağlamak ve kaos olduğunda düzeni korumak için tasarlanmıştır. Halk kendi içinden en kabiliyetlileri, lider olarak seçer, bu nedenle de devlet zeki yönetimler altında birleşebilir. Yine de, onun zamanındaki yönetim saray dalkavukluğuyla gerçekleşiyordu. İktidarda olanların arkadaş ve akrabaları özellikle otorite pozisyonundaki yerlere atanıyordu. Vatandaşlar bu kişilerin halkın refahı için görevlendirilmediğini anladıklarında onlara içerliyor ve devrimi besleyecek şekilde onlarla işbirliği yapmıyorlardı. Bu gerçekten de delice değil miydi? Mo-Tzu, kişilerarası çatışmaları ortadan kaldırmak için, iktidar pozisyonunda olanlara kıymetli kişiler olarak saygı gösterilmesini öneriyor ve yeteneği olmayanları daha alt sınıflara layık gö-

rüyordu.

Ne yazık ki günümüze kadar hiçbir dünya lideri (Ghandi'den başka) böylesi bir sağduyuyu dinlemeye uygun görünmemiştir. Mo-Tzu'nun gözlemleri bugün için hâlâ geçerlidir. İki bin yılda hiçbir şey öğrenemedik. Bizim sözde modern demokrasilerimizde bile, "Ne bildiğin değil, kimi tanıdığın önemlidir" ve "Güç doğruyu yapar" hâlâ özlü bir şekilde kabul edilen ilkelere sahiptir.

Mo-Tzu insan olmayan ruhani varlıklara ve insan ataların ruhlarına inanıyordu. Kanıt olarak ise, dünyadaki sayısız insanın bu varlıklarla karşılaştığı yorumunda bulunuyordu. Onun felsefesi ve dünya görüşü, metafizik bakış açısından, Şamanist modele çok yakındı.

Mo-Tzu görüşlerinde çok aşırı olabilir ve onun sofı görüşümü uzman olmayanlardan çok eğitimli askerlere çekici gelir. İşlenmemiş kumaşlar giyerdi ve birkaç parça malı vardı. Sürekli olarak yoga ve savaş sanatları uygulardı. Tarihsel (ve günümüz standartlarında bilimsel) olan Huai-nan-tzu belgesi onun bir yerde uzun süre kalmadığını belirtir. Belki de yazarın, Mo-Tzu'yla aynı fikirde olmadığı tek nokta müzikten hoşlanmadığını söylemesidir. Mo-Tzu şarkı söylemenin, dans etmenin ve müzik çalmanın zaman kaybı olduğunu düşünmüştür. Böylesi aydınlanmış bir kişinin, yaratıcı ifadenin zevkine varamaması en azından üzücüdür.* Mo-Tzu'ya "dünyadaki en büyük ruhlardan" biri diyen ünlü Taocu filozof Chuang-tzu bile, onun cenaze törenleri ve müzik konusunda cimri tavrınmasını eleştirmiştir. Chuang-tzu insanların mutlu olduklarında şarkı ve yastayken ise ağıt söyleyeceklerini ve bu tür şeyleri engelleme girişiminin insan doğasına aykırı olduğunu belirtir. Bundan daha fazla aynı fikirde olamazdım.

Daha önce de belirtildiği gibi, MÖ 391'deki ölümünden iki yüzyıl , Mo-Tzu okulu, K'ung Fu Tzu'nun okulunun başlıca rakibiydi. Mo-Tzu'nun takipçileri tapınak muhafızları ve sıra-

* Bu tür şeyleri merak edenler için söyleyeyim, ben, kabiliyetli ve usta bir profesyonel müzisyenle yaşayan, (kabiliyetsiz) amatör bir müzisyenim.

dan kişilerin koruyucusu haline geldiler. Çoğu sıradan insanların soyundan gelmiş olsalar da aynı zamanda iyi eğitimlidiler (MÖ dördüncü yüzyıldakinin aksine). Buna karşın, onun okulu zaman geçmeden, her biri diğerini sapkınlıkla suçlayan üç kola ayrıldı ve aralarındaki Konfüçyüsçülerle yaşadıkları çatışmalar yüzünden, hızla güç kaybettiler. Milattan sonra ise neredeyse yok oldular veya yeraltına itildiler.

10. Lung Hu Shan mezhebine ek olarak, Çin tarihinde etkisi olan üç başka Taocu gelenek vardır. Hepsi de dördüncü ve altıncı yüzyıllar arasında kurulmuştur. Bunlardan biri, Wei Hua-ts'un, Yang Hsi ve Tao Hung-ching'in öğretilerini takip eden Mao-shan Shang-ch'ing (en yüce saflık Mao Dağı) mezhebidir. Bu mezhep, ölümsüzlük ödülünü elde etmek için huzurlu meditasyona ve tecrit edilmiş bir yaşam tarzına vurgu yaparak popüler Taocu münzevi imgesine yaklaşmıştır. İkincisi ise, kutsal metinler üzerine kurulu ve karmaşık ritüeller ve litürjiler üzerinde duran Ling-pao (kutsal mücevher) yazılı geleneğidir. Üçüncüsü ise, aydınlanmanın bir aracı olarak savaş sanatları eğitimi üzerinde duran Wutang-Pai'dir. Üyelerinden biri olan Chang San Feng, içsel savaş sanatlarının kurucusudur ve hiç şüphe yok ki bizim hikâyemize uygundur. (Bkz not 12.)

11. Nihai aydınlanma veya ölümsüzlük konusu hakkında ayrıntılı şeyler yazılmıştır ve açıklamak için ciltlerce kitaba ihtiyaç vardır. Kısacası, geçilmesi gereken çeşitli aşamalar vardır. John'un soyunun bakış açısından, ilk aşama, öldüğünüzde bütün yangınızı beraberinizde götürmenizi garanti eden Dördüncü Seviye'nin tamamlanmasıyla (gerçekte Beşinci Seviye olmasına karşın, karışıklığa meydan vermemek için aradaki ayrımı belirtmedim) başarılıdır. Böyle bir ruh halen karmanın kurallarıyla bağlıdır ve Otuzuncu Seviyeye ulaşana kadar da böyle kalacaktır. Diğer bir deyişle, yeniden doğum döngüsünden kurtulmak için yaşarken Otuzuncu Seviye veya daha

fazlasına ulaşmanız gerekir. Nihai aydınlanma, Yetmiş İkinci Seviye’de, vücuttaki yetmiş iki çakranın tamamı açıldığında ve kafatasının tepesinde konumlanan en sondakinin çiçeklenmesine izin verildiğinde tamamlanır. Bu noktada yogi evrenle bir olmuştur.

Ben John’un yönteminin Kundalini Yoga ve Naropa’nın Tibetli Budist yogalarıyla (aynı zamanda Taoizmin bazı kolları ve şamanizmle) benzerlikler gösterdiğini fark ettim, ama yukarıda da belirtildiği gibi, yerinde bir karşılaştırma bu kitabın capını aşar.

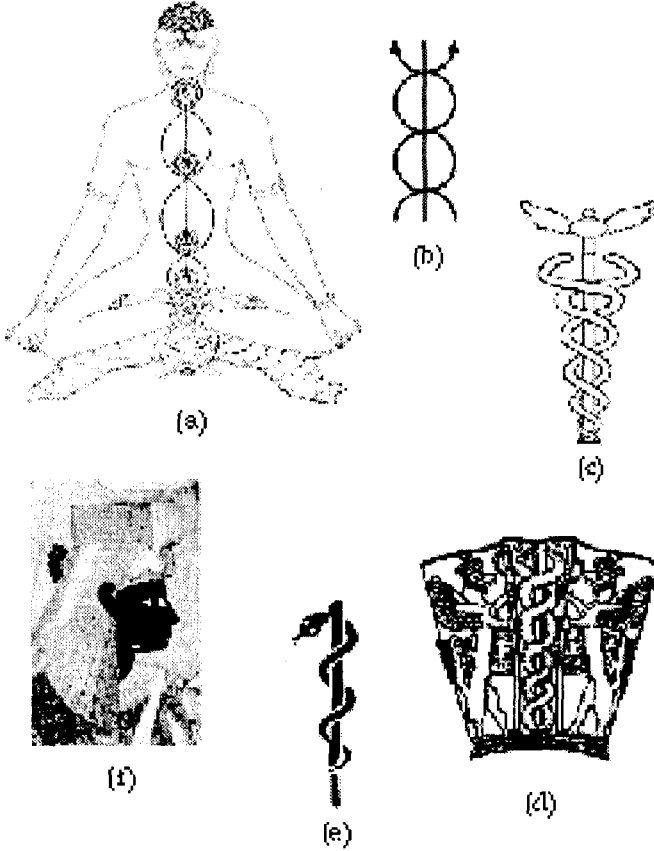
Konuşmak istediğim konulardan biri de, böyle bir yaklaşımın Doğu mistisizmiyle sınırlı olmadığıdır. Bana göre, Grekler, Mezopotamyalılar ve Mısırlıların hepsi de aynı yöntemi kullanmıştır. Buna dair kanıtlar kesin olmaktan ziyade koşullara bağlı da olsa, kuramın yerinde olduğu görülecektir.

Yılan, tıpkı Mısırlılarınki gibi Grek arkaik dinsel kayıtlarının da her yerinde bulunan bir semboldür. Yılanın tasviri “dünya enerjisine” veya John Chang’ın deyişiyle, “yin gücüne” (topraktan yükselen yin ch’iye) karşılık gelir.

Bazı araştırmacılar Doğu mistizmindeki çakraların, etrafımızı saran ve içimize işleyen yin enerjisi alanındaki “hareketsiz dalgalar” ağından başka bir şey olmadığını söyler. Bu hareketsiz dalgalar ağı bizim kişiliğimizi ve aynı zamanda, genetik yapımızın bir benzeri olan karmamızı yansıtır.

Şekil 6a’da Doğu mistisizmindeki çakraların basitleştirilmiş bir versiyonu gösterilmiştir (yani, yetmiş iki tanesinden ziyade temel yedi tanesi). Bu çakraları, fizikteki temel hareketsiz dalgalar (şek. 6b) ve dünyadaki doktorlar tarafından sembol olarak kullanılan Hermes’in asasıyla (şek. 6c) karşılaştırın. Bu sembol gerçekte çok eskidir ve Louvre’da bulunan, MÖ 2000’le tarihlenen bir Mezopotamya vazosunda görülebilir (şek. 6d). Aynı zamanda, şifa tanrısı Asclepius’un asasına (şek. 6e) veya Antik Mısırdaki firavunların yilandan tacına da bakabilirsiniz (şek. 6f). Bütün bu imgeler toprak enerjisinin yükselişine gön-

derme yapmaktadır. Daha detaylı bir karşılaştırma yapma işini diğerlerine bırakacağım.*

Şek. 6. (a) Doğu mistizmindeki çakralar. (b) Hareketsiz dalga. (c) Hermes'in asası (d) Enerjilerin aynı ağını gösteren Mezopotamya resmi. (e) Asklepius'un asası. (f) Mısır'ın yılan tacı.

* Bütün bu kavramlar Lefteris Saragas tarafından Atrapos dergisinde sunulmuştur. Aldebaran publishing, Atina, Yunanistan, Haziran 1998. Vazonun Louvre'deki orijinal çizimi ilk önce *Eleftherotypia* gazetesinde basılmıştır. Atina, 4 Ekim, 1998.

12. Bu metni ilgilendiren bir başka yarı tarihsel figür de Chang San Feng'dir. Büyük güçlere sahip bir içsel simyacı olarak, kendisine içsel savaş sanatlarının, yani nei-dan eğitiminin savaş sanatlarına uygulanmasını ortaya çıkaran kişi olarak itibar edilir. John Chang'ın kung fu okulu onu kendi soyunun göze çarpan ve çok başarılı bir üyesi sayar. Diğer şeylerin yanında, Chang San Feng, her ne kadar onun mirasının t'ai chiye sözde etkisi tartışma konusu olsa da, bazıları tarafından t'ai chi chuanın yaratıcısı olarak görülmüştür. Ber riski üzerime alıyorum ve kişisel olarak Chang San Feng'in içsel savaş sanatının gerçekten de t'ai chiyi etkilediğine ikna olduğumu söylüyorum (yine de bu noktada neden ve nasıllara girmeyeceğim). Feng'in ismi, Çin tarihsel metinlerinde "Üç Dağ Doruğu" Chang ve "Üç Servet" Chang (her ikisi de Chang San Feng olarak telaffuz edilir) olmak üzere iki farklı heceleme şeklinde görünmektedir. Hal böyleyken, bazı Çinli yazarlar, Chang'ın en az beş yüzyıl veya daha fazla yaşadığını varsaymaktadır.

Chang'e yapılan ilk göndermeyi on yedinci yüzyıl bilim adamı Huang Tsung-Hsi'nin *Epitaph for Wang Cheng-nan* adlı kitabında görürüz. Kitapta şöyle yazar: "Shaolin, savaş sanatlarıyla meşhurdur. Buna karşın, onların sanatı, rakibe zayıf noktalara vurmak için olanak sağlayacak şekilde yalnızca saldırmayı vurgular. Etkenliğin üstesinden gelmek için dinginliği kullanan içsel savaş sanatları da vardır. Saldırganlar bedensel temasta bulundukları anda birden fırlatılıp atılır. Bu nedenle, Shaolin dışsal savaş sanatı olarak görülür. İçsel savaş sanatları Sung hanedanlığında [MS 960 - 1279], Wu Tang dağında yaşayan bir simyacı olan Chang San Feng [Chang Üç Dağ Doruğu] ile başlamıştır. Chang San Feng, İmparator Hui Tsung'tan bir davet almıştır. İmparatoru görmeye giderken, yolu bir grup haydut tarafından kesilmişti. O gece, Taocu savaş tanrısı, göksel İmparator Hsuan-Wu'nun ona rüyasında savaş sanatlarını öğrettiğini gördü. Sabah Chang yüz kadar haydutu

öldürmüştü.”*

John’un, onyedinci yüzyıl bilim adamı Huang Pai-Chia’nın (Tsung-Hsi’nin oğlu), “Chang San Feng, Shaolinli bir ustaydı, ancak kurallarını İçsel okulu geliştirecek şekilde tersine çevirmiştir” ifadesiyle † uyumlu bir şekilde Chang’ın Taocu olma-
dan önce Shaolin’de bir rahip olduğundaki ısrarı önemlidir. Bu, savaş sanatı tarihçileri açısından önemli, yeterince vurgulanmamış (bence) ve kesinlikle, Taocu alimleri gücendiren bir ayrımdır. Bir başka önemli nokta ise Huang’ın *dinginlik* kelimesini içsel savaş sanatlarını tasvir etmek için kullandığıdır. Yin enerjisini kastetmektedir. Şunu da belirtmek gerekir ki, içsel savaş sanatlarının bizim Batı’da inandığımız şekliyle (çünkü bütün hareketlerin yanga gereksinimi vardır) akıcı ve uçucu olma gerekliliği yoktur. Daha ziyade, bu metinde, Huang yini, John Chang’ın kullandığı bağlamda bütün enerjiyi emen ve uzay-zamanı çarpıtan bir “yerçekimi gücü” olarak göstermektedir. *Epitaph for Wang Cheng-nan*, John’un okulunun gerçekte Chang San Feng’in soyundan geldiğine dair emareler sunmaktadır.

Ming tarihsel metni *Ming Shih Fan Gi Chwan*’de Chang San Feng’e bir gönderme buluruz. Burada, “bir turnanın sırtına sahip, büyük, uzun” biri olarak tasvir edilir.** Görünüşe göre, ilk Ming imparatoru onu 1392’de bulmaya çalışmıştır, ancak Chang bulunmak istememiştir. Yetmiş yıl sonra (Ming metni *Ming Lan Yin Chi Shou Lei Kou*’de) onun yine anıldığını görürüz. Bu özel Ming imparatoru başarılı olmuştur, çünkü Chang onu ziyarete tenezzül etmiştir.††

Diğer Ming referansları Chang Üç Servet’i, Çin’in kuzeyin-

* Bana ait olan ifadeler iki tercümeyle dayanmaktadır:

a. Huang, Alfred, *Complete Tai Chi* (Tokyo: Charles E. Tuttle, 1993).

b. Wile, Douglas, *Lost Tai-Chi Classics from the Late Ch’ing Dynasty* (Albany: State University of New York Press, 1996).

† Wile, *ibid.* Bu kitabı bütün ciddi öğrencilere öneriyorum.

** Yang Jwing Ming, *Advanced Yang Style Tai Chi Chuan* (Jamaica Plain, Mass.: Yang’s Martial Arts Association, 1987).

†† Yang Jwing Ming, *ibid.*

deki Liaoning vilayetinin Yi bölgesinin yerlisi olarak göstermiştir. Yuan hanedanının sonunda, Ming'in başında (MS 1368) yaşamış, Wu Tang dağına bir kulube yaparak kendini Taocu çalışmalara adanmış, Taocu bir lider olarak listelenmiştir.†

Peki beş yüzyıldan fazla yaşayan bir Chang San Feng varolmuş mudur? Daha beş yıl önce bunun bir deli saçması olduğunu söyledim. Bugünlerde ise, bu konularda fikir yürütmekte bile tereddüt ediyorum. Tarihsel olarak bir Chang San Feng (veya birkaç tane), olduğuna şüphe yok. Onun gerçekte kim veya ne olduğunu yine de bilemeyiz. Belki de onunki, her nesilde bulunan –dünya tarihinde yaygın bir hile olan– diğerinin selefi gibi davranan adam durumudur. Veya belki o gerçekten de yaşlanmayan Taocu bir ölümsüzdür. Taocu yazar Li Han-hsu, 1844'de, *The Complete Works of Chang San Feng* adındaki kitapta onunla buluştuğunu iddia etmişti.

Bendenizi hayalkırıklığına uğratmak pahasına bir şaka yapıp da hâlâ yaşıyor olsaydı muhteşem olurdu. Onun hâlâ, Çin'deki dağların birinde yaşadığını düşünmek istiyorum.

13. Eterin varlığı sorunu, yüzyılın dönemecinde bilim adamlarını meşgul eden bir sorundu. Memur Maxwell'in ve Michael Faraday'ın elektromanyetiği keşfiyle başlayan, bu tür kuvvetlerin nasıl yayıldığına dair tartışmalar, hali hazırda Newtoncu mekanik ve beden anlayışıyla çalışan bilim adamlarını şaşırtıyordu. Zaman içerisinde, bir "alanın", sonrasında ise "dalga'nın" nasıl davranış gösterdiği anlaşıldı. Fresnel'in ışığın, luminiferous (ışık saçan) eter (bu eter mutlak boşlukta hareketsiz duruyordu) adını verdiği çok popüler kuramıyla birlikte, sonraki bütün çabalar ışığın doğasını anlama üzerine odaklandı. 1887'de ünlü Michelson-Morley deneyi, mekanik bir eterin gerçekte varolamayacağını kanıtlıyordu. Seksen yıl boyunca buluş tartışma konusu oldu, ancak günümüzün büyük bilim adamlarının (Lord Kelvin, Hendrik Lorentz ve

† Huang, Alfred, *Complete Tai Chi*.

Jules-Henri Poincaré gibi) ateşli muhalefetlerine karşın en sonunda kabul edildi. Bu konu, 1905'te, Albert Einstein'ın kuantum kuramı ve relativite üzerine yazılarıyla birlikte iyice yerleşti. Halbuki, eski eter kuramının -en başta, etere doğru hareket edince yavaşlayan bir saat ortaya atan Lorentz ve Poincaré olmak üzere- hâlâ yandaşları vardı. Ben onların gerçeğe yaklaştığını düşünüyorum.

14. Taoculuğun kökleri, otuz bin yıl kadar önce dünyanın bütün bölgelerinde yaygın olan Şamanist geleneğe dek uzanır.* Şaman kelimesi, Çin'in kuzey sınırında yaşayan Sibiryalı Tunguz halkından gelir. Buna karşın, Şamanizmin Sibirya'da başlayan bir inanç olduğunu öne sürmek yanlıştır. Arkeolojik kayıtlara göre, kökeninin Avrupa olduğu neredeyse kesindir.† Şamanizm ilk büyük dünya dinidir ve Kuzey Avrupa üzerinden Asya ve Amerika kıtalarına ulaşmıştır. Bulgular, Asya'dan Kuzey Amerika'ya MÖ 11,000 ve 8000 arasında sıçradığı yönündedir.

Bir şaman doğayı inceler ve anlar ve böylece de doğayla her düzeyde iletişim kurar. Şamanizmin özündeki inanç evrenin, fiziksel ve ruhsal olmak üzere iki paralel ve üst üste dünyadan oluştuğudur. Fiziksel dünyada yaşayan bizler, ruhsal dünyadan etkilenebiliriz. Bu nedenle de, bir aracı için ruh dünyasının sakinleriyle iletişime geçmek ve fiziksel dünyanın sakinleri için onlara ricada bulunmak elzemdir. Bu arabulucu şamandır. Ruhlar dünyası, merhum insanlar veya kökenleri insan olmayanlar, iyi talih veya kötü talih, hastalık veya bolluk getirebilir. Şaman, ruhlarla konuşabildiği ve/veya onlar adına bir sözcüye dönüştüğü trans durumuna geçerek ruhlar dünyasına girer. Ruhlar dünyasının temel direktifi insanların doğanın işleyişini takip etmesi ve anlamasıdır. Gerçekte, şamanizmin kozmolojisi, insanoğlunun dünyayla uyum içerisinde

* Palmer, Martin, *The Elements of Taoism* (Shaftesbury, Dorset: Element Books 1994).

† Campbell, Joseph, *The Way of the Animal Powers, Mythologies of the Great Hunt* (New York: Harper and Row, 1988).

olması ve hastalıklarla felaketlerden kaçınması için bir Yol olduğu fikrinin ilk adımlarını atmıştır. Şamanizmin Taoculuğa bıraktığı da işte bu ilk dolaysızlık ve doğal dünyayı idrak olmuştur.

Çin'in ilk kralları şamanlardı. Söylenildiğine göre, ruhlar ilk kral Fu Hsi'ye, MÖ 3000'lerde uygarlığı insanlığa nasıl getireceğini ifşa etmişti. Fu Hsi halkına diğer şeylerin yanında tarımı ve yazmayı da öğretmişti. O, *I Ching*in nihai gelişimine olanak tanıyan sekiz trigramın (pa-k'ua) yaratıcı olması dolaşısıyla aynı zamanda kehanet sanatının da koruyucusudur. Yine söylendiğine göre, sekiz trigramın sırrı Ho Nehri'nden çıkan ve kendini Fu Hsi'ye gösteren bir atın yan tarafında yazılıdır. Bu nedenle de bu kalıba Ho-t'u adı verilir ve her şeyin altında yatan nedeni tasvir eder. Evrenin nasıl işlediğinin bilgisini Fu Hsi'ye bir hayvanın sunduğunu ve Fu Hsi'nin genellikle bir kaplan postu giymiş halde ve yanında kaplumbağa gibi hayvanlarla çizildiğini fark etmek ilginçtir. Şamanizmle bağlar daha açık olamazdı.

Taocular tarafından takip edilen ve özellikle saygı duyulan en büyük şaman-krallardan biri, söylenildiğine göre MÖ 2697 ve 2597 arasında yaşamış olan, Sarı İmparator, Huang Ti'dir. Onun diğer şeylerin yanında devlet idaresi ve tıbbın mucidi olduğuna inanılır.

Gerçekte, Çin'in en ünlü tıbbi metninin adı *Sarı İmparator'un İçsel Tıp Klasığı*'dir (muhtemelen MÖ ikinci yüzyılda yazılmış olsa da). Huang Ti aynı zamanda bacanın, sabanın ve ipek dokuma tezgahının icadıyla ünlenmiş olsa da içsel ve dışsal simya deneyleri ve ölümsüzlüğü keşfetmesiyle bilinir. Bir başka şaman-kral ise Hsia hanedanlığını (MÖ 2205-1765) kurmuş olan Yue'dir. Söylenildiğine göre, halkını yönetmek için gökler tarafından tayin edilmişti.

Yüzyıllar önceki selefleri gibi, Kral Yue de sular içinden çıkan, sırtında sekiz trigram kalıbı yazılı bir hayvan görmüştür (bu kez Lo Nehrinden bir kaplumbağa). Bu kalıba *Lo-shu* denmektedir ve o, Geç Gökyüzü pa-k'ua olarak adlandırılır.

ken; Ho-t'u, Önceki Gökyüzü pa-k'ua olarak adlandırılır. Ho-t'u, evrendeki varlıkların ideal düzenini tasvir ederken, Lo-shu akış ve değişimin düzenini tasvir eder. Şamanizmin, Taoculuğa sunduğunun, değişimin bastırılamayacağını veya durdurulamayacağını da içerir şekilde doğanın kanunları ve evrenin nihai gücü arasındaki ilişkinin anlamı olduğunu görebiliriz. "Akışına bırakma" düşüncesi Taocu olduğu kadar Şamanistti. Aslında, bu ikisi arasında bir çizgi çizmek ve birinin nerede bittiğini ve diğerinin nerede başladığını belirlemek çok zordur.

15. Bilge Kuo-pu'nun *Ch'ing-lung ching* kitabı (Yeşil Dağların Şekilleri üzerine Klasik bir İnceleme), MS üçüncü yüzyılda yazılmıştır ve varlıkların Tao'dan yaratılma ve ona geri dönme sürecini açık biçimde tasvir eder. Bu çalışma bin yıldır varolan ve Sung hanedanlığındaki diğer yazarlar tarafından, sekiz yüzyıl sonra onaylanmış fikirleri yansıtmaktadır.*

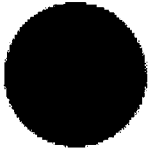
Yazar şöyle başlar: "Başlangıçta karanlık vardı, çünkü Boşluk görünmezdi."[†] Dünyanın, kaostan, biçimsizden doğduğu Grek miti[‡] (Hesiod aracılığıyla) veya Eski Ahit[§]le karşılaştırsın. Wu-chi başlangıçta olandır, Kaynak'tır. Bütün şeylerin ayrıştığı kaynak olan hareketsizlik durumudur. Bu durumdan bir hareket noktası –saf yang olan– ortaya çıkar (bkz. sek. 7). Yin ve yang arasında, t'ai chi (uç sınır) durumuna yol açan, yin ve yangın kavuştuğu, yine de birbirinden ayrı olduğu, birbirinin güçlerini dengelediği bir etkileşim ortaya çıkar. Bu, Lao-tzu tarafından "bin şeyin anası" (tüm yaşam) denilendir. Wu-chi mutlak hareketsizlik olduğu yerde, t'ai chi değişme potansiyeli taşır. T'ai chi durgunken, yang ve yin birleşir. T'ai chi ha-

* Wong, Eva, *Feng-Shui* (Boston: Shambhala Publications, 1996).

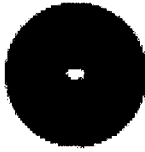
† Wong, *ibid.*

‡ Kaos kelimesinin orijinal bağlamında bugünkü anlamındaki "çığına dönmüş kitle"yle ilgisi yoktur. Bunun yerine, (χαος) kelimesi Grekçe'deki kök anlamıyla, uzaya, tarifsizliğe göndermede bulunacak şekilde "genişçe açılmak" anlamına gelir.

reketliyken, iki zıt güç ayrılır. Ölümsüzlüğün sırrı burada yatar.

(a)

(b)

(c)

(d)

Şek. 7. Kuo-pu'nun sunumu. (a) Wu-chi, Tao. (b) ve (c) Durağanlığın içinde bir hareket kıvılcım; yinin merkezindeki yang. (d) Tai chi; kucaklaşmış ve dengelenmiş yin ve yang.

16. Bkz. 13. not için olan metnim.

17. Bkz. 15. not için olan metnim.

18. İnsanoğlunun açgözlülük ve duyarsızlığının olması sürecinin ne kadar zarar verici olabileceği üzerine tarihsel bir örnek on dokuzuncu yüzyılda Birleşik Devletler'de bufaloların tamamen yok edilmesidir. Çoğu insan, ovalarda dolaşan büyük sürülerin sebepsiz yere katledildiğinden haberdardır, ancak bunun ne kadar hızlı ve ne kadar az kişi tarafından yapıldığından bihaberdir.

1870'de otlaklara yayılan yirmi milyon bufalo varken, 1889'a gelindiğinde, yirmi yıl bile geçmeden, yalnızca bin kadar kalmıştır. Bu bin tanenin dikkatlice korunmasıyla günümüzde iki

yüz bin sağlıklı bufalo elde edilmiştir. Peki bufalolar neden öldürüldü? Bu denli büyük bir besin kaynağının yok edilmesi hangi amaca hizmet etti?

Basit. Onlar kimsenin değildi. Bedavaydılar ve ülkenin ekonomik açıdan dezavantajlı kesimini, kimseye kâr sağlamadan besleyebilirlerdi. Bufalo varlığıyla, sığır baronları ve onların maaşlı politikacıları, dünya et pazarını ele geçirmeyi umamazdı. Bu insanlar, halihazırda otlakların sığır yetiştirmek için mükemmel olduğunu fark etmişti. Bu nedenle de bufaloları buralardan sürdüler. Katledilmiş hayvanların leşleri besin olmuyorlardı, çünkü biri onlara ulaşana kadar çürüyorlardı. Bunun yerine, Detroit'teki Michigan Carbon Works gibi tesislere arabalarla taşınarak suni gübreye dönüştürüldüler. Tanrı aşkına, suni gübreye!

Bu açık bir biçimde açgözlülük ve cehaletin her zaman olduğu gibi kol kola girerek gerçekleştirdiği bir iştir. O zamanlar, bu katliamla yüz yüze yaşayan insanlar neden hiçbir şey yapmadı? Belki de umursamadılar. Belki de bufalo öldürmenin herhangi bir zararı olmayacağı söylendi onlara. Belki de bufalo etinin o kadar da güzel olmadığına inanıyorlardı.

Ek İki

GÖZLEMLER VE KURAM

Bu metinde tasvir edilen olağanüstülükler üzerine gerçek anlamda bir kuramsal tartışma gerçekleştirilmesi bu noktada olanaksızdır. Çünkü bu konuda herhangi bir klinik çalışma yapılmamıştır. Bu durumda ancak John Chang'ın öğrencisi olduğum esnada şahit olduklarım hakkında kuramlar yürütebilir ve bu kısa bölümde ilave yorumlarda da bulunabilirim.

John'a güçlerini veren enerjinin doğasını bir gün anlayacağımıza inanmak heyecan verici. Chang Sifu'nun kendisinin de defalarca belirttiği gibi, yang ch'i ve yin ch'i hayatın denklemini yönetir. Bir zamanlar okul arkadaşlarımdan biri, John'un doğrudan tecrübe etmiş olduğu gerçekliği açıklamak ve yin ile yangı ölçmek amacıyla gerçekleştirdiğim bilimsel olmayan denemelerimi alaya almıştı. Bu nedenle ölçüm yapılması da gereksiz olacaktır. Gerçeklikten uzak olmasa da, Chang Sifu kendinden bu şekilde söz etmeye gerek duymayabilirken, geri kalanımız bunu hep yaparız. Bu durumda, biz de buna yeltenebiliriz.

GÖZLEMLER

Yang Enerjisi

• **Pinpon topu gösterisi.** 7. bölümde özetlenen bu gösteri, basitçe; John'un yang enerjisini sol elinde tuttuğu pinpon topuna transfer ederken, aynı anda sağ avucunda yin kutbu üretmesiyle gerçekleşiyordu. Bu top mavi bir ışıkla titrerken kanarya sesine benzeyen cıvıltılı bir ses çıkarmıştı. Toptan, John'un sağ avcuna mavimsi kıvılcım akımının aktığı görülürken aslında minyatür bir yıldırım oluşmuştu. John bunu beşsaniye kadar sürdürdü ve yorgun düşmüş olarak durdu. Bunu, kauçuk bir topla yapıp yapamayacağı sorulduğunda ise, bunu yapamayacağını, çünkü topun içinin boş olması gerektiğini söylemişti.

• **Pirojenez.** *Ring of Fire*'da görüldüğü ve aynı zamanda çektiğim görüntülerde de yakaladığım üzere, John, yang ch'i'yi kullanarak pirojenez meydana getirebilmektedir. Tipik tema, bir gazetenin ya da kağıt mendilin tutuşturulması olsa da, suyu kaynatığı da oluyordu.

• **Enerji patlamaları.** Bu özel olguya (henüz) bizzat şahit olmamama rağmen, diğer öğrencilerin tasvirlerini duydum. John uzun mesafeden, ışığa benzer biçimde enerji yıldırımları da gönderebiliyor. (Bu patlamalar da mavi renklidir ve kullanılan enerji pinpon topu gösterisinde kullanılabilecek benzer.) Bu bana, *Mortal Combat*, *Powder*, *Big Trouble in China* filmlerini ya da Çin mitolojisindeki tanrı L'ei Kung'u (Grek mitolojisindeki Zeus) hatırlatıyor. Bu güçlerin derecesi bilinmemektedir. Üçüncü Seviye'de olan okul arkadaşlarımdan, yang enerjilerinin kendi vücutlarının sınırlarından kurtulmasına izin veren bir miktar yin enerjisini, John'un onların bedenine aktarması sayesinde sekiz metre uzaklıktan vuruş yapabildiklerini duydum. (Derimizin bedenlerimizdeki enerjiler için bir çeşit Faraday kafesi olduğunu varsayabilirsiniz.)

• **X ışını kırınımı.** John'la Üçüncü Seviye'den iki öğrencisi

yıllar önce yaptıkları denemelerde dantien bölgelerinin önden, yandan ve arkadan röntgenini çektiler. John'un dantien'i düz ve dairesel bir disk olarak görüntülenirken öğrencilerinininki kavisli ve küresel (aynı zamanda düz) belirtiler gösterdi.

Yin Enerjisi

- **Telekinezi.** Bir metre öteden bir kibrit kutusunu hareket ettirirken John'u filme aldım. Sol avucunu, yere yerleştirdiğimiz kutuya doğru uzattı ve bu avucunda yin kutbu üretti. Bu kibrit kutusu görünebilir bir ivmeyle avucuna doğru kaydı ve John onu yakaladı.

- **Enerji emilimi.** İki farklı durumda John bedenime yin enerjisi aktardı. O zaman, bir havalı tüfekten çıkan mermiyi, elimi tüfeğin ağzına yerleştirerek yakalamayı başarmıştım. Bu denemelerde iki farklı hava tüfeği kullanıldı. Saçmalarda hiçbir bozulma görülmedi, ısı üretimi gerçekleşmedi ve mermiyi yakalamamın sonucunda herhangi bir etki ortaya çıkmadı (7. Bölüm).

Yin-Yang Enerjisi

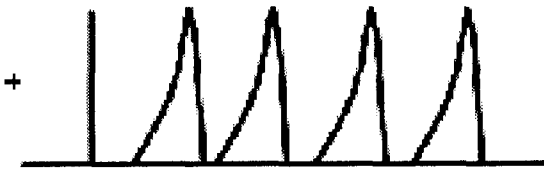
- **Elektiriksel güç üretimi.** John'un güçlerine tanıklık etmek ne kadar kolaysa bunu ölçmek de o kadar zordu. Yin ve yang enerjileri Chang Sifu'nun dantien bölgesinde "sıkışmış durumda" bir arada bulunduğundan, bu iki enerji arasındaki itici kuvvet devingenliği de beraberinde getirir. John her gün düzenli olarak bu yeteneğini, enerjiyi geleneksel noktalardan içeri aktararak hastaları akupunkturla tedavi etmek için kullanır. Ancak defalarca test edilmesine rağmen, AC (dalgalı akım) ve DC (doğru akım) voltmetreleri ve ampermetreleri, ne herhangi bir gerilim ne de akımın varlığını gösterdi, ne de hocam DC ampulünde düşük voltajda da olsa parlaklık üretebildi (denemeler esnasında bu "akımın" geçtiğinden emin olabilmek için,

GÖZLEMLER VE KURAM

yazar toprak görevi gördü). Bu nedenle her ne kadar bu güç elektrik olarak hissedilse de, aslında değildir. Dikkat etmeye değer bir özellik de üretilen bu "akımın" fiziğin standart dalga türüne uymuyor gibi görünmesidir. Bunun yerine bir dizi tepe noktalardan oluşmaktadır. Bu durumu ölçebilmek için elimde hiçbir sağlam veri olmasa da elektriksel güç üretimi esnasında Chang Sifu'nun bedenindeki bu etkiyi hissedebiliyordum. Bir başka deyişle, üretilen bu gücün şu biçime uymadığı izlenimi aldım:

Ancak aşağıdakine uyuyordu:

Bu değerlendirmenin doğru olup olmadığını zaman gösterecek.

KURAM

Yang Enejisi

Yukarıda bahsedilen ve 7. Bölümde anlatılan pinpon topu gösterisi yang ch'inin doğasını çok iyi tanımlar. Böyle bir şey, bağımsız bir enerji formu olarak gerçekten mevcut olmalı. Mavi renk, Reich'in orgon enerjisini anımsatır; aslında davranışsal özelliklerinin çoğu da benzer biçimde tanımlanmaktadır. Gösterinin sonuçlanması için içi boş, plastik ve dikişsiz bir topun gerekliliği en önemli unsurdur. Bu durum, şahit olduğumun yüzeyle ilgili bir olgu olmadığını akla getirir; bunun yerine enerji, polimerik kabuktan geçerek topun içinde, bir akkor ampulünde olduğu gibi, parlamıştır. Bu durum, yang ch'inin ne parçacık ne de dalga olduğuna, ancak her ikisi birden olduğuna işaret ediyor gibidir. Ben bunun dünya atmosferinde depolanmış olan güneş enerjisi olduğuna inanıyorum.

Yang enerjisi sıcaktır. Pirojenez gösterileriyle kanıtlandığı üzere ateş yakabilmektedir. Dahası, Chang Sifu'nun ilk örnekleriyle Reich'in kanserin orgonla tedavisi üzerine gözlemleri arasında ilginç bir bağlantı vardır. Reich, orgon biyonlarının yanına yerleştirildiğinde kanserli hücrelerin öldüğünü yazmıştır. Hocam da, kanserli hücrelerin güçlü yang enerjisine maruz kaldıklarında "kuruyacaklarını" belirterek, kanseri tedavi edebilmek için yüksek miktarda yang ch'i enerjisi kullanmıştı. (Bununla birlikte, şu an kanserli hastalara vermiş olduğum umutları yıkmak zorundayım. John, söylediğine göre, kanseri tedavi edememektedir. Bugüne kadar yedi deneme yaptı ve başarı oranı yüzde 43 idi. Bu kişilerden üçü hemen iyileşmiş ve hâlâ yaşıyor olsa da, diğer dördü denemelere başlar başlamaz hayatını kaybetti, zayıf düşmüş olan bedenleri bu enerji patlamasına dayanamadı. Chang Sifu bu tedavi türünü denemeyi bıraktı. Daha ileri araştırmaların, tedavi için bize yol gösterebileceğine inanarak bu paragrafı ya-

zıyorum. Yang ch'iyi anladığımız zaman, kanseri de tedavi edebileceğiz.) Reich'in orgon adını verdiği enerjinin, bizim Mo-Pai'de en az yirmi beş asırdır yang ch'i dediğimiz enerji olduğuna inanıyorum.

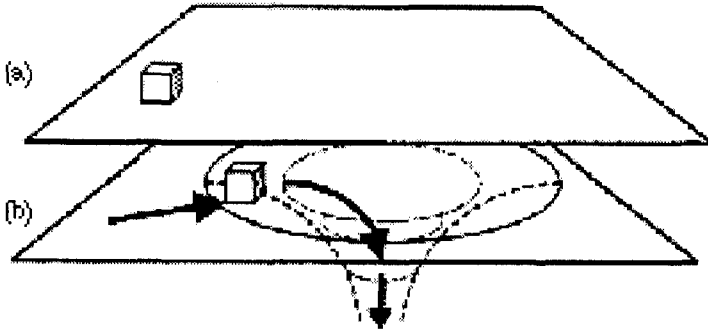
X ışını kırımı da oldukça ilgi çekici bir husustu (John'un Üçüncü Seviyedeki iki öğrencisinin de tanıklığı sayesinde bu etkiye yang enerjisinin neden olduğunu biliyoruz). X ışını kırımı, bizim bağıntı kurabileceğimiz metod olduğunu ispatlayarak klinik olarak biyoenerjiyi kanıtlayabilir.

Yin Enerjisi

Bu noktada, yin ch'inin aslında ne olduğuna dair net bir fikre sahip olmak gerçekten de olanaksız. Açıklanan bu özelliklerden herhangi biri klinik olarak kanıtlanabilirse o zaman termodinamiğin Birinci Yasası'nı da yeniden gözden geçirmemiz gerekecek. Hava tüfeğinin olduğu gösteri yinin özellikle kusursuz biçimde tanımlıyor: Saçmanın enerjisi korunmamıştı. Hiçbir bozulma, ısı oluşumu ya da etki meydana gelmemişti (momentumun korunması). Son görüşmemizde John, yini, "yerçekimine benzer çünkü yerçekiminin kendisi de yin ch'idir," şeklinde tanımlamıştı. Aslında yin enerjisinin bize ışık hızından hızlı olabilmenin sırlarını verebileceğini belirterek, bu konuda kendimi defalarca tehlikeye attım. Bunu bu paragrafta da, basit bir cümleyle yeniden açıklayayım: Eğer enerji gözden kaybolarak yok olabiliyorsa, o zaman yoktan var edilebilmesi de mümkün olur. Böyle bir haberin enerji endüstrisine vurabileceği darbeyi bir düşünün. Bu asılsız bir kuram olsa bile muhtemelen böyle bir bilginin yayılmasını engellemek için kuduz kurtlar gibi dövüşürlerdi.

Sözü edilen telekinezi gösterisi esnasında, John kibrit kutusunu avucuna çekebilmek için yin ch'iyi kullandığını açıklamıştı. Bu telekinezi esnasında gerçekleşen şeyin aslında, uzay ve zamanın onun sol avucuna doğru, bir çekim kuyusu davranışıyla eğrilmesi olduğuna inanıyorum. Başka bir de-

yişle, basit bir model kullanmak gerekirse, meydana gelen şey şekil 8’de gösterildiği gibidir.

Şek. 8. (a) Uzak-zamanın simgesel yüzeyi. (b) Yin alanı — cisim “düşmeye” başlıyor.

Yin-Yang Enerjisi

Muhtemelen Chang Sifu’nun gerçekleştirdiği elektriksel üretimin gücüne ilişkin yapabileceğim en açık izah, bunun kesinlikle elektron akışının bir sonucu olmadığıdır. Öyle olsaydı elektron hareketi bir çeşit gerilim ya da akım olarak kaydedilirdi ve John bir ampulde de parlaklık oluşturabilirdi. Bununla birlikte bu enerjiye temas eden biri, vücudundan elektrik akımının geçtiğini hissettiğine yemin edecektir. Dahası, bu enerji iletkenlerden (metal ve su) tamamıyla aktarılabilirken yalıtkanlardan aktarılamaz. Eğer bu akım, elektron akışı sayesinde gerçekleşmiyorsa o zaman gerçekleşmesinin nedeni nedir?

Bu noktada, başka bir tahminde daha bulunarak bu olguya nükleer salınımın neden olduğunu ileri sürmek istiyorum.

Pek çok araştırmacı (Kevran, Komaki, Pappas, Hillman, Goldfein) elektrik gücüyle uyarılan nükleer füzyonun (“soğuk” nükleer füzyon) aslında vücutta her zaman var ol-

* İlgili kaynaklar için bkz <http://www.papimi.gr>

duğunu ve bunun sodyum-potasyumun hücre içine aktarılmasında yakıt olarak kullanılan itici güç olabileceğini ileri sürmüştür. Burada "aktarma" kelimesini dikkatle seçtim. Sodyum-Potasyum Pompası Kuramı, hücre zarının zar geçirgenliği potansiyelini açıklamak için, sodyumun hücre içindeki ve dışındaki potasyumla yer değiştirdiği bir mekanizmanın varlığını ileri sürer.

Ancak bu model onaylanmamıştır ve günümüz araştırmacıları bunun cevabını bulamamıştır. Biyolojik soğuk nükleer füzyon teorisinin savunucuları, diğer taraftan sodyumun hücre içinde nükleer olarak potasyuma dönüştüğünü ileri sürerler. * Bu oluşuma da haklı olarak Sodyum-Potasyum Değişimi denir. Bu model, elbette ki günümüz fiziğinin kabul edilen sınırlarının dışındadır. Bununla birlikte bütünü göz önünde bulundurduğumda, bana kalırsa, John'un yin-yang kung enerjisinin, artırılmış durumdaki nükleer uyarım enerjisi olduğunu ileri sürmek mantıklı görünmektedir. Bu enerji bir dizi titreşim olarak üretilir ve güneşsel yang enerjisinin, yin ch'i'nin "yerçekimsel" veya "karanlık-madde" kuvvetiyle etkileşimi sayesinde uyarılır. John'un hastalarının veya öğrencilerinin elektrik akımı olarak hissettiği şey de bu artırılmış nükleer uyarımdır (veya füzyon). (Benim görüşümle daha önce bahsettiğim araştırmacıların bakış açısı arasındaki fark, benim bu füzyonun elektrik gücüyle uyarıldığına inanmıyor oluşum. Açıkçası "soğuk" da değildir.)

Duruma makrokozmosmik ve astrofiziksel perspektiften tekrar bakarsanız, en mantıklısının bu kanıtsız önerme olduğunu göreceksiniz. Günümüz biliminin kabul ettiği görüşe göre, nükleer füzyonun dinamizmi ittirici kuvvet işlevi görmeseydi, güneşimizin kendi yerçekimi kuvvetiyle çökerdi. Aslında bir yıldızın evrimini (yaşamı ve ölümü) açıklayan modeller, şekil 9'daki arketipe uymaktadır (ebatları bire bir değil!).

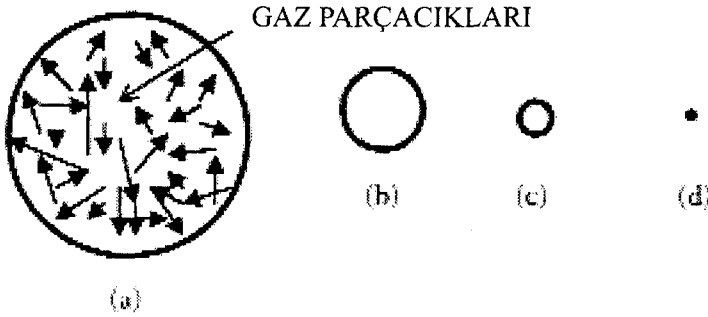
* Şu formülü izler:

$$11\text{Na}23 + 8\text{O}16 + \Delta(\text{Energy}) = 19\text{K}39.$$

+ Lasota, Jean-Pierre, "Unmasking Black Holes." Scientific American 280:5, Mayıs 1999.

Bunun anlamı, bütün yıldızların, yerçekimi ile dışarıya doğru basınç sağlayan kuvvet arasında savaşa mesken olduğudur. Normal koşullarda dışarıya yönelik kuvvet, yerçekimi kuvvetini aşar ve güneş enerjisi yayar (9a). Beyaz cücede, yıldızın "ateşi" bitince yerçekimi basıncı atom yapısını yoğunlaştırarak yıldızın çökmesine neden olur (9b). İkiyle üç güneş kütlesi büyüklüğünde olan bir yıldızın yaşamının patlayarak son bulması sonucunda oluşan nötron yıldızı ise çok daha yoğundur. Atomları sıkışmış ve atom çekirdekleri bir arada kümelendiği (9c).

Son olarak da uzay ve zamanın anlamını yitirdiği ve tekilleşimin var olduğu yer olan kara delik konusuna geliriz (9d).

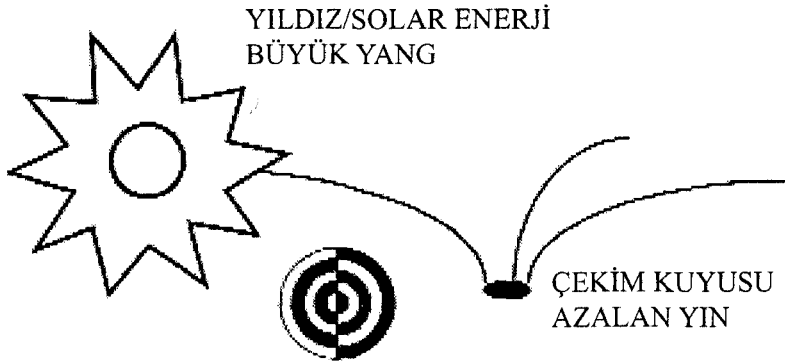

Şek. 9. (a) Güneşimiz; yarıçapı 1.4 million km. (b) Beyaz cüce; yarıçapı 10,000 km. (c) Nötron yıldızı; yarıçapı 60 km. (d) Karadelik; yarıçapı 6 km.

Aşağıdaki modern t'ai chi sembollerine baktığınızda bunun, bir kırmızı devin (büyük yang) patlayarak bir kara deliğe (küçük yin) dönüşmesi gibi, enerjisi dorukta olan bir yıldızın hal değiştirmesinin kusursuz bir anlatımı olduğunu görebilirsiniz.

Arkaik sembolleri kullanarak evrenin t'ai chi modeline tekrar bakalım. Bu, muhtemelen şu şekilde daha anlamlı hale gelmektedir:

Arketipe uyabilmeleri için temel kavramları yeniden tanımladığımızda t'ai chiyi anlamak da kolaylaşır. Yerçekimiyle başlayalım. Çoğu kişi yerçekimi denilince, lisede öğrendiği temel bilgileri hatırlar. Bir kütle, başka bir kütle üzerine bir çekim kuvveti uygular ve bu çekim kuvveti de bizi dünyamızın yüzeyinde tutar. Gelin bu gerçekliği bir adım daha ileri götürerek daha açık biçimde tanımlayalım. Evrendeki yerçekimi, tüm maddenin tek bir kütleyle doğru çökmesini ve nihayetinde tekilliğe dönüşmesini isteyen kuvvettir. Başka bir deyişle yerçekimi, uzayı ve zamanı tekilliğe, yani muazzam bir kara deliğe dönüştürmek için yoğunlaştırmaya çalışan kuvvettir.

Enerjiyi soğuran ve onu başka bir yere göndermeyen de bu dinamizmdir. Yerçekimi kesinlikle, John Chang'ın olağanüstü enerji-soğuran gösterilerini gerçekleştirebilmek için kullandığı içsel yin ch'idir. (Yerçekimi yin ch'i olsa da yin alanının yerçekimiyle sınırlı olmadığını tekrar belirtmeliyim. Başka görüşler de vardır.)

Diğer taraftan, güneşin ateşi de uzay ve zamanı tanımlayan ve onun hâlâ varolmasını sağlayan genişletici kuvvettir. Batı bilimi bu solar güce nükleer füzyon demektedir. Çin'in kadim bilim adamlarıysa buna yang ch'i demektedir. Bu ikisi, aynı ve birdir. Makrokozmetik açıdan yerçekimi ve solar ateş güçleri (yin ve yang) arasındaki mücadeleyse gerçekliğin doğasını tanımlar. Mikrokozmetik açıdan onların etkileşimiye bizim yaşam gücümüzdür. (Bu mücadelenin evrenimizin esas doğal durumunu oluşturması ve bizim bedenlerimizin ve yaşam gücümüzün de bunu yansıtmayı gerektğini varsaymak mantıklı olacaktır.) Kara delikler ve kırmızı devler hakkında hiçbir şey bilmeyen kadim Çinliler bu mücadeleyi başka yöntemler kullanarak anladılar ve tecrübe ettiler.

Böyle bir davranışı yöneten gerçek denklem doğada kesirsel olabilecekken, t'ai-chinin dengesini matematiksel olarak aşağıdaki gibi basitleştirilmiş biçimde ifade edebiliriz:

$$|-\infty| / {}_0\sum t [+\infty] = K$$

$|-\infty|$ yin c'hinin, ${}_0\sum t [+\infty]$ ise yangın doğasını ifade ederken, K sabittir. (Zaman, yani t, yinin tanımına uygulanamaz çünkü zaman yangın özelliğidir.)

Kontrolümü kaybettiğimi düşünebilecekler için durumu biraz daha şarsacağım. Chang Sifu'nun "elektriği" metal nesnelerden iletilebilir. Metal kelimesi, basit manada "dönüştüren" anlamına gelen, yunanca *metallon* (με'tαλλον) kelimesinden uyarlanmıştır. Benim yaptığımdan daha iyisini yapabilenler, antik kültürlerin dünyanın işleyişi konusunda çok daha

GÖZLEMLER VE KURAM

sağgörüü olduğunu bulmuşlardır. Belki de Grekler gerçeği bugün bizim anladığımızdan daha iyi anlamıştı. Bizler de bu düşünceye yaklaşmalıyız.

KONUyla İLGİLİ KİTAPLAR

Nei Kung

The Secret Teachings of the Warrior Sages

Kosta Danaos

The Martial Arts of Ancient Greece

Modern Fighting Techniques from the Age of Alexander

Kostas Dervenis and Nektarios Lykiardopoulos

The Spiritual Practices of the Ninja

Mastering the Four Gates to Freedom

Ross Heaven

Qigong Teachings of a Taoist Immortal

The Eight Essential Exercises of Master Li Ching-yun

Stuart Alve Olson

The Jade Emperor's Mind Seal Classic

The Taoist Guide to Health, Longevity, and Immortality

Stuart Alve Olson

Iron Shirt Chi Kung

Mantak Chia

Bone Marrow Nei Kung

Taoist Techniques for Rejuvenating the Blood and Bone

Mantak Chia

Martial Arts Teaching Tales of Power and Paradox

Freeing the Mind, Focusing Chi, and Mastering the Self

Pascal Fauliot